Jaarstukken

2024

gemeente Noordwijk

Voorwoord

Onze gemeente beweegt mee in een veranderende wereld. We merkten in 2024 de gevolgen van internationale spanningen en klimaatverandering. Tegelijk zorgden landelijke ontwikkelingen, zoals politieke verdeeldheid en dalend vertrouwen in de overheid, voor extra uitdagingen op lokaal niveau.
Hoewel 2024 economisch gunstig was — met groei, dalende inflatie, stijgende lonen en een sterke arbeidsmarkt — zagen we ook een andere kant. De samenleving raakte meer verdeeld en het vertrouwen in de overheid nam verder af. Steeds meer mensen, uit alle lagen van de bevolking, voelden zich niet meer gehoord en gezien.

Juist in deze tijd wil de gemeente Noordwijk een betrouwbare en verbindende overheid zijn. Samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties willen we blijven bouwen aan een fijne leef- en werkomgeving waar we bovendien met elkaar in gesprek blijven.
Hiervan hebben we in 2024 een aantal mooie voorbeelden gezien. Denk aan het participatietraject rond De Duinpan in De Zilk, dat leidde tot een gedragen voorstel voor beheer met vrijwilligers. Maar ook aan de stappen die we met ondernemers hebben gezet: we maakten winkelgebieden groener en veiliger en maakten ons samen sterk voor de terugkeer van de Blauwe Vlag voor onze stranden in 2025. En dan waren er natuurlijk de meer dan 300 evenementen in Noordwijk, Noordwijkerhout en De Zilk. Vooral gedragen door het enthousiasme van een grote groep geweldige vrijwilligers.

Daarnaast versterkten we onze rol als ruimtevaartgemeente. Met de NL Space Week, de bijdrage aan de Lange Termijn Ruimtevaart Agenda en de plannen voor het Cometlab en het Basecamp lieten wij onze ambitie zien van een innovatieve en kennisintensieve gemeente. Maar het leven is meer dan ‘economie’ en ‘ondernemen’. We investeerden ook in gezondheid en leefbaarheid, onder andere via het Leefstijlakkoord, met projecten als Fietsmaatje, Buiten Bewegen voor Vitale Ouderen en Gezonde Kindermenu’s. De aanbesteding en de voorbereidingen voor de start van de bouw van De Schelft markeerde een belangrijk moment voor onze voorzieningen. Woningbouw was ook in 2024 een speerpunt. We versnelden waar mogelijk bouwprojecten gericht op lokale woonbehoefte en betaalbaarheid.

Gemeente Noordwijk kan 2024 afsluiten met een positief resultaat van € 3,9 miljoen. Eerder sloot de Begroting 2024 van de gemeente met een positief saldo van € 1,3 miljoen. Gedurende het jaar bracht het resultaat van de Voorjaarsnota dit begrotingssaldo naar nihil. Met de Najaarsnota 2024 bleek een positief saldo van € 6,7 miljoen te ontstaan. Dit saldo is gestort voor € 1,3 miljoen in de reserve Sociaal Domein en voor het restant van € 5,4 miljoen in de Algemene Reserve. Tenslotte eindigde het begrotingsjaar 2024 met een positief rekeningresultaat van € 3,9 miljoen. Voorgesteld wordt om een bedrag van in totaal € 0,8 miljoen te bestemmen voor: nog te betalen BTW over de kosten van VoorIeder1 (€ 0,4 miljoen) en toevoegingen aan de Reserve winst uit grondbedrijf (€ 0,2 miljoen) en aan de Reserve multifunctionele hal (€ 0,3 miljoen). Na deze resultaatbestemming resteert er van het gerealiseerde rekeningresultaat per saldo € 3 miljoen in de Algemene Reserve.

Als lokale overheid blijven we werken aan een gemeente waar iedereen de ruimte heeft om te groeien, samen te leven en er voor elkaar te zijn.

Het college van burgemeester en wethouders
Noordwijk, 27 mei 2025

Inhoudsopgave Jaarstukken 2024

Leeswijzer **7**

Samenvatting beleidsverantwoording **10**

1. Algemeen **15**

1.1 Jaarrekening in één oogopslag 16
1.2 Gemeentelijke kerngegevens 17
1.3 Behandeling jaarstukken 19

2. Jaarverslag **20**

2.1 Programmaverantwoording 21
2.1.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening 23
2.1.2 Programma 2: Veiligheid 31
2.1.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren 36
2.1.4 Programma 4: Economie 42
2.1.5 Programma 5: Onderwijs 50
2.1.6 Programma 6: Sport en cultuur 56
2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid 63
2.1.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving 73
2.1.9 Programma 9: Wonen en Ruimte 81
2.2 Paragrafen 91
2.2.1 Lokale heffingen 92
2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 97
2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen 103
2.2.4 Financiering 109
2.2.5 Bedrijfsvoering 115
2.2.6 Verbonden partijen 125
2.2.7 Grondbeleid 134
2.2.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 137

3. Jaarrekening **138**

3.1 Balans en overzicht van baten en lasten 139
3.1.1 Balans 139
3.1.2 Overzicht van baten en lasten 141
3.1.3 Waarderingsgrondslagen 142
3.1.4 Toelichting op de balans 144
3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten 177
3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa) 222
3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld 235
3.4 Rechtmatigheidsverantwoording 236

4. Bijlagen **238**

4.1 Grondbedrijf 239
4.2 Overzicht van baten en lasten per product 251
4.3 Overzicht lopende investeringen 253
4.4 Te beëindigen lopende investeringen 267
4.5 Lijst van afkortingen 269

5. Controleverklaring **273**

Leeswijzer

De jaarstukken vormen het sluitstuk van de jaarlijkse planning en control cyclus van de gemeente Noordwijk. Dit onderdeel beschrijft de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen over het jaar 2024.

Wettelijke regels jaarstukken (BBV)

Voor de jaarstukken gelden net als de begroting wettelijke eisen, die zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De indeling van de begroting en jaarrekening is identiek. De jaarrekening dient de verantwoording te bevatten overeenkomstig hetgeen in de begroting hierover is opgenomen. Uitgangspunt is dat de jaarstukken allereerst voldoen aan de informatiebehoefte van de gemeenteraad. Dit vanwege het feit dat de raad verantwoordelijk is voor het financieel gezond blijven van de gemeente. Naast financiële informatie heeft de raad behoefte aan beleidsmatige informatie. Het belangrijkste doel van de raad is het beogen van maatschappelijke effecten. Het is aan de raad om keuzes te maken en de naleving te controleren. De jaarstukken zijn daarvoor een van de belangrijke instrumenten. De informatie is ook van belang voor inwoners, bedrijven, belangenorganisaties, de media, de toezichthouder (provincie) en het Rijk.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en diverse bijlagen zoals onder andere het Grondbedrijf.

We zullen de onderdelen hierna kort toelichten.

Jaarverslag

Het jaarverslag bevat de beleidsinhoudelijke informatie die is onderverdeeld in de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen.

Programmaverantwoording

De programmaverantwoording is onderverdeeld in de volgende 9 programma's:
1. Bestuur en dienstverlening
2. Veiligheid
3. Verkeer en parkeren
4. Economie
5. Onderwijs
6. Sport en cultuur
7. Sociaal domein en volksgezondheid
8. Duurzaamheid en leefomgeving
9. Wonen en ruimte

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Het geeft antwoord op de 7 W's:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we er voor gedaan?
3. Wanneer zijn de doelen behaald?
4. Wat heeft het gekost?
5. Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
6. Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
7. Wat waren de risico's?

Paragrafen
De afzonderlijke paragrafen vormen een dwarsdoorsnede waarin verantwoording wordt afgelegd over de beleidslijnen van de programma's. De (verplichte) paragrafen zijn als volgt:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Jaarrekening

De jaarrekening geeft inzicht in de financiële positie aan het einde van het begrotingsjaar 2024. Deze bestaat uit het overzicht van baten en lasten alsmede de balans, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (SiSa) en een overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Balans en overzicht van baten en lasten
Met de balans wordt onder meer inzicht verschaft over investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte (behoefte aan leningen). Dit dient ook als basis voor de berekening van de in de BBV voorgeschreven financiële kengetallen. Deze kengetallen zoals de (netto) schuldquote, de solvabiliteit en de grondexploitatie(quote) leveren een bijdrage aan het inzicht in de stand en ontwikkeling van de financiële positie.

Reserves en voorzieningen zijn twee balansposten die van grote invloed kunnen zijn op de financiële positie en daarmee de financiële kengetallen.
Reserves worden in beginsel gevormd uit het resultaat van de exploitatie, het saldo van de baten en lasten. Reserves kunnen ook worden gevoed of juist worden ingezet. Reserves zijn onderdeel van het eigen vermogen. Een toename van de reserves leidt tot een verhoging van de solvabiliteit.
Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen. Deze worden gevormd in het geval een risico redelijkerwijs financieel in te schatten is en een hoge mate van waarschijnlijkheid heeft. Ook horen niet bestede middelen die van derden zijn verkregen voor een specifiek doel bij de voorzieningen. Een toename van de voorzieningen betekent een lagere solvabiliteit.
Bij de toelichting op de voorzieningen is inzicht te verkrijgen welke bedragen in de lopende exploitatie als lasten zijn genomen om aan toekomstige verplichtingen te voldoen en welke verplichtingen zijn afgehandeld.

Het overzicht van baten en lasten bevat de ramingen uit de begroting voor en na wijzigingen, als ook het gerealiseerde saldo aan baten en lasten. In de toelichting staat een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en de jaarrekening.

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (Sisa)
Bij ministeriële regeling is een model vastgesteld voor de Sisa-bijlage en is daarbij bepaald over welke specifieke uitkeringen daarin verantwoordingsinformatie wordt opgenomen en welke indicatoren worden gebruikt.

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld
Taakvelden zijn wettelijk verplicht en de onder de taakvelden opgenomen activiteiten zijn voor elke gemeente identiek. Hiermee zijn gemeenten op dit niveau vergelijkbaar.

Bijlagen

Grondbedrijf
Bij het openen van een grondexploitatiecomplex stelt de raad budget beschikbaar voor de uitvoering van de grondexploitatiebegroting. Deze budgetten zijn nodig voor aankopen, wegenaanleg, groenaanleg, riolering, enzovoort. Jaarlijks wordt dan een (deel)budget vrijgegeven en vastgesteld door opname in de begroting.
Jaarlijks moet een herziening van de grondexploitatiebegroting plaatsvinden. Dit gebeurt met het Boek Grondbedrijf. Een herziening van een grondexploitatie betekent dat de daadwerkelijk gerealiseerde kosten en opbrengsten (de boekwaarde) van de budgetten worden gehaald en dat de restant budgetten eventueel worden bijgesteld op basis van de huidige inzichten om een actueel geprognosticeerd resultaat te krijgen.
In de balans dienen grondexploitatiecomplexen te worden verantwoord als vlottend actief onder de voorraden, als onderhanden werk. Gronden die worden verworven met het oog op ontwikkeling (strategisch en anticiperend) worden in eerste instantie geactiveerd onder de materiële vaste activa. Pas wanneer de raad het grondexploitatiecomplex inclusief grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld, wordt de grond gekwalificeerd als Bouwgronden in exploitatie (BIE). De (eerder) verworven grond wordt op dat moment overgeboekt van materiële vaste activa naar voorraad onderhanden werk. Vanaf dat moment bevinden de gronden zich in het transformatieproces waarbij de grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.
De baten en lasten van de grondexploitaties op jaarschijfniveau worden via het overzicht van baten en lasten in de begroting opgenomen en verantwoord in de jaarrekening. Voor het begrotingsjaar zijn de grondexploitaties opgenomen in programma 9 Wonen en Ruimte. In de jaarrekening worden de afwijkingen binnen de jaarschijf tussen de begroting en de jaarrekening toegelicht. Voor zover er afwijkingen zijn binnen het totale vastgestelde grondexploitatiecomplex, worden die meegenomen bij de herziening van een grondexploitatie via het Boek Grondbedrijf.

Lopende investeringen
Wat was er begroot en hoeveel is er op dit moment al werkelijk op uitgegeven? In een overzicht wordt de huidige status van de lopende investeringen op een rij gezet. Hiernaast wordt een overzicht gegeven van eventueel aanvullende investeringskredieten.

Controleverklaring
De accountantsverklaring geeft op grond van de uitgevoerde controle aan of:
a. De jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen.
b. De baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen.
c. Het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Samenvatting beleidsverantwoording

Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Integriteit en transparantie
We brachten het belang van integriteit en transparantie doorlopend onder de aandacht van onze medewerkers. We willen dat het de rode draden zijn in hun denken en doen. Met opleidingen en ontwikkelprogramma's werkten we aan de bewustwording van de medewerkers.

Dienstverlening, Participatie en communicatie
We werkten verder aan het vergroten van het besef bij onze medewerkers dat dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en verenigingen centraal staat in hun werk. We stelden onder meer serviceafspraken op. Ook is er een actiemaand georganiseerd gericht op het verhogen van de 'interne bewustwording'.
We maakten volop gebruik van digitale mogelijkheden om onze dienstverlening, participatie en onze communicatie met de samenleving verder te verbeteren. We verleggen het accent in klantcontact van fysieke naar meer digitale dienstverlening. We gaan met de toepassing van Mijn Noordwijk -een digitaal loket- invulling gegeven aan het streven naar eenvoud en eenduidigheid in de gemeentelijke digitale dienstverlening. We hebben een goed beeld van de gemeentelijke organisatie gekregen om van daaruit verder te kunnen bouwen aan een bedrijfsmatige organisatie die kundig en efficiënt werkt. We nodigden de samenleving steeds vaker uit om met de gemeente mee te denken en te participeren.

Programma 2 Veiligheid
We werkten aan een veilig en leefbaar Noordwijk en voerden samen met partners het programmaplan Ondermijning 2023-2025 uit. We stelden eind 2024 het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 op, dat we de komende jaren gaan uitvoeren.
We brachten de bezetting van de gemeentelijke BOA's op orde en besloten dat zij bodycams dragen. De BOA's zijn getraind in het gebruik ervan.
We hebben werk gemaakt van extra communicatie over het thema veiligheid naar de samenleving, onder meer met de Veiligheidskrant en preventie- en bewustwordingscampagnes.

Programma 3 Verkeer en parkeren
We zijn begonnen met de voorbereidingen op het opstellen van een visie voor verkeer en mobiliteit in onze gemeente. Die visie gaat onder meer helpen bij het maken van een mobiliteitsagenda. We werkten in 2024 voortdurend aan het vergroten van de verkeersveiligheid, we hebben verschillende projecten opgepakt en afgerond.
We werkten aan een schetsontwerp voor de kruising Duinweg/Nieuwe Zeeweg/Prins Hendrikweg. We pakken dat in 2025 op. We stelden sluitend beleid op waardoor het centrum van Noordwijkerhout een voetgangersgebied kon worden. We hebben onderzocht of het haalbaar was een parkeergarage op het Kloosterplein te bouwen. Dat bleek niet haalbaar.
We hebben de bestuursopdracht getekend voor het onderzoek naar de verbinding tussen de N206 en de N207. We brachten het aantal parkeervoorzieningen, de locaties en de bezettingsgraad gemeentebreed in beeld. We startten een verkeerskundig onderzoek naar de mogelijkheden om een alzijdige aansluiting te realiseren tussen de N206 en de Beeklaan.
We droegen bij aan het meedenken over en het effectief verlagen van de parkeernorm voor sociale sector bij gestapelde woningen.
Nieuwe parkeervoorzieningen in ons toeristisch kerngebied realiseren we bij voorkeur ondergronds. We hebben de aanvraag voor een parkeergarage in het duin aan het einde van het vierde kwartaal 2024 ingediend bij het Hoogheemraadschap.

Programma 4 Economie

Agrarische bedrijven en Intergemeentelijke structuurvisie Greenport
We werkten aan een goede relatie tussen het gemeentebestuur en de ondernemers. Dat deden we onder meer door het organiseren van de Week van de Ondernemer en diverse collegebezoeken bij bedrijven in de gemeente Noordwijk. We werkten met ondernemers samen aan aantrekkelijke winkelgebieden, bedrijventerreinen en uitgaansgebieden. Maar ook aan een duurzame Greenport, kennisintensieve economie en gezond toerisme. We stelden daar ook geld voor beschikbaar. We stimuleerden innovatie en kansen voor de nieuwe agrarische ondernemer.

Vestigings- en ondernemersklimaat
We hebben gewerkt aan het aantrekkelijker maken van de winkelgebieden in onze gemeente. Voorbeelden zijn de inzet van de Noordwijk Pas, meer groen, het Keurmerk Veilig Ondernemen inclusief diefstalpreventietrainingen voor winkeliers en profielschetsen voor de drie winkelgebieden en het autoluw maken.

Space
We kijken terug op een succesvolle profilering als ruimtevaartgemeente. In nauwe samenwerking met onze partners organiseerden we verschillende activiteiten. Tijdens de NL Space Week bezochten ongeveer 100 astronauten van over de hele wereld de gemeente Noordwijk. Scholieren uit de gemeente gingen in De Muze in gesprek met astronauten. We hebben bijgedragen aan de Lange Termijn Ruimtevaart Agenda. Die is op de NL Space Campus aangeboden aan de minister van Economische Zaken. we hebben voor de NL Space Campus gewerkt aan een alternatieve opzet voor het Basecamp en de resterende gronden.
We werkten door aan het versterken van de ruimtevaart in onze gemeente: de bouw van onderzoeksfaciliteit Cometlab is gestart en wordt naar verwachting in oktober 2025 opgeleverd.

Jaarrond toerisme en recreatie
We hebben de hoofdlijnen van het beleid voor het jaarrondtoerisme en recreatie ondergebracht in de visie Verblijfsrecreatie en de visie op de Noordelijke toeristische ontsluiting. Bij de totstandkoming van de visies zijn participatietrajecten doorlopen met bewoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en ambtenaren afgerond. De vaststelling van beide visies volgt in 2025.

Strand en heilzame badplaats
We hebben ons 2024 ingezet voor het terugkeren van de blauwe vlag voor de Noordwijkse stranden in 2025. Dat gebeurt in 2025. Het strand van Noordwijk aan Zee heeft twee Michelin sterren ontvangen als toeristische bezienswaardigheid. We zien onze inspanningen voor een schoon, veilig en toegankelijk strand daarmee beloond.

Programma 5 Onderwijs

Onderwijs
We hebben de Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028 opgesteld. Deze agenda helpt de gemeente ervoor te zorgen dat ieder kind en elke jongere in onze regio veilig, gezond en kansrijk opgroeit, goed onderwijs ontvangt en zich ononderbroken ontwikkelt tot een volwassene die succesvol functioneert in de maatschappij. We werkten daarbij nauw samen met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld en andere stakeholders. Hiernaast ontwikkelden we een concept-route doorgaande lijn kinderopvang - basisschool en een bijbehorend overdrachtsformulier. Met deze route bevorderen we een ononderbroken ontwikkelingslijn van kinderopvang naar de basisschool. We hebben het Taalpact aangepast en verbeterd. Dit pact helpt de laaggeletterdheid terug te dringen. We hebben het leerlingenvervoer voor de schoolperiode 2025 – 2031 aanbesteed. In de nieuwe vervoersovereenkomst is het programma van eisen aangescherpt. Veel aandacht is besteed aan de kwaliteit van het vervoer, de zorg voor de leerlingen en accountmanagement.

Onderwijshuisvesting
We hebben het Integraal Huisvestingsplan 2025-2040 aangepast. Daarbij hebben we aandacht geschonken aan: de actualisering van de leerlingenprognoses, nieuwbouw en de verduurzaming van de bestaande bouw en de brede wijkfunctie van schoolgebouwen. We hebben het plan uitgewerkt voor de vervangende nieuwbouw van De Noordwijkse School, in samenhang met de ontwikkeling van het DPO-terrein. We hebben ook het plan voor de duurzame renovatie van De Duinpieper en Het Duin afgerond. We kregen hierbij te maken met vertraging, in de gevel van De Duinpieper en Het Duin zijn vleermuizen ontdekt.
We kregen te maken met aanvullende wensen voor het ontwerp voor de dependance van De Prinsenhof. Dat leidde tot vertraging. Het ontwerp wordt nu in het eerste kwartaal 2025 verwacht. We zorgden voor de tijdelijke huisvesting van de Internationale Schakelklas voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs in de Duin- en Bollenstreek. In 2025 maken we samen met de subregio en het onderwijs een plan voor de structurele huisvesting.

Programma 6 Sport en Cultuur

Sport en recreatie
De initiatiefgroep Volksuniversiteit Noordwijk is gestart. Deze groep heeft de stichting Volksuniversiteit Noordwijk opgericht en is bezig cursussen op te zetten voor 2025.
Zeventien verenigingen hebben het project In Veilige Handen afgerond. De verenigingen ontvingen hiervoor een certificaat waarmee ze kunnen aantonen dat zij een “veilige club” zijn. Dat betekent dat zij aantoonbaar beleid hebben voor sociale veiligheid. Door bewustwording van sociaal-veiligheidsbeleid actief te stimuleren, heeft het project bijgedragen aan een veiliger sportklimaat voor leden en vrijwilligers.

We hebben meer dan twintig projecten opgezet om inwoners te stimuleren gezonder te leven. Dat deden we via het Leefstijlakkoord, onderdeel van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Het ging om aansprekende projecten als Fietsmaatje Buiten Bewegen voor Vitale Ouderen Gezonde Kindermenu’s

We hebben het project valpreventie voor ouderen mogelijk gemaakt. We stimuleren de samenwerking met alle partijen die betrokken zijn bij ouderen. We hebben onderzocht of bij het Oosterduinse meer openbare sportfaciliteiten zouden kunnen komen. Maar wilde orchideeën staan de komst van de voorziening in de weg.

Multifunctionele accommodaties
We hebben twee kunstgrasvelden op sportpark Duinwetering gerenoveerd. Ook buurtbewoners kunnen er gebruik van maken. We hebben de bouw van het zwembad De Schelft aanbesteed. Begin 2025 is de bouw gestart.

Cultuur
Het zichtbaar maken van erfgoed is belangrijk voor de gemeente. We verstrekten de opdracht voor het maken van de Canon van Noordwijk aan Museum Noordwijk. We faciliteerden de Dag van de Noordwijkse geschiedenis, de Open Monumentendag en de Klassendag. Ook zetten we audiotours in voor tours langs historische plekken.
We hebben werk gemaakt om jongeren bij cultuur te betrekken. De cultuurcoach speelt daarin een belangrijke rol. Tevens is er een nieuwe subsidieregeling om cultuurparticipatie door jongeren te stimuleren. We hebben de deelname aan cultuur gestimuleerd met de pitchparade. We voegden extra kunstwerken toe aan de openbare ruimte.
We versterkten de samenwerking in de cultuursector met netwerkbijeenkomsten en het collectiebeheersysteem en voerden actief de cultuurcampagne.

Programma 7 sociaal domein

Gezond leven
We hebben uitvoering gegeven aan ons plan van aanpak van het Gezond en Actief Leven Akkoord. Het omvat dertien programma's ter bevordering van een gezonde en actieve levensstijl.
We maakten een analyse voor het project Wijkaanpak en hebben de uitvoering voorbereid. Een groot project binnen het Gezond en Actief Leven Akkoord. We willen een integrale ondersteuning van kwetsbare groepen in een bepaalde buurt in onze gemeente.

Opgroeien en zelfontplooiing
We hebben jongeren weerbaarheidstrainingen aangeboden en hebben het project Geluk en Power voor jongeren in Noordwijk uitgevoerd.

Meedoen
We willen meer mensen bereiken met onze regelingen. We hebben daarom het bereik van onze minimaregelingen gestimuleerd door prestatieafspraken met de Stichting Leergeld. We zijn met de Van Limburg Stirum Stichting een pilot gestart om te kunnen voorzien in bijzondere noden van inwoners die buiten bestaande regelingen vallen. We zetten ons in om een schuldproblematiek bij jongeren vanaf 16 jaar te voorkomen. We hebben samen met de HLT-gemeenten en Humanitas afspraken gemaakt om per 1 januari 2025 te starten met het project Get a Grip voor jongeren van 16 tot 27 jaar.
We hebben via Provalu een implementatieplan vastgesteld dat uitwerking geeft aan een toekomstbestendig ontwikkelbedrijf 2030. We hebben bovendien een jaarplan 'Social return on investment 2024' opgesteld.

We hebben een intensief participatietraject begeleid gericht op de toekomstige exploitatie van De Duinpan in De Zilk. Dit heeft een gedragen advies opgeleverd waarin wordt voorgesteld De Duinpan deels met vrijwilligers te beheren.
In samenwerking met woonzorgcentrum Jeroen (Marente) is gestart met twee TukTuk's en een team vrijwillige chauffeurs in Noordwijk Zee en Noordwijk Binnen.
De Startnotitie arbeidsmigranten is vastgesteld. Hierin staat een voorgestelde aanpak voor het bevorderen het welzijn van arbeidsmigranten. Op basis hiervan wordt nieuw beleid opgesteld in 2025.

Zorg en Ondersteuning
Het team Noordwijk van Voor Ieder 1 is verhuisd naar de nieuwe locatie aan de Duinwetering. We hebben bovendien besloten om de organisatievorm van Voor ieder 1 aan te passen en over te gaan van een stichting met gedetacheerd personeel naar een stichting met personeel in dienst. Het team van Voor ieder 1 versterkt.
We hebben in regionaal verband een selectie gemaakt van meest kansrijke pilots voor de Aanpak Wachttijden. In 2024 zijn deze pilots gestart.

We zijn een pilot gestart met een Wijk GGD-er. Deze reageert op meldingen van de politie en de woningbouwverenigingen over mensen met onbegrepen en verward gedrag. We hebben de Buurtcirkel in Noordwijk geëvalueerd. Deze ondersteuningsvorm sluit aan bij de behoefte van deelnemers die steun en hulp krijgen op mentaal en huishoudelijk gebied. In 2025 wordt de Buurtcirkel verder uitgewerkt.

Programma 8 Duurzaamheid en leefomgeving

Duurzaamheid en energietransitie

We tekenden met de initiatiefnemers, HLT en de corporaties een intentieovereenkomst voor het onderzoeken en uitwerken van de mogelijkheden van aardwarmte.
We hebben een uitgebreide MKB-gerichte campagne uitgevoerd in 2024 om onder het MKB het energieverbruik te verminderen. Hierbij hebben we onder andere 1200 ondernemers aangeschreven voor een energiescan. 105 ondernemers hebben tot nu toe gebruik gemaakt van deze scans. Ze weten nu waar ze energie kunnen besparen en welke maatregelen ze daarvoor moeten nemen. We zetten de campagne in 2025 door.

Natuur en groen

We werken aan een meer groene leefomgeving. In 2024 hebben we de aanbesteding doorlopen voor de aanplant van ruim 500 extra bomen in vier jaar. Er is ook een uitgebreid participatietraject geweest, waar inwoners aangaven waar ze graag bomen zouden willen plaatsen.
We dragen bij aan het sneller en beter in de bodem opnemen van hemelwater. We stimuleren het verwijderen van overbodige verharding (stenen, tegels, platen). De gemeente zelf past steeds vaker waterdoorlatende verharding toe. Dit draagt ook bij aan een meer ‘groene uitstraling’. Bij nieuwbouwwoningen worden gescheiden watersystemen aangelegd.
We hebben voorbereidende werkzaamheden verricht om de in onze gemeente aanwezige Ecologische verbindingszones te versterken of te verbinden. We zien goede mogelijkheden om de biodiversiteit te versterken aan de randen van de kernen in de gemeente en in het buitengebied.
We hebben openbare toiletten beter vindbaar gemaakt door optimalisatie van het gebruik van de HogeNood-app. Waar dat kon werden de voordeurstickers ingezet.

Afval en grondstoffen

Naar aanleiding van het bewonersonderzoek hebben we het grondstoffenbeleidsplan 2020 - 2025 geëvalueerd. Het signaal was duidelijk. De inzameling van PBD moet anders. We hebben besloten om over te gaan tot inzameling via minicontainers. Dit wordt vanaf juni 2025 gefaseerd uitgerold.

Programma 9 Wonen en ruimte

We hebben de woningbouw in onze gemeente versneld. We voeren de regie of zijn betrokken bij veel projecten. Onze aandacht is daarbij gericht op: ‘bouwen voor de lokale bevolkingsgroei’ en ‘bouwen op basis van de lokale behoefte’
We streven naar continuïteit in de bouwplannen en we stimuleren het bouwen van betaalbare woningen. We hebben in 2024 nieuwe wet- en regelgeving (zoals wet betaalbare huur) opgenomen in lokale spelregels voor de ontwikkeling van de segmenten ‘sociale en midden huur’. In de gesprekken over de prestatieafspraken worden ontwikkelingen direct meegenomen.
We hebben doorlopend gehandhaafd op oneigenlijk gebruik van ons buitengebied op basis van de bestemmingsplannen. We hebben verordeningen aangepast aan nieuwe wet- en regelgeving vanuit Omgevingswet.
Voor de locatie Achterweg maakten we een plan en hebben dit voorgelegd aan provincie.
We hebben Trampoline II in Noordwijkerhout gebouwd en in gebruik genomen. Hier vangt de gemeente ontheemde Oekraïners op.

1. Algemeen

1.1 Jaarrekening in één oogopslag

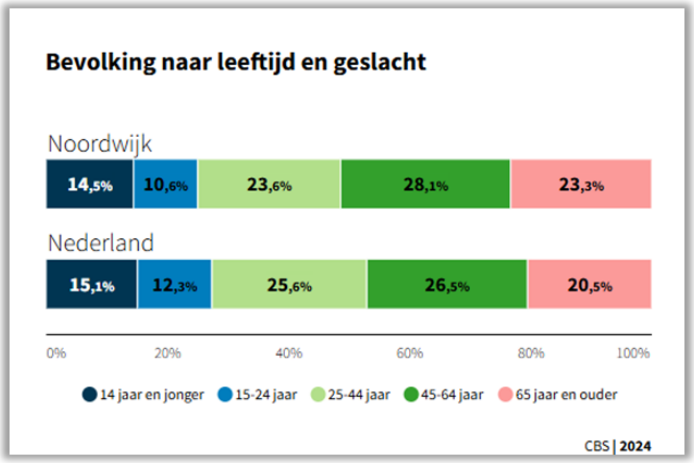

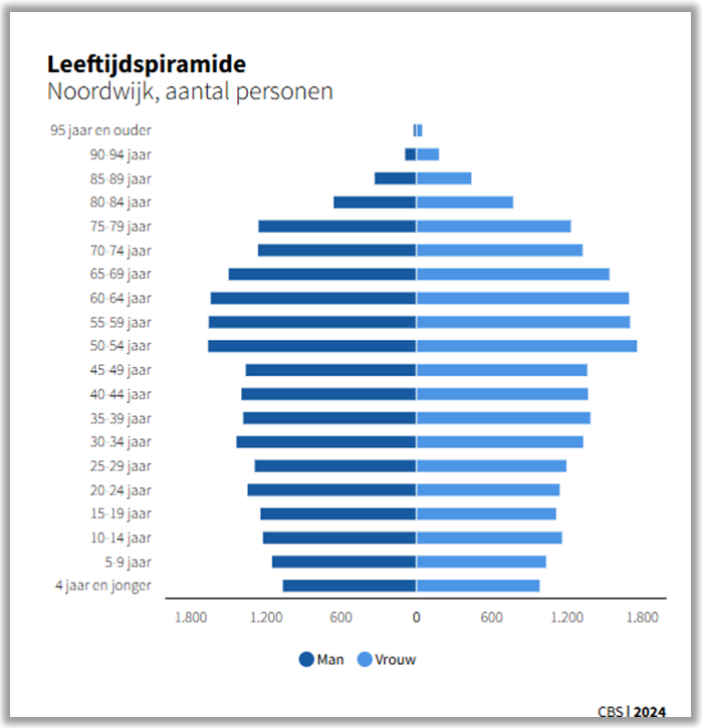
1.2 Gemeentelijke kerngegevens

Sociale structuur

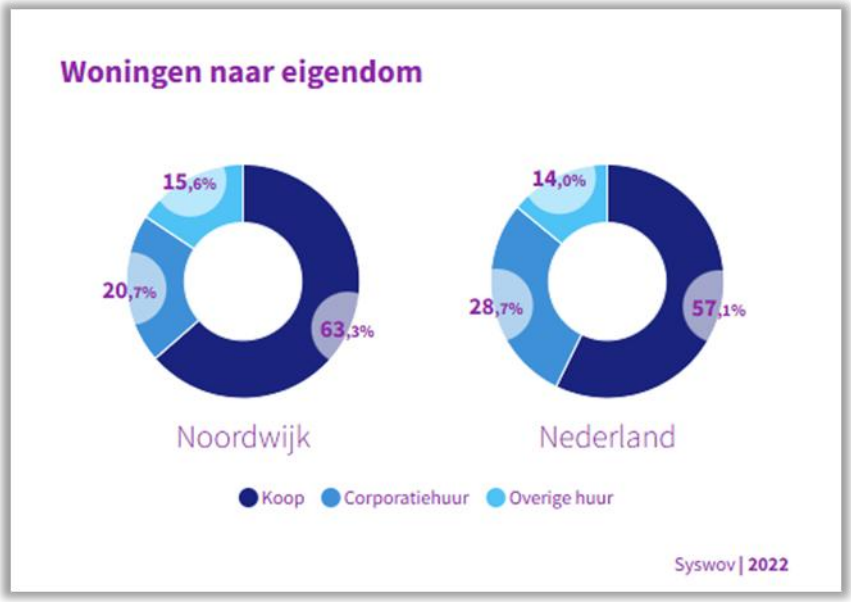

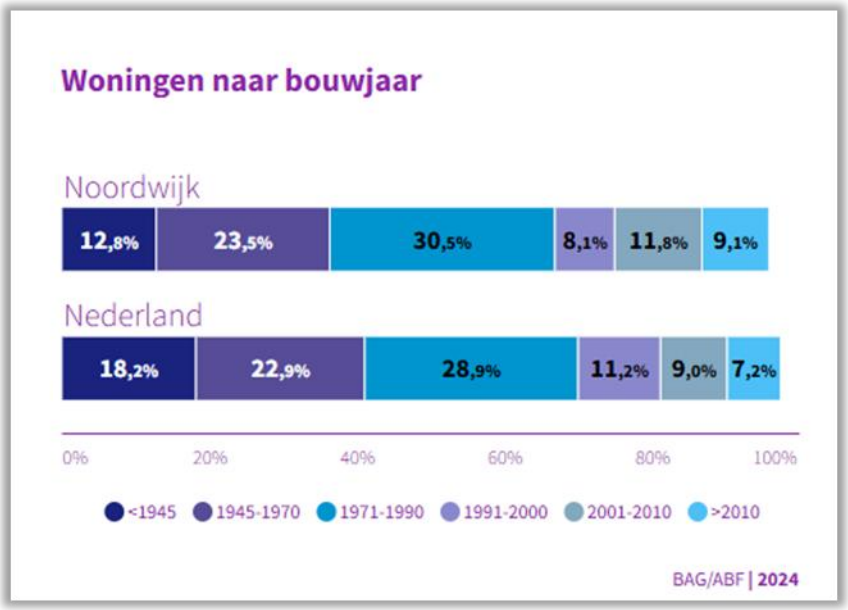

*gegevens afkomstig uit Noordwijk in Cijfers - Bevolking - Noordwijk

Fysieke structuur

*gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl/Dashboard/dashboard/bouwen-en-wonen

1.3 Behandeling jaarstukken

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college verantwoording af aan de raad over het gevoerde bestuur van elk begrotingsjaar door het jaarverslag met de jaarrekening aan de raad voor te leggen. Het college stuurt de vastgestelde jaarstukken binnen twee weken na vaststelling door de raad en in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgend op het begrotingsjaar, aan de Gedeputeerde Staten.

2. Jaarverslag

2.1 Programmaverantwoording

De programmaverantwoording is onderverdeeld in de volgende 9 programma's:

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening
Programma 2: Veiligheid
Programma 3: Verkeer en Parkeren
Programma 4: Economie
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Sport en Cultuur
Programma 7: Sociaal domein en Volksgezondheid
Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving
Programma 9: Wonen en ruimte

De programmaverantwoording biedt inzicht in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd en de gerealiseerde baten en lasten. Op basis van de 7 W's wordt er verantwoording afgelegd over de uitvoering van de begroting:

1. Wat wilden we bereiken?
2. Wat hebben we er voor gedaan?
3. Wanneer zijn de doelen behaald?
4. Wat heeft het gekost?
5. Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
6. Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
7. Wat waren de risico's?

Wat wilden we bereiken?

In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd. Met de vraag 'Wat wilden we bereiken?' wordt aangegeven wat de gemeente binnen een beleidsveld voor ogen had. Hierin zijn de ambities uit onder andere het coalitieakkoord verwerkt.

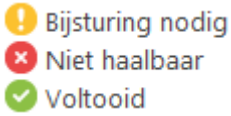
Wat hebben we er voor gedaan?

Er wordt concreet aangegeven wat de gemeente in het verslagjaar heeft gedaan om de gestelde doelen te bereiken (prestaties). Dat kunnen zaken zijn die de gemeente zelf heeft gedaan of die andere organisaties in opdracht van de gemeente hebben gedaan.

Wanneer zijn de doelen behaald?

In aanvulling op de reeds in de begroting opgenomen W-vragen wordt ook aangegeven wanneer de doelstelling behaald is. Dit wordt net als met de tussentijdse rapportages (Voor- en Najaarsnota) ook bij de jaarrekening middels een 'stoplichtrapportage' toegevoegd.
Met de stoplichten wordt als het ware de voortgang van 'Wat wilden we er voor doen?' weergegeven.

De weergave is met de volgende stoplicht-symbolen:

We hebben ervoor gekozen om de werkzaamheden die continu doorlopen niet meer van een stoplicht te voorzien, gezien dit van onvoldoende toegevoegde waarde was. Hiermee komt er meer focus op de specifiek voor 2023 voorgenomen acties. Zo hopen we aan te sluiten op

de wens van de raad om de ‘stoplichtrapportage’ door te ontwikkelen en de beleidsontwikkelingen met status ‘doorlopend’ niet het hele jaar op ‘groen’ te presenteren.

Op een aantal punten hebben we nog meer activiteiten verricht om te trachten de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. Vanzelfsprekend is daarvoor geen stoplicht over de voortgang aan te geven. Dat verklaart waarom er bij enkele onderdelen in dit jaarverslag geen stoplichtteken staat.

Wat heeft het gekost?
Om de derde W-vraag (Wat mag het kosten?) te beantwoorden staan in elk programma de baten, de lasten en het saldo vermeld.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
Vanuit het BBV zijn gemeenten verplicht om in de programma’s een basisset van beleidsindicatoren op te nemen. Op basis van deze beleidsindicatoren wordt de gemeente Noordwijk vergeleken met andere Nederlandse gemeenten. Dit zijn de meest recente gegevens die ter beschikking worden gesteld op www.waarstaatjegemeente.nl.

Wat waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
Per programma wordt aangegeven welke verbonden partijen hebben bijgedragen aan het programma. De uitgebreide informatie over de verbonden partijen staat opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Wat waren de risico’s?
Per programma wordt aangegeven welke mogelijke risico’s samenhangen met de uitvoering van het desbetreffende programma. Uitgebreide informatie over de risico’s staat opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.1.1 Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

Integriteit en transparantie zijn kernwaarden binnen Noordwijk. Zij vormen de basis van de bestuurscultuur.
Onze inwoners en de samenleving staan centraal. Wij weten wat er leeft door goed naar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te luisteren en door zichtbaar te zijn. We communiceren begrijpelijk en duidelijk. Op deze wijze overbruggen we de afstand tussen onze inwoners en het gemeentebestuur.
We zijn dienstverlenend en werken servicegericht. Op deze punten blijven we ons continu verbeteren. We zijn optimaal bereikbaar en gemeentelijke informatie is makkelijk vindbaar.
We hebben aandacht voor de eigen bestuurskracht om zelfstandig te blijven als gemeente. We sluiten een fusie uit. We bekijken goed welke taken we zelf uitvoeren en welke we uitbesteden. Als we voor dat laatste kiezen zijn we kritisch op de kwaliteit en de meerwaarde die het oplevert. Voorts zijn we in de samenwerkingsverbanden een sterke en betrokken partner; ook raadsleden geven profiel aan deze betrokkenheid. De 'Strategische- en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek' is een belangrijke basis in de regionale samenwerking richting een bloeiende toekomst.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een 'stoplichtrapportage' aangegeven wat de status is van 'Wat gaan we er voor doen?'. Als deze status op 'oranje' of 'rood' staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

1.1 Integriteit en transparantie		
Integriteit en transparantie zijn kernwaarden in Noordwijk. Zij vormen de basis van onze bestuurscultuur.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We werken transparant.	We voeren de Wet Open Overheid uit. We hebben aandacht besteed aan de openbare activiteiten van het college en de onderwerpen uit de portefeuilles.	

1.2 Participatie en communicatie		
Onze inwoners en de samenleving staan centraal. Wij weten wat er leeft door goed naar inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers te luisteren en door zichtbaar te zijn. We communiceren begrijpelijk en duidelijk. Op deze wijze overbruggen we de afstand tussen onze inwoners en het gemeentebestuur.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij / Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Participatie en communicatie	We vertalen de focuspunten van de raad en het college naar communicatieplannen en voeren die. De activiteiten die hieruit voort komen worden gedeeld via een nieuw planbord. Omdat communiceren met inwoners via sociale media	

1.2 Participatie en communicatie		
	belangrijker wordt, hebben we een social mediaplan gemaakt. Het Noordwijks referendum is een van de participatiemiddelen die ingezet kan worden en is toegevoegd aan de toolbox.	
We zorgen voor een goede aansluiting tussen inwoners en het gemeentebestuur.	In 2023 voerden we een inwonersonderzoek uit om te achterhalen hoe we onze participatietrajecten konden verbeteren. Op basis van de resultaten hebben we in 2024 de inwonersparticipatie geoptimaliseerd. Inwoners gaven aan over welke onderwerpen en op welke manier zij mee willen denken. Deze wensen gebruiken we om de inwonersparticipatie effectiever in te richten. Eind van het jaar presenteerden we een overzicht van alle afgeronde, lopende en geplande participatietrajecten. De Wijkregisseur is verantwoordelijk voor inwonersinitiatieven en is het centrale aanspreekpunt voor wijkverenigingen. We maakten hem makkelijker bereikbaar door hem een duidelijke plek te geven op ons online participatieplatform. De Wijkregisseur onderhoudt goed contact met de sociaal makelaar van Welzijn Noordwijk. Zij overleggen gezamenlijk over signalen en wensen vanuit de wijken, ieder vanuit zijn eigen perspectief. We boden ruimte voor overheidsparticipatie door initiatieven uit de samenleving te verzamelen in één digitaal loket (Samen Noordwijk). De Wijkregisseur beheert dit platform. Inwoners, ondernemers en organisaties kunnen hier hun initiatieven indienen en een afspraak maken met de Wijkregisseur om hun ideeën te bespreken. De participatieverordening waarin spelregels voor inwoners- en overheidsparticipatie worden vastgelegd is in 2024 nog niet vastgesteld. De modelverordening van de VNG is eind 2024 pas beschikbaar gekomen. Op basis hiervan wordt de nieuwe Noordwijkse participatieverordening opgesteld en in het derde kwartaal aan de raad voorgelegd.	

1.2 Participatie en communicatie		
Onze communicatie sluit aan op de behoefte van inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.	We hebben een online social campagne uitgevoerd voor meer abonnees op onze nieuwsbrief. Ruim 300 nieuwe abonnees hebben zich aangemeld. Het plan van aanpak voor de transitie van 'papieren' gemeenteberichten naar digitale en offline-producten op basis van de klantbehoefte is zo goed als gereed en gaan we in 2025 uitvoeren.	
Onze website is gebruiksvriendelijk.	We onderzoeken de mogelijkheden om de nieuwsvoorziening vanuit de (papieren) gemeenteberichten meer digitaal te ontsluiten via bestaande communicatiekanalen. En wat de mogelijkheden zijn voor offline kanalen om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving is gestart met de bouw van het 'Mijn Noordwijk'-portaal. De realisatie van fase 1 die zichtbaar is voor de bewoners en organisaties van Noordwijk staat gepland in het eerste kwartaal van 2025. Zie ook 1.3 voor het raakvlak met dienstverlening.	
We realiseren een newsroom	We hebben een proces ingericht voor het pro-actief monitoren van dagelijkse nieuwsberichten (de newsroom) en deze te verspreiden naar interne belanghebbenden. In het derde kwartaal van 2025 zal een evaluatie plaatsvinden We werkten aan de integratie van een AI-tool voor monitoring op thema/onderwerp om beleidsmedewerkers goed op de hoogte te houden over actuele ontwikkelingen over voor hen belangrijke thema's.	

1.3 Dienstverlening		
We zijn dienstverlenend en werken servicegericht. Op deze punten blijven we ons continu verbeteren. We zijn optimaal bereikbaar en gemeentelijke informatie is makkelijk vindbaar.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We verbeteren continu onze klanttevredenheid. We streven hierbij naar een rapportcijfer 8. Dit geldt ook voor onze uitvoeringsorganisaties.	We hebben uitvoering gegeven aan onze 'Uitvoeringsagenda Dienstverlening'. We kunnen de volgende acties noemen:	

1.3 Dienstverlening		
	1. Er is actie geweest op interne bewustwording rondom dienstverlening, in de vorm van een actiemaand. 2. We hebben de 'serviceafspraken dienstverlening' opgesteld om duidelijke richtlijnen te bieden. Deze afspraken vormen een eenduidig kader waar we gezamenlijk naartoe werken en die ons ondersteunen bij het maken van keuzes in ons dagelijks werk. 3. Alle pdf-formulieren zijn vervangen door laagdrempelige, begrijpelijke digitale formulieren. Zoals gepland zijn de eerste 10 veel gestuurde brieven herschreven. Dit alles op B1-taalniveau. Ook zijn organisatiebrede werkafspraken vastgesteld voor een eenduidige werkwijze om duidelijke brieven op te stellen. 4. Het dashboard dienstverlening is aangevuld met telefonieprestaties. Via het dienstverleningsdashboard worden deze prestaties in 2025 aan alle managers beschikbaar gesteld. Het inzetten van continumetingen is stopgezet vanwege terugtrekken van het budget. 5. We zijn gestart met de bouw van het 'Mijn Noordwijk'-portaal. We hebben de ambitie één digitaal loket te ontwikkelen voor het aanvragen en inzien van producten en services rondom dienstverlening. We hebben beschreven hoe het klantportaal eruit moet zien en techniek neergezet in een testomgeving. In 2025 worden de eerste producten zichtbaar via onze website voor bewoners en organisaties. Dit heeft ook een raakvlak met Communicatie.	

1.4 Regionale samenwerking en verbonden partijen		
We hebben aandacht voor de eigen bestuurskracht om zelfstandig te blijven als gemeente. We sluiten een fusie uit. We bekijken goed welke taken we zelf uitvoeren en welke we uitbesteden. Als we voor dat laatste kiezen zijn we kritisch op de kwaliteit en de meerwaarde die het oplevert. Voorts zijn we in de samenwerkingsverbanden een sterke en betrokken partner; ook raadsleden geven profiel aan deze betrokkenheid. De 'Strategische- en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek' is een belangrijke basis in de regionale samenwerking richting een bloeiende toekomst.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zijn een sterke en betrokken partner in onze samenwerkingsverbanden.	We hebben van de topprioriteiten uit de uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek in zes projecten mijlpalen gerealiseerd en één project (evaluatie Gebiedsprogramma Groen) volledig afgerond. Daarnaast hebben we met de gezamenlijke vaststelling van de Regionale Investeringsagenda - Holland Rijnland (RIA) https://hollandrijnland.nl/regionale-investeringsagenda/de basis gelegd voor doorontwikkeling van de regio in de komende jaren. Onderdeel hiervan is o.a. de toegekende Regiodeal sierteeltregio. We hebben aandacht besteed aan het monitoren de ontwikkelingen en risico's binnen onze verbonden partijen. Door middel van self-assessments is er een risico-analyse uitgevoerd en zijn bedreigingen en verbeterkansen met betrekking tot de verbonden partijen overzichtelijk gemaakt. Met de accounthouders is er een gezamenlijke start gemaakt voor het opstellen van beheersmaatregelen. Deze zullen in 2025 verder worden uitgewerkt. De raad heeft op 19 december 2024 besloten, om in navolging van de voorgenomen intrekking van de bouwtaken- op 22 februari 2022-, het Mandaatbesluit gemeente Noordwijk (geldend vanaf 1 mei 2022) voor de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) in te trekken per 1 januari 2027, voor zover het de bouwtaken betreft. Het gevolg van dit besluit is dat wij voornemens zijn, de uitvoering van de bouwtaken vanaf 1 januari 2027 zelf uit te voeren.	

Wat doen we doorlopend?

Integriteit en transparantie

- We hebben integriteit doorlopend onder de aandacht gebracht en zorgen er zo voor dat integriteit de rode draad vormt van ons handelen.
- We werkten ook in 2024 verder aan onze integriteit en onze kernwaarden op basis van de routekaart 'integriteit' en het bijbehorende uitvoeringsplan.
- We hebben gewerkt aan de bewustwording van integriteit en weerbaarheid door middel van opleidingen en ontwikkelprogramma's. Afgelopen jaar hebben we daar een training voor alle medewerkers over georganiseerd.
- Wij honoreerden verzoeken op basis van de Wet open overheid (Woo) ruimhartig.
- We publiceren Woo-verzoeken en –besluiten, de besluitenlijsten van het college en de adviezen van de Omgevingscommissie actief op het publicatieplatform van de gemeente.
- We scholen onze medewerkers doorlopend op het domein van informatieveiligheid.

Participatie en communicatie

- In 2024 zijn we ook aan de slag geweest met ons integrale plan van aanpak voor participatie, bijvoorbeeld stelden we voor de start van een participatietraject een notitie op waarin onder meer wordt vastgelegd:
  - de doelstelling(en) en de omvang van doelgroep(en)
  - het participatieniveau (participatietrap)
  - de werkvorm(en) waaronder niet-digitale hand-outs in wijken en buurten
  - verwachtingenmanagement, ook voor wat betreft de start en het einde van het participatietraject.
- We hebben uitvoering gegeven aan het plan van aanpak op basis van de in 2023 vastgestelde brede visie op gemeentelijke communicatie. We brachten hierbij ook onze successen en mijlpalen onder de aandacht, zoals bijvoorbeeld over de aanbesteding van de nieuwbouw van zwembad De Schelft.
- We monitoren doorlopend met de newsroom het gebruik van de kanalen door onze inwoners en passen onze communicatie- middelenmix daarop aan. Dat gebeurde ook in 2024.
- We zorgen doorlopend voor een eenduidige huisstijl door de inzet van vooraf vastgestelde communicatieformats. Ook in 2024, zoals bij de uitnodiging van de Winterse Eindejaarsreceptie.
- We versterkten onze identiteit. Herkenbaarheid en veiligheid zijn hierbij belangrijke thema's. Dit doen we bijvoorbeeld door inzet van een herkenbare huisstijl. Veiligheid heeft in 2024 aandacht gekregen onder andere door middel van de uitgave van een veiligheidskrant voor alle inwoners.
- Gastlessen en/of excursies voor leerlingen tijdens hun schoolperiode als kennismaking met de plaatselijke democratie kennis. De griffie organiseert doorlopend bezoeken van leerlingen over plaatselijke democratie. Ook dit jaar is er weer een kinderraad geweest die het plaatsen van een Playceveldje in De Zilk als winnend plan koos uit diverse inzendingen. Dat plan is inmiddels in uitvoering.
- In 2024 is weer een nieuwe kinderburgemeester aangesteld.

Dienstverlening

- We versterkten onze 'eerstelijns-dienstverlening' in ons Klant Contact Centrum (KCC) door dit een brugfunctie te geven tussen organisatie en inwoners.

Wat doen we doorlopend?

- We verleggen het accent in klantcontact van fysieke naar digitale dienstverlening. In 2024 werkten we aan het ontwikkelen van het klantportaal en door verschillende burgerzakenproducten digitaal aan te bieden.
- Afgelopen jaar hebben we weer ingezet op Fixi kwaliteitsgroep, inspelend op trends in de afhandeling van meldingen openbare ruimte
- In 2024 hebben we weer doorlopend de ambassadeursgroep ingezet om dienstverlening in alle teams onder de aandacht te brengen. Zij gaven bijvoorbeeld uitleg over de techniek en vroegen aandacht voor werkafspraken.
- Uitvoering van bereikbaarheidsbevorderende acties. We organiseerden bijvoorbeeld de maand van de bereikbaarheid om hier extra aandacht voor te vragen.
- Elke maand brachten we bij nieuwe medewerkers onze dienstverleningsvisie onder de aandacht in de vorm van een bijdrage aan de introductiedag.
- Er is aandacht besteed aan LEAN trajecten om te komen tot soepele en efficiënte klantprocessen. In 2024 hebben we gewerkt aan de processen rondom huwelijken, adresonderzoeken, reisdocumenten en informatieverzoeken.

Regionale samenwerking en verbonden partijen

- We gaven uitvoering aan de Strategische en Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek. Dit doen we samen met Katwijk en HLT Samen.
- We hebben onze verantwoordelijkheid genomen als actieve, zichtbare, verbindende regiopartner waarbij we continue uiting geven aan onze bestuurlijke- en ambtelijke betrokkenheid.
- We weten als goede samenwerkingspartner wat er speelt in de regio en bij onze partners. We maken afgewogen keuzes in de wijze waarop en met wie wij samenwerken.
- We geven sturing aan onze uitvoerende organisaties op basis van afspraken die opgenomen zijn in (samenwerkings)overeenkomsten. Met betrekking tot dienstverlening hebben verbonden partijen de ruimte om hier hun eigen invulling aan te geven. De insteek is altijd de sturingsmiddelen zo smart mogelijk te formuleren aan de hand van KPI’s en kengetallen.
- We zien een belangrijke rol voor één ambtelijke contactfunctionaris in de verschillende samenwerkingsverbanden.

Wat heeft het gekost?
Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	
Formatie	Fte per 1000 inwoners	2024	7,62	n.b.	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	2024	6,49	n.b.	Eigen gegevens
Overhead	% van totale lasten	2024	14%	n.b.	Eigen gegevens

* gegevens afkomstig uit eigen gegevens begroting

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?
In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening Naam verbonden partij	
Dunea	Holland Rijnland
Alliander	Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)
BNG Bank	GR Belastingen Noordwijk-Lisse-Teylingen
Stichting Rijk	

Wat waren de risico's ?
In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening Onderwerp risico	Omschrijving risico
Informatiebeveiliging / Cyberrisico's	Bij de informatiebeveiliging bestaat het risico op datalekken, cybercrime of cyberaanvallen (DDOS, ransomware, phishing en malware).
Personeel	Door krapte op de arbeidsmarkt en het niet kunnen concurreren met het bedrijfsleven en (grote) gemeenten kunnen vacatures van (kritische) functies niet snel worden vervuld.
Algemene Uitkering	Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties staan nog steeds achter de invoering van een nieuw verdeelmodel dat beter aansluit op de kostenverschillen tussen gemeenten en een groot aantal knelpunten in de huidige verdeling kan
Inflatie	De index is hoger dan ingeschat bij het opmaken van de begroting 2025

2.1.2 Programma 2: Veiligheid

Noordwijk is een veilige gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en om te leven. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor. We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag. Criminaliteit en overlast horen niet thuis in onze gemeente en worden hard aangepakt. Dit doen we samen met politie, onze boa's, inwoners en ondernemers. Onder andere ons Integraal Veiligheidsplan (IVP) is hiervoor een ankerpunt.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een 'stoplichtrapportage' aangegeven wat de status is van 'Wat gaan we er voor doen?'. Als deze status op 'oranje' of 'rood' staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

2.1 Veiligste gemeente		
Noordwijk is een veilige gemeente om te wonen, te werken, te recreëren en te leven. We zijn hier gezamenlijk verantwoordelijk voor.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Noordwijk is een veilige gemeente. We verhogen ons rapportcijfer voor veilige buurten van een 7.6 naar minimaal een 7.7.	We hebben eind 2024 het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028 opgesteld en het plan wordt begin 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. We hebben de resultaten van de 'Veiligheidsmonitor Noordwijk 2023' opgeleverd. De belangrijkste uitkomsten van de veiligheidsmonitor hebben we verwerkt in het nieuwe vastgestelde IVP 2025-2028, mede op basis van deze cijfers zijn de volgende drie geprioriteerde thema's vastgesteld: woonoverlast en wijkveiligheid, ondermijning en digitale veiligheid.	✓ ✓
Onze handhavers zijn duidelijk zichtbaar en goed bereikbaar.	We hebben alle voorbereidingen getroffen voor een verhuizing van de BOA's die in januari 2025 gaat plaatsvinden. We hebben de bezetting van onze BOA's op orde gebracht. We hebben het dragen van de bodycams bij de BOA's onderzocht. Hieruit is voortgekomen dat de bodycams een grote bijdrage zullen leveren in de veiligheid en veiligheidsgevoel van de BOA's. We hebben besloten de bodycams te gaan gebruiken. De BOA's zijn getraind in het gebruik en dragen de bodycams dagelijks.	✓ ✓ ✓
We faciliteren in Noordwijk geen coffeeshop.	De bestemmingsplannen (waarin de nullijn voor coffeeshops is opgenomen) zijn van rechtswege overgegaan in het Omgevingsplan. Wij blijven de regionale 0-lijn hanteren	✓

2.2 Aanpak ondermijnende criminaliteit		
In onze gemeente worden criminaliteit en overlast niet geaccepteerd. We handhaven daarom daadkrachting. Dit doen we samen met de politie, onze inwoners en ondernemers.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Een veilige gemeente waarin geen plek is voor ondermijnende activiteiten	We hebben de ervaringen uit 2023 gebruikt bij de verdere uitvoering van het programmaplan Ondermijning 2023-2025. Zwaartepunten waren: • ***Versteviging van de bestuurlijke basisinstrumenten*****.** We hebben een vaste zes-wekelijkse cyclus van multidisciplinaire handhavingsacties geïmplementeerd, de BIBOB-toets intensief toegepast op onder meer bouwaanvragen en horeca, drugspanden gesloten op basis van de Opiumwet, straat-dealen aangepakt door inzet van Last onder dwangsom en samen met de RIEC-partners ondermijningscasus aangepakt. • ***Versteviging van informatie-gestuurd werken*****.** We hebben een vaste systematiek van signaalverrijking en –weging geïmplementeerd, voeren daarnaast brede analyses van fenomenen zoals arbeidsuitbuiting uit en koppelen al deze inzichten via vaste overleggen en stappen aan toepasselijke interventies. • ***Integrale aanpak van de prioritaire thema's arbeidsuitbuiting en kwetsbare jeugd ('Jonge aanwas').*** De aanpak van arbeidsuitbuiting omvatte onder meer handhavingsacties, fenomeenanalyses, preventie vanuit Burgerzaken/KCC en (participatie in) de huisvestingsaanpak van Ruimte/Wonen. Op het thema 'Jonge aanwas' is de aanpak 'Dealbreakers' van het RIEC gevolgd. Elementen zijn onder meer structurele samenwerking met het voortgezet onderwijs voor vroeg-signalering en preventie (hiervoor is een Convenant School en Veiligheid opgesteld) en training van eerste lijns-professionals zoals jongerenwerkers. • ***Versterking van de maatschappelijke weerbaarheid***. Via communicatie en voorlichting (onder meer een MMA-	

2.2 Aanpak ondermijnende criminaliteit		
	campagne en awareness-sessies voor ondernemers zoals op bedrijventerrein Gravendam) maar ook via publiek-private samenwerking met kwetsbare branches zoals de opslagboxenverhuur en horecaondernemers (aan De Grent en in Noordwijkerhout-Centrum). • ***Versteviging van de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid en integriteit,*** met in 2024 bijzondere focus op de interne organisatie: alle teams /clusters hebben een training ondergaan.	

Wat doen we doorlopend?

Veiligste gemeente

- We maakten gebruik van particuliere beveiligingsorganisaties en openbare orde-cameratoezicht in het uitgaansgebied de Grent.
- We hebben “veilig uitgaans”-overleggen opgestart voor de uitgaansgebieden de Grent en Noordwijkerhout.
- We hebben uitvoering gegeven aan ons handhavingsprogramma.
- Ter ondersteuning van de politie versterkten we onze informatiepositie door gebruik te maken van de ogen en oren van onze inwoners en handhavers.
- We hebben gebouwd aan een goede informatiepositie en werkten risico-gericht. Belangrijke elementen waren het signalenoverleg, de strategische analyse van risicofactoren en tactische en operationele informatieproducten voor verschillende onderdelen van de aanpak.
- We ondersteunden de politie met onze Boa’s. De BOA’s waren onze oren en ogen in het kader van preventie.
- We stimuleerden initiatieven voor buurtpreventie.
- Jeugdaanpak op het snijvlak van zorg en veiligheid was geborgd binnen de organisatie en met partners, zowel op individueel als op groepsniveau.
- Bij evenementen had veiligheid de hoogste prioriteit. De landelijk geldende veiligheidsregels werden indien nodig aangevuld met maatwerkvoorschriften in evenementenvergunningen. Daarbij werd nauw samengewerkt met de Veiligheidsregio Hollands Midden.
- We zetten onze handhavers in om wet- en regelgeving dienstverlenend en daadkrachtig te handhaven.
- Binnen het maatschappelijk programma ‘Floreren in Noordwijk’ werkten wij samen met partners aan verslavingspreventie. Te denken valt onder andere aan voorlichting op scholen, jongerenwerk en in uitgaansgebieden. (Sociaal Domein)
- We geven uitvoering aan het geactualiseerde convenant ‘veiligheid in en om school 2023 – 2026’. Dit doen we samen met onder meer het onderwijs en de politie. (Sociaal Domein).

Wat doen we doorlopend?
Aanpak ondermijnende criminaliteit - We zetten de Wet Bibob op meerdere beleidsterreinen in conform onze beleidsregels. - We handhaafden als het gaat om drugshandel vanuit woonhuizen, horeca- en bedrijfspanden conform de Opiumwet. **Crisisbeheersing** - We hebben intensief samengewerkt en geoefend met de veiligheidsregio en het cluster Duin- en Bollenstreek. - We waren een sterke partner in onze veiligheidsregio. Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie hebben deelgenomen aan diverse trainingen en oefeningen. Dit waren scenario's op het gebied van natuurbranden, stroomstoringen en een sociale calamiteit. We stuurden samen met de veiligheidsregio sterk op bewustwording van veiligheid en preventie door middel van preventie- en bewustwordingscampagnes. Een voorbeeld is 'Broodje Brandweer' waar bewustwording werd gecreëerd bij senioren.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 2 Veiligheid Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2024	13	9	Stichting Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1	2	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3	4	CBS
Diefstallen uit woningen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1	1	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2024	4	6	CBS

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 2 Veiligheid Naam verbonden partij	
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 2 Veiligheid Onderwerp risico	Omschrijving risico
Calamiteiten van grote omvang	Binnen elke gemeente kunnen grote calamiteiten zich voordoen. Door het volgen van rampentrainingen en door deelname aan rampenoefeningen wordt de organisatie voorbereid. De kosten voor de crisisorganisatie blijven voor de gemeente.
Te kort bij landelijke politie	Bij het opkomen van handhavings/openbare orde vraagstukken (evenementen en uitgaansgebieden) waardoor de gemeente extra handhavingscapaciteit moet inzetten.

2.1.3 Programma 3: Verkeer en Parkeren

Noordwijk heeft baat bij een goede en veilige infrastructuur van en naar de gemeente, zodat jongeren naar school of studie kunnen reizen, zodat werkenden naar hun werk kunnen reizen, zodat bezoekers de streek kunnen bereiken. Het is belangrijk dat er naast bereikbaarheid met de auto ook aandacht is voor het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers.
In een toeristische gemeente zoals Noordwijk is het belangrijk dat er voldoende parkeervoorzieningen zijn voor inwoners en bezoekers. In de drukke zomermaanden weren we 'zoekverkeer' uit de straten van Noordwijk aan Zee. Bezoekers kunnen parkeren op een park&ride-locatie aan de rand van het dorp. Noordwijk blijft de ambitie houden een parkeergarage in het duin te faciliteren.
De wegen in Noordwijk zijn zo ingericht dat ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Hierbij hebben we onverminderd aandacht voor verkeersveiligheid in de directe omgeving van met name zorgcentra en scholen. De trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen en andere gebruikers.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren naar de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een 'stoplichtrapportage' aangegeven wat de status is van 'Wat gaan we er voor doen?'. Als deze status op 'oranje' of 'rood' staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

3.1 Regionale en lokale bereikbaarheid		
Noordwijk is goed bereikbaar en beschikt over een veilige infrastructuur. Ons verkeersnetwerk is veilig. We zorgen voor een optimale verkeerscirculatie. We werken aan een betere bereikbaarheid met het openbaar vervoer, de fiets en voetgangers.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Kortleven / Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We willen een compleet beeld van de mobiliteit en zorgen voor een optimale lokale verkeerscirculatie..	We zijn gestart met het opstellen van een mobiliteitsagenda in samenwerking met een adviesbureau. Het onderzoek naar de ondergrondse parkeergarage op het Kloosterplein is afgerond. Het college heeft besloten om af te zien van de aanleg van een parkeergarage onder het Kloosterplein. We hebben een offerte aangevraagd voor de uitbreiding van het parkeerroute-informatiesysteem (PRIS) in de Raadhuisstraat in Noordwijk Binnen. De aanleg van de PRIS met verwijzing naar het ondergronds parkeren aan de Raadhuisstraat/Keuvel kan pas in de loop van 2025 plaatsvinden. Dit komt door de levertijd die er is voor de aanleg van de stroomvoorziening.	

3.1 Regionale en lokale bereikbaarheid		
	We hebben de ontsluiting van Bronsgeest en ‘t Zilt opgenomen in de projecten. Bij Bronsgeest werken we aan de aansluitingen van de Van Berckelweg. De ontsluiting van ’t Zilt is gerealiseerd.	
We zijn regionaal goed bereikbaar en beschikken over een robuust verkeersnetwerk.	We zijn gestart met het verkeersonderzoek over de alzijdige ontsluiting van de Verlengde Beeklaan op de N206. De provincie is daarbij ambtelijk aangehaakt. We hebben besloten voor 2025 de Park&Ride parkeerplaats (Beach Shuttle) te verplaatsen naar de Van Berckelweg. We hebben afgezien van het innen van het parkeertarief van vijf euro op het parkeerterrein aan de Gooweg ten behoeve van reizigers van de Beach-Shuttle. Doordat er na 2024 geen gebruik meer gemaakt kan gaan worden van dit parkeerterrein wogen de investeringen die hiervoor gedaan moesten worden niet op tegen de parkeerinkomsten. Vanuit de bestuursopdracht hebben we deelgenomen aan het onderzoek en de voorstudie naar een ‘‘Corridorstudie N206-N444-A44 Ruimte en Mobiliteit waar stedelijke as en zuidelijke Duin- en Bollenstreek’’. Dit omvat een start van de ontwikkelfase voor ontsluiting in de zuidelijke corridor Bollenstreek.	
We stimuleren gebruik van openbaar vervoer.	We hebben in samenwerking met provincie Zuid-Holland, gemeenten Leiden, Oegstgeest, Katwijk en Noordwijk het tracé onderzocht. De besluitvorming volgt in 2025. We hebben ingezet op de verlenging van een Hoogwaardige Openbaar Vervoersverbinding (HOV) vanuit Leiden en Katwijk naar Noordwijk aan Zee.	
We stimuleren en faciliteren (veiliger) fietsen.	We hebben in Holland Rijnland verband een plan opgesteld voor een netwerk van doorfietsroutes. De gemeente Noordwijk faciliteert laadmogelijkheden voor elektrische fietsen, onder andere bij Langevelderslag. Voor de fietsenstalling Vuurtorenplein is besloten	

3.1 Regionale en lokale bereikbaarheid		
	om te stoppen. We hebben de gemeenteraad op 1 juli 2024 hierover geïnformeerd.	
We faciliteren duurzame vormen van mobiliteit.	De geplande pilot met een elektrische zelfrijdende shuttle als hoogwaardige verbinding tussen parkeerplaatsen (Wantveld/Hoogwaak) richting ons winkelgebied, is niet gestart. Deze ontwikkeling kent nog te veel onzekerheden en risico's om daar uitvoering aan te geven. We hebben het onderzoek naar particuliere laadfaciliteiten met platte laadkabels in de openbare ruimte afgerond. Als gevolg daarvan is een beleidswijziging doorgevoerd waardoor particuliere laadfaciliteiten zijn ontstaan.	

3.2 Parkeren		
We beschikken over voldoende parkeervoorzieningen voor inwoners en bezoekers. In de drukke zomermaanden weren we 'zoekverkeer' uit de straten van Noordwijk aan Zee. Bezoekers kunnen parkeren in transferia in de periferie van Noordwijk		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We beschikken over voldoende parkeervoorzieningen.	We hebben het aantal parkeervoorzieningen, de locaties en de bezettingsgraad gemeentebreed in beeld gebracht. We hebben de parkeernormering in de "nota Parkeernormen Noordwijk 2020" bij sociale huurwoningen aangepast. De parkeernormering voor huisvesting van arbeidsmigranten is onderzocht. Hier is geen aanpassing noodzakelijk of wenselijk gebleken.	
We realiseren nieuwe parkeervoorzieningen in ons toeristisch kerngebied bij voorkeur ondergronds.	Er wordt gewerkt aan een actieplan voor de Koning Wilhelmina Boulevard. De planning is om voor de zomervakantie 2025 het actieplan af te ronden en het vervolgtraject in te zetten. We hebben de aanvraag voor een parkeergarage in het Duin in het einde van het vierde kwartaal 2024 ingediend bij het Hoogheemraadschap. We verwachten dat de gemeente binnen 3 maanden een besluit ontvangt van het Hoogheemraadschap.	

3.2 Parkeren		
	Afhankelijk van het besluit zal de besluitvorming van de gemeente plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2025. Er wordt gewerkt aan een nota van uitgangspunten voor het Vuurtorenplein en de Zeereep, inclusief parkeervoorziening. De planning is om het in vierde kwartaal van 2025 dit te hebben afgerond.	

3.3 Verkeersveiligheid		
De wegen in Noordwijk zijn zo ingericht dat onze inwoners ouderen, jonge kinderen en mensen met een beperking veilig over straat kunnen. Hierbij hebben we onverminderd aandacht voor verkeersveiligheid in de directe omgeving van met name zorgcentra en scholen. De trottoirs moeten weer het domein van de voetgangers worden en beter begaanbaar voor kinderwagens, rollators, rolstoelen, et cetera.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We hebben een duurzaam veilig ingerichte verkeers-infrastructuur.	We hebben een advies opgesteld over de mogelijkheid van een voetpad langs de Gooweg vanaf de rotonde Leeuwenhorst tot het kruispunt Northgodreef. Dit advies omvatte dat het vooralsnog niet wenselijk was om een voetpad aan te leggen omdat deze langs een toekomstige doorfietsroute ligt waarbij het fietspad verbreed zal gaan worden. De aanleg van een voetpad (verhard of onverhard) wordt meegenomen in de uitwerking.	
We hebben een duurzaam veilig ingerichte verkeers-infrastructuur.	We hebben maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te vergroten in: • De Hoogwakersbosstraat • Duineveld • Centrum Noordwijkerhout • De rijbaan van Langevelderslag • Weteringkade We hebben gewerkt aan een schetsontwerp voor de kruising Duinweg/Nieuwe Zeeweg/Prins Hendrikweg. In 2025 werken we toe naar een passende oplossing voor een verkeersveilige inrichting.	

Wat doen we doorlopend?

Regionale en lokale bereikbaarheid

- We gaven uitvoering aan ‘de uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek’ in het domein ‘Netwerken en verbindingen’. Op basis hiervan:
  - Hebben we ingezet op betere oost-west verbindingen naar de A44 en A4 waaronder de opening van de Rijnlandroute;
  - Namen we deel in het project (verbetering) stedelijke as Leiden – Katwijk – Noordwijk;
- We hebben ingezet op frequentere en snellere busverbindingen met de treinstations. Dit deden we samen met de provincie als concessiehouder en de vervoersbedrijven.
- We stimuleerden het initiatief voor een elektrisch busoplaadstation.
- Bij onderhoud van wegen zijn we altijd nagegaan of het mogelijk is de fietspaden te verbreden.
- Samen met de provincies Noord- en Zuid-Holland, de vervoersregio Amsterdam, Holland Rijnland en de gemeenten Hillegom, Lisse , Teylingen en Noordwijk hebben we verder gewerkt aan het project Maatregelen Noordelijke Duin- en Bollenstreek / Haarlemmermeer(MNDBS/H). De provincie Zuid-Holland nam een voorbereidingsbesluit om het dit project verder te verkennen. In dit project werd een multimodaal maatregelenpakket onderzocht voor de Fiets, Openbaar Vervoer en de Auto’’
- We hebben ingezet op frequentere en snellere busverbindingen met de treinstations Schiphol, Hillegom, Voorhout, Sassenheim en Leiden. Dit deden we samen met de provincie als concessiehouder en de vervoersbedrijven.
- Wij bleven participeren in het project HOV Noordwijk – Schiphol.
- We haakten aan op de planvorming voor de tracéverlenging van lightrailverbinding tussen Leiden en Katwijk naar de NL Space Campus

Parkeren

- Parkeernormen bij nieuwbouw. Waar mogelijk pasten we oude parkeerplaatsen aan, aan de CROW-normen.

Verkeersveiligheid

- We pakten verkeersonveilige plekken aan op basis van meldingen en actuele onderzoeksgegevens.
- We brachten verkeersonveilige plekken in kaart op basis van de BLIQ rapportage met extra aandacht voor rotondes.
- We voerden campagnes veilig verkeer.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

De volgens de ministeriële regeling geldende beleidsindicatoren voor dit programma zijn komen te vervallen.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 3 Verkeer en Parkeren Onderwerp risico	Omschrijving risico
Vandalisme	Schades aan straatmeubilair en bestrating door vernielingen, weersomstandigheden, diefstal en graffity.
Verkeersituaties	Het negeren van gevaarlijkse verkeerssituaties die verwijtbaar zijn aan de gemeente waardoor de gemeente aansprakelijk kan woren gesteld.

2.1.4 Programma 4: Economie

Noordwijk ligt in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap. Deze kwaliteiten vormen de onderlegger voor een reeks aan economische activiteiten zoals: de bollenteelt, toerisme, ruimtevaart, congressen en zorg. En met het predicaat kuuroord, krijgt dit alles een extra impuls. Maar het betekent tegelijkertijd ook dat we zuinig moeten zijn op deze kwaliteiten. We willen een vitale economie met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat, dat zorgt voor werkgelegenheid.
Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG).
Het is een uniek gebied. De unieke ligging aan zee maakt de Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een ‘stoplichtrapportage’ aangegeven wat de status is van ‘Wat gaan we er voor doen?’. Als deze status op ‘oranje’ of ‘rood’ staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

4.1 Agrarische bedrijven en Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport		
We willen een vitale economie, die zorgt voor werkgelegenheid. Noordwijk streeft naar het behoud van de agrarische gebieden voor duurzame innovatieve bollenteelt, zoals opgenomen in de Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport (ISG).		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We werken aan een vitale economie.	We hebben gewerkt aan het behalen van doelen van de Economische Agenda Duin- en Bollenstreek en het versterken van de regionale economie. De Economic Board.heeft een uitvoeringsprogramma opgesteld in afstemming met de Duin- en Bollenstreek gemeenten. Ze hebben in 2024 verschillende projecten met middelen van de gemeenten uitgevoerd op de strategische doelen ‘duurzame greenport’, ‘kennisintensieve maakindustrie’ en gezond toerisme’. We werken hier ook samen op de doelen duurzaamheid, circulariteit en human capital agenda. We hebben de samenwerking met de Leidse regio (Economie071) op het gebied van kenniseconomie versterkt. Zo hebben we samen met deze gemeenten gewerkt aan een	

4.1 Agrarische bedrijven en Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport		
	project van de Regionale Investeringsagenda (RIA) om de kennis- en innovatie as te versterken, die zich richt op de verbinding tussen Leiden Bio Science Park, Unmanned Valley in Katwijk en de NL Space Campus in Noordwijk.	
We zijn een innovatieve Greenport.	De stichting Greenport en de stichting Economic Board hebben het proces om te komen tot integratie opgestart in overleg met de Duin- en Bollenstreek gemeenten. De stichting Greenport heeft uitvoering gegeven aan haar jaarplan en projecten gericht op een duurzame greenport met financiële steun van de gemeenten. Het project Remote Sensing heeft een belangrijke prijs gewonnen voor beste digitale transformatie. Hierbij wordt het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op bollenvelden tegengegaan met behulp van drones en satelliettechnologie.	

4.2 Gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor winkels, horeca en bedrijven		
Noordwijk heeft aantrekkelijke winkel- en uitgaansgebieden met een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor ondernemers.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij / Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We houden onze winkelgebieden bereikbaar en aantrekkelijk.	Binnen het uitvoeringsprogramma van de Retail en Horecavisie is onder andere uitvoering gegeven aan: - de inzet van de Noordwijk Pas, - meer groen in de winkelcentra door plaatsing van bloembakken en 'hanging baskets'. We hebben gewerkt aan het Keurwerk Veilig Ondernemen inclusief diefstalpreventietrainingen voor winkeliers. Er zijn profielschetsen opgesteld voor de drie winkelgebieden van de gemeente Noordwijk. Ook hebben we aan het beleid voor autoluwe winkelstraten uitvoering gegeven. Zo is het	

4.2 Gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor winkels, horeca en bedrijven		
	centrum van Noordwijkerhout sinds juli 2024 autoluw. Samen met ondernemers werkten we aan de evaluatie van de Retail en Horecavisie inclusief het uitvoeringsprogramma. De herziene visie wordt in eerste kwartaal van 2025 opgeleverd. We hebben de beleidsregels voor de standplaatsen vastgesteld. De economische visie daarop is onderdeel van de Retail en Horecavisie die in het eerste kwartaal van 2025 wordt vastgesteld. Nadat er voldoende draagvlak was onder de ondernemers zijn in 2024 de bedrijveninvesteringszones (BIZ) voor Noordwijk aan Zee en Noordwijk-Binnen verlengd. Hierdoor kunnen we verder werken aan bereikbare en aantrekkelijke winkelgebieden.	
We geven onze uitgaansgebieden in Noordwijk aan Zee een kwaliteitsimpuls.	We zijn gestart met het opstellen van een visie voor de Koningin Wilhelminaboulevard. Deze wordt in het derde kwartaal 2025 vastgesteld. De deelvisie De Grent is gepland voor het vierde kwartaal van 2025. Het vervolgonderzoek voor een autoluwe boulevard is ook gepland voor het vierde kwartaal van 2025.	
We hebben toekomstbestendige bedrijventerreinen.	We hebben verschillende overleggen gevoerd met grondeigenaren en ondernemers over de uitbreiding van Gravendam. Als gemeente hebben we hier een ondersteunende en faciliterende taak. De eerste versie van het verkavelingsplan is opgesteld. We hebben de regionale bedrijvenstrategie vastgesteld. We hebben individuele ondernemers geholpen op bedrijventerrreinen met gratis quickscans om met meer kennis en inzicht in de eigen energiehuishouding uitvoeringsplannen te maken voor energiegerichte maatregelen, waar mogelijk met subsidies.	

4.2 Gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat voor winkels, horeca en bedrijven		
	We hebben bedrijven geholpen met complexe en/of omvangrijke vraagstukken met diepgaander maatwerkadvies. We zijn gestart met het ondersteunen van bedrijven op bedrijventerreinen om te komen tot gezamenlijke projecten voor energie. Energiehubs op bedrijventerreinen leveren bijdragen aan een collectieve benadering van bijvoorbeeld energieopwekking, uitwisseling van energie en het omgaan met onderwerpen als netcongestie en de komst van aardwarmte.	
We zorgen dat gezond ondernemen en prettig wonen hand in hand gaan.	Binnen de vastgestelde bedrijventerreinenstrategie hebben we aandacht besteed aan het gewenste vestigingsbeleid. In Holland Rijnland verband is gestart met onder andere een actualisatie van de kantorenstrategie.	

4.3 Jaarrond toerisme en recreatie		
Noordwijk ligt in een uniek gebied met veel natuur, het strand, de zee, de kust en een open en toegankelijk landschap. We zijn zuinig op deze kwaliteiten als basis voor ons toerisme. Met onze kuuroordstatus krijgt dit een extra impuls.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Jaarrond toerisme en recreatie	De hoofdlijnen van het beleid van jaarrond toerisme en recreatie is ondergebracht in de visie verblijfsrecreatie en visie op de Noordelijke toeristische ontsluiting. De vaststelling volgt in het tweede kwartaal van 2025.	
We streven naar jaarrond toerisme en recreatie op hoogwaardig niveau.	Het participatietraject voor de visie verblijfsrecreatie met bewoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en ambtenaren hebben we afgerond. De input is verwerkt in de conceptversie. De vaststelling volgt in tweede kwartaal van 2025.	
We ontwikkelen een Noordelijke toeristische ontsluiting.	Het participatietraject voor de Noordelijke toeristische ontsluiting met bewoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en ambtenaren is voltooid. De input is verwerkt in de conceptversie. Vaststelling volgt in het tweede kwartaal van 2025.	

4.4 Space		
Noordwijk blijft zich profileren als dé ruimtevaartgemeente van Nederland met aantrekkingskracht op innovatie bedrijvigheid.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We profileren ons als ruimtevaartgemeente.	We hebben bijgedragen aan het onder de aandacht brengen van Noordwijk als ruimtevaartgemeente met het faciliteren en ondersteunen van de stichting NL Space Campus. We hebben in 2024 verschillende activiteiten georganiseerd in samenwerking met andere partijen, zoals het astronautencongres met bijna 100 astronauten, The Space Week en Walk of Space waar we inwoners, scholieren en bedrijven uit Noordwijk hebben betrokken. De Lange Termijn Ruimtevaart agenda, waar we aan hebben bijgedragen, is op NL Space Campus aangeboden aan de minister van Economische Zaken. Ook de staatssecretaris van Defensie bezocht de campus in 2024.	
We ontwikkelen de NL Space Campus tot een (inter-)nationale kennishub als toonbeeld van technologische innovaties.	We hebben verder uitvoering gegeven aan de strategische gebiedsvisie van de NL Space Campus. Het bedrijventerrein is omgezet naar een campus. We hebben een alternatieve opzet gemaakt voor het Basecamp en de resterende gronden. We trekken hier samen op met de Provincie Zuid-Holland. De plannen van ontwikkelaars hiervoor beoordelen we in 2025. De bouw van de onderzoeksfaciliteit voor ruimtevaart, Cometlab, is gestart. De oplevering staat gepland voor het vierde kwartaal 2025. We hebben steun gegeven aan verschillende tijdelijke initiatieven en fieldlabs op NL Space Campus zoals een Optical ground station en Philab. We zijn gestart met het verkennen van een energiehub op de NL Space Campus.	

4.5 Strand en kuuroord		
Het strand is een uniek gebied. De unieke ligging aan zee maakt de Noordwijk internationaal erkend is als kuuroord, of beter: heilzame badplaats. Aan die kwaliteit geven we nadrukkelijk inhoud.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Strand en kuuroord	We zijn gestart met gesprekken met de seizoensgebonden paviljoenhouders m.b.t. de nieuwe huurovereenkomst. Dit wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2025. Er is een uitspraak gedaan door de rechter. De gemeente is met de paviljoenhouders in overleg om gezamenlijk tot een oplossing te komen voor het einde van het tweede kwartaal 2025.	
We hebben een schoon, veilig en toegankelijk strand waar iedereen zich aan de regels houdt.	In 2024 was de kwaliteit van het zeewater uitstekend. Daardoor wappert de blauwe vlag in 2025 weer op het Noordwijkse strand. Het strand van Noordwijk aan Zee heeft 2 Michelin sterren ontvangen voor toeristische bezienswaardigheid. Het dorp Noordwijk aan Zee heeft 1 Michelin ster ontvangen. Er heeft geen uitbreiding van het rookvrije strand plaatsgevonden. We blijven hier in 2025 op inzetten.	
We willen ondernemers gezond en marktconform laten ondernemen op het strand.	We zijn gestart met het herijken van het uitvoeringsprogramma. Dit leggen we in 2025 aan de gemeenteraad voor. We hebben voor het uitvoeringsprogramma Heilzame badplaats een inventarisatie opgestart naar de haalbaarheid van een Thalasso-centrum (zeewater therapie).	

Wat doen we doorlopend?

Agrarische bedrijven en intergemeentelijke Structuurvisie Greenport

- We gaven uitvoering aan het Uitvoeringsprogramma Economie als onderdeel van het Strategische agenda Duin- en Bollenstreek. De hoofdpijlers van het uitvoeringsprogramma zijn duurzame Greenport, kennisintensieve economie en gezond toerisme.
- We stimuleerden innovatie en kansen voor nieuwe agrarische ondernemers onder andere via de Economic Board en stichting Greenport (zie programma 9).

Gunstig vestigings- en ondernemersklimaat voor winkels, horeca en bedrijven

- Het programma Noordwijk Zeewaardig is leidend, met integrale samenwerking vanuit de diverse lopende projecten en beleidsambities waaronder het project Parallelboulevard en de centrumherontwikkeling. De strandpaviljoens, detailhandel, hotellerie en horeca vormen

Wat doen we doorlopend?
de belangrijkste pijlers in de badplaats. Het bieden van parkeermogelijkheden in de badplaats, binnen en buiten het hoogseizoen worden daarbij als randvoorwaardelijk ervaren. - We hebben speciale aandacht besteed aan (innovatieve) beginnende ondernemers die een bestaand bedrijf willen voortzetten. - Lokale ondernemers kregen voorrang bij inkoop en aanbesteding, voor zover (EU-)wetgeving dat niet verbiedt. **Jaarrond toerismen en recreatie** - Planning omvangrijke infrastructurele werkzaamheden (voor zover mogelijk) buiten het toeristische seizoen. - We geven uitvoering aan het deelproject Langevelderslag. - We hebben gewerkt aan het versterken van ons imago als gastvrije gemeente, met veel voorzieningen en verblijfsmogelijkheden en een geweldig aanbod aan evenementen en activiteiten met het accent op kwaliteit, variatie en gezondheid **Space** – We continueerden onze steun aan de Stichting NL Space Campus en hun doelstelling om het space ecosysteem te versterken. – We voerden een actieve lobby ten bate van de ontwikkeling van de NL Space Campus en namen deel aan structurele overleggen met Space gerelateerde partijen. **Strand en kuuroord** – We monitorden en bewaakten de concrete afspraken met onze toezichthoudende partners over de borging van de integrale handhaving op het strand.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 4 Economie Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Functiemenging	%	2023	54	54	CBS BAG/LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	212	182	LISA

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 4 Economie Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 4 Economie Onderwerp risico	Omschrijving risico
Aanbestedingsregels	Het ten onrechte bevorderen van lokale of regionale ondernemers bij aanbestedingen brengt het risico van schadeclaims mee.

2.1.5 Programma 5: Onderwijs

De gemeente zorgt voor goede, veilige huisvesting die voldoet aan alle eisen van modern onderwijs en goed leerlingenvervoer. Behalve thuis is ook school een plek waar je normen en waarden leert die je meeneemt in je verdere leven. Daarom is het heel belangrijk dat kinderen kwalitatief goed onderwijs krijgen. Dat ze leren hoe je normaal met elkaar omgaat. Dat pesten onacceptabel is en ze de ruimte krijgen om zich te ontplooien en ontwikkelen, hoe zij, als persoon, dat willen.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een 'stoplichtrapportage' aangegeven wat de status is van 'Wat gaan we er voor doen?'. Als deze status op 'oranje' of 'rood' staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

5.1 Onderwijs		
Behalve thuis is ook school een plek waar je normen en waarden leert die je meeneemt in je verdere leven. Daarom is het heel belangrijk dat kinderen kwalitatief goed onderwijs krijgen. Dat ze leren hoe je normaal met elkaar omgaat. Dat pesten onacceptabel is en ze de ruimte krijgen om zich te ontplooien en ontwikkelen, hoe zij, als persoon, dat willen.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We faciliteren de ontwikkeling van onze jongeren met hoogwaardig inclusief onderwijs.	We hebben het bestaande lokaal onderwijsbeleid besproken met de verschillende schoolbesturen. We hebben afgesproken dit beleid te integreren in het maatschappelijk programma, zodat het beleid op een samenhangende manier wordt geborgd. Ter voorbereiding zijn standpunten, ideeën en visies van diverse partners in het onderwijsveld opgehaald. Hiermee is een breed gedragen basis gelegd voor de verdere uitvoering. We hebben de volgende vijf thema's opgenomen in de Ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028: - leerlingenvervoer - welzijn/preventie - inclusieve onderwijshuisvesting - aansluiting onderwijs – jeugdhulp - doorlopende leerlijnen tussen voor-/vroegschool en basisschool Deze is vastgesteld en vormt de basis voor de uitwerking.	

5.1 Onderwijs		
	Per thema is een groep gestart. Deze groepen bestaan uit vertegenwoordigers uit het onderwijsveld en andere stakeholders. Zij werken per thema mogelijke acties en kansen uit. De raad is op 17 december 2024 geïnformeerd over de voortgang.	
We gaan onderwijs- en ontwikkelachterstand actief tegen	We hebben een werkgroep en een meeleesgroep van samenwerkingspartners gevormd om samen het 'Voor- en Vroegschoolse Educatie' (VVE) Uitvoeringsbeleid te evalueren en te actualiseren. In het beleid wordt meegenomen op welke beleidsterreinen we kunnen aansluiten zoals de Gelijke Kansen Agenda en het armoedebeleid. In 2024 is hier een start mee gemaakt, in het tweede kwartaal van 2025 ronden we dit verder af. We hebben een werkgroep gevormd met samenwerkingspartners. Hierin hebben we een we een concept route doorgaande lijn kinderopvang naar basisschool en een Noordwijks overdrachtsformulier ontwikkeld. Met deze route bevorderen we een ononderbroken ontwikkelingslijn van kinderopvang naar de basisschool. In het eerste kwartaal van 2025 ronden we dit verder af.	
We dringen laaggeletterdheid terug.	We hebben de uitvoeringsagenda geëvalueerd met de maatschappelijke samenwerkingspartners zoals welzijnsorganisaties, Provalu en kinderopvangorganisaties. We hebben de bevindingen meegenomen in het Taalpact Bollenstreek & Oegstgeest 2024. We hebben in 2024 geen inspiratiesessie over taalvaardigheid georganiseerd voor de samenwerkingspartners. In plaats daarvan hebben we veel individueel contact gehad met onze samenwerkingspartners.	
We stimuleren een internationaal georiënteerd onderwijsaanbod.	We hebben de haalbaarheid van een internationaal onderwijsaanbod beoordeeld aan de hand van de opgestelde businesscase. Dit omvatte een analyse van de financiële, organisatorische en onderwijskundige randvoorwaarden.	

5.1 Onderwijs		
	Uit de analyse blijkt dat de benodigde investeringskosten aanzienlijk zijn, waardoor de financiële haalbaarheid onder druk staat. Hierdoor is er nog geen definitief besluit genomen door de schoolbesturen.	
We zorgen voor de toegankelijkheid van het onderwijs.	We hebben regelmatig overleg gehad met de Duin- en Bollenstreek gemeenten over een goede aansluiting van het leerlingenvervoer op het onderwijs en de zorg. We hebben een analyse gemaakt over deze aansluiting. Hieruit kwam naar voren dat de stiptheid bij jeugdhulpvervoer vaak niet wordt gehaald. In 2025 wordt de analyse besproken met de nieuwe vervoerder en kijken we samen naar hoe we de aansluiting efficiënter kunnen inrichten. Het leerlingenvervoer is voor de schoolperiode 2025 – 2031 uitbesteed aan NOOT BV. In de nieuwe vervoersovereenkomst is het programma van eisen aangescherpt waarbij veel aandacht is besteed aan de kwaliteit van het vervoer, de zorg voor de leerlingen en accountmanagement. We hebben binnen de Ontwikkelagenda D&B 2024-2028 twee werkgroepen ingesteld die ingaan op de thema's 'leerlingenvervoer en 'inclusieve onderwijshuisvesting'. In deze werkgroepen wordt gewerkt aan een visie en actieplan voor de realisatie van inclusieve onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer in de regio.	

5.2 Onderwijshuisvesting		
We zorgen voor voldoende en kwalitatief hoogwaardige onderwijshuisvesting.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zorgen voor voldoende en hoogwaardige onderwijs-accommodaties	We hebben het plan voor de vervangende nieuwbouw van De Noordwijkse School, in samenhang met de ontwikkeling van het DPO terrein, uitgewerkt. Het budget voor het definitief ontwerp (DO) is door de raad beschikbaar gesteld.	

5.2 Onderwijshuisvesting		
	Het plan voor de duurzame renovatie van De Duinpieper en Het Duin is gereed. De uitvoering heeft vertraging opgelopen. Belangrijkste reden is dat er vleermuizen zijn ontdekt in de gevel van De Duinpieper en Het Duin.	
	Het definitief ontwerp voor de dependance van De Prinsenhof heeft vertraging opgelopen vanwege aanvullende wensen vanuit het schoolbestuur. Het ontwerp wordt verwacht in het derde kwartaal 2025.	
	We hebben het Integraal Huisvestingsplan 2025-2040 geactualiseerd en is door de raad vastgesteld. Daarbij hebben we aandacht geschonken aan: - de actualisering van de leerlingenprognoses. - nieuwbouw en de verduurzaming van de bestaande bouw. - de brede wijkfunctie van schoolgebouwen.	
	Door de raad is een motie aangenomen om te komen met een plan voor de ontwikkeling van een brede maatschappelijke visie op onderwijshuisvesting.	
	We hebben zorggedragen voor de tijdelijke huisvesting van de Internationale Schakelklas voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs in de Duin- en Bollenstreek. In 2025 maken we samen met de subregio en het onderwijs een plan voor de structurele huisvesting.	

Wat doen we doorlopend?

Onderwijs

- We hebben uitvoering gegeven aan het lokaal onderwijsbeleid. We maakten hierbij verbinding met ons maatschappelijke programma 'Floreren in Noordwijk 2022-2025'. Het terugdringen van ontwikkelachterstanden en gezond leven kregen hierin een plek.
- We hebben uitvoering gegeven aan ons beleid 'Voor- en Vroegschoolse Educatie' voor de juiste plaatsing van kinderen met een ontwikkelachterstand op voorscholen.
- We faciliteerden de 'warme' overdracht van leerlingen van het voorschoolse segment naar het primair onderwijs.
- We versterkten de samenwerking tussen het Taalhuis, de bibliotheek, onderwijsaanbieders en andere maatschappelijke partners in het Taalpact. We actualiseerden de actielijnen in het Taalpact.
- We werkten aan begrijpelijk gemeentelijk taalgebruik op basis van het landelijk project 'Direct Duidelijke Taal'.

Wat doen we doorlopend?

- We gaven uitvoering aan de Verordening leerlingenvervoer. We stuurden hierbij op de kwaliteit van het vervoer, mede op basis van het uitgevoerde klanttevredenheidsonderzoek en de klankbordgroep.
- We continueerden onze bijdrage aan de cursus muizwemmen.
- We faciliteerden de clinics 'natte gymnastiek' in de groepen 7 en 8.
- We hebben subsidie verstrekt voor de inzet van gekwalificeerde vakleerkrachten en schooljudo in het onderwijs.
- We stuurden op de kwaliteit van het leerlingenvervoer.
- We gingen (school)verzuim, vroegtijdig schoolverlaten en thuiszitten actief tegen. Dit deden we samen met Regionaal Bureau Leerrecht uit Leiden.
- Samen met scholen bestreden we pestgedrag en drugsgebruik door middelen beschikbaar te stellen voor voorlichting door GGD, HALT of Brijder.

Onderwijshuisvesting

We gaven uitvoering aan het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP 2018-2033). We waren hierbij alert op kansen voor de verduurzaming van onderwijsaccommodaties.

Wat heeft het gekost?
Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?
In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven:

Programma 5 Onderwijs Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2023	6	6	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2023	14	27	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2022	2	2	DUO/Ingrado

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 5 Onderwijs Naam verbonden partij	
Holland Rijnland	

Wat waren de risico's ?
In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 5 Onderwijs Onderwerp risico	Omschrijving risico
Leerlingenvervoer	Leerlingenvervoer is een open-einde regeling. De financiële gevolgen zijn hierdoor moeilijk in te schatten.

2.1.6 Programma 6: Sport en cultuur

Veel mensen vinden in ons gevarieerde verenigingsleven een prettige en waardevolle vrijetijdsbesteding. Daarom verdienen verenigingen op het gebied van sport, kunst en cultuur onze ondersteuning en investeren we hier ook in.
Het belang van bewegen en sport is onomstreden. Daarom bevorderen we een grote variatie aan sportmogelijkheden in Noordwijk. Dat betekent dus ook dat het aanbod niet alleen is gericht op jongeren, maar dat het ook toegankelijk moet zijn voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met weinig financiële middelen. Gezondheid is immers belangrijk voor iedereen en past bij de status die we als kuuroord hebben.
Daarnaast is het voor een leefbaar en gezellig Noordwijk van groot belang dat er ruim baan wordt gegeven aan kunst en cultuur. Cultuur brengt immers mensen samen en kan ook maatschappelijke problemen helpen verminderen die specifiek zijn voor de jeugd, ouderen en inwoners met enige afstand tot de samenleving. We zorgen ervoor dat kunst- en cultuurprojecten een zo breed mogelijk publiek bereiken.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een ‘stoplichtrapportage’ aangegeven wat de status is van ‘Wat gaan we er voor doen?’. Als deze status op ‘oranje’ of ‘rood’ staat wordt dit toegelicht.

6.1 Verenigingen en vrijwilligerswerk		
Veel mensen vinden in ons gevarieerde verenigingsleven een prettige en waardevolle vrijetijdsbesteding. Daarom verdienen verenigingen op het gebied van sport, kunst en cultuur onze ondersteuning en investeren we hier ook in.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We stimuleren en waarderen het vrijwilligerswerk.	Er is in 2024 een initiatiefgroep Volksuniversiteit Noordwijk gestart die het draagvlak en de organisatie heeft verkend. Als uitkomst daarvan hebben zij de stichting Volksuniversiteit Noordwijk opgericht en zijn bezig cursussen op te zetten voor 2025. Doorlopend hebben we aandacht gegeven aan de vacaturebank in contacten van Welzijn Noordwijk met maatschappelijk partners, bij het werven van vrijwilligers via social media, de vacatures achter de ramen bij de ontmoetingscentra en de lokale krant, Leef! en andere publicaties.	
We versterken de deskundigheid van vrijwilligers.	We hebben in 2024 twee clubkadercoaches ingezet bij vier sportverenigingen. Die hebben trainers en coaches begeleid met als doel de kwaliteit van trainingen en daarmee het sportplezier te vergroten. Daarnaast adviseerden we de besturen om trainersbegeleiding en pedagogisch sportklimaat in	

6.1 Verenigingen en vrijwilligerswerk		
	het beleid op te nemen. Dat advies hebben zij overgenomen. In 2024 hebben 17 verenigingen het project In Veilige Handen afgerond. De verenigingen ontvingen hiervoor een certificaat waarmee ze kunnen aantonen dat zij een “veilige club” zijn. Dat betekent dat zij aantoonbaar beleid hebben voor sociale veiligheid. Door bewustwording van sociaal veiligheidsbeleid actief te stimuleren, heeft het project bijgedragen aan een veiliger sportklimaat voor leden en vrijwilligers. Deze aanpak bouwt voort op eerdere initiatieven en brengt gestructureerde ondersteuning en begeleiding bij verenigingen, zodat zij zelfstandig kunnen voldoen aan de eisen voor sociale veiligheid.	

6.2 Sport en recreatie		
Het belang van bewegen en sport is onomstreden. Daarom bevorderen we een grote variatie aan sportmogelijkheden in Noordwijk. Dat betekent dus ook dat het aanbod niet alleen is gericht op jongeren, maar dat het ook toegankelijk moet zijn voor ouderen, mensen met een beperking en mensen met weinig financiële middelen. Gezondheid is immers belangrijk voor iedereen en past bij de status die we als kuuroord hebben.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We dragen het belang van sport en bewegen actief uit.	We hebben via het Leefstijlakkoord, onderdeel van het “Gezond en Actief Leven Akkoord" (GALA), in 2024 meer dan twintig projecten opgezet die inwoners stimuleren om gezonder te leven. Enkele van de meest opvallende initiatieven zijn: • Fietsmaatjes: een project dat ouderen en mensen met een beperking de mogelijkheid biedt om samen te fietsen, begeleid door vrijwilligers. • Buiten Bewegen voor Vitale Ouderen: activiteiten in de buitenlucht, zoals wandelen, yoga en fitness, gericht op het bevorderen van de vitaliteit van senioren. • Gezonde Kindermenu’s en Kinderyoga: samenwerkingen met BSO’s en scholen om gezonde eetgewoonten en lichaamsbeweging bij kinderen te stimuleren. • Zwemmen voor mensen met niet aangeboren hersenletsel (NAH).	

6.2 Sport en recreatie		
	Vanuit het Gezonde en Actief Leven Akkoord (GALA) is gestart met de ketenaanpak “valpreventie”. Zie hiervoor ook Programma 7.	
We faciliteren (sport)evenementen.	We hebben afgelopen jaar gesprekken met de Zeevereniging gevoerd om een WK F18-catamaranzeilen in 2025 mogelijk te maken en hebben hiervoor middelen vrij gemaakt.	
We breiden onze publieke sportfaciliteiten in de buitenruimte uit.	Op de gronden rondom Oosterduinsemeer geldt de dubbele bestemming “recreatie en natuur”. Op de beoogde locatie van de beweegtoestellen en de pumptrackbaan zijn wilde orchideeën aangetroffen waardoor op die plek geen recreatie is toegestaan. We zoeken in 2025 samen met de betrokkenen verder naar meer geschikte plekken in de omgeving van het Oosterduinsemeer en ook naar andere plekken in de gemeente Noordwijk om een pumptrack en buitenfitness te realiseren. Voor de beweegtoestellen in de Zilk hebben we een participatietraject doorlopen via een enquête en een outdoor rapportage. Met de uitkomsten hiervan wordt in 2025 een beweegtuin in De Zilk gerealiseerd. De beweegtuin wordt samen met een fitnesspark en een speelveld voor de jeugd gecombineerd	

6.3 Kunst en cultuur		
Daarnaast is het voor een leefbaar en gezellig Noordwijk van groot belang dat er ruim baan wordt gegeven aan kunst en cultuur. Cultuur brengt immers mensen samen en kan ook maatschappelijke problemen helpen verminderen die specifiek zijn voor de jeugd, ouderen en inwoners met enige afstand tot de samenleving. We zorgen ervoor dat kunst- en cultuurprojecten een zo breed mogelijk publiek bereiken.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We koesteren ons cultureel erfgoed.	De opdracht voor het maken van de Canon van Noordwijk is in 2024 verstrekt aan Museum Noordwijk. In 2025 werken vrijwilligers van Museum Noordwijk verder aan de uitwerking van de Canon. We hebben aan vijf erfgoedorganisaties subsidie verleend voor projecten uit het Erfgoedfonds. Daarnaast hebben we het erfgoed extra onder de aandacht gebracht door het faciliteren van de Dag van de Noordwijkse geschiedenis, Open Monumentendag en Klassendag.	

6.3 Kunst en cultuur		
	Verschillende erfgoedorganisaties hebben het initiatief genomen om te werken met een collectief collectiebeheersysteem. Wij hebben deze digitale ambitie ondersteund met het financieren van de licentiekosten. Wij hebben de opdracht voor het maken van audiotours voor Maria Montessori en museum Veldzicht verleend. De audiotour van Veldzicht is gerealiseerd. De audiotour van Maria Montessori is nog in ontwikkeling.	
We versterken het culturele aanbod en breiden het kunstaanbod uit.	We hebben de cultuurcoach opdracht gegeven om een jaarplan te maken en uit te voeren. Onderdeel hiervan is het aantrekken van jongeren, bijvoorbeeld door de inzet van sociale media en het organiseren van culturele workshops voor jongeren in samenwerking met lokale partners. We hebben een nieuwe subsidieregel gemaakt om cultuurparticipatie door jongeren en jongvolwassenen te stimuleren. Daarnaast hebben we een pitchavond georganiseerd, waar jongeren een podium hebben gekregen om hun culturele idee te pitchen. Deze jongeren zijn gekoppeld aan een coach die ze begeleidt om het idee uit te voeren. We hebben subsidie verleend aan een nieuwe culturele aanbieder Stichting Nathan Markuszower Theaterproducties, gericht op de doelgroep jongeren en jongvolwassenen.	

6.4 Evenementvriendelijke gemeente		
We zijn een evenementvriendelijke gemeente.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zijn een evenementvriendelijke gemeente.	We hebben een evenementenvisie opgesteld die aansluit op de kernwaarden van Noordwijk: een heilzame bestemming, een ruimtevaartcentrum van betekenis, een gebied met rijke tradities in de sierbollenteelt en een culturele bestemmingsplek. In het tweede kwartaal wordt een voorstel aan de raad voorgelegd.	
We hebben veilige evenementen.	Samen met de gemeentes HLT, Katwijk en de green leisure group zijn we een onderzoek gestart naar het	

6.4 Evenementvriendelijke gemeente		
	gebruik van herbruikbare bekers. Dit zal in 2025 een vervolg krijgen.	

6.5 Multifunctionele accommodaties		
We benutten onze multifunctionele sportaccommodaties optimaal.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Van Strien / Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We benutten onze multifunctionele sport- en welzijnsaccommodaties optimaal.	Onze gemeentelijke voetbalsportparken hebben een openbaar karakter en we hebben ze de afgelopen jaren hierop ingericht. In 2024 is dat afgerond. Met de wijken, Sportbedrijf Noordwijk en de verenigingen leggen we nu de afspraken vast over het gebruik van de velden. We hebben twee kunstgrasvelden op sportpark Duinwetering gerenoveerd waar ook buurtbewoners gebruik van kunnen maken.	
We bouwen een nieuwe De Schelft.	Afgelopen jaar zijn zowel het voorlopig als het definitief ontwerp voor de bouw van het zwembad De Schelft goedgekeurd door de raad. Het werk is succesvol aanbesteed. Begin 2025 wordt gestart met de bouw.	

Wat doen we doorlopend?

Verenigingen en vrijwilligerswerk

- We hebben bestaande subsidieregelingen als Jeugdfonds Sport en Cultuur en de duurzaamheidssubsidies nadrukkelijker onder de aandacht gebracht.
- We hebben erfgoedwandel- en fietsroutes nadrukkelijker onder de aandacht gebracht.
- We hebben diverse evenementen die in onze gemeente plaatsvinden gefaciliteerd met onder andere hekken, vooraankondigingsborden, verkeersomleidingen. Dit deden wij voor onder andere de feesten van de Oranjeverenigingen, bloemencorso's, Fein, sportevenementen en culturele evenementen
- We hebben aandacht besteed aan het (nog onbenutte) potentieel van vrijwilligers. Dit doen we samen de stichting Welzijn. De werving van vrijwilligers is breder dan de groep 60+, maar dit is wel de grootste leeftijdsgroep binnen het Steunpunt vrijwilligers van Welzijn Noordwijk.
- We activeerden vrijwilligers die voor een relatief korte periode inzetbaar willen zijn. Dit deden we samen met de stichting Welzijn. Welzijn Noordwijk adviseert organisaties om na te denken over andere vormen of aanpak, waardoor flexibele inzet mogelijk wordt. Zij sturen zo zowel organisaties als potentiële vrijwilligers aan op flexibele inzet, bijvoorbeeld bij AutoMaatje chauffeurs.
- We zorgden voor een trainingsaanbod ten behoeve van vrijwilligers. Dit doen we samen met de stichting Welzijn. Elk jaar organiseert Welzijn Noordwijk vier workshops of

Wat doen we doorlopend?

trainingen voor de vrijwilligers gemeente breed. In 2024 werden de volgende trainingen gegeven: Training Communicatieve vaardigheden voor vrijwilligers, Training Signalering Eenzaamheid, Workshop Starten als vrijwilliger, Training omgaan met Dementie/Beperkingen. Welzijn Noordwijk trekt in de promotie van trainingen samen op met het Sportbedrijf en de Cultuur Makelaar
- We publiceren maandelijks een nieuwsbrief voor culturele verenigingen.
- We stimuleerden het jeugdlidmaatschap van (sport)verenigingen.
- We hebben via het Sportbedrijf uitvoering gegeven aan het kennismakingsprogramma "Sjors Sportief en Sjors Creatief". We brachten hierbij het Jeugdfonds Sport en Cultuur onder de aandacht. Dit fonds betaalt de contributie van kinderen uit armere gezinnen.
- We hebben verenigingscontributies betaalbaar gehouden door middel van subsidies aan verenigingen.
- We hebben drie netwerkbijeenkomsten voor de culturele sector georganiseerd.

Sport en recreatie

- We hebben uitvoering gegeven aan het vastgestelde Sportbeleid 2022-2025, bijvoorbeeld door het aanstellen van de clubkadercoaches.
- De buurtsportcoaches en cultuurcoaches hebben we ook in 2024 ingezet.
- We hebben een vervolg gegeven aan JOGG/Goed Bezig, waarmee BSO en scholen worden gestimuleerd om ouders bewust te maken van gezonde voeding en bewegen.
- We hebben (sport)evenementen gefaciliteerd door verlening van subsidies, zoals de 10 van Noordwijk en de Noordwijk Classic. We zetten hierbij ook onze evenementencoördinator en het Sportbedrijf in.

Kunst en cultuur

- We hebben uitvoering gegeven aan onze beleidsnota "Cultuur in de Kern 2022 – 2025', bijvoorbeeld door meer aandacht te geven aan cultuur voor jongeren.
- We hebben subsidie verleend aan organisaties die horen bij de culturele basisinfrastructuur, de amateursector, de culturele evenementensector en de erfgoedsector.
- We hebben via Noordwijk Marketing ons culturele aanbod nadrukkelijker onder de aandacht gebracht.
- We ondersteunden ook in 2024 de Cultuurraad en de adviesraad Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte (BKOR) onder meer met subsidie, het aanbieden van vergaderlocaties en het maken van verslagen.
- We gaven uitvoering aan het Masterplan Kunst in de openbare ruimte met de toevoeging van kunst aan de openbare ruimte, zoals de Varencirkel op de rotonde bij de Beeklaan/Jan van Gent.
- We zetten onze evenementencoördinator in als brug tussen de gemeente en maatschappelijke partners.

Multifunctionele accommodaties

- Er is een integrale visie ontwikkeld op het (gebruik en beheer van) gemeentelijk vastgoed. We hebben hiermee het vastgoedboek geactualiseerd.
- Ook in 2024 keken we naar het multifunctionele potentieel van onze sport- en welzijnsaccommodaties. Op basis hiervan stimuleren we doorlopend verenigingen hun accommodaties open te stellen voor andere maatschappelijke partners.

Wat doen we doorlopend?
- Afgelopen jaar hebben we verder gewerkt aan het verduurzamen van onze sportaccommodaties, clubhuizen en sportvelden. Bijvoorbeeld met de voorbereidingen voor het verduurzamen van het zwembad Binnenzee. Tennisvereniging Boekhorst en korfbalvereniging Fluks hebben clubhuis kunnen verduurzamen met subsidie van de gemeente.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 6 Sport en Cultuur					
Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Niet-sporters	%	2022	39	46	GGD/CBS/RIVM

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

Er zijn geen verbonden partijen voor dit programma.

Wat waren de risico's ?

Er zijn ten tijde van het opstellen van de jaarrekening geen risico's die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

2.1.7 Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

We bevorderen een gezonde leefstijl. Als gemeente met een kuuroordstatus stellen we sporten, bewegen en gezondheid centraal.
Onze kinderen groeien gezond en veilig op. Onze focus is primair gericht op preventie. We bewerkstelligen daarom een aanbod gericht op onder meer versterking van weerbaarheid.
We bevorderen de samenwerking tussen maatschappelijke partners.
Onze inwoners doen mee (naar vermogen). We stimuleren zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leven. We zorgen voor voorzieningen ten behoeve van inwoners die (tijdelijk) niet kunnen meedoen. We bestrijden eenzaamheid en vergroten de lokale mobiliteit van kwetsbare inwoners.
De toegang tot advies, ondersteuning en (jeugd)zorg is laagdrempelig, We zorgen voor passende hulp en ondersteuning. Hierbij sturen we op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp. Zorg voor onze inwoners is van goede kwaliteit en moet in voldoende mate beschikbaar zijn. De wachtlijsten voor (jeugd)zorg zijn zo kort mogelijk.
In Noordwijk is het goed wonen. Inwoners voelen zich veilig en prettig. Onze buitenruimte en voorzieningen nodigen uit tot ontmoeting en bewegen en zijn toegankelijk voor iedereen. De gezonde en groene leefomgeving versterken de kwaliteit van leven.
Als basis voor de uitvoering wordt het Maatschappelijk Programma “Floreren in Noordwijk” gevolgd, met de opgaven Gezond leven; Opgroeien en zelfontplooiing; Meedoen; Zorg en ondersteuning; Gezonde en veilige leefomgeving.

7.1 Gezond Leven		
We bevorderen een gezonde leefstijl. Als gemeente met een kuuroordstatus stellen we sporten, bewegen en gezondheid centraal.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We bevorderen een gezonde leefstijl.	We hebben uitvoering gegeven aan ons plan van aanpak het “Gezond en Actief Leven Akkoord" (GALA) bestaande uit 13 programma’s. In het plan van aanpak staan de verschillende projecten benoemd. Zo zijn afgelopen jaar alle vijf de ketenaanpakken opgezet of doorontwikkeld. Eén daarvan is valpreventie. Er zijn valrisico-testen afgenomen bij (thuiswonende) 65-plussers en er zijn beweeginterventies georganiseerd voor mensen met een matig of verhoogd valrisico. Een ander groot project binnen het GALA is het nieuwe project Wijkaanpak. We richten ons hier op een integrale ondersteuning van kwetsbare groepen in een bepaalde buurt in onze gemeente. Afgelopen jaar hebben we een uitgebreide analyse gemaakt en zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor de uitvoering. We hebben met samenwerkingspartners invulling gegeven aan 18 projecten in het Leefstijlakkoord 2024. Denk aan workshops mentale gezondheid, cursus gezond eten, hardloopwedstrijd, fietsmaatjes, gezond lunchgerecht op school, yoga voor kinderen en ouderen, bewegen op muziek en	

7.1 Gezond Leven		
	zwemles voor nieuwkomers. Zie ook Programma 6 Sport en Cultuur.	

7.2 Opgroeien en zelfontplooiing		
Onze kinderen groeien gezond en veilig op. Onze focus is primair gericht op preventie. We bewerkstelligen daarom een aanbod gericht op onder meer versterking van weerbaarheid. We bevorderen de samenwerking tussen maatschappelijke partners.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We maken jongeren meer weerbaar.	We hebben in gezamenlijk overleg met onze uitvoeringspartners besloten twee weerbaarheidstrainingen Rots en Water aan te bieden in de leeftijdscategorie 13-17 jaar. Deze zijn medio 2024 uitgevoerd. We hebben in het programma “Kansrijke Start” ingezet op de samenwerking tussen onder andere verloskundigen, huisartsen, kraamzorg en het centrum voor jeugd en gezin. In mei hebben we een netwerkbijeenkomst georganiseerd. Met het project ‘Geluk en Power voor jongeren in Noordwijk’ hebben we jongeren gefaciliteerd in het maken van inhoudelijke content over mentale gezondheid en dit te delen via sociale media met leeftijdsgenoten. Ook zijn diverse workshops over het onderwerp georganiseerd of onder de aandacht gebracht. We hebben het eerste uitvoeringsjaar geëvalueerd. Hieruit zien we dat honderden jongeren maandelijks de website van YoungPwr bezoeken, een nieuwsbrief ontvangen (en lezen), en via sociale media informatie krijgen over mentale gezondheid en het aanbod in de gemeente. Tientallen jongeren hebben diverse workshops over mentale gezondheid en geluk bezocht.	

7.3 Meedoen		
Onze inwoners doen mee (naar vermogen). We stimuleren zelfredzaamheid en het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leven. We zorgen voor voorzieningen ten behoeve van inwoners die (tijdelijk) niet kunnen meedoen. We bestrijden eenzaamheid en vergroten de lokale mobiliteit van kwetsbare inwoners.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We stimuleren zelfredzaamheid.	We hebben binnen de teams van Voor ieder 1 een medewerker van Welzijn Noordwijk ingezet, om daarmee het gebruik van algemene voorzieningen en de inzet van het eigen netwerk te stimuleren. Het actualiseren van het welzijnsbeleid stellen we uit zodat dit beter samenloopt met de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord.	
We zorgen dat onze inwoners met beperkte financiële middelen volwaardig mee kunnen doen.	We hebben de evaluatie van de Gelijke Kansen Agenda en het indienen van een nieuwe subsidieaanvraag bij het Rijk doorgeschoven naar 2025 in lijn met de aanvraagprocedure. We hebben het bereik van onze minimaregelingen gestimuleerd door prestatieafspraken met de Stichting Leergeld. Met de Van Limburg Stirum Stichting is een pilot gestart om te kunnen voorzien in bijzondere noden van inwoners die buiten bestaande regelingen vallen. De evaluatie van het minimabeleid is uitgesteld naar 2025 om aan te sluiten bij de nieuwe meetmethode en cijfers van armoede van het SCP, CBS en Nibud.	
We stimuleren inwoners om te werken naar vermogen.	We hebben voor Provalu een implementatieplan 2.0 vastgesteld. Alle gemeenten hebben ingestemd met het implementatieplan. Dit plan geeft uitwerking aan een toekomstbestendig ontwikkelbedrijf 2030. We hebben voor Provalu de prestatieafspraken aangepast aan de doelstellingen in de Meerjarenvisie Provalu 2030. We hebben met Provalu, ISD Bollenstreek en Welzijn Noordwijk procesafspraken gemaakt om de samenwerking op het snijvlak participatiewet (werk), inburgering (statushouders) en Wmo (sociale activering) blijvend te versterken. Er is nu periodiek overleg om de continuïteit te waarborgen. We hebben de pilot Leerwerk trajecten Lekkerfit eind maart afgerond. Met de aanpak zijn in zes sectoren	

7.3 Meedoen		
	leerwerktrajecten voor de deelnemers aan Lekkerfit gerealiseerd. Het project heeft navolging gekregen vanuit de Ondertussen - Lekkerfit groep voor statushouders. We hebben via Provalu een jaarplan 'Social return on investment 2024' opgesteld. De gemeente stuurt hiermee op de Social return on investment van gemeentelijke inkoop en aanbestedingscontracten. We hebben via de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek de verordening 'Tegenprestatie naar vermogen ISD Bollenstreek 2019' uitgevoerd. De geplande evaluatie van het beleid is in afwachting van de nieuwe Participatiewet uitgesteld tot het vierde kwartaal 2025, omdat we verwachten dat met de nieuwe Participatiewet ook de regels voor de tegenprestatie zullen wijzigen.	
We bestrijden eenzaamheid.	In het participatietraject De Duinpan hebben we een bijeenkomst georganiseerd voor het versterken van de welkomstcultuur zoals benoemd in het actieprogramma "Mensen hebben mensen nodig". Met de andere ontmoetingscentra is afgesproken een gezamenlijk programma op te zetten. We hebben een intensief participatietraject begeleid gericht op de toekomstige exploitatie van De Duinpan in De Zilk. Dit heeft een gedragen advies opgeleverd waarin wordt voorgesteld De Duinpan deels met vrijwilligers te beheren. Het college heeft dit advies overgenomen en een éénmalige subsidie toegekend voor wijzigingen aan het pand. We hebben de sociale kaart – wegwijzer "Leef Mee" – actueel gehouden en bijgewerkt met nieuwe ervaringsverhalen. In magazine Leef worden deze elk kwartaal gepubliceerd. We hebben onderzocht hoe mensen informatie zoeken over sociale voorzieningen. In 2025 houden we de website actueel en starten we met het verkennen van mogelijkheden voor een betere inrichting.	
We vergroten de lokale mobiliteit van onze kwetsbare inwoners.	In samenwerking met woonzorgcentrum Jeroen (Marente) is gestart met 2 TukTuk's en een team vrijwillige chauffeurs in Noordwijk aan Zee en Noordwijk Binnen. Er zijn voorbereidingen getroffen om naast het vervoer naar de dagbesteding van Marente ook andere vervoersstromen vorm te geven zoals het bezoek aan Reuring en de activiteiten van ouderenbonden.	

7.3 Meedoen		
	We hebben met een campagne de Regiotaxi onder de aandacht gebracht. Daarnaast is een onderzoek naar het non-gebruik uitgevoerd. Uit het onderzoek blijkt dat de voornaamste oorzaak voor het non-gebruik persoonlijke omstandigheden zijn zoals gezondheid.	
We ondersteunen nieuwkomers te participeren in de samenleving.	We zijn samen met de HLT-gemeenten eind 2024 gestart met de evaluatie van de uitvoering van de Wet inburgering 2021. We voeren de evaluatie uit onder leiding van een extern onderzoeksbureau en ronden deze in het tweede kwartaal van 2025 af. We hebben als gemeente de regierol in de uitvoering van de Wi2021. Deze wet heeft als doel nieuwkomers zo snel mogelijk te laten meedoen in de Nederlandse maatschappij. We hebben de eerste bouwstenen voor het strategisch beleidskader opgesteld waarin het welzijn en meedoen centraal staat. We hebben het welzijnswerk voor de opvang van Oekraïense ontheemden aanbesteed aan Trampoline II Schippersvaartweg. Het doel is om de zelfredzaamheid te verbeteren. De raad heeft de Startnotitie arbeidsmigranten vastgesteld met een voorgestelde aanpak voor het bevorderen het welzijn van arbeidsmigranten. Zie verder hiervoor Programma 9 Wonen en Ruimte.	
We helpen inwoners (preventief) bij schuldsituaties.	We hebben in overleg met de HLT-gemeenten de voorgenomen subregionale bijeenkomst over schuldhulpverlening en preventie uitgesteld tot het vierde kwartaal 2025. In afwachting van de nieuwe participatiewet zal naar een nieuwe datum gekeken worden. We hebben samen met de HLT-gemeenten en Humanitas afspraken gemaakt om per 1 januari 2025 te starten met het project Get a Grip voor jongeren van 16 tot 27 jaar. Met dit project willen we schuldenproblematiek bij jongeren vanaf 16 jaar voorkomen. We hebben de effectiviteitsmeeting van Geldfit, Geldfit Jongeren en Geldfit Zakelijk van de Nederlandse Schuldhulproute doorgeschoven naar de eerste helft van 2025. Op basis van de resultaten besluiten we of we hiermee verder gaan.	

7.4 Zorg en ondersteuning		
De toegang tot advies, ondersteuning en (jeugd)zorg is laagdrempelig, We zorgen voor passende hulp en ondersteuning waarbij we sturen op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp. Zorg voor onze inwoners is van goede kwaliteit en moet in voldoende mate beschikbaar zijn. De wachtlijsten voor (jeugd)zorg zijn zo kort mogelijk.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer?**
2023 Zorg en ondersteuning	We hebben de ondersteuningsbehoefte van jeugdige mantelzorgers in beeld gebracht. Het Welzijnskwartier en Welzijn Noordwijk hebben op basis hiervan hun ondersteuningsaanbod uitgebreid. Vanwege de in omvang beperkte ondersteuningsbehoefte van deze specifieke groep wordt er geen apart project voor gestart. Aandacht voor de specifieke ondersteuningsbehoefte van deze groep mantelzorgers wordt opgenomen in de mantelzorgondersteuning van Welzijn Noordwijk en het jongerenwerk.	✓
We zorgen voor laagdrempelige toegang tot advies, ondersteuning en zorg.	We hebben besloten om de organisatievorm van Voor ieder 1 aan te passen en over te gaan van een stichting met gedetacheerd personeel naar een stichting met personeel in dienst. We hebben de uitvoerende capaciteit van Voor ieder 1 versterkt met onder andere de inzet van een gedragswetenschapper, kwaliteitsmedewerker en extra uren van de praktijkondersteuner huisartsen (POH)-jeugd. We hebben het gebruik van de integrale werkwijze in onze toegangsteams Voorleder1 geëvalueerd. Op basis hiervan is de werkwijze in 2024 bijgesteld vanwege de verscheidenheid in huishoudens. Daarom wordt nu gebruik gemaakt van ‘1 Huishouden, 1 Plan om alle huishoudens beter te kunnen bedienen. We hebben op basis van de resultaten uit de pilot, gericht op de inzet van specialistische geestelijke gezondheidszorg vanuit GGZ Rivierduinen, dit gecontinueerd bij Voor ieder 1. We hebben op basis van de resultaten uit de pilot de inzet van enkele welzijnsconsulenten van Welzijn Noordwijk gecontinueerd bij Voor ieder 1. We hebben in oktober het team Noordwijk van Voor Ieder 1 verhuisd naar de nieuwe locatie aan de Duinwetering.	✓ ✓ ✓ ✓ ✓

7.4 Zorg en ondersteuning		
We bieden passende hulp en ondersteuning.	We zijn in april gestart met een pilot Wijk GGD-er. De wijk GGD-er reageert op meldingen van de politie en de woningbouwverenigingen over mensen met onbegrepen en verward gedrag. Hiermee werken de politie, woningbouwvereniging, de GGD en de gemeente samen op het snijvlak veiligheid, wonen en zorg. In november heeft er een evaluatie plaats gevonden van de Buurtcirkel in Noordwijk. Deze ondersteuningsvorm sluit aan bij de behoefte van deelnemers die steun en hulp krijgen op mentaal en huishoudelijk gebied. In 2025 wordt de Buurtcirkel verder uitgewerkt. We hebben kwetsbare gezinnen ondersteund door de inzet van Buurtgezinnen. In 2024 zijn er 13 nieuwe koppelingen tussen steungezinnen en kwetsbare gezinnen gemaakt.	
We sturen op drempelverlaging, kwaliteitsverhoging en kostenbeheersing van jeugdhulp.	We hebben de inzet van de Praktijkondersteuner Huisartsen-Jeugd (POH-J) verhoogd. We zijn in het derde kwartaal gestart met het intensiveren van de samenwerking met de huisartsen door meer structureel overleg te voeren over de thema's POH-J en instroom jeugdhulp. We hebben in regionaal verband een selectie gemaakt van meest kansrijke pilots voor de Aanpak Wachttijden. In 2024 zijn deze pilots gestart, waaronder een pilot in Noordwijk over het geven van psycho-educatie voor kinderen met ADHD en hun ouders. We hebben het regionale advies opgevolgd om het onderzoek over de preventieve werking van jeugdhulp in het primair onderwijs nu niet verder uit te werken. Er wordt in regionaal verband eerst gefocust op de versterking van de huidige Jeugdhulp op School (JOS) in het speciaal onderwijs, voordat er lokaal wordt ingezet op uitrol en verbreding in het regulier onderwijs.	

7.5 Gezonde en veilige leefomgeving

In Noordwijk is het goed wonen. Inwoners voelen zich veilig en prettig. Onze buitenruimte en voorzieningen nodigen uit tot ontmoeting en bewegen en zijn toegankelijk voor iedereen. De gezonde en groene leefomgeving versterken de kwaliteit van leven.

Portefeuillehouder:	*Wethouder Salman / wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zorgen dat onze inwoners prettig wonen.	In de actualisatie van het uitvoeringsprogramma van de woonvisie wordt het uitvoeringsprogramma van de visie op wonen, welzijn en zorg geïntegreerd. Daarnaast is de visie een vast onderdeel van de prestatieafspraken met de woningcorporaties. We verwachten deze actualisatie in het tweede kwartaal.	

Wat doen we doorlopend?

Gezond leven

- Versterking ketensamenwerking ISD/ Provalu/Welzijn Noordwijk met project Lekker Fit

Opgroeien en zelfontplooiing

- We faciliteren schooljudo en weerbaarheidstrainingen in het onderwijs.

Meedoen

- We versterken de zelfredzaamheid van onze inwoners door algemene voorzieningen met inzet van welzijnswerk en de geestelijke gezondheidszorg.
- We geven uitvoering aan het project “Geldzorgen de Baas’.
- We hebben de Prestatieafspraken met Voor Ieder 1 geactualiseerd.Dit gebeurt jaarlijks.
- We begeleiden de transformatie van het bestaande stelsel van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- We geven uitvoering aan de nieuwe Wet Inburgering. Dit doen we samen met onze partners.
- We intensiveren ons aanpak voor vroegsignalering.
- We intensiveren ons actieprogramma tegen eenzaamheid.
- We zorgen voor begrijpelijke informatie over minimaondersteuning en schuldhulpverlening (voor jongeren) op de gemeentelijke website.
- We verwachten een tegenprestatie naar vermogen van inwoners met een uitkering.
- We voeren het jaarplan ‘sociaal return on investment’ uit.
- We gaan door met het verstrekken van saneringskredieten

Zorg en ondersteuning

- We versterken de kwaliteit en vindbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning door inzet van het Meedenkersnetwerk.
- In het kader van Maatschappelijke zorg geven we uitvoering aan lokale acceptatie van zorg door zorgmijders en monitoren de resultaten.

Wat doen we doorlopend?

- We zorgen voor samenhang tussen de uitvoering van het "Gezond en Actief Leven Akkoord", het "Leefstijlakkoord 2024" en "Integraal Zorgakkoord".
- We vergroten de bekendheid van het on- en offline aanbod van advies, ondersteuning en zorg bij onze inwoners op het domein van mentale gezondheid.

Gezonde en veilige leefomgeving

- We organiseren zorg effectief en nabij de inwoners. We sluiten hierbij aan op het Rijksprogramma langer zelfstandig thuis wonen.
- We zorgen voor levensloopbestendig bouwen en voor huisvesting voor specifieke doelgroepen, met onder meer beschermd wonen en verpleeghuiswoningen

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid					
Naam indicator	**Eenheid**	**Periode**	**Nw**	**NL**	**Bron**
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	2023	860	837	CBS/LISA
Jongeren met delict voor rechter	%	2023	1	1	CBS
Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023	3	6	CBS
Netto arbeidsparticipatie	%	2024	75	73	CBS
Werkloze jongeren	%	2023	1	2	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2024	167	344	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2022	72	198	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	14	12	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	1	1	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0	0	CBS
Clienten met een maat-werkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	2024	570	650	CBS/MSD WMO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid Naam verbonden partij	
Service Organisatie Zorg	Hecht
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD)	
GR Kust-, Duin- en Bollenstreek (KDB)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid Onderwerp risico	Omschrijving risico
Algemene uitkering	Onzekerheden bestaan uit de mogelijke kortingen vanuit het Rijk.

2.1.8 Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

We behouden onze prachtige dorpen en ons open landschap voor toekomstige generaties en bezoekers. We stellen een lange termijnvisie voor verduurzaming op. We geven uitvoering aan doordachte, effectieve en efficiënte maatregelen ter bevordering van energiebesparing en klimaatadaptatie. Ons uitgangspunt is dat verduurzaming betaalbaar blijft voor iedereen.
We koesteren onze prachtige bollenvelden, de kuststrook, de zee, onze natuurgebieden en woonkernen. We prefereren zonne-energie boven windenergie en gaan plaatsing van windturbines in ons buitengebied daarom tegen: de windturbines staan al in onze voortuin. We plaatsen zonnepanelen bij voorkeur op grote daken.
Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.
Onze leefomgeving is schoon, gezond, groen en toegankelijk. We beheren de openbare ruimte op uniforme wijze. In de dorpscentra zetten we onze buitendienst zichtbaar in.
De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en die moet dus ook goed worden bijgehouden. Dat betekent dus ook een nette en ordelijke afvalinzameling.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een ‘stoplichtrapportage’ aangegeven wat de status is van ‘Wat gaan we er voor doen?’. Als deze status op ‘oranje’ of ‘rood’ staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

8.1 Duurzaamheid		
We behouden onze prachtige dorpen en ons open landschap voor toekomstige generaties en bezoekers. We stellen een lange termijnvisie voor verduurzaming op. We geven uitvoering aan doordachte, effectieve en efficiënte maatregelen ter bevordering van energiebesparing en klimaatadaptatie. Ons uitgangspunt is dat verduurzaming betaalbaar blijft voor iedereen.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We verminderen ons energieverbruik.	We hebben een uitgebreide MKB-gerichte ondersteuningscampagne uitgevoerd in 2024. Hierbij hebben we onder andere 1200 ondernemers aangeschreven voor een energiescan. 105 ondernemers hebben tot nu toe gebruik gemaakt van deze scans. Aan de hand van deze energiescans weten ondernemers waar ze energie kunnen besparen en welke maatregelen ze daarvoor moeten nemen. Deze campagne zal in 2025 worden doorgezet. We overlegden regionaal over de voortzetting van MKB-dienstverlening bij transitievraagstukken via een nieuw regionaal loket. In 2025 nemen we regionaal hierover een besluit. We gebruiken de in het noodfonds beschikbaar gemaakte middelen voor preventieve diensten aan	

8.1 Duurzaamheid		
	ondernemers en zetten ook landelijke subsidie hiervoor in. We hebben afgelopen jaar vooral ingezet op het maken van energiescans voor ondernemers zodat ze weten waar ze energie kunnen besparen en welke maatregelen ze daarvoor moeten nemen. We hebben in 2024 overheidssubsidies aangevraagd en € 1,5 miljoen aan rijksgelden opgehaald voor de energietransitie. We zetten deze middelen onder meer in voor korting op isolatiemateriaal, zodat mensen hun woning kunnen isoleren. De energietafel heeft in 2024 vier keer vergaderd waarin we elkaar informeerden over de ontwikkelingen op het gebied van de energietransitie. We hebben in 2024 de voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding voor de vervanging van een groter deel van het wagenpark met elektrische voertuigen die in 2025 verricht zal worden. Afgelopen jaar is er één voertuig geleverd. Dit is een laadbakkieper waarbij niet overgestapt kon worden op elektrisch rijden. Hierbij zijn er mogelijkheden tot verduurzaming. De mogelijkheden om eigen elektrische energie te gebruiken zijn nog in onderzoek. Afgelopen jaar is ook gewerkt aan het toepassen van led-verlichting in de openbare ruimte. Alle lampen die moeten worden vervangen, vervangen we door led-verlichting.	
We werken aan een duurzame leefomgeving.	We hebben in 2024 de startnota Omgevingskwaliteit laten vaststellen door de raad. Daar komt het onderwerp actualiseren Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) in terug. De UVOR komt niet meer als zelfstandig document terug. Het wordt een onderdeel van de Nota Omgevingskwaliteit onder de nieuwe Omgevingswet.	
We hebben oog voor de verduurzamings-opgave van ondernemers	We hebben ons bij de MKB-campagnes nu vooral op “helpen voor handhaven” gericht. We boden uitgebreide voorlichting en diverse vormen van ondersteuning aan om ondernemers bekend te maken met de regelgeving. We overlegden ook met ODWH over de wijze waarop zij de toekomstige wettelijke taken voor handhaving gaan invullen.	

8.2 Energietransitie		
We koesteren onze prachtige bollenvelden, de kuststrook, de zee en onze natuurgebieden. We prefereren zonne-energie boven windenergie en gaan plaatsing van windturbines in ons buitengebied daarom tegen. We plaatsen zonnepanelen bij voorkeur op grote daken.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zorgen voor een toekomstbestendig netwerk van energiebronnen.	Liander heeft naast transformator huisjes ook ruimte voor 2 onderstations aangevraagd. Eén bij toekomstige uitbreiding bedrijventerrein Gravendam en één aan de Freesialaan. Het college benadert de verzoeken positief om een toekomstbestendig stroomnetwerk te borgen.	
We verduurzamen onze energievoorziening.	De Lokale Energie Agenda Noordwijk (eerder de Lokale Energie Strategie genoemd) is nog niet volledig afgerond. De uitwerking vraagt meer tijd dan eerder was ingeschat. Naar verwachting komt de Lokale Energie Agenda Noordwijk 1.0 in het tweede kwartaal van 2025 naar de raad. Om aardwarmte in de regio verder uit te werken hebben we afgelopen jaar een intentieovereenkomst getekend met initiatiefnemers. Vanuit de intentieovereenkomst met HLT en de woningcorporaties STEK en St. Antonius van Padua werken we aan een businesscase voor een collectief warmtenet gevoed door aardwarmte. Uitgegaan wordt van eerste warmtelevering in 2028/2029 met een uitrol tot minimaal 2040. Onlangs, 5 februari 2025, hebben de gemeenten HLT en Noordwijk deze samenwerking onderling bekrachtigd in het 'Convenant collectieve warmte'. Met de intentieovereenkomst en het convenant is de basis gelegd voor de verkenning naar een nieuw duurzaam warmtesysteem voor de Bollenstreek en de mogelijk toekomstige realisatie ervan. We hebben het dak van het gemeentekantoor van Noordwijk vernieuwd, geïsoleerd en voorzien van zonnepanelen. We hebben de mogelijkheden onderzocht van verduurzaming van het gemeentehuis van Noordwijkerhout. Vanwege de onzekerheid over toekomstig gebruik is hier nog geen uitvoering aan gegeven. Er zijn geen andere monumentale gebouwen die voor verduurzaming in aanmerking komen.	

8.2 Energietransitie		
We willen lokaal eigenaarschap van energiebronnen.	We hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de Regionale Energiestrategie (RES) . Op basis hiervan is een handreiking financiële participatie en lokaal eigendom opgesteld voor grote projecten. Deze handreiking heeft betrekking op grote projecten: grote windmolens en zonneweides van 10 hectare en meer, en komt in het eerste kwartaal van 2025 ter bespreking en besluitvorming naar de bestuurlijke tafels in de regio. Noordwijk onderzoekt nog steeds eventuele mogelijkheden om windmolens op zee als onderdeel van de realisatie van Noordwijkse doelstellingen gedaan te krijgen. Een eerste poging via contacten met www.onzenoordzeestroom.nl is helaas niet gelukt. Noordwijk heeft geen projecten in deze categorieën op stapel staan.	

8.3 Natuur en groen		
Natuur en landschap vormen de basis voor fijn wonen, recreëren en een gezonde economie. De duinen en landgoederen worden waar mogelijk verbonden door (ecologische) verbindingen die doorlopen tot in de dorpen.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade / Wethouder Van Strien*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We willen een meer groene leefomgeving.	Vanuit het 800-bomenplan hebben we in 2024 de aanbesteding doorlopen voor de aanplant van ruim 500 extra bomen in vier jaar. Daarnaast worden extra nieuwe bomen geplant bij te ontwikkelen woningbouwlocaties en uit te voeren reconstructies van de infrastructuur in de openbare ruimte. Er is ook een uitgebreid participatietraject geweest, waar inwoners konden aangeven waar ze graag bomen zouden willen plaatsen. Overal waar dat technisch kan worden de bomen geplant. Het eerste deel wordt geplant in het plantseizoen, dus in maart 2025. Er zijn ook een aantal locaties voor bomen aangewezen waarmee we de ecologische verbindingszones versterken. De Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) wordt momenteel herijkt. Zie hiervoor ook Programma 9. We werken aan ecologische verbindingszones bij bijvoorbeeld Bronsgeest en langs de Maandagse Watering Bij de aanpassing rondom de Van Berckelweg maken we ook een verbinding tussen de ecologische zones aan beide zijden van de weg.	

8.3 Natuur en groen		
We willen meer biodiversiteit.	De rotondes waren oorspronkelijk biodivers ingericht, maar vanwege klachten is besloten dat we niet op deze manier willen voldoen aan meer biodiversiteit. Besloten is dat we de biodiversiteit gaan versterken aan de randen van de kernen en het buitengebied.	
We vergroten de identiteit, beleving en de natuurwaarde van ons landschap.	Het gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek is geëvalueerd en de raad is hierover geïnformeerd. Er is nog geen nieuw Gebiedsprogramma binnen de samenwerking Duin- en Bollenstreek (DBS) opgesteld. Binnen DBS is de (bestuurlijke) afspraak gemaakt dat we eerst de Landschapsstrategie afwachten. Deze wordt in 2025 opgesteld in het kader van de opdracht Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport (PLGDG). Vervolgens is aan het Bestuurlijk Overleg Groen een besluit voorgelegd over het al of niet opstellen van een nieuw gebiedsprogramma. De uitvoering van de Uitvoeringsovereenkomst Regionaal Groenprogramma 2022-2024 is ook in 2024 opgepakt. We zijn onder meer aan het onderzoeken hoe we de ecologische verbindingen langs de Trekvaart en Offem-Zuid vorm kunnen geven. Biodiversiteit aan de rand van het Teylingencollege is aangebracht. Het Landschapspark en het speeleiland middengebied zijn opgeleverd.	

8.4 Woon- en leefomgeving		
Onze leefomgeving is schoon, gezond, groen en toegankelijk. We beheren de openbare ruimte op uniforme wijze. In de dorpscentra zetten we onze buitendienst zichtbaar in.		
Portefeuillehouder:	*Burgemeester Verkleij / Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We zorgen voor een uniforme beheerwijze van onze leefomgeving.	We hebben de beheerwijze van de leefomgeving in de dorpen geharmoniseerd waardoor de kwaliteit van de dienstverlening door zowel de buitendienst als door derden gelijk getrokken is. Daar waar nodig zijn afspraken met de buitendienst en derden aangepast.	

8.4 Woon- en leefomgeving		
We beschikken over voldoende openbare toiletten en maken deze vindbaar.	Er zijn tijdelijke toiletten geplaatst op het vuurtorenplein. En bij horecagelegenheden zijn Hoge Nood-bordjes geplaatst waar een app naar verwijst.	

8.5 Afval en grondstoffen		
De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare ruimte en die moet dus ook goed worden bijgehouden. Dat betekent dus ook een nette en ordelijke afvalinzameling.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Wanneer?**
We verminderen de hoeveelheid (rest)afval dat verbrand wordt en optimaliseren hergebruik van grondstoffen.	Het grondstoffenbeleidsplan 2020 -2025 is geëvalueerd naar aanleiding van het bewonersonderzoek in april 2024. De evaluatie is naar voren gehaald vanwege de overlast van de PBD inzameling met zakken. Uit beide onderzoeken is naar voren gekomen dat de inzameling van PBD anders moet en is besloten om over te gaan tot inzameling via minicontainers. De inzameling met containers wordt vanaf juni 2025 gefaseerd uitgerold. Begin november is gestart met de gescheiden inzameling van GFTe bij de hoogbouw in de wijk Boekhorst als pilot. Verdere uitrol van GFTe-inzameling bij de hoogbouw staat gepland voor medio 2025.	
We houden onze milieuparkjes netjes.	Om de milieuparken netjes te houden zijn er in 2024 perscontainers aangeschaft, zodat we met minder bakken meer PBD kunnen inzamelen. De plaatsing van perscontainers volgt in 2025. Liander heeft achterstand met het aansluiten van de containers op het elektriciteitsnet.	
We borgen de op- en overslag van afval.	De overslaglocatie voor afval is sterk verouderd. In 2024 is definitief besloten tot herinrichting van de overslaglocatie. De voorbereidingen voor een aanvraag van de omgevingsvergunning hebben plaatsgevonden. Een eventuele start van de werkzaamheden is afhankelijk van de nog te doorlopen procedures. De oprichting van MeerVAB heeft in 2024 plaatsgevonden. Het is een samenwerking tussen het Vuilafvoerbedrijf (VAB) en Meerlanden. Het herinrichten van de overslaglocatie kan zo in samenwerking worden opgestart .	

Wat doen we doorlopend?

Duurzaamheid

- We hebben isoleren en plaatsing van zonnepanelen en warmtepompen op vrijwillige basis door middel van campagnes, advies en subsidies gestimuleerd.
- We continueerden onze inzet van vrijwillige energiecoaches.
- We blijven onze ondernemers ondersteunen bij transitievraagstukken. We focussen daarbij op advies, isolatie en zon-op-dak.

Energietransitie

- We onderzochten het potentieel van waterstof als bijdrage aan de energietransitie voor Noordwijk. Dit doen we samen onder meer met het ministerie van Klimaat en Groene Groei en loopt de komende jaren nog.
- Afgelopen jaar hebben we maatwerkrapporten gemaakt waarbij we noodzakelijke investeringen in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed in beeld gebracht. We hebben dit verwerkt in ons Meerjarenonderhoudsplan dat in november is vastgesteld. We hebben in 2024 op basis van de rapporten bijvoorbeeld De Wieken en het gemeentehuis Noordwijk verduurzaamd.
- We geven samen met het Hoogheemraadschap uitvoering aan de strategische samenwerkingsagenda (SSA). Op basis van het bodem- en watersturende principe worden onder andere (het tegengaan van) verzilting, verdroging, wateropvang en waterbeheer ter hand genomen.
- We faciliteerden de verduurzaming van verenigingsgebouwen, verenigingen van eigenaren en bedrijfspanden door inzet van professioneel advies.
- We stimuleerden de plaatsing van zonnepanelen op grote daken
- We continueerden ons overleg met de nutsbedrijven over de uitbreidingsmogelijkheden en verzwaring van ons elektriciteitsnetwerk op basis van het gridplan van Liander.
- We ondersteunden (kleinschalige) maatschappelijke energiecoöperaties ‘met raad en daad.

Natuur en groen

- We hebben uitvoering gegeven aan onze geactualiseerde beheerplannen groen, wegen en civiele kunstwerken.

Woon- en leefomgeving

- We schouwden ook afgelopen jaar onze openbare ruimte. Dit doen we onder meer met inbreng van inwoners en de woningcorporaties. Op basis hiervan verbeteren we de kwaliteit van onze openbare ruimte.
- We hebben onze speelplekken waar mogelijk toegankelijk gemaakt voor minder valide inwoners op basis van een beheerplan.
- We hebben openbare toiletten nog beter vindbaar gemaakt door optimalisatie van het gebruik van de HogeNood-app en indien mogelijk het gebruik van voordeurstickers.
- We willen geen windturbines in ons buitengebied. We zijn daarom een lobby gestart voor meer windturbines op zee.
- We reageerden ook in 2024 snel op (fixi)meldingen en signalen uit de openbare ruimte. We zetten onze medewerkers uit de buitendienst hierbij in.

Wat doen we doorlopend?
Afval en grondstoffen - We hebben uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen. - Wegwerpcilinders van lachgas komen we vaak tegen in de openbare ruimte. Ze worden ook veelvuldig aangetroffen in het restafval en zorgen voor ontploffingen in vuilniswagens en afvalverbrandingsinstallaties. Dit leidt tot grote schade en serieuze veiligheidsrisico's. De kosten van veilige verwerking van het afval liepen hierdoor in 2024 flink op en dat zal de komende jaren zo blijven.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	2023	182	150	CBS
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	16	41	Bron

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie waren de verbonden partijen/met wie werkten we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Naam verbonden partij	
De Meerlanden Holding NV	
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	

Wat waren de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving Onderwerp risico	Omschrijving risico
Beheerplannen	De actualisaties van de beheerplannen kan leiden tot veranderende uitgaven, welke afwijken van de uitgaven in de Begroting. In de Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen staat aangegeven welke beheerplannen aanwezig zijn en wanneer actualisatie nodig is.
Energietransitie	De komende jaren gaat waarschijnlijk forse investeringen in duurzaamheid. De financiële gevolgen zijn nog onduidelijk.

2.1.9 Programma 9: Wonen en Ruimte

We bouwen volgens de natuurlijke groei van Noordwijk. Daarbij geldt dat grootschalige regionale woningbouw enkel plaats vindt langs de as Alphen-Leiden-Katwijk.
We bouwen, afgestemd op de behoefte, woningen in alle prijsklassen (huur en koop) in een veilige en prettige omgeving. Daarbij hoort ook voldoende ruimte om te parkeren en te recreëren.
Wij hechten aan kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving. De open ruimte bestaat bij de gratie van agrarisch landschap.
We versterken de identiteit en openheid van landschap door in te zetten op een vitale en duurzame bollenteelt. Daarmee zorgen we tevens dat de dorpen niet aan elkaar gebouwd worden.
Het openlandschap tussen de dorpen in de Bollenstreek weerspiegelt onze identiteit.

De beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in dit programma refereren deels naar het Collegewerkprogramma 2022-2026. Uiteraard is op dit moment de Uitvoeringsagenda 2024-2026 Gemeente Noordwijk van kracht (Uitvoeringsagenda | Gemeente Noordwijk). Bij de beleidsontwikkelingen wordt met een 'stoplichtrapportage' aangegeven wat de status is van 'Wat gaan we er voor doen?'. Als deze status op 'oranje' of 'rood' staat wordt deze onderaan het programma toegelicht.

9.1 Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei		
Wij bouwen volgens de natuurlijke groei van Noordwijk. Daarbij geldt dat grootschalige regionale woningbouw enkel plaats vindt langs de as Alphen-Leiden-Katwijk.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
Een woningbouw-voorraad die aansluit op de lokale bevolkingsgroei.	We actualiseren het uitvoeringsprogramma van de woonvisie en integreren het uitvoeringsprogramma van onze integrale visie op wonen, welzijn en zorg hierin. Op basis van het uitvoeringsprogramma maken we prestatieafspraken voor de voorraad woningen voor alle doelgroepen met de woningcorporaties voor het lopende jaar.	
	Naar aanleiding van het tekenen van de prestatieafspraken in december 2024 zijn aanpassingen gedaan in het uitvoeringsprogramma. Ook is gewacht op uitwerkingsrichtlijnen wet- en regelgeving waardoor de oorspronkelijk planning is verschoven naar het eerste kwartaal 2025.	
	We hebben prestatieafspraken met woningbouwcorporaties gemaakt in december 2024. Op 24 juni 2024 is de bestuursopdracht 'permanente woningbouw Achterweg in combinatie met asielopgave' vastgesteld in het college. Zie hiervoor ook de Update verkenning gebied Achterweg. De 1e fase richt zich op het verkrijgen van de benodigde toestemming en medewerking van de provincie en het Rijk om te kunnen bouwen op de Achterweg. Onderdeel van deze 1e fase was het indienen van een plan bij de gedeputeerde	

9.1 Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei		
	staten van de provincie Zuid-Holland en het op bestuurlijk niveau voeren van gesprekken met de provincie en het Rijk. Het plan voorziet in 70% betaalbaar, waarvan 30% sociale woningbouw. In november 2024 is de 1e fase geëvalueerd. Daaruit bleek dat opschalen naar het ministerie noodzakelijk is, omdat de provincie vooralsnog geen toestemming heeft gegeven voor de woningbouwplannen. In maart 2025 volgt een 2e evaluatie. We zijn samen met andere gemeenten binnen Holland Rijnland bezig de regionale huisvestingsverordening te actualiseren op basis van nieuwe wet- en regelgeving. We zetten maximaal in op lokaal maatwerk. En ook meer woningen met middenhuur worden meegenomen. De doelgroepenverordening is in 2024 aangepast	

9.2 Bouwen op basis van de lokale behoefte		
We bouwen, afgestemd op de behoefte, woningen in alle prijsklassen (huur en koop) in een veilige en prettige omgeving. Daarbij hoort ook voldoende ruimte om te parkeren en te recreëren.		
Portefeuillehouder(s):	*Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We realiseren een woningbouwvoorraad die past bij de behoefte en extra kansen biedt voor de doelgroepen uit de visie op wonen, welzijn en zorg	Met de provincie zijn we in 2024 in gesprek geweest om te kijken of het haalbaar is om 20% andere doelgroepen (spoedzoekers, statushouders) te huisvesten bij de pilotlocaties voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Dit heeft er nog niet toe geleid dat de provincie Zuid-Holland haar provinciale verordening heeft aangepast, waardoor huisvesting van andere doelgroepen op pilotlocaties in de randen van het buitengebied vooralsnog niet is toegestaan. De startnotitie arbeidsmigranten die op 19 december 2024 is vastgesteld door de raad, is aangenomen met het volgende amendement: in het beleid moet er aandacht zijn voor het bevorderen van gelijkwaardig samenleven. Bij grootschalige projecten naast arbeidsmigranten ook anderen huisvesten draagt hieraan bij. Daarom continueren we de verkenning met de provincie in 2025 om voor de pilotlocaties toestemming te krijgen, door maatwerk toe te passen bij de provinciale verordening. Zoals op 24 juni 2024 is vastgesteld in het college, richt de 1e fase van de bestuursopdracht ‘permanente woningbouw Achterweg in combinatie met asielopgave’	

9.2 Bouwen op basis van de lokale behoefte		
	zich op het verkrijgen van de benodigde toestemming en medewerking van de provincie en het Rijk om te kunnen bouwen op de Achterweg. Onderdeel van deze 1e fase was het indienen van een plan bij de gedeputeerde staten en het op bestuurlijk niveau voeren van gesprekken met de provincie en het Rijk. De kosten voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden worden gedekt uit de Rijksbijdrage die we daarvoor ontvangen.	
We zorgen voor een rechtvaardige verdeling van betaalbare woningen.	Het jaarverslag Holland Rijnland 2023 is medio juni ontvangen en bestudeerd. Het vaststellen van de categorieën woningzoekenden is onderdeel van het wetsvoorstel 'versterken regie op de volkshuisvesting'. De ingangsdatum van dit wetsvoorstel is verschoven van juli 2024 naar 2025. Bij vaststelling kan kansrijkheid in beeld worden gebracht.	
We realiseren sociale woningbouwlocaties.	We hebben in 2024 onderzoek gedaan naar tijdelijke flexibele sociale woningbouw voor De Nes en De Zeestroom, dit blijkt niet rendabel te zijn voor ontwikkelaars en corporaties. We zetten in 2025 in op permanente bouw voor alle doelgroepen. Tijdens periodiek overleg met corporaties wordt de woningbouwplanlijst besproken. Er is een overzicht van de status van de grondposities voor sociale woningbouw. Voor de Hoogwakersbosstraat en de Nicolaas Barnhoornweg zijn in 2024 de plannen verder uitgewerkt door de gemeente in samenwerking met de woningcorporaties.	
We zorgen voor continuïteit in bouwplanning.	We hebben in 2024 nieuwe wet- en regelgeving (zoals wet betaalbare huur) opgenomen in lokale spelregels voor de ontwikkeling van de segmenten ‘sociale- en middenhuur’. In de gesprekken over de prestatieafspraken worden ontwikkelingen direct meegenomen.	
We sturen op een passend aanbod van woningen in het betaalbare segment.	We hebben de instandhoudingstermijn voor middenhuur verlengd naar 20 jaar en verwerkt in de doelgroepenverordening.	
We faciliteren passende huisvesting van internationale werkers en andere groepen nieuwkomers.	**Oekraïense ontheemden** Aan de Schippersvaartweg is in juli 2024 de opvanglocatie Trampoline II opgeleverd. Er is capaciteit voor 300 opvangplekken, waarvan er nu 215 Oekraïense ontheemden zijn gehuisvest. Hiermee voldoen we aan onze taakstelling voor 2024.	

9.2 Bouwen op basis van de lokale behoefte		
	Arbeidsmigranten De gemeenteraad heeft een Startnotitie arbeidsmigranten vastgesteld met een voorgestelde aanpak voor onder andere de huisvesting van arbeidsmigranten en de verbetering van hun registratie en het aantal benodigde bedden in relatie tot bedrijvigheid. We hebben de startnotitie besproken met de initiatiefnemers van de drie pilotlocaties. Het college heeft voor de pilotlocaties Maandagsewetering en Gerleeweg een positieve grondhouding uitgesproken. De Schippersvaartweg komt in het eerste kwartaal van 2025 op de agenda van het college. **Statushouders** De huisvesting van statushouders verloopt via woningcorporaties. Onze taakstelling was 108 (peildatum november 2024 COA). 86 statushouders zijn geplaatst, wat maakt dat we een achterstand van 22 statushouders hebben. Om de achterstand in te lopen hebben we een plan van aanpak aangeleverd bij de provincie. Daarnaast heeft de gemeenteraad een verklaring 'geen bedenkingen' afgegeven voor het plaatsen van maximaal 10 statushouders voor maximaal 5 jaar op de opvanglocatie Trampoline II. **Asielzoekers** Zie 9.1 Verkenning Achterweg.	

9.3 Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving		
We versterken de identiteit en openheid van onze leefomgeving door in te zetten op een vitale en duurzame bollenteelt. Daarmee zorgen we tevens dat de dorpen niet aan elkaar gebouwd worden. Het open landschap tussen de dorpen in de Bollenstreek weerspiegelt onze identiteit.		
Portefeuillehouder:	*Wethouder Alkemade / Wethouder Kortleven*	
Wat willen we bereiken?	**Wat hebben we er voor gedaan?**	**Status?**
We versterken de identiteit en het open karakter van onze leefomgeving.	De Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek (ISG) wordt momenteel herijkt. Hieruit moet nog blijken welke segmentering dan wel greenport-woningen onderdeel blijven van de visie. We hebben doorlopen gehandhaafd op oneigenlijk gebruik van ons buitengebied op basis van vigerende bestemmingsplannen. We hebben bij de handhaving getoetst op oneigenlijk gebruik van het buitengebied aan de beleidsnota "Niet-meer-doelmatig-te-gebruiken-bollengrond".	

9.3 Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving		
We gaan werken met de Omgevingswet.	Door gebrek aan capaciteit is de Omgevingsvisie 2.0 niet in 2024 vastgesteld. De verwachting is dat derde kwartaal van 2025 gaat gebeuren. We hebben gewerkt aan de transitie naar een Omgevingsplan Deze moet uiterlijk in 2032 zijn afgerond. Tot die tijd werken we met tijdelijke plannen. We zijn in 2024 gestart met de Omgevingstafel. De overeenkomsten voor Ruimtelijke Ontwikkelingen zijn in overeenstemming gebracht met de Omgevingswet, te weten: de anterieure overeenkomst en de nadeelcompensatieovereenkomst. We zijn gestart met het actualiseren van het beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.	

Wat doen we doorlopend?

Bouwen voor de lokale bevolkingsgroei

- We zetten in op het middensegment en kansrijke plannen uit de woningbouwplanlijst.
- We stimuleerden de woningbouwcorporaties om hun huidige- en toekomstige sociale woningbouwvoorraad zo lang mogelijk op peil te houden.
- We toetsten afwijkingsverzoeken strikt aan de bepalingen van de bestemmingsplannen in het buitengebied.
- We hebben startersleningen verstrekt.
- We hebben waar mogelijk gehandhaafd op anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht voor woningen.
- We hebben aandacht besteed voor de realisatie van betaalbare koopwoningen.
- We hebben gewerkt aan de voortzetting van het huidig bestemmingsplan Bronsgeest.

(Bouwen op basis van de lokale behoefte

- We hebben gewerkt aan de (levensloop- en) toekomstbestendig bouwen voor een mix van doelgroepen. Verdere uitwerking van de gewenste basiskwaliteit is opgenomen in het geactualiseerde uitvoeringsprogramma van de woonvisie. Sociaal domein en volkshuisvesting trekken hierbij samen op.
- We continueren onze inzet op passende huisvesting van één-of tweepersoonshuishoudens waarbij een woonoppervlakte met volwaardige voorzieningen van minimaal 40 à 50 m² uitgangspunt is,
- Op grond van de Retail- en Horecavisie bieden we ruimte om leegstaande gebouwen buiten de winkelkernen te transformeren naar woningen.
- Binnen de huidige en nieuwe mogelijkheden pasten we lokaal maatwerk toe.

Wat doen we doorlopend?

Kleinschaligheid en open karakter van de leefomgeving

- We hebben ons bij de provincie sterk gemaakt voor de uitvoering van het herziene Regionale beleid (module ruimte en wonen).
- We toetsen afwijkingsverzoeken strikt aan de bepalingen van de bestemmingsplannen in het buitengebied.

We hebben gewerkt aan de volgende projecten:

Project Bronsgeest

- Het ontwerp Uitwerkingsplan Bronsgeest en het ontwerp Exploitatieplan hebben ter inzage gelegen. Op 22 februari 2024 heeft de zitting van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State plaatsgevonden. Op 25 september 2024 is de uitspraak ontvangen op het bestemmingsplan, exploitatieplan en proactieve aanwijzing.
- Het beroep van gemeente Noordwijk op de Proactieve aanwijzing slaagt. De Afdeling heeft in haar uitspraak het besluit van het college van GS ZH van 23 augustus 2022 vernietigd.
- De gemeenteraad heeft naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling het Herstelbesluit Bestemmingsplan Bronsgeest 2021 en Herstelbesluit Exploitatieplan Bronsgeest, eerste herziening op 19 december 2024 gewijzigd vastgesteld.

Project Het Zilt

- Op 8 oktober 2024 zijn de 18 sociale huurappartementen, inclusief supermarkt en GOED opgeleverd. Op 15 oktober is de vaststellingsovereenkomst afgesloten.
- De ontwikkelaar heeft op 22 oktober 2024 een principeverzoek ingediend voor het wijzigen van het bestemmingsplan om meer m2 voor de bestemming detailhandel en supermarkt te kunnen realiseren.
- Eind 2024 is gestart met het woonrijp maken van fase 4

Project Offem Zuid

- In 2024 zijn 29 woningen opgeleverd in het deel Offem Zuid West. De wijk is verder ingericht met groen, speelplekken en water
- De bouw van de eerste woningen op het deel van Campri Vastgoed is gestart (woningen tot aan de Achterweg). Eind 2024 zijn de eerste woningen opgeleverd. Deze opleveringen lopen door in 2025
- Er is een start gemaakt met de aanleg en inrichting van de ecologische zone tussen de wijk Offem Zuid en de N206. De inrichting wordt mogelijk gemaakt door subsidies van de Provincie Zuid Holland en Holland Rijnland
- Campri is gestart met het bouwrijp maken van het deel NA de Achterweg
- Eind 2024 zijn straatnamen vastgesteld voor het deel Offem Zuid NA de Achterweg

Project Verlengde Voorstraat (Poort van Offem)

- Het appartementengebouw Poort van Offem is gebouwd. Het gaat om 13 appartementen. 4 sociale huurwoningen, 3 middeldure koopwoningen en 6 vrije sectorwoningen
- Er is een start gemaakt met de inrichting van de buitenruimte inclusief de langzaamverkeersverbinding tussen de wijk Offem Zuid en de Herenweg.

Project Particuliere Ontwikkeling Achmea

- Het nieuwe bestemmingsplan voor de locatie Zilverenkruis (hoek Gooweg en Van de Mortelstraat) is in april 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. Er zijn 140 woningen opgeleverd.
- Er loopt een hoger beroep bij de Raad van State tegen het vastgestelde bestemmingsplan
- De omgevingsvergunning voor de bouw is in december 2024 verleend
- Er is een kapvergunning verleend aan Achmea, voor het kappen van bomen op hun (parkeer)terrein

- De aannemer, ingeschakeld door Achmea, is bezig met voorbereidingen om in 2025 te kunnen starten met de sloop van het huidige gebouw en de bomenkap
- Er heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente over onder meer de waterhuishouding in het gebied

Project Landgoed in den Houte (Bavo-terrein)

- In 2024 werden verschillende deelgebieden in Landgoed in de Houte in aanbouw genomen en opgeleverd. In totaal zijn 179 woningen in 2024 in aanbouw genomen. Hiervan zijn 52 woningen in 2024 opgeleverd. De woningvoorraad vanuit het project Landgoed in den Houte is in 2024 met 135 woningen toegenomen, waarvan 56 woningen in het sociale huursegment.

Herontwikkeling locatie Viaductweg

- In 2024 zijn de ontwerpen voor het schoolgebouw en het appartementengebouw (13 sociale huur en 4 middenhuur appartementen) afgerond en is de bouwvoorbereiding gestart.
- In 2025, Q1 zal de ontwerp vvgb ter inzage worden gelegd. Daarna kunnen de omgevingsvergunningen worden aangevraagd. De Sophia Stichting en St Anthonius van Padua hebben zich ten doel gesteld het project te realiseren met een (1) aannemer en in een (1) niet onderbroken bouwstroom. De indicatieve planning:
  - sloop Dijkzicht 1: 2025, Q1;
  - start bouw: 2025, Q2;
  - oplevering en in gebruik name schoolgebouw en huurappartementen: vanaf 2026, Q3 en
  - oplevering openbaar gebied: vanaf 2026, Q3.

Herontwikkeling DPO-locatie (in samenhang met nieuw te bouwen schoolgebouw voor Noordwijkse School)

- In 2024 werden voor de herontwikkeling van de DPO-locatie de uitgangspunten vastgelegd in de notitie 'Herontwikkeling DPO-locatie', gedateerd 24 april 2024. Deze uitgangspunten zijn aan de raad gepresenteerd op 8 mei 2024; de gestelde vragen zijn daar beantwoord.
  Na de presentatie aan de raad is met de nadere planuitwerking gestart; essentieel is dat de nieuw te bouwen Noordwijkse School en de sociale huurappartementen in samenhang zullen worden ontwikkeld.
- Voorlopige planning schoolgebouw:
  De omgevingsvergunning voor het schoolgebouw is nog niet verleend, hier gooit 'stikstof' roet in het eten.
  - Sloop bestaande schoolgebouw: voor de zomervakantie 2025.
  - Start bouw nieuw te bouwen schoolgebouw: september 2025.
  - Oplevering nieuw te bouwen schoolgebouw en deeloplevering openbaar gebied: augustus 2026.

  Eerst na ingebruikname van de nieuw te bouwen school kunnen de klaslokalen die thans in het DPO-gebouw zijn ondergebracht worden leeg gemaakt en kan de sloop van het DPO-gebouw plaatsvinden.
- Een eerste visie van Stek over huurapartementen is inmiddels ontvangen. Nu de p-norm voor sociale huurwoningen werd aangepast kon het aantal appartementen worden verhoogd; het voorstel van Stek gaat nu uit van 31 sociale huurappartementen.
- Voorlopige planning sociale huurwoningen:
  Ontwerp en planontwikkeling: januari 2025 tot december 2025;
  Ruimtelijke Onderbouwing gereed: maart 2025;
  Uitgebreide BOPA gereed: oktober 2025;
  Aanvraag omgevingsvergunning: december 2025;
  Sloop DPO-gebouw: november 2026;
  Start bouw sociale huurwoningen: januari 2027 en
  Oplevering sociale huurwoningen en oplevering openbaar gebied: april 2028.

Programma Zeewaardig

Hotels van Oranje

- Betreft een particuliere ontwikkeling.
- Onherroepelijke bouwvergunning.
- Nieuwe grondeigenaren zijn voornemens z.s.m. te starten met de bouw van het hotel en de residence gebouwen

Vuurtorenplein & Zeereep

- Betreft een particuliere ontwikkeling waarbij gemeentegronden nodig zijn.
- Op d.d. 19 dec 2024 is de motie 'Belofte maakt schuld aangenomen door de raad'
- Ontwikkelaar is bezig met de voorbereiding om gebiedsontwikkeling mogelijk te maken.

Maarten Kruytstraat

- Ontwikkeling in de uitvoerende fase.
- Betreft een particuliere ontwikkeling waarbij gemeentegronden worden aangekocht.
- Oplevering en in gebruik name Vomar supermarkt, 42 appartementen en openbare parkeergarage Q2/3 2026.

Passage/Hoofdstraat

- Betreft een particuliere ontwikkeling
- December 2023 een bouwvergunning ingediend bij de ODWH.
- De uitgebreide ruimtelijke procedure dient nog te worden doorlopen.

Jan Kroonsplein

- Ontwerpbestemmingsplan voor 62 appartementen, een openbare ondergrondse parkeergarage van 284 openbare parkeerplaatsen en een hotel/vakantieappartementen (50 stuks) 26 februari 2022 ter visie gelegen.
- Hierop zijn zienswijzen binnengekomen.
- Momenteel wordt gewerkt aan anterieure overeenkomst.
- Nota van beantwoording en bestemmingsplanprocedure zal daarna door college en raad worden behandeld.

Schoolstraat

- Samen met Stek, RO en omgeving wordt toegewerkt naar een Nota van Uitgangspunten (NvU).
- Participatietraject zal worden doorlopen alvorens NvU aangeboden wordt aan de raad
- NvU dient door de raad dient te worden vastgesteld.
- Q4 2025 Procedure Tam-omgevingsplan (ter inzage vóór 1 jan. 2026)

Nicolaas Barnhoornweg

- Momenteel een tijdelijk parkeerterrein waarbij de vergunning mei 2027 verloopt.
- Stek is momenteel bezig met de stedenbouwkundige verkenning voor dit gebied.
- Samen met Stek, RO en omgeving wordt toegewerkt naar een Nota van Uitgangspunten.
- Participatietraject zal worden doorlopen alvorens NvU aangeboden wordt aan de raad
- NvU dient door de raad dient te worden vastgesteld.
- Samen met Stek en RO zal vervolgens worden toegewerkt naar een Nota van Uitgangspunten. Die door de raad dient te worden vastgesteld

Gat van Palace/Esplanade

- Het betreft een particuliere ontwikkeling.
- Bestemmingplan vastgesteld op d.d. 12 november 2024.
- Er zijn beroepszaken ingediend tegen het vastgestelde bestemmingsplan bij de Raad van State.
- De volgende fase: het indienen van de omgevingsvergunning.

Garage in het duin voor Huis ter Duin

- Op 19 sept 2023 ingestemd met het principeverzoek voor een parkeergarage in het duin met circa 460 openbare parkeerplaatsen.
- Op 17 december 2024 ingestemd met aanvraag ontheffing op de verordening bij het Hoogheemraadschap.
- 20 december 2024 is de aanvraag ontheffing op de verordening verstuurd naar Hoogheemraadschap.

Schoolstraat 40a VE

- Het betreft een particuliere ontwikkeling. Bouw van 6 sociale woningen.
- Op 27 februari 2024 ingestemd met het principeverzoek.

Grent 4

- Het betreft een particuliere ontwikkeling.
- In gesprek ontwikkelende partij waarbij wordt toewerkt naar een principeverzoek

KW Boulevard

- Het voorbereidingsbesluit loopt 1 juli af. Voor die tijd moet beslissing zijn genomen.

Visie KW Boulevard

- Een knelpuntenanalyse zal worden gepresenteerd aan het college.

Groot Hoogwaak

- Het betreft een particuliere ontwikkeling.
- Groot Hoogwaak i.c.m. Stek trekken hier samen op in een nieuwe gebiedsontwikkeling.

Binnenweg tussen 13-19

- Het betreft een particuliere ontwikkeling.
- 17 december 2024 Principeverzoek voor het ontwikkelen van 8 appartementen en 8 studio's in het laagste segment akkoord bevonden.
- planologische procedure moet worden doorlopen.

Museum

- Het betreft een particuliere ontwikkeling.
- Nieuwbouwplannen museum.
- Onderzocht is of een gezamenlijke ontwikkeling met de gemeentelijke Nicolaas Barnhoornweg tot de mogelijkheden bestond.
- Op 5 november 2024 in het college behandeld en besloten niet tot een gezamenlijke ontwikkeling over te gaan.

Wat heeft het gekost?

Voor een analyse van de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening wordt verwezen naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Welke beleidsindicatoren waren hierbij relevant?

In de programmaverantwoording dienen de beleidsindicatoren vermeld in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, te worden opgenomen. Voor dit programma zijn die in onderstaande tabel weergegeven.

Programma 9 Wonen en Ruimte Naam indicator	Eenheid	Periode	Nw	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2024	494	379	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2023	16	9	ABF
Demografische druk	%	2024	75	70	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2024	988	n.b.	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2024	1148	n.b.	COELO

* gegevens afkomstig uit www.waarstaatjegemeente.nl, stand maart 2025.

Wie zijn de verbonden partijen/met wie werken we samen?

In de tabel hieronder staan de namen van de verbonden partijen, die te maken hebben met de uitvoering van dit programma. Voor gedetailleerde informatie inzake de verbonden partijen verwijzen wij u naar de paragraaf Verbonden partijen.

Programma 9 Wonen en Ruimte Naam verbonden partij	
Omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM)
Holland Rijnland	

Wat zijn de risico's ?

In de tabel hieronder staan de mogelijke risico's, die samenhangen met de uitvoering van dit programma.

Programma 9 Wonen en Ruimte Onderwerp risico	Omschrijving risico
Omgevingswet	De Omgevingswet komt eraan en de financiële gevolgen hiervan zijn nog onduidelijk.
Stikstof	Projecten kunnen door de ontwikkelingen omtrent de stikstofkwestie vertraging oplopen waardoor de bouwkosten stijgen.
Capaciteitstekort bij Nutsbedrijven	Het niet kunnen leveren van Nutsvoorzieningen door de Nutsbedrijven kan leiden tot vertraging of uitstel van werkzaamheden.

2.2 Paragrafen

Artikel 9 lid 2 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) noemt de paragrafen die gemeenten verplicht moeten opnemen in het jaarverslag. In de paragrafen staat belangrijke informatie waarmee inzicht kan worden verkregen in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's.

Het gaat hier om de volgende paragrafen:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

2.2.1 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat, conform artikel 10 van het BBV, informatie over de lokale heffingen van de gemeente Noordwijk. De volgende onderwerpen komen aan de orde:

- algemene ontwikkelingen in 2024;
- de kaders;
- de gerealiseerde opbrengsten en verantwoording op het gebied van lokale heffingen;
- de lastendruk;
- het kwijtscheldingsbeleid.

Algemene ontwikkelingen in 2024

WOZ

Er is een wetswijziging in het vergoedingenstelsel voor no cure no pay bureaus in werking getreden. Hierover werd opnieuw geprocedeerd. Naar aanleiding daarvan is de wet opnieuw gewijzigd. Het is afwachten wat jurisprudentie hierover gaat uitwijzen. Op lopende procedures over oude jaren is nog de oude, hoge proceskostenvergoeding van toepassing.

Omgevingswet/Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) Na meerdere keren uitstel zijn de Omgevingswet en de Wkb op 1 januari 2024 in werking getreden. Beide wetten zijn van invloed op de vergunningaanvragen en de leges voor omgevingsvergunningen en evenementen. Door de Omgevingswet zijn de vergunningstelsels veranderd. Door de Wkb is een deel van het bouwtoezicht van de gemeente overgegaan naar de private sector, wat van invloed is op de kosten en dus op de hoogte van de leges. De legesverordening is hierop aangepast.

Rioolheffing

Per 1 januari 2024 is er een nieuwe vorm van rioolheffing geïntroduceerd. Voor elk perceel wordt rioolheffing betaald. Een hoger tarief voor percelen met een wateraansluiting en een lager tarief voor percelen zonder wateraansluiting. De invoering van de nieuwe rioolheffing heeft niet geleid tot veel reacties.

Compensatie OZB/RZB

In de afgelopen jaren zijn de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne, stijgende energieprijzen, rentestijgingen, hoge inflatie en stijgende bouw- en grondstofkosten voorbijgekomen. De financiële gevolgen zijn nog steeds zichtbaar. De gemeente Noordwijk heeft dan ook gemeend om drie jaar lang een teruggave aan de eigenaren van woningen te geven ter hoogte van € 1.125.000,- per jaar, in totaal € 3.375.000,- om enigszins de woonlasten te verlichten. In 2024 is deze teruggave opnieuw verleend, een totaalbedrag van € 1.125.000.

Kaders

De gemeentelijke belastingen vormen een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente Noordwijk.

De gemeenteraad is bevoegd te beslissen tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een gemeentelijke belasting. De raad heeft een grote mate van vrijheid bij het vaststellen van de belastingtarieven en stelt deze jaarlijks vast door middel van een nieuwe verordening of een wijziging op een bestaande verordening.
De belastingverordeningen bevatten verder bepalingen over onder meer het belastbare feit, de belastingplichtige, eventuele vrijstellingen en ontheffingen en de betaaltermijnen.

Bij de gemeentelijke belastingen zijn drie typen belastingen te onderscheiden:

Algemene belastingen
De opbrengsten hiervan komen ten goede aan de algemene middelen en er geldt geen opbrengstlimiet.

De gemeente Noordwijk kent de volgende algemene belastingen:
- onroerendezaakbelastingen (OZB);
- roerende-zaakbelastingen (RZB);
- toeristenbelasting;
- forensenbelasting;
- precariobelasting;
- parkeerbelasting.

Bestemmingsbelastingen
De opbrengsten zijn bestemd ter dekking van de kosten van specifieke taken zoals huisvuilinzameling, onderhoud van het gemeenteriool en de zorg voor afvoer van hemelwater en het op peil houden van de grondwaterstand. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten van de specifieke taak.

De gemeente Noordwijk kent de volgende bestemmingsbelastingen:
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing.

Rechten
De gemeente verleent een specifieke dienst en hiervoor wordt een recht in rekening gebracht. De specifieke dienst bestaat bijvoorbeeld uit het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een grafrecht. Er geldt een opbrengstlimiet van 100%, wat wil zeggen dat de opbrengsten niet hoger mogen zijn dan de kosten. Deze maximale kostendekking wordt beoordeeld op de gehele verordening en niet per dienst.

De gemeente Noordwijk kent de volgende rechten:
- leges;
- marktgelden;
- lijkbezorgingsrechten;
- rioolaansluitrecht.

Gerealiseerde opbrengsten en verantwoording op het gebied van lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)
De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de OZB. De hertaxatie van de objecten vindt jaarlijks plaats. Voor 2024 gold de waarde naar het prijsniveau op 1 januari 2023 (waardepeildatum). Bij de berekening van de OZB-tarieven is rekening gehouden met de gemiddelde waardestijging van de woningen en de niet-woningen. Als een WOZ-waarde gemiddeld stijgt wordt de aanslag OZB, afgezien van de inflatiecorrectie, niet beïnvloed. Uitgangspunt is immers de begrote opbrengst OZB 2024.

Rekeningresultaat Onroerendezaakbelastingen (OZB)
Ten opzichte van de raming is in 2024 € 182.000,- meer aan OZB opgelegd. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat de geschatte waardestijging iets hoger is geweest dan aanvankelijk werd gedacht. Belastingjaar 2024 wordt gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2023. Bj de tariefberekening is rekening gehouden met een verlaging van de opbrengst als gevolg van procedures en proceskostenvergoeding. De wetgever heeft de

proceskostenvergoeding minder gunstig gemaakt waardoor er minder procedures zijn geweest en verlagingen zijn toegekend dan aanvankelijk werd gedacht.

Roerende-zaakbelastingen (RZB)
Roerende zaken kunnen niet in de heffing van de OZB worden betrokken. Daarom heft de gemeente Noordwijk RZB, belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten.
De systematiek van de RZB sluit aan bij die van de OZB. Belastingplichtig zijn de eigenaren van de roerende ruimten en bij niet-woningen ook de gebruikers. De tarieven zijn gelijk aan die van de OZB.

Toeristenbelasting
Doel van het instrument toeristenbelasting is om niet-ingezetenen van de gemeente (waaronder toeristen) mee te laten betalen aan de kwaliteit van de voorzieningen in de gemeente Noordwijk. Er gelden 2 verschillende tarieven, een laag tarief voor toeristische plaatsen (kampeerplaats voor steeds wisselende mobiele kampeeronderkomens) en een hoger tarief voor overige accommodaties (b.v. hotels). De tarieven zijn voor 2024 verhoogd met 2,6%.

Rekeningresultaat Toeristenbelasting
Toeristenbelasting wordt pas na voltooiing van het kalenderjaar en accountantsverklaringen van de hotels opgelegd.
Ten opzichte van de geraamde opbrengst van € 3.667.958,- is het verschil met de gerealiseerde opbrengst van € 3.470.427,- een nadeel van € 197.230,-. Daarvan is een deel verwijtbaar aan het wegvallen van de opbrengst van een groot hotel dat inmiddels is gesloten.

Forensenbelasting
De forensenbelasting dient ertoe om mensen die geen ingezetene van de gemeente Noordwijk zijn, maar er wel vaak verblijven, mee te laten betalen aan het algemene voorzieningenniveau in de gemeente. Om mensen met een tweede woning meer te laten bijdragen aan het voorzieningenniveau in de gemeente Noordwijk is de forensenbelasting voor 2024 gestegen met 2,6%.

Rekeningresultaat Forensenbelasting
Er was voor 2024 een opbrengst geraamd van € 1.473.000,-. In 2024 is € 1.555.000,- opgelegd. Dit resulteert dus in een hogere opbrengst van € 67.000,-.

Precariobelasting
De tarieven precariobelasting voor standplaatsen, terrassen, uitstallingen enz. zijn voor 2024 met 2,6% gestegen.

Rekeningresultaat Precariobelasting
Er was voor 2024 een opbrengst geraamd van € 230.000,-. In 2024 is € 133.000,- opgelegd. Dit resulteert dus in een lagere opbrengst van € 97.000,-. Door het beleid en bijbehorende handhaving op reclame-uitingen zijn er uitstallingen en reclame-uitingen verdwenen wat leidt tot minder precario-opbrengsten in o.a. de winkelgebieden.

Parkeerbelasting
De tarieven parkeerbelasting zijn voor 2024 niet gestegen. Alleen het bedrag aan kosten dat bij het opleggen van een naheffingsaanslag wordt opgelegd is verhoogd van € 72,90 in 2023 naar € 76,70 in 2024.

Rekeningresultaat Parkeerbelasting
Net als vorig jaar is gebleken dat veel Nederlanders Noordwijk voor kortstondig verblijf bezochten. Dit heeft geresulteerd in een hogere parkeeropbrengst van € 555.000,-,

In 2024 is een bedrag begroot van € 276.000,- voor opbrengsten uit vergunningen voor parkeren. Echter komt de werkelijke opbrengst uit op € 422.000,-. In 2024 is een extra opbrengst van € 146.000,- gerealiseerd.
De totale meeropbrengst van parkeren komt uit op € 701.000,-

Afvalstoffenheffing
Afvalstoffenheffing wordt geheven voor het ophalen van huishoudelijke afvalstoffen. Er is een tarief voor een eenpersoonshuishouden en een tarief voor een meerpersoonshuishouden. De heffing stijgt in 2024 met 9,7%, in 2025 met 10,1%, in 2026 met 9,3% en in 2027 met 3,6%. De gemeente moet de heffing verhogen door de toenemende inzamelings- en verwerkingskosten van het huishoudelijk afval.

Rekeningresultaat Afvalstoffenheffing
Voor het onderdeel afvalstoffenheffing geldt dat een minimale lagere opbrengst is gerealiseerd van € 4.726,-. ofwel -0,06%.

Rioolheffing
Rioolheffing wordt in 2024 in rekening gebracht bij de eigenaar van elk perceel (vrijstellingen daargelaten), ongeacht of er een aansluiting is op het gemeenteriool. Voor percelen met een wateraansluiting geldt een hoger tarief dan voor percelen zonder wateraansluiting.
Een gebruiker betaalt alleen als hij meer dan 300 m³ afvalwater op het riool afvoert.
De totale opbrengst rioolheffing is met 4,4% gestegen.

Rekeningresultaat Rioolheffing
Voor het onderdeel rioolheffing geldt dat een minimale hogere opbrengst is gerealiseerd van € 33.414,-, ofwel 0,7%.

Leges
De tarieven leges zijn met ingang van 2024 verhoogd met 2,6%.

Rekeningresultaat Leges
Er zijn geen grote afwijkingen met uitzondering van de leges burgerlijke stand.
Bij leges burgerlijke stand is een hogere opbrengst door de paspoortpiek.

Marktgelden
Voor 2024 zijn de tarieven verhoogd met 2,6%

Rekeningresultaat Marktgelden
Voor het onderdeel marktgelden geldt dat er een opbrengst is gerealiseerd dat nagenoeg gelijk is aan hetgeen dat daarvoor geraamd is.

Lijkbezorgingsrechten
De lijkbezorgingsrechten zijn met ingang van 2024 verhoogd met 2,6%.

Rekeningresultaat Lijkbezorgingsrechten
Voor het onderdeel lijkbezorgingsrechten geldt dat een hogere opbrengst is gerealiseerd van € 61.000,-.

Rioolaansluitrecht
Het rioolaansluitrecht is met ingang van 2024 verhoogd met 2,6%.

Rekeningresultaat Rioolaansluitrecht
Het rekeningresultaat wijkt nauwelijks af van de begrote bedragen.

Lokale lasten

In onderstaande tabel is de lastendruk in Noordwijk met betrekking tot het belastingjaar 2024 opgenomen voor zowel een eigenaar/gebruiker van een woning als voor een huurder. Zoals gebruikelijk zijn in het woonlastenoverzicht betrokken de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Voor de afvalstoffenheffing is uitgegaan van een meerpersoonshuishouden en voor de rioolheffing van alleen een aanslag voor de eigenaar van een perceel met een wateraansluiting. De gebruiker betaalt alleen rioolheffing als hij meer dan 300 m³ afvoert. Dat komt bij een gemiddeld huishouden niet vaak voor.
Voor de berekening van de OZB wordt uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 494.000,- (gemiddelde WOZ-waarde van woningen in Noordwijk voor 2024, berekend aar het prijsniveau op 1 januari 2023).

Omschrijving	2024	
	Eigenaar/gebruiker	Huurder
Gemiddelde woningwaarde	€ 494.000,00	
OZB	€ 472.26	
Afvalstoffenheffing	€ 448,68	€ 448,68
Rioolheffing	€ 201,33	
Totaal	€ 1.122,27	€ 448,68

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met een laag inkomen bestaat de mogelijkheid te verzoeken om gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van belasting. In de gemeente Noordwijk is kwijtschelding alleen mogelijk voor de OZB, het eigenarendeel van de rioolheffing en de jaarlijkse afvalstoffenheffing.
Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen mag de aanvrager niet over vermogen beschikken of over een zo hoge betalingscapaciteit, dat daarmee de aanslag kan worden voldaan.

De betalingscapaciteit wordt beoordeeld door het netto besteedbaar inkomen te toetsen aan de kosten van bestaan. In de gemeente Noordwijk zijn de kosten van bestaan gesteld op 100% van de toepasselijke bijstandsnormen en bij AOW-gerechtigden op 100% van de toepasselijke AOW-bedragen. Aan de hand van de toetsing wordt bepaald of de aanvrager in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Als belastingschuldigen hiervoor toestemming hebben gegeven, levert de gemeente Noordwijk hun gegevens aan de Stichting Inlichtingenbureau. Dit is een centraal punt voor gemeenten ingesteld door het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het inlichtingenbureau voert op basis van de wettelijke normen een controle uit op de inkomsten en levert het bestand vervolgens terug aan de gemeente. Na het controleren van de gegevens zijn de belastingschuldigen in beeld die voor automatische kwijtschelding in aanmerking komen.

In 2024 zijn 553 huishoudens in aanmerking gekomen voor (gedeeltelijke) kwijtschelding. Er is voor een bedrag van € 225.000,- kwijtgescholden.

2.2.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Bestuursdienst

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 11 van het BBV, een inventarisatie van de weerstandscapaciteit; een inventarisatie van de risico's, het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's; de verplichte financiële kengetallen en een beoordeling van de onderlinge verhoudingen tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De risico's zijn verdeeld in risico's voor de Bestuursdienst en risico's die zich in het Grondbedrijf voordoen. Daarover melden wij u in deel 2 van deze paragraaf.

Inventarisatie van de risico's

Op basis van de geïnventariseerde risico's is ook het weerstandsvermogen berekend. Het weerstandsvermogen weerspiegelt de mate waarin de gemeente in staat is de middelen vrij te maken om de risico's, die zich in de praktijk voordoen, op te vangen zonder dat dit betekent, dat het beleid veranderd/ingekrompen moet worden. Het vermogen om beleid door te zetten, is afhankelijk van de omvang van de weerstandscapaciteit.

Risicodekking Sociaal Domein

De decentralisaties van taken van het rijk naar de gemeente – Wmo, Jeugdzorg en Participatie kent uiteraard risico's. Noordwijk heeft een reserve Sociaal Domein die als achtervang dient voor eventuele ontstane tekorten die niet werden voorzien. Hiervoor hoeven wij geen beroep te doen op de reserve Weerstandsvermogen zolang de reserve Sociaal Domein nog toereikend is. De stand van de reserve Sociaal Domein begin 2025 is € 3.583.000,-. Daarmee zijn de risico's de komende jaren afgedekt.

Benodigde weerstandscapaciteit

De in kaart gebrachte risico's geven een het volgende financiële totaalbeeld:

- Totaal bruto risico's : € 10.413.000,-
- Totaal netto risico's : € 2.450.000,-

Voor Noordwijk is bepaald dat de ratio van het weerstandsvermogen, dit is de verhouding tussen de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit, tenminste 1,75 moet zijn. In deze situatie betekent dit dat de reserve weerstandvermogen 1,75 x € 2.450.000,- = € 4.287.000,- moet zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit de reserve weerstandsvermogen. De stand van de reserve weerstandsvermogen begin 2025 is € 6.425.000,-.

Posten als "onbenutte belastingcapaciteit" en "verkoop gebouwen" zijn niet direct aanwendbaar en worden ook niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Daarnaast zijn er reserves waar geen bestemming aan toegekend is. Te denken valt hierbij aan de Reserve Verkoop Nuon aandelen. Deze reserves worden ook buiten de weerstandscapaciteit gehouden. Het meenemen van de Reserve Verkoop Nuon aandelen is onwenselijk, dit zou een vertekend beeld kunnen geven van de weerstandsratio.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandcapaciteit
Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

Actuele weerstandsvermogen
De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit, kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het actuele weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 6.425.000,-}}{\text{€ 2.450,000,-}} = 2{,}6$$

Beoordeling weerstandsvermogen
Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, maken wij gebruik van de onderstaande tabel.

Waarderingscijfer	Weerstandsnorm Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 - 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 - 1.4	Voldoende
D	0.8 - 1.0	Matig
E	0.6 - 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

Onze ratio valt in klasse A. Een ratio van het weerstandsvermogen in deze Jaarrekening voor de algemene dienst is 2.6: "Uitstekend". In het coalitieakkoord is opgetekend dat het weerstandsvermogen moet liggen tussen 1.4 en 2.0.

Grondbedrijf

Het weerstandsvermogen
Voor het bepalen van de netto-risico's in het grondbedrijf zijn die risico's meegenomen die daadwerkelijk moeten worden afgedekt in het weerstandsvermogen. Dat betekent dus dat de risico's in complexen/grondexploitaties, waarvan het saldo van de grondexploitatie voldoende is om de risico's in de exploitatie zelf op te vangen, én waarvan het bedoelde exploitatieresultaat geen directe bestemming heeft gekregen, niet langer in het netto-risico worden betrokken. Daar is immers al een dekking voor in het resultaat van het complex zelf.

Over deze methodiek van behandeling van risico's is overleg gevoerd met en overeenstemming verkregen van de accountant. De 'post onvoorzien' in elk van de grondexploitaties is niet aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd. De reden daarvan is dat we die ruimte in de grondexploitatie specifiek beschikbaar willen houden als opvang van de onvoorziene omstandigheden in de uitvoering van de grondexploitaties zelf.

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de som van de reserve grondbedrijf + alle voorziene exploitatiewinsten -/- de resultaten die worden ingezet voor de dekking van investeringslasten.

In het grondbedrijf is de behoefte aan dekkingsmiddelen voor de geïnventariseerde netto risico's voor de Jaarrekening 2024 berekend op € 2.884.000-. Volgens de 1,25-norm voor het grondbedrijf moet de beschikbare weerstandscapaciteit dan minimaal (afgerond) € 3.605.000,- zijn. De weerstandscapaciteit van het grondbedrijf is berekend op circa € 5.886.000,- en is daarmee toereikend binnen de gestelde norm. De ratio van het weerstandsvermogen van de Jaarrekening voor het grondbedrijf is 2,0: "Uitstekend".

In de begroting 2025 is een begrote toevoeging van € 4 miljoen aan de reserve grondbedrijf opgenomen om mogelijke toekomstige verliezen van grondexploitaties op te vangen. De toevoeging aan de reserve grondbedrijf is buiten de berekening van het weerstandsvermogen gelaten om een realistisch beeld te waarborgen.

De risico-inventarisaties

De benodigde weerstandscapaciteit komt uit de inventarisatie / kwantificering van de risico's in de BIE's, de 'BIE's zonder grondexploitatie' en de Voorraden grond. Voor wat betreft de BIE's geldt dat alleen voor die exploitaties waarbinnen de risico's niet kunnen worden gedekt door het resultaat van de grondexploitatie. Dat kan zijn omdat het resultaat niet toereikend is of omdat het resultaat (deels) is bestemd voor andere doeleinden.

Samengevat geeft dat een beeld zoals op de volgende bladzijde in een overzicht is gezet.

De cijfers in onderstaand overzicht onder het kopje beoogde investeringen hebben op een enkel punt enige toelichting nodig:

- Met ingang van 1 januari 2016 geldt de vennootschapsbelastingplicht ook voor overheidsondernemingen in Nederland, dus ook voor gemeenten. Na beoordeling van alle activiteiten binnen de gemeente Noordwijk blijkt voor Noordwijk alleen het grondbedrijf onder de vennootschapsbelasting te vallen.
- Door het bijstellen van de regels van het BBV wordt de overhead grondbedrijf en projecten niet meer ten laste van de verschillende projecten gebracht middels een verdeelsleutel maar komen direct ten laste van de Reserve winst uit Grondbedrijf.

Grondexploitatie	**A** Gepr. resultaat	**B** Risico	Wel/niet meenemen*	**C** Weerstands-capaciteit	D. Beoogde investeringen	**E** Risico
Space Business Park	2.751.000	662.467	niet	2.088.533		0
Bronsgeest	0	2.254.509	wel	0		2.254.509
Maarten Kruytstraat	0	250.221	wel	0		250.221
Viaductweg	0	21.295	wel	0		21.295
Beoogde investeringen (D)						
Investeringen (2025-2028)					593.000	
Afboeking IVA (2025 -2028)					-504.000	
Overhead grondbedrijf en projecten 2025-2028					-2.714.000	
Risico's Voorraden Grond en overige risico's						
Risico's NIEGG's		357.500				357.500
Risico's voorraden grond		0				0
Totaal	2.751.000	3.545.993		2.088.533	-2.625.000	2.883.525
Stand van zaken Reserve per 1-1-2025				6.421.000		
C Weerstandscapaciteit (vanuit resultaten grondexploitaties -/- risico's)				2.088.533		
D Beoogde investeringen				-2.625.000		
Beschikbare weerstandscapaciteit				5.884.533		
E Benodigd weerstandsvermogen (risico's, niet gedekt door eigen grondexploitatie)				2.883.525		
Weerstandsratio				2,0		

Financiële kengetallen

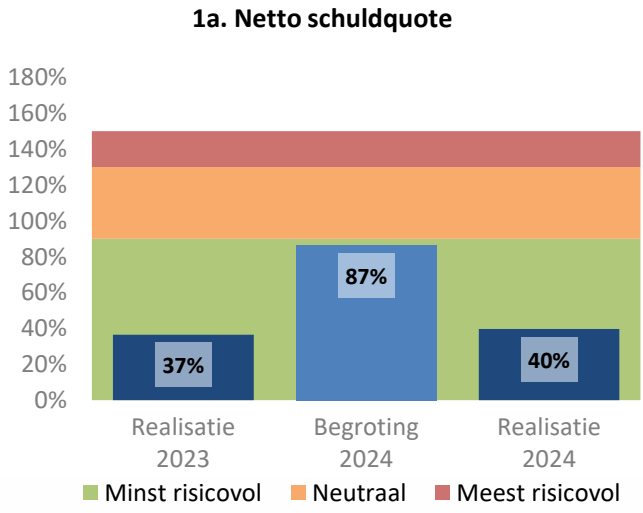
De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie van de gemeente.

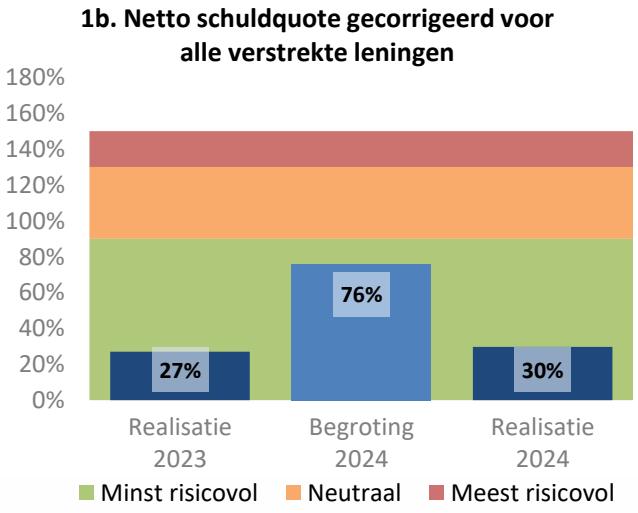
Kengetallen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
1a. Netto schuldquote	36,6%	86,5%	39,6%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	27,0%	76,0%	29,7%
2. Solvabiliteitsratio	59,6%	46,8%	50,4%
3. Grondexploitatie	10,9%	11,0%	11,6%
4. Structurele exploitatieruimte	2,3%	0,8%	5,5%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	109,6%	110,3%	112,9%

De belangrijkste conclusie is dat de financiële positie van de gemeente solide is en dat de kengetallen in de laagste risicocategorie vallen. Een nadere toelichting op de kengetallen afzonderlijk is als volgt:

Netto-schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen (baten). We zien dat de schuldquote licht toeneemt ten opzichte van 2022. De benodigde externe financieringsmiddelen zijn toegenomen omdat er meer geïnvesteerd is. De gedane investeringen konden voor een deel gefinancierd worden met een toename van het overschot aan vlottende middelen. Zo hebben we de uitzettingen in ’s Rijks schatkist verminderd en de opgenomen kasgeldleningen binnen de ruimte van de kasgeldlimiet verhoogd. Ten opzichte van de begroting evenwel is de financieringsbehoefte en daarmee ook de schuldquote aanzienlijk minder gestegen vanwege de uitgestelde investeringen.
De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Noordwijk valt nog ruim onder die norm. Daar komt bij dat het niet de bedoeling voor een gemeente is om zo veel mogelijk eigen vermogen dan wel middelen aan te houden en daar rendementen uit te halen, maar veel meer om de inkomsten optimaal in te zetten ten behoeve van betere voorzieningen voor de inwoners. Zeker bij de huidige extreem lage of zelfs negatieve rentestanden kan het zeer effectief zijn om externe middelen aan te trekken om te kunnen investeren in voorzieningen waar inwoners nog jaren van profiteren. Voor de komende jaren zal de gemeente ook meer gaan investeringen in grote projecten. Gezien de huidige stand van de schuldquote is dat voor de gemeente aanvaardbaar.

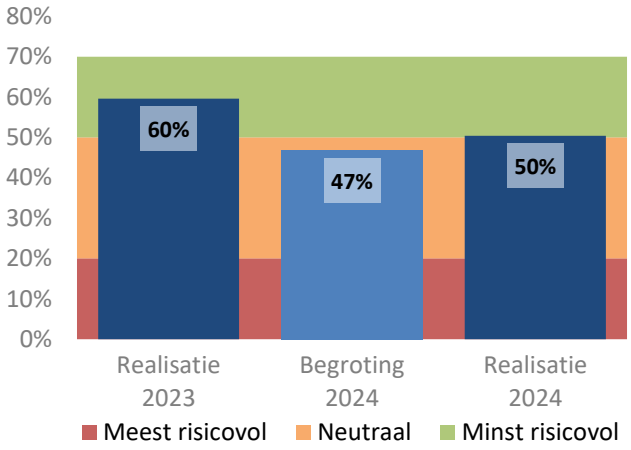

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de netto schuldquote valt in de categorie gezond (groen).

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de bezittingen gefinancierd zijn door het eigen vermogen. Het geeft aan de mate waarin de gemeente de schulden kan terugbetalen. Dus hoe meer eigen vermogen, des te hoger de solvabiliteit.
Met een solvabiliteit van de gemeente van 50% (2023: 60%) is de financiële positie robuust te noemen. Met het aantrekken van een langlopende geldlening in 2024 zijn de schulden toegenomen. Dat heeft een neerwaarts effect gehad op de solvabiliteit.

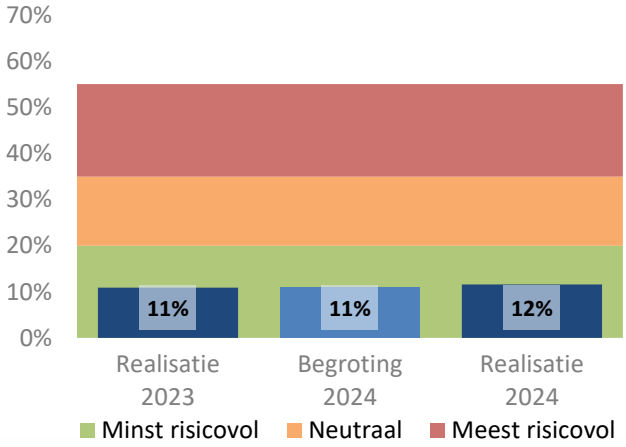
2. Solvabiliteitsratio

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de solvabiliteit valt in de categorie gezond (groen).

Grondexploitatie
Dit financiële kengetal geeft aan hoe groot de waarde van de grond is ten opzichte van de baten. Hoe minder grond een gemeente verkoopt, hoe hoger de grondpositie en hoe hoger de boekwaarde. Er is geen VNG-norm voor de hoogte van deze ratio. In de regel geldt: hoe lager de ratio, des te lager het risico dat investeringen in grondexploitaties niet zullen worden terugverdiend. We hebben een kengetal grondexploitatie van rond de 12% wat beschouwd kan worden als minst risicovol (hoger dan 10% wordt wel kwetsbaarder en hoger dan 35% meest risicovol).

3. Grondexploitatie

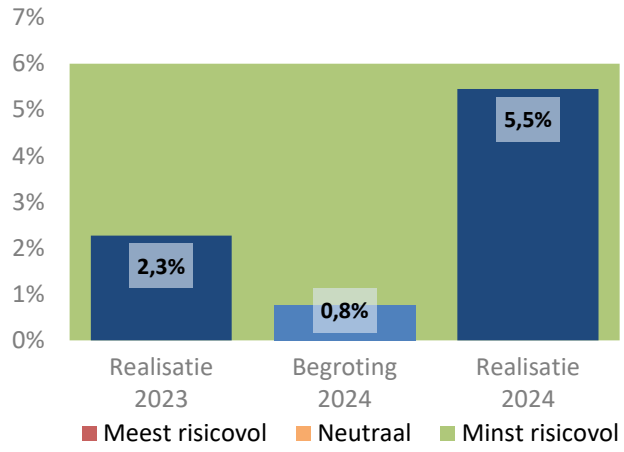

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de waarde van de grond ten opzichte van de baten valt in de categorie gezond (groen).

Structurele exploitatieruimte

Dit financiële kengetal helpt mee om te beoordelen welke ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Door het positieve structurele rekeningresultaat komt de structurele exploitatieruimte in 2024 uit op 5,5% wat als minst risicovol is aan te merken.

4. Structurele exploitatieruimte

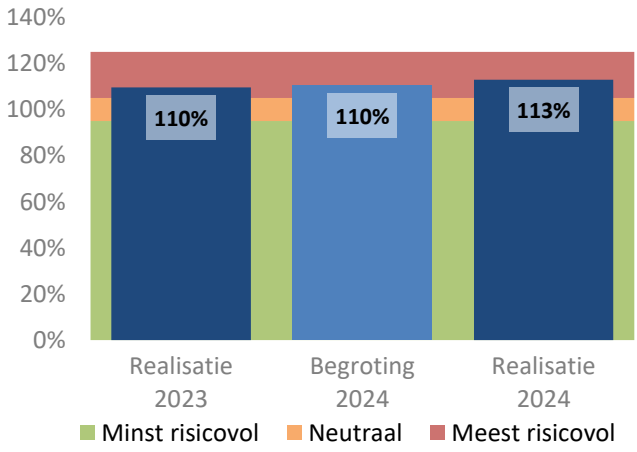

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat de structurele exploitatieruimte valt in de categorie gezond (groen).

Woonlasten meerpersoonshuishouden

De indicator 'woonlasten meerpersoonshuishouden' drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten. Woonlasten onder het landelijk gemiddelde waardeert VNG als 'voldoende', woonlasten tussen het landelijk gemiddelde en 120% hiervan als 'gemiddeld' en woonlasten hoger dan 120% als 'onvoldoende'. De woonlasten in Noordwijk bevinden zich rond het landelijk gemiddelde en scoren binnen de normering van VNG 'gemiddeld'.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

2.2.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Noordwijk is verantwoordelijk voor de inrichting en beheer van de openbare ruimte binnen haar gemeentegrenzen. De samenhang en structuur in het ontwerpproces en de randvoorwaarden voor de inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn vastgelegd in landelijke CROW-richtlijnen en specifiek voor de gemeente “oud” Noordwijk opgestelde kaders, te weten de Uitwerking Visie Openbare Ruimte (UVOR) en de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), en voor de oude gemeente Noordwijkerhout in een Beleidsplan kwaliteit openbare ruimte.
Onder beheer van kapitaalgoederen wordt het reguliere- en periodieke onderhoud en vervanging verstaan van onder andere wegen, civiele kunstwerken, riolering, openbare verlichting, groen, water en gemeentelijke gebouwen. Voor het beheer wordt gewerkt met, beheerplannen. Het doel van deze beheerplannen is het adequaat en op het gewenst niveau onderhouden én in stand houden van alle kapitaalgoederen. De financiële gevolgen voortkomend uit de beheerplannen worden verwerkt in begroting.

Naast het reguliere beheer worden grootschalige reconstructies uitgevoerd. Deze worden afzonderlijk voor besluitvorming aan de raad aangeboden en worden als investering los van het reguliere beheer gefinancierd. Ook hiervoor is voor de komende jaren een globale planning beschikbaar en zijn de benodigde bedragen reeds in belangrijke mate opgenomen in het investeringsplan.

Met het opstellen van de beleidsplannen voor de openbare ruimte is er het streven om een integraal beleidsplan op te gaan stellen met richtlijnen en kaders voor de gewenste kwaliteit, het onderhoud en de inrichting van de gehele openbare ruimte. Voor de komende periode worden eerst de beleidsplannen voor de afzonderlijke beleidskaders (wegen, groen, riolering, water, etc.) opgesteld. Die geven de beleidsmatige uitgangspunten en ambities aan, inzicht in de omvang en kwaliteit van het te beheren areaal, de onderhoudsstrategie en inzicht in de beschikbare en de benodigde financiële middelen.

De geactualiseerde beleids- en beheerplannen van de gemeente Noordwijk worden in onderstaand overzicht weergegeven.

Overzicht beleidsplannen

Beleidskader	Looptijd plan geharmoniseerd	Actualisatie/ vaststelling	Onderhouds-niveau plan
Wegen	2021-2024	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Civiele kunstwerken	2021-2024	28-9-2021 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Riolering	2022-2026	28-3-2023 vastgesteld	Niet van toepassing
Openbare Verlichting	2021-2025	16-3-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Groen	2023-2027	28-3-2023 vastgesteld	Kwaliteitsniveau B
Speelvoorzieningen	2021-2025	28-9-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Baggeren	2020-2030	08-6-2021 vastgesteld	Niet van toepassing
Oeverbescherming	2022-2026	16-8-2022 vastgesteld	Basis
Afval en grondstoffen	2021-2025	21-4-2020 vastgesteld	Niet van toepassing
Gebouwen	2025-2028	3-12-2024 vastgesteld	Niet van toepassing

We streven naar passende kwaliteitsniveaus, waarbij differentiatie mogelijk is. Hierbij besteden we ook aandacht aan eventuele achterstanden, wat is meegenomen bij de actualisatie en harmonisatie van de beleids- en beheerplannen. Zo hebben we in voorgaande jaren een extra budget opgenomen voor inhaalslag voor groot onderhoud groen en voor het herstellen van verharding hetgeen uit de weginspectie naar voren was gekomen.

Kapitaalgoederen

Wegen en civiele kunstwerken

De kwaliteit van de verhardingen binnen de gemeente Noordwijk is goed. Ook het kunstwerkenareaal is momenteel in goede staat. Voor het onderhoud is er een onderhoudsstrategie opgesteld met daarbij de benodigde onderhouds- en vervangingsbudgetten. Voor de komende beleidsperiode geldt voor beide kapitaalgoederen een te handhaven kwaliteitsambitieniveau B (Basis), waarvoor het meerjarige budget voor verhardingen toereikend is.
Doordat er beter inzicht komt op de langetermijnplanning, ontstaat beter zicht op de te verwachten vervangingsopgave en kunnen vervangingsprojecten beter op elkaar afgestemd worden. De onderhoudsstrategie ziet erop toe dat de juiste afwegingen worden gemaakt voor het onderhoud in het kader van de veiligheid en de risico's en om de achteruitgang van de verhardingen te temporiseren. Er wordt ingestoken op functioneel beheer en onderhoud. Met functioneel beheer wordt het onderhoud afgestemd op de functie en het gebruik van de verharding.
Om fluctuaties in de kosten per jaar te beperken wordt er gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Het beleidsplan voor wegen en civiele kunstwerken wordt nader uitgewerkt in jaarlijkse beheerplannen voor de te onderhouden verhardingen en kunstwerken. De beheerplannen geven een reëel en actueel inzicht in de daaruit voortvloeiende financiële consequenties, die telkens zullen worden meegenomen bij het eerstvolgende meerjarige investeringsplan van de Perspectiefnota.

Het beleid van de gemeente Noordwijk is erop gericht de kwaliteit van het wegennet zo goed mogelijk op peil te houden. Naast de kwaliteitsambities B zijn is het streven om zo veel mogelijk werk met werk te maken. Om dat te bereiken is er integrale afstemming met de andere vakgebieden. In het onderhoud van wegen is het van belang om kapitaalvernietiging te vermijden. Dit doen we door tijdig herstel of groot onderhoud te laten plaatsvinden

In 2024 is groot onderhoud uitgevoerd aan de Weteringkade en De Boender waarbij de Weterkade met aanpassingen aan oversteekvoorzieningen gelijk verkeersveiliger is ingericht. De Herenweg in Noordwijkerhout en de Langelaan zijn gereconstrueerd. En aan onder andere de volgende wegen is onderhoud uitgevoerd: Nachtegaalslaan, Parkeerterrein Ruigenhoekerweg, Vogelaarsdreef, Bulb Trade Park, Leidsevaart. Nabij de Piet Gijzenbrug en aan Kapelleboslaan en zijn er reparaties uitgevoerd.

Bruggen, damwanden, kademuren en duikers zijn civiele kunstwerken. De grotere kunstwerken zijn begin 2024 geïnspecteerd en uit de inspectie zijn geen onverwachte gebreken tevoorschijn gekomen.
In 2024 is de voorbereiding opgestart voor de vervanging van 3 bruggen in de Leidsevaart en is groot onderhoud uitgevoerd aan een aantal bruggen o.a. in het Vinkenveld. Daarnaast zijn er onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de trap in de Van Hardenbroekweg, de damwand langs de Nieuwe Zeeweg en langs de Victoriberg

Riolering

Het onderhoud en beheer van riolering is een wettelijke taak. De gemeente heeft een zorgplicht voor een doelmatige inzameling en transport van het afvalwater binnen haar grondgebied. Ook het verminderen van vervuiling van het oppervlaktewater, bodem en grondwater en voorkomen van wateroverlast door zowel hemelwater als grondwater behoort tot deze zorgplicht.
Het operationele onderhoud aan het rioolstelsel zoals vastgelegd in het iWKP omvat het reinigen, inspecteren en herstellen van pompgemalen, kolken en gedeelten van het rioolstelsel. De inspectie geeft ons kennis over de levensduur en de noodzakelijke plaatselijke reparaties en vervanging.

In 2024 is er circa 1 km riool voorzien van een kous (Relining). Verder is het gemengde riool aan de Langelaan over een lengte van 300 meter vervangen en circa 25 meter aan de Wassenaarseweg in de Zilk. Verder is in 2024 onder het Wantveld een infiltratieriool aangelegd en het vuilwaterriool vervangen.
Gelijk aan voorgaande jaren zijn enkele tientallen rioolgemalen gerenoveerd. Voor de kern Noordwijkerhout is een rioolstructuurplan opgesteld. Dit structuurplan beschrijft een verbetering & optimalisering van vuilwaterstelsels in deze kern. Het vrijverval stelsel in de oude kern heeft onvoldoende capaciteit en wordt door de lozingen uit de buitengebieden ernstig aangetast. Door een aantal structuuraanpassingen in de persleidingenstelsels en het verplaatsen van de de lozingen uit de buitengebieden verminderen wij de klachten en verlengen wij de levensduur van dit stelsel. Overeenkomst deze visie is daarom de afvoerleiding van de Bavo afgelopen jaar omgelegd. Verwacht wordt dat de stankklachten vanuit de wijk Boekhorst hiermee zijn verholpen.
Afgelopen jaar is een bijzonder nat jaar geweest. Op 20 en 21 mei zijn klimaatbuien op onze gemeente gevallen. In de namiddag van 20 mei viel er in Noordwijk aan Zee 70 mm regen. Vanuit alle woonkernen en wijken hebben wij klachten moeten behandelen. Op diverse locaties hebben wij ter voorkoming van toekomstige klachten kleinere maatregelen getroffen. Diverse maatregelen klimaatmaatregelen zoals aan de Beethovenweg en het Palaceplein hebben hun nut bewezen. Tevens hebben andere knelpunt locaties zoals bekend van de klimaatkaart zich nadrukkelijk getoond. Gezien de omvang van de wateroverlast rond het Wantveld richting het oude centrum en de Parallel Boulevard zijn aanvullende verbeterplannen in voorbereiding. Datzelfde geldt ook voor het Kerkhofpad.
Voor de wijken Duinpark en Julianastraat e.o. (NWH) zijn klimaatonderzoeken uitgevoerd. De maatregelen die hieruit volgens kunnen worden meegenomen bij toekomstige wijkvernieuwingen. In het kader van het scheiding van de waterstromen en de klimaatmaatregelen wordt, in straten waar alleen een gemengd riool aanwezig is, het rioolstelsel uitgebreid met een regenwaterriool. Dit geldt ook voor het groot onderhoud dat is opgestart in de Abraham van Rooyenstraat en Maarten Kruytstraat als gevolg is van de inbreiding op het voormalig parkeerterrein.
Tenslotte zijn de gebruikelijke onderhouds- en inspectiewerkzaamheden uitgevoerd aan kolken, riolen, drainages en pompgemalen.

Openbare verlichting
De kwaliteit van de openbare verlichting is over het algemeen goed. De inspecties, onderhoud en vervangingen vinden plaats op basis van het beheerplan. De leeftijdsopbouw van lichtmasten en armaturen is over alle kernen binnen de gemeente goed verdeeld. Door structureel een deel van de lichtmasten en armaturen te vervangen blijft de kwaliteit op niveau. Dit draagt bij aan de sociale veiligheid en verkeersveiligheid in de openbare ruimte in de avond en nacht. Bovendien neemt door de vervangen het aantal storingen en de jaarlijkse onderhoudskosten af.
Ondanks de groei van het areaal, als gevolg van nieuwbouw, daalt het jaarlijkse energieverbruik van de openbare verlichting. Dat komt omdat Noordwijk bij nieuwbouw of vervanging van verlichting kiest voor duurzame en energiezuinige ledverlichting waarbij met minder energieverbruik een vergelijkbare of betere lichtkwaliteit wordt gerealiseerd. Daarnaast wordt de verlichting in de nacht gedimd en in parken voorzien van detectie waardoor extra energie wordt bespaard. De gemeente zet dit beleid de komende beleidsperiode van 5 jaren door. Momenteel bestaat in de gemeente Noordwijk ruim 60% van de openbare verlichting uit ledverlichting. Dat aandeel groeit jaarlijks waarbij de verwachting is dat in 2029 vrijwel alle openbare verlichting uit ledverlichting bestaat.

Groen
Een groene leefomgeving wordt steeds belangrijker voor een gezond en toekomstbestendig Noordwijk. Goed onderhouden openbaar groen draagt niet alleen bij aan een prettig woon- en werkklimaat, maar heeft ook een positieve invloed op de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Dit komt door de zuiverende werking van groen op de luchtkwaliteit. Om dit te

waarborgen, zijn de uitgangspunten voor het onderhoud van de groenvoorziening vastgelegd in het Beheerplan Groen 2023-2027.
We zetten in op duurzame aanplant van bomen en groen. Doormiddel van een raamovereenkomst is geborgd dat de bomen na aanplant een goede nazorg en inboetgarantie voor een periode van 3 jaar onderhoud krijgen. In 2024 zijn er 220 bomen vervangen in de diverse kernen zoals in de Zilk, Mossennest en het Kruydtpark. Hierbij wordt zorggedragen voor het behoud van deze aanplant door middel van nazorg, zoals water geven en het begeleiden van snoeiwerkzaamheden.
Het stimuleren van de biodiversiteit binnen de gemeente krijgt vorm. Om de biodiversiteit te verhogen is het maairegiem (maaibeheer) van diverse bermen omgevormd. Dit geld o.a. voor de bermen bij de Zilkerduinweg, Oosterduinen en de ecologische verbindingszone achter de Zwarteweg. Bij integrale renovaties worden bermen indien mogelijk biodivers ingericht zoals bij de Langelaan.
De middelen die beschikbaar zijn gekomen vanuit het beheerplan om de kwaliteit van de plantvakken te verbeteren zijn voorbereid. De werkzaamheden voor de kwaliteitsslag vinden plaats in het plantseizoen 2024-2025. Reeds uitgevoerde kwaliteitsimpulsen zijn de Troelstralaan, het Sartoriuspark en fase B van de wijk Zeeburg.
Een belangrijk project is het 800-bomenplan, waarin de ambitie van de gemeente om meer groen te creëren concreet is gemaakt. Om draagvlak te creëren voor het plaatsen van nieuwe bomen en inwoners te betrekken, heeft de gemeente om input van inwoners gevraagd. De participatie inbreng heeft geleid tot meer dan 300 aangedragen ideeën. Dit participatietraject heeft plaatsgevonden op samen.noordwijk.nl. De aanbesteding voor de uitvoering is afgerond. De aanplant van deze bomen zal de komende drie jaar plaatsvinden, met een start in het voorjaar van 2025 in De Zilk. Met de extra bomen zetten we in op het versterken van bestaande groenstructuren, het verbeteren van ecologische verbindingszones en het vergroenen van de leefomgeving om uitdagingen zoals hittestress, CO2-reductie en wateroverlast aan te pakken.

Speelvoorzieningen
Noordwijk staat voor het behoud van een veilig en gevarieerd speelaanbod. Dit betekent dat kinderen kunnen rekenen op uitdagende en toegankelijke speelplekken. Waar gewenst wordt bovendien ingezet op inclusief spelen, zodat ook kinderen met een beperking volop kunnen genieten van speelruimte.
De gemeente beheert een uitgebreid speelareaal van 125 speelplekken. Op basis van het Uitvoeringsplan Speelruimte 2021-2025 worden locaties waar speeltoestellen aan vervanging toe zijn in kaart gebracht. Jaarlijks vindt een herijkingsinspectie plaats om te bepalen welke speelplekken in aanmerking komen voor renovatie. Hierbij wordt het zoveel als mogelijk gecombineerd met toekomstige wijkvernieuwingen.
De renovatie van de skatebaan aan de Voorstraat is na een intensief participatietraject van start gegaan. De uitvoering is gestart en de verwachte oplevering is mei 2025. Er zijn daarnaast 7 speelplekken gerenoveerd, waarvan 1 in de Zilk, 4 in Noordwijkerhout, en 2 in Noordwijk. Het Speeleiland de Breloft is opgeleverd. De speelwaarde hiervan is van grote meerwaarde voor de kern Noordwijk Zee, waar de mogelijkheid tot buitenspelen beperkt was.
Om te blijven inspelen op veranderende wensen en eisen, zijn er voorbereidingen getroffen voor een nieuwe aanbesteding betreffende de speelplek renovaties. Hiermee blijft Noordwijk werken aan een speelomgeving die niet alleen veilig en aantrekkelijk is, maar ook ruimte biedt voor ontwikkeling, plezier en ontmoeting tussen kinderen.

Water
Belangrijke taken die nodig zijn voor een goed functionerend watersysteem zijn baggeren en het in standhouden van de oevers. De gemeente is op grond van de keur en legger van het Hoogheemraadschap Rijnland (HHR) verplicht watergangen te baggeren en vrijkomende bagger te verwerken. Primaire watergangen zijn in onderhoud bij het HHR. Echter het

verwerken of afvoeren van de uitkomende bagger is wel voor rekening van de gemeente. Dit is de zogeheten ontvangstplicht.

De benodigde onderhoudswerkzaamheden voor de watergangen zijn opgenomen in het Baggerplan 2020-2030. De voorbereiding van de baggerwerkzaamheden zijn opgestart, waaronder de aanbesteding van de uitvoering. De uitvoering hiervan zal in 2025 plaatsvinden.

Gemeentelijke gebouwen en accommodaties
Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het Meerjaren onderhoudsplan 2025 Gemeente Noordwijk door het college op 3 december 2024 vastgesteld. Dit plan geeft inzicht in de geplande onderhoudswerkzaamheden met de daarbij behorende financiële consequenties voor de gemeentelijke gebouwen.

In duurzaamheid, milieu- en energiebeheer van de gemeentelijke gebouwen is in de voorbije jaren geïnvesteerd. Dit krijgt ook de komende jaren aandacht en is van invloed op onderhouds- en beheerkosten. Met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen is rekening gehouden in het MJOP voor wat betreft de duurzame maatregelen die op een natuurlijk moment bij vervangingsonderhoud worden ingepland.

Met het plan ‘Aanpak duurzaam gemeentelijk vastgoed 2021’ van 13 juli 2021 is aangegeven hoe het gemeentelijk vastgoed verder verduurzaamd kan worden. Hiermee worden aanvullende duurzame maatregelen genomen die niet voortvloeien uit de reguliere meerjarenonderhoudsplanning (MJOP). Hierbij gaat het om het doen van investeringen die niet voortvloeien uit een natuurlijk moment of in nieuwe voorzieningen die momenteel helemaal nog niet aanwezig zijn.

De gemeente heeft verder sporthallen op sportcomplexen Duinwetering, Lageweg, De Boekhorst, Wassenaar en de tijdelijke sporthal De Schelft. Vanwege het afgebrande sport- en evenementencomplex De Schelft is er met de vaststelling van de Perspectiefnota 2024 d.d. 26 september 2023 besloten om alleen een zwembad te bouwen, het gebruik van de tijdelijke hal te continueren en tijdelijke huisvesting op de resterende gronden van de voormalige locatie De Schelft te onderzoeken. De uitkering van de verzekeringsgelden wordt in 2025 aangewend als dekking van de kosten van de bouw.

Onderwijshuisvesting
Schoolgebouwen worden onderhouden door het betreffende schoolbestuur. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor voldoende ruimte. Afspraken over de gebouwen worden geregeld via het Integraal Huisvestingplan Onderwijs. Pas als een schoolgebouw terugvalt aan de gemeente, komt dit pand weer onder eigen beheer. Dit is op dit moment van toepassing op de panden aan Uitvaltij 2 en Julianastraat 11 te Noordwijk.

De gemeente heeft een achttal gymnastieklocaties ten behoeve van het onderwijs. Deze zalen worden verhuurd aan het Sportbedrijf Noordwijk. In de huurovereenkomsten zijn de demarcatielijsten inzake het onderhoud opgenomen.

Onderhoudskosten kapitaalgoederen

In het hierna opgenomen overzicht is het verband tussen het beleidskader en de begrote kosten van klein en groot onderhoud inclusief kapitaallasten van de kapitaalgoederen weergegeven.

Verband tussen beleidskader en begrote kosten (bedragen in €) Beleidskader	Progr.	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Wegen	3	€ 5.493.489	€ 5.349.953	€ 4.694.408	€ 655.545	V
Openbare verlichting	3	€ 1.304.776	€ 1.285.449	€ 1.070.266	€ 215.183	V
Water	8	€ 837.202	€ 768.748	€ 662.175	€ 106.573	V
Riolering	8	€ 3.801.399	€ 3.914.960	€ 3.586.401	€ 328.559	V
Groen	8	€ 4.443.874	€ 4.532.039	€ 4.131.970	€ 400.069	V
Sportaccommodaties	6	€ 3.122.933	€ 1.906.398	€ 2.306.991	€ -400.593	N
Onderwijshuisvesting	5	€ 3.387.934	€ 2.910.223	€ 2.830.734	€ 79.489	V
Gebouwen	OVH	€ 1.441.275	€ 1.411.422	€ 1.811.471	€ -400.049	N
	1	€ 1.677.983	€ 1.779.642	€ 1.551.965	€ 227.677	V
		€ 25.510.865	€ 23.858.834	€ 22.646.380	€ 1.212.454	V

De voornaamste reden van de afwijkingen, die nader toegelicht zijn in paragraaf 3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten, zijn de volgende:

Wegen: Het in 2024 geplande groot onderhoud van met name de Berckelweg en Schelftweg schuift door naar volgend jaar. Die hebben vanwege natte omstandigheden in het najaar niet kunnen plaatsvinden.

Riolering: De inspectieresultaten van het riool waren zodanig dat er minder herstelwerkzaamheden hoefden plaats te vinden. Ook zijn voor het energieverbruik de variabele tarieven dit jaar aanzienlijk zijn gedaald.

Groen: Voor het inlopen van de onderhoudsachterstand is er voor het vervangen van plantvakken die niet onderhoudbaar zijn en daarmee niet voldoen aan de beeldkwaliteit extra eenmalig middelen ter beschikking gesteld. De voorbereidingen waaronder participatie met de inwoners hebben meer tijd gekost waardoor de uitvoering later gaat plaatsvinden.

Sportaccommodaties: Voor de (ver)bouw van enkele sportcomplexen die pas in 2024 gereed gekomen zijn, is met de Najaarsnota de raming verlaagd alleen is dat voor accommodatie aan de Lageweg per abuis te veel verlaagd.

Gebouwen: Er is dit jaar minder onderhoud gepleegd voor Parkeergarage Oude Zeeweg en sportgebouwen. Daarentegen weer meer onderhoud afgelopen jaar voor het gemeentehuis van Noordwijk.

2.2.4 Financiering

De financieringsparagraaf geeft, conform artikel 13 van het BBV, inzicht in het risicobeheer van de financieringsportefeuille, de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De kaders voor financiering zijn weergegeven in:
- Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido, 2000, laatstelijk gewijzigd in 2008)
- Wet houdbaarheid overheidsfinanciën (Wet Hof, 2013)
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
- Treasurystatuut
- Financiële verordening

De Regeling schatkistbankieren decentrale overheden heeft tot gevolg dat o.a. gemeenten hun overtollige liquide middelen en beleggingen moeten aanhouden bij het Rijk. Deze middelen mogen niet langer worden uitgezet bij private partijen buiten de schatkist. Het schatkistbankieren dient twee doelen. Ten eerste levert het een bijdrage aan de EMU-schuldverlaging. Daarnaast vermindert schatkistbankieren het financieel risico voor decentrale overheden.

Risicobeheer
Een van de doelstellingen is het beperken van risico's die de gemeente loopt op het gebied van financiering en liquiditeit. Risico's zijn in te delen naar rente en krediet.

Renterisico
Het renterisico is de mate waarin het saldo van de rentelasten en -baten verandert door wijzigingen in het rentepercentage. Het renterisico wordt bepaald door de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Het doel van beide normen is de budgettaire risico's als gevolg van een rentestijging te beperken. Gezien de lage stand van de rente is er sprake van een laag risico.

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarmee de gemeente haar uitgaven mag financieren met kortlopende financieringsmiddelen met een looptijd < 1 jaar. De kasgeldlimiet is gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten bij aanvang van het verslagjaar. In de onderstaande tabel is de ruimte onder de kasgeldlimiet weergegeven. Het laat zien dat de netto vlottende schuld in één van de afzonderlijke kwartalen de kasgeldlimiet in 2024 heeft overschreden. Doordat er toen een langlopende geldlening is aangetrokken, werd voorkomen dat de gemeente het volgende achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet weer zou overschrijden.

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet 2024	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Netto vlottende schuld				
Vlottende schulden	€ 25.393.000	€ 7.177.000		
Vlottende middelen	€ -	€ -	€ 54.682.000	€ 54.727.000
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	**€ 25.393.000**	**€ 7.177.000**	**€ -54.682.000**	**€ -54.727.000**
Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal	€ 176.882.000	€ 176.882.000	€ 176.882.000	€ 176.882.000
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Toegestane kasgeldlimiet	**15.034.970**	**15.034.970**	**15.034.970**	**15.034.970**
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet		**€ 7.857.970**	**€ 69.716.970**	**€ 69.761.970**
Overschrijding van de kasgeldlimiet	**€ -10.358.030**			

De wens om te financieren met kort of lang geld is afhankelijk van de rentestand. Als de rente op kort geld lager is zal, zo lang als de kasgeldlimiet dit toestaat, met kort geld gefinancierd worden.

De renterisiconorm geeft een weergave van de spreiding van de renterisico's in de huidige leningenportefeuille over de komende jaren. Door deze spreiding werkt een verandering in de rente vertraagd door op de totale rentelasten. Het renterisico op de vaste leningen wordt bepaald door:

- het deel van de vaste leningen dat geherfinancierd moet worden door nieuwe vaste leningen;
- het deel van de vaste leningen waarvan de gemeente een wijziging van de rente niet kan beïnvloeden (renteherziening op basis van leningsvoorwaarden).

Het renterisico heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet financiering decentrale overheden (Fido) berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen.

De renterisiconorm is volgens ministeriële regelingen voor gemeenten bepaald op 20% van het totale bedrag van de begroting met een minimumbedrag van 2.500.000 euro.

In de onderstaande tabel is de ruimte onder de renterisiconorm weergegeven. Hieruit blijkt dat de renterisiconorm niet is of zal worden overschreden. Het renterisico van de leningenportefeuille is goed gespreid en er blijft de komende jaren sprake van voldoende ruimte onder de renterisiconorm. Er zijn de komende jaren geen geldleningen met een (tussentijdse) renteherziening.

Toets renterisiconorm	Realisatie	Begroting			
	2024	2025	2026	2027	2028
Variabelen Renterisico(norm)					
Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Herfinanciering	€ 6.648.000	€ 4.476.000	€ 4.506.000	€ 4.537.000	€ 1.794.000
Renterisico	**€ 6.648.000**	**€ 4.476.000**	**€ 4.506.000**	**€ 4.537.000**	**€ 1.794.000**
Renterisiconorm					
Begrotingstotaal	€ 176.882.000	€ 174.220.000	€ 165.885.000	€ 172.373.000	€ 164.206.000
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Renterisiconorm	**€ 35.376.400**	**€ 34.844.000**	**€ 33.177.000**	**€ 34.474.600**	**€ 32.841.200**
Toets renterisiconorm					
Ruimte onder renterisiconorm	**€ 28.728.400**	**€ 30.368.000**	**€ 28.671.000**	**€ 29.937.600**	**€ 31.047.200**
Overschrijding van de renterisiconorm					

Kredietrisico

Een kredietrisico is het risico dat de tegenpartij (geldnemers) haar verplichtingen niet kan nakomen.
Overigens moet hierbij opgemerkt worden dat de gemeente verplicht is om uitzettingen te doen bij de schatkist of bij andere lichamen die geen toezichtrelatie hebben met de gemeente. Slechts 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000 is uitgezonderd van het schatkistbankieren. Het kredietrisico doet zich dan ook in hoofdzaak voor bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak.

Het is niet de taak van de gemeente om gelden aan verenigingen of instellingen uit te lenen. Als toch wordt besloten een geldlening uit hoofde van de publieke taak te verstrekken, dan worden, op basis van het huidige Treasurystatuut, zekerheden of garanties geëist.
Het kunnen aantrekken van voordelige geldleningen door verenigingen of instellingen uit hoofde van de publieke taak kan bereikt worden door garantstelling van leningen, te verstrekken aan reguliere banken. Het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak kan niet zonder toestemming van de gemeenteraad.

In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de Woningstichting Sint Antonius van Padua. Op 31 december 2024 betreft dit nog een bedrag van € 3.821.099,-. De gemeente kon destijds onder gunstiger leningsvoorwaarden geld aantrekken dan de woningstichting. In beginsel worden nu geen nieuwe geldleningen meer verstrekt.
De verstrekte geldleningen aan de woningstichting zijn geborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De gemeente treedt hierbij overigens weer op als achtervang. Gelet op de financiële situatie bij de woningstichting is dit verantwoord.

De gemeente Noordwijk staat garant voor een kredietfaciliteit die de Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek (GOM) heeft bij de BNG van in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld. Hier is sprake van de uitoefening van de publieke taak.

Ten slotte worden, vanuit de publieke taak volkshuisvesting, sinds 2010 aan starters, zogenoemde startersleningen verstrekt om het kopen van een bestaande woning mogelijk te maken. De gemeente heeft hiervoor een geldlening verstrekt aan de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN), die de middelen beheert ten behoeve van het verstrekken van startersleningen. De starterslening overbrugt het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en het bedrag dat de starter maximaal kan lenen volgens de normen van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). De starterslening is een lening waarover de eerste drie jaar geen rente en aflossing betaald wordt.
Om bewoners van Noordwijk te helpen om te verduurzamen zoals het isoleren van hun woningen verstrekt de gemeente Noordwijk ook via de SVn sinds 2017 een duurzaamheidslening. Omdat dit een lening betreft komt - op den duur - het geleende bedrag weer terug in het fonds (revolverend fonds).

Rente

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Door de omvang van deze bedragen is het wenselijk dit onderdeel inzichtelijk te maken. Daarbij gaat het zowel om de factoren die invloed op de rente hebben als het in beeld brengen van de keuzemogelijkheden die aanwezig zijn.
Onderscheid kan worden gemaakt tussen korte rente en lange rente. Korte rente geldt voor kort geld (leningen met looptijd korter dan een jaar) en lange rente voor lang geld (leningen met looptijd langer dan een jaar).
Renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt worden nauwlettend gevolgd. Dit gebeurt onder andere door gebruik te maken van de informatie van banken (in hoofdzaak de BNG) en andere bemiddelaars op de geld - en kapitaalmarkt. Daardoor blijft de gemeente op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen. Heel lang was er sprake van een lage rente. Op een bepaald moment was de rente zelfs negatief.

Vooral in 2022 was de inflatie enorm gestegen. De ECB verwachtte dat de inflatie ook op de middellange termijn boven 2% uit zal komen. Door de hoge inflatie, besloot de ECB daarop de rente te verhogen. In ongeveer een jaar wist de ECB de rente in negen significante stappen te verhogen van 0% tot 4,00% in september 2023. Deze rente bleef maandenlang gelden, tot begin juni 2024. Op 6 juni 2024 kondigde de ECB de eerste rentedaling in vijf jaar aan. De depositorente, de belangrijkste rente van de ECB, daalde met 0,25 procentpunt van

4,00% naar 3,75%. Op 12 september 2024 volgde een tweede verlaging. De ECB-rente werd opnieuw met 0,25 procentpunt verlaagd naar 3,50%.

Als er sprake is van een liquiditeitstekort wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen (kort geld). Wordt de kasgeldnorm gedurende drie kwartalen overschreden dan dient volgens de voorschriften een langlopende geldlening te worden aangetrokken.

Voor de hoogte van een aan te trekken langlopende geldlening wordt gekeken naar de geldbehoefte voor de korte én middellange termijn (te verwachten grote projecten) en de hoogte van de rente.

De gemeente heeft op 15 mei 2024 een langlopende lineaire geldlening aangetrokken van € 75.000.000,- met een looptijd van 30 jaar en een vaste rente van 3,22%. Dit was voor een groot deel ook vanwege herfinanciering van kortlopende kasgeldleningen.

Rentevisie

De rente voor de korte termijn (kasgeldlening voor 1 maand) is voor de gemeente 2,2 % (mei 2025). Het rentepercentage voor een aan te trekken langlopende geldlening (10 jaar vast) is ten tijde van het opmaken van de jaarrekening voor de gemeente 3 %. In 2024 was de rente van de leningportefeuille en kasgeldleningen voor de gemeente gemiddeld 2,8%.

Financiering

Uit de financieringsplanning blijkt dat de gemeente een financieringsbehoefte heeft. De financieringsbehoefte ontstaat wanneer de gemeente meer uitgeeft dan ontvangt waardoor de schuld toeneemt.

Ontwikkeling investeringen

De onderstaande tabel laat de realisatie zien van de gemeentelijke investeringen. Het gaat hierbij zowel om de lopende als de nieuwe investeringen in (im)materiële vaste activa en financiële vaste activa van het verslagjaar. Onder de immateriële activa worden gerekend de kosten van onderzoek van niet exploitatie genomen bouwgronden. Tot de materiële vaste activa behoren onder andere de terreinen, gebouwen en vervoermiddelen van de gemeente. De financiële vaste activa bestaan uit gestort aandelenkapitaal en verstrekte geldleningen.

Boekwaarde vaste activa per 31 december:

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Activa			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	€ 1.432.000	€ 1.271.000	€ 629.000
Materiële vaste activa	€ 198.236.000	€ 248.145.000	€ 210.175.000
Financiële vaste activa	€ 25.557.000	€ 25.466.000	€ 27.409.000
Totaal vaste activa	**€ 225.225.000**	**€ 274.882.000**	**€ 238.213.000**

De materiële vaste activa stijgen ten opzichte van het voorafgaande jaar, maar aanzienlijk minder dan was begroot voor 2024. De toename komt onder andere door de investeringen in tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg, verbouwing van de Duinwetering, huisvesting Duinpieper en Noordwijkse School, wijkrenovatie Zeeburg en de reconstructie van de Parallel Boulevard.
De financiële vaste activa stijgen door een aan Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting verstrekte lening voor startersleningen van € 2.000.000,-.

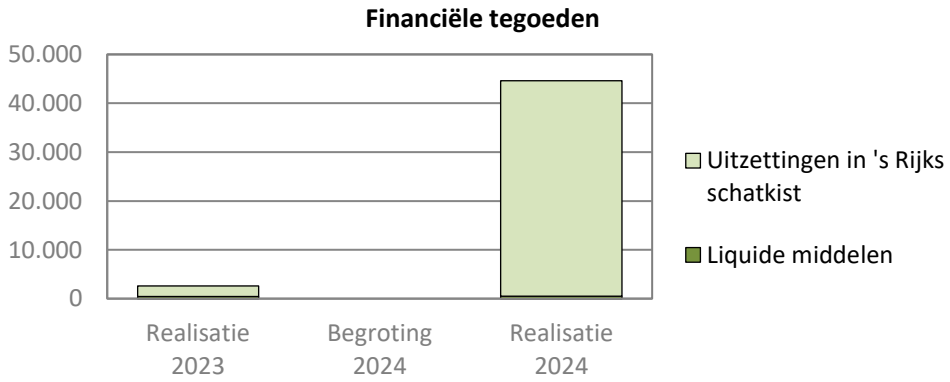
Ontwikkeling externe financieringsmiddelen

Tegenover de gemeentelijke investeringen staan de benodigde externe financieringsmiddelen. De financieringsmiddelen bestaan uit de financiële tegoeden en de kortlopende en langlopende leningen. De grens tussen kort en lang ligt voor de leningen op één jaar.

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Financiële tegoeden			
Liquide middelen	464.000	0	474.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.147.000	0	44.147.000
Financiële schulden			
Opgenomen leningen	-54.136.000	-122.487.000	-122.488.000
Opgenomen kasgeldleningen	-20.000.000	-12.996.000	0
Bankschulden	0	-250.000	0
Totaal	**€ -71.525.000**	**€ -135.733.000**	**€ -77.867.000**

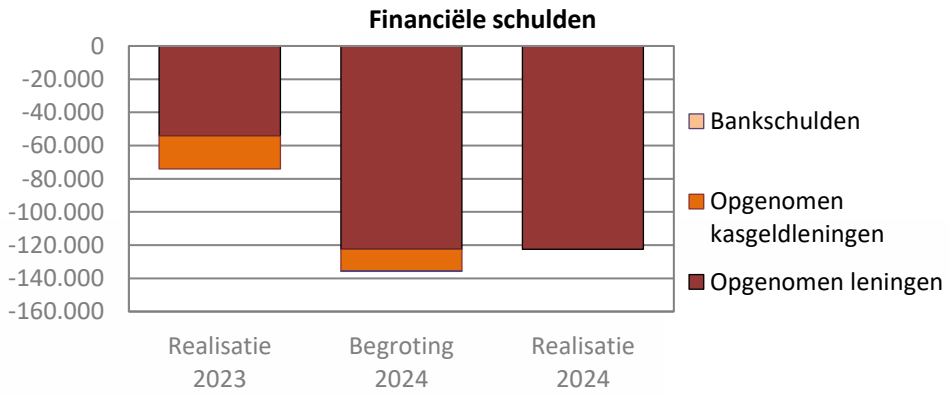
De benodigde externe financieringsmiddelen zijn toegenomen van € 71 miljoen naar ruim € 77 miljoen, omdat er meer geïnvesteerd is. Vanwege de hiervoor genoemde uitgestelde investeringen is het overschot van de opgenomen geldleningen uitgezet in ’s Rijks schatkist.

De externe financiering kan als volgt grafisch worden weergegeven:

Het financiële tegoed wordt overeenkomstig de bepalingen voor schatkistbankieren uitgezet in 's Rijks schatkist.

Voor de financiële schuld wordt door de kasgeldlimiet bepaald welk deel kort en welk deel lang wordt gefinancierd. In het onderstaande overzicht zijn de kasgeldleningen kortlopend en de opgenomen leningen langlopend.

Renteomslag

De renteomslag is het rentepercentage dat aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Dit rentepercentage is als volgt opgebouwd voor begrotingsjaar 2024:

Bedragen x €						
		Schema rentetoerekening				
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering				€	3.118.099
b.	De externe rentebaten			-/-	€	1.871.180
	Totaal door te rekenen externe rente				€	1.246.919
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€ 393.107			
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€ -			
				-/-	€	393.107
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				€	853.813
d1.	Rente over eigen vermogen				€	-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)				€	-
	Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente				€	853.813
e.	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)			-/-	€	1.231.577
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury				€	377.764
	Externe rente (afgerond op 0,5 %)					4,50%
	Rente % maximaal te berekenen over eigen vermogen (afgerond op 0,5 %)					4,50%
	Rente % maximaal toe te rekenen aan BIE (afgerond op 0,5 %)					1,6027%
	Rente % maximaal toe te rekenen aan taakvelden					0,6168%

Bedragen x €				
Gegevens		**Leningbedrag**		**Rentelast**
Leningenportefeuille	€	54.136.087	€	2.449.415
Nieuwe leningen 2017			€	-
Financieringstekort	€	20.000.000	€	668.684
Voorzieningen	€	25.418.891		
Totale Vreemd Vermogen	€	99.554.978	€	3.118.099
		Bedrag		
Rekeningresultaat	€	3.515.843		
Algemene Reserve	€	48.439.077		
Bestemmingsreserves	€	102.458.384		
Overige reserves	€	7.291.341		
Totale Eigen Vermogen (werkelijk)	€	161.704.645		
		Bedrag		**Toegerekend**
Boekwaarde BIE's	€	24.527.766	€	393.107
Boekwaarde BIE's zonder GREX			€	-
Totale boekwaarde grondexploitaties	€	24.527.766	€	393.107
		Bedrag		**Toegerekend**
Boekwaarde activa integraal gefinancierd	€	199.668.990	€	1.231.577
Boekwaarde waar geen rente over wordt gerekend	€	25.557.456		
Boekwaarde nieuwe investeringen (IP 2017-2020)			€	-
Investeringsambities			€	-
Totale boekwaarde activa	€	225.226.447		

2.2.5 Bedrijfsvoering

We bouwen verder aan goede dienstverlening en een robuuste, effectieve en efficiënte organisatie. We willen een goede partner in de regio zijn én we werken aan goed werkgeverschap. Onze doelen zijn opgenomen in het strategiehuis Samen Noordwijk. Samen Noordwijk geeft richting aan onze organisatie.

Goede dienstverlening

In 2024 hebben we uitvoering gegeven aan onze ‘Agenda Dienstverlening’. Deze is gebaseerd op onze visie op dienstverlening: 'ja' denken, effectief werken en proactief zijn! De agenda is dynamisch en wordt steeds op basis van ontwikkelingen, inzichten en klantbehoeften/ervaringen geactualiseerd. Dit hebben we gedaan door het monitoren van de voortgang van de acties en het evalueren van de resultaten die zijn geboekt. We richten onze dienstverlening in op een manier die plaats- en tijdsonafhankelijk is.

De volgende pijlers staan centraal in de uitvoeringsagenda:

- Dienstverlenend gedrag vanuit de gehele gemeente
- Klantcommunicatie voor iedereen begrijpelijk en bereikbaar
- Doorlopend verbeteren op basis van klantreacties
- Eenvoudige digitale dienstverlening via één digitaal loket (Omnichannel)

We hebben de volgende acties uitgevoerd in 2024:

- Er is actie geweest op interne bewustwording rondom dienstverlening, in de vorm van een actiemaand.
- Elke maand brachten we bij nieuwe medewerkers onze dienstverleningsvisie onder de aandacht in de vorm van een bijdrage aan de introductiedag.
- We hebben weer ingezet op Fixi kwaliteitsgroep, inspelend op trends in de afhandeling van meldingen openbare ruimte.
- We hebben weer een aantal bijeenkomsten georganiseerd met onze interne ambassadeurs dienstverlening. Dit zijn collega’s die het onderwerp dienstverlening op de agenda houden en bespreken in hun teams. Dit zetten we voort in 2025.
- Alle pdf-formulieren zijn vervangen door laagdrempelige, begrijpelijke digitale formulieren. Zoals gepland zijn de eerste 10 veel gestuurde brieven herschreven. Dit alles op B1-taalniveau. Ook zijn organisatie brede werkafspraken vastgesteld voor een eenduidige werkwijze om duidelijke brieven op te stellen.
- Het dashboard dienstverlening is aangevuld met telefonieprestaties. Via het dienstverleningsdashboard worden deze prestaties in 2025 aan alle managers beschikbaar gesteld.

- De website wordt doorgaand doorontwikkeld op basis van continu onderzoek: feedback van websitebezoekers (kwalitatieve waardering) én webanalyse (cijfermatig inzicht).
- Om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving is gestart met de bouw van het ‘Mijn Noordwijk’-portaal. We hebben de ambitie één digitaal loket te ontwikkelen voor het aanvragen en inzien van producten en services rondom dienstverlening. We hebben beschreven hoe het klantportaal eruit moet zien en techniek neergezet in een testomgeving. De realisatie van fase 1 die zichtbaar is voor de bewoners en organisaties van Noordwijk staat gepland in het eerste kwartaal van 2025.

Klantcontact centrum
Vanuit het Klantcontact centrum (KCC) hebben we een start gemaakt met het verbeteren van verschillende processen. Denk hierbij aan de reisdocumenten, huwelijken en adresonderzoeken. Hierbij is gekeken naar zoveel mogelijk digitaliseren maar er ook voor zorgen dat het voor alle inwoners bruikbaar te maken.

In 2024 zijn we ook gestart met whatsapp. Op deze manier kunnen inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden op een laagdrempelige manier, op het moment dat het hen uitkomt een vraag stellen aan de gemeente. Hier wordt goed gebruik van gemaakt maar zullen in het komende jaar nog meer aandacht besteden aan de promotie hiervan.

Communicatie
Samen met het sociaal domein hebben we in 2024 een interactiemodel ontwikkeld. Dit model geeft ons beter inzicht in hoe bezoekers onze website gebruiken. Door deze inzichten kunnen we de zoekfuncties verbeteren, waardoor inwoners en gebruikers sneller en makkelijker de juiste informatie kunnen vinden. Daarnaast zijn we in onze Newsroom gestart met het gebruik van thematische AI-toepassingen. Dit helpt ons om een beter beeld van de omgeving te krijgen en onze informatiepositie te versterken, zowel voor de organisatie als het bestuur.

We verbeteren onze website continu op basis van feedback en data. Door deze inspanningen is de digitale toegankelijkheid sterk verbeterd: we zijn van een "onvoldoende" naar een "goed" gegaan volgens de officiële normen.
Op het gebied van sociale media hebben we nieuwe templates ontwikkeld, afgestemd op de wensen van onze doelgroepen. Ook communiceren we steeds meer vanuit de behoeften van onze doelgroepen, waardoor onze onlinestrategie meer effect sorteert.

Daarnaast passen we het Common Ground-principe toe. Dit betekent dat we onze digitale processen inrichten met gebruik van uniforme, open standaarden en moderne technologie. Hierdoor werken onze systemen beter samen, kunnen gegevens veilig worden gedeeld en krijgen inwoners meer controle over hun eigen data.

Effectief en efficiënte organisatie

Lean-methodiek
In 2024 zijn we met diverse verbetertrajecten volgens de LEAN-methodiek gestart en hebben die trajecten ook afgerond. Voorbeelden zijn het hoofdproces vergunningen en onderdelen van het minimabeleid. Het is essentieel om binnen onze hele organisatie een cultuur van continu verbeteren te creëren. Eind 2024 hebben we bekeken hoe de LEAN-methodiek beter geborgd kan worden binnen de organisatie. Die ideeën maken we in 2025 concreet. In 2024 is het datateam uitgebreid met de rol van data onderzoeker. Het afgelopen jaar zijn de volgende dataprojecten afgerond: dashboards dienstverlening en ondergrondse infra en feitelijke foto arbeidsmigranten. Verder is er een geo-dataplatform ingericht. Middels het organiseren van de datadag en de inzet van het leerplatform Data365 werken we continue aan het verhogen van het databewustzijn van medewerkers.

Robuuste organisatie

Integriteit en weerbaarheid
Integriteit en weerbaarheid staan hoog op onze agenda. Integriteitsbeleid is een vast onderdeel van het personeelsbeleid (Artikel 4 van de Ambtenarenwet 2017). De werkgever moet de medewerkers over dit onderwerp scholing en vorming aanbieden.

In 2024 hebben alle medewerkers een basistraining gevolgd. Medewerkers weten hierdoor wat integriteit is en hoe je integer handelt. Ze hebben hierdoor beter zicht op mogelijke integriteitsvalkuilen en weerbaarder voor het kritisch oog van de samenleving.
Onze medewerkers worden ook de komende jaren (tot en met 2028) via e-learnings getraind om de juiste keuze te maken bij dilemma's. Integer handelen en weerbaarheid blijven dus op onze agenda en zijn zo onderdeel van de cultuur van onze organisatie.

Informatieveiligheid
In 2024 bleef de gemeente zich inzetten voor informatiebeveiliging door het uitvoeren van het Strategisch Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid, verder ook in voorbereiding op 2025. Risicomanagement en bescherming tegen cybercrime, zoals ransomware-aanvallen, waren belangrijke aandachtspunten. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) werd gehandhaafd als wettelijke verplichting onder de nieuwe Europese richtlijn NIS2, die in oktober 2024 van kracht werd en opgenomen wordt in de Cyberbeveiligingswet in 2025. Beleid en procedures werden geactualiseerd om te voldoen aan de nieuwe kaders. Verantwoording over informatiebeveiliging werd afgelegd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA), ondersteund door interne audits zoals de jaarrekeningcontrole 2024.
Organisatorisch is er een chief information security officer (CISO) een information security officer (ISO) en is er een team van technische informatiebeveiligingbeheerders in de vorm van techinical information security officers (TISO’s). Dit om voor te bereiden op scheiding van taken, rollen en verantwoordelijkheden.

Privacy
In 2024 is een start gemaakt met meerdere gegevenseffectsbeoordelingen (DPIA's). De DPIA Co-pilot is inmiddels afgerond en ingediend bij de functionaris Gegevensbescherming (FG). Anderen (onder meer cameratoezicht, ondermijning, Bibob) worden nog verder afgemaakt in 2025. Een aanpassing in de standaard VNG-verwerkersovereenkomst met betrekking tot de aansprakelijkheid is op verzoek van de Privacy Officer (PO) opgenomen in de toelichting van de overeenkomst.
Met betrekking tot de bewustwording heeft de PO aandacht gevraagd voor de functie en het afsluiten van verwerkersovereenkomsten in de zeswekelijkse directie update en daarnaast in het MT. Ook over andere onderwerpen (bijvoorbeeld omgang met persoonsgegevens of datalekken) kan dit zinvol zijn. In 2025 zal de PO zeker nog andere onderwerpen aan de

kaak stellen, om zo de bewustwording naar een hoger niveau te tillen, hoewel de organisatie over het algemeen het privacy team steeds beter lijkt te vinden.

Ook is er gestart met het verbeteren en aanpassen van het beleid. Zo is er een start gemaakt met het privacybeleid rondom de uitgifte van gegevensdragers. De discussie met IT is gestart rondom met name het volgen van medewerkers op die gegevensdragers. Een zorgvuldige afweging is hierbij gemaakt tussen de veiligheid van de organisatie en daarmee samenhangende de privacy van alle medewerkers, zonder daarbij de privacy van iedere individuele medewerker uit het oog te verliezen. Het beleid hieromtrent is aangepast en kan verder in de organisatie worden vastgesteld. In 2025 zullen medewerkers op de hoogte worden gesteld van het nieuwe privacybeleid en zullen de IT medewerkers worden geïnstrueerd over de nieuwe processen rondom het volgen van medewerkers. Andere aanpassingen en verbeteringen, zoals onder meer het externe privacy beleid (website), staan - voor zover noodzakelijk - voor 2025 op het programma.

Toelichting op de Rechtmatigheidsverantwoording

Tot nu toe verstrekten accountants een controleverklaring met een oordeel over zowel getrouwheid als rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Dit is gewijzigd met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording in 2023. Het college geeft vanaf nu een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Daarmee valt die verantwoording van het college onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus nog wel of de rechtmatigheidsverantwoording ‘juist’ is. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekening en is nader toegelicht in de Paragraaf bedrijfsvoering.

Het college rapporteert aan de raad over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. Deze grens is vastgelegd in de Financiële Verordening 2024. In euro’s komt deze grens in 2024 uit op € 3,5 miljoen. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in hoofdstuk 3 Jaarrekening.
De toelichting in deze paragraaf gaat over alle geconstateerde onrechtmatigheden groter dan € 100.000,- en als die er zijn op de verbetermaatregelen om onrechtmatigheden in de toekomst te voorkomen. Ook de grens van € 100.000,- is vastgelegd in de Financiële Verordening.

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de raad nader ingevuld door middel van de programmabegroting en de financiële verordening.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidsverantwoording vormt het begrotingscriterium één van de toetsingscriteria. Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Uitgangspunt is het niveau waarop de raad de budgetten in de begroting en bij investeringen geautoriseerd heeft. Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium wordt getoetst of het budgetrecht van de raad is gerespecteerd. De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn op hoofdlijnen door de wetgever bepaald (artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet) en worden door de raad nader ingevuld door middel van de programmabegroting en de financiële verordening.
Hierna worden deze categorieën begrotingsonrechtmatigheden toegelicht.

1a. Overschrijdingen budgetten lasten

Uitgangspunt voor begrotingsoverschrijdingen van de lasten is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Door de raad is in de financiële verordening Noordwijk 2023 in artikel 13 lid 4 bepaald welke begrotingsonrechtmatigheden passen binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel geduid worden. Overschrijdingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

1. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerd inkomsten de overschrijding compenseren;
2. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling;
3. De overschrijding is geautoriseerd doormiddel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

In totaal is er een overschrijding van de begrote lasten van € 2.500.000,- geconstateerd, waarvan € 1.900.000,- acceptabel is conform bestaande.

De niet-acceptabele afwijkingen van € 600.000,- zijn:

Omschrijving *bedragen in €*	Bedrag	Acceptabe (A)l/niet acceptabel (NA)	Rechtmatig (R)/onrechtmatig (OR)	Toelichting rechtmatigheid
Programma 1				
Huisvesting Extern				
Sportgebouw Duinwetering Er zijn tot en met 2024 geen kosten voor onderhoud van de binnensportaccommodaties begroot. Er wordt echter wel een bijdrage voor onderhoudskosten aan het sportbedrijf betaald. Werkelijk is er € 231.830,- uitgegeven. Vanaf 2025 wordt deze bijdrage opgenomen in het product Sport.	€ -231.830	NA	OR	Het is onrechtmatig aangezien er op totaal programmaniveau sprake is van een overschrijding van de lasten. Dit is niet acceptabel omdat wij eerder de raad hierover hadden kunnen informeren.
Onroerende Zaken				
Aan- en verkoop onroerende zaken Dit betreffen de Juridische kosten die de gemeente Noordwijk heeft gemaakt in 2024. Begroot in 2024 is € 55.590,-. Werkelijk is er € 263.788,- uitgegeven. De overschrijding heeft te maken met de inhuur van een jurist vastgoed van € 36.000,- welke niet begroot is. De andere grote overschrijding vindt plaats op rechtskundig/deskundig advies waar € 56.000,- begroot is, maar er werkelijk €164.000,- wordt uitgegeven. Onder andere zijn dit kosten voor bestemmingsplannen Herenweg 21-23, kosten Achterweg en het Vuurtorenplein. Voor 2025 word er gekeken naar een andere invulling zodat in de toekomst de kosten onder controle komen.	€ -208.199	NA	OR	Het is onrechtmatig aangezien er op totaal programmaniveau sprake is van een overschrijding van de lasten. Dit is niet acceptabel omdat wij eerder de raad hierover hadden kunnen informeren.
Aan- en verkoop onroerende zaken In 2024 is er een aantal grondverkopen geweest die niet voorzien waren. Aan Padua is een stuk grond verkocht om sociale woningbouw mogelijk te maken. De opbrengst van € 270.000,- is nav een raadsvoorstel gestort in de Reserve winst uit grondbedrijf.	€ -145.530	NA	OR	Het is onrechtmatig aangezien er op totaal programmaniveau sprake is van een overschrijding van de baten. Dit is niet acceptabel omdat wij eerder de raad hierover hadden kunnen informeren.
Totaal	€ -585.559			

Een verbeterpunt om deze fouten te voorkomen is om onze budgetten nauwkeurig te controleren tijdens de tussenrapportages zoals de voorjaarsnota en najaarsnota.
De verschillenanalyse van de over- en onderschrijdingen binnen de programma's tussen actuele begroting en realisatie in de jaarrekening wordt toegelicht in hoofdstuk 3.1.5.

1b. Overschrijdingen investeringskredieten

Het uitgangspunt voor de investeringskredieten is de financiële verordening. In artikel 6.5 van de financiële verordening staat: Het college informeert de raad vooraf als ze verwacht, dat geautoriseerde investeringskredieten met meer dan € 75.000,- of minimaal 25% - met een ondergrens van € 10.000,- dreigen te overschrijden. Onder deze grens is het college bevoegd om te overschrijden.

Met betrekking tot 2024 zijn geen begrotingsoverschrijdingen op investeringskredieten geconstateerd die niet passen binnen de afspraken met de raad in artikel 6.5 van de financiële verordening.

2. Ongeautoriseerde reservemutaties
De mutaties in de (bestemmings)reserves vormen een onderdeel van de (al dan niet door de raad herziene) gemeentelijke begroting. Het uitgangspunt voor reservemutaties is de Kadernota rechtmatigheid 2024 en de financiële verordening van de gemeente. In de jaarrekening moeten de toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves worden verwerkt overeenkomstig het bedrag dat via de begroting(swijzigingen) door de raad is goedgekeurd. Daarnaast kunnen er raadsbesluiten zijn die inhouden dat specifiek benoemde saldi ook nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht.
In 2024 is geen sprake van niet door de raad geautoriseerde toevoegingen of onttrekkingen aan de (bestemmings)reserves. De reservemutaties in 2024 passen binnen de kaders van hoofdstuk 4.2.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV.

3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten
Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten zijn toegelicht in hoofdstuk 3.1.5 - Toelichting op overzicht van baten en lasten per programma en zijn derhalve niet meegeteld als begrotingsonrechtmatigheden.

Voorwaardencriterium
Het voorwaardencriterium gaat over het naleven van regelgeving. Deze voorwaarden komen voort uit externe en interne regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur voor zover deze relevant zijn voor de financiële rechtmatigheid. De toetsing heeft niet geleid tot bevindingen of onrechtmatigheden in het kader van het voorwaardencriterium en dus zijn er ook geen afwijkingen van de aanbestedingsregelgeving geweest.
Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit de controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat er geen onrechtmatigheden hebben plaatsgevonden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium
Misbruik is het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidsgeld te verkrijgen. Oneigenlijk gebruik is verkrijgen van overheidsgeld in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. Om misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen te voorkomen toetsen we de gegevens die door derden zijn verstrekt op juistheid en volledigheid. De toetsing heeft niet geleid tot bevindingen of onrechtmatigheden in het kader van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Informatieverstrekking aan de raad

De raad heeft verschillende instrumenten om informatie te vragen aan het college en/of de ambtelijke organisatie. Ieder instrument kent zijn eigen termijn van beantwoording.

In het reglement van orde van de raad is over beantwoording van vragen het volgende vastgelegd:

- Artikel 32; Schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester. Schriftelijke termijn van beantwoording is maximaal 30 dagen. Mondelinge beantwoording in de eerstvolgende raadsvergadering, mits 48 uur voor de vergadering ingediend (behandeling als rondvraag).
- Artikel 33; Verzoek om inlichtingen worden zo spoedig mogelijk aan de raad verschaft doch in ieder geval binnen 10 dagen.

In het presidium is afgesproken om het nieuwe iBabs-systeem voor feitelijke vragen te monitoren qua afhandelingstermijnen waarbij gekeken wordt hoe andere gemeenten hier mee om gaan. Dat kan leiden tot een aanpassing van de verordening maar mogelijke aanpassingen van termijnen moeten uiteraard ook uitvoerbaar zijn.

Daarnaast is in de verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning opgenomen dat een raadslid of commissielid zich tot de griffie of rechtstreeks tot een ambtenaar kan wenden met vragen over openbare informatie.

- Artikel 1; Verzoek om feitelijke informatie en inzage of afschriften van documenten die openbaar zijn. Schriftelijke beantwoording door de ambtenaar aan het raadslid (in de praktijk via het iBabs-systeem/ de griffie).

Doorlooptijden

De hierna volgende tekst en informatie is in samenspraak met de griffie opgesteld.

Schriftelijke vragen

De conclusie m.b.t. de schriftelijke vragen is dat de beantwoording tijdig beschikbaar is, uitzonderingen daargelaten. Onderstaande data hebben betrekking op de lopende raadsperiode.

Omschrijving	Jaarrekening 2024	Najaarsnota 2024
Gemiddelde doorlooptijd in dagen	28	30
Totaal aantal sets aan vragen	120	108
Aantal 2022 (2de kwartaal en verder)	23	23
Aantal 2023	39	39
Aantal 2024	58	46

*Dit betreft de sets vragen waarvan de vragen gesteld én beantwoord zijn in dat jaar. Dat wil zeggen.: de vragen die in 2024 zijn gesteld en in 2025 zijn beantwoord tellen mee met 2025.

Feitelijke vragen

Voor de feitelijke vragen geldt de registratie en monitoring pas vanaf juni 2024 plaatsvindt via iBabs. Vanwege deze relatief korte periode zijn er nog niet veel data beschikbaar, en in die zin is voorzichtigheid geboden in het trekken van conclusies.
Het beeld is dat feitelijke vragen over het algemeen tijdig van een antwoord worden voorzien. Indien zich vertraging voordoet, dan komt dat door bijvoorbeeld de complexiteit, of betrokkenheid van externe partijen.

De actieve terugkoppeling over de vertraging vanuit de organisatie is voor verbetering vatbaar. Hier wordt actief op gestuurd door de ambtelijke organisatie. Ook het buiten het systeem (iBabs) stellen van vragen door raadsleden heeft bijna altijd vertraging tot gevolg. Dit zijn de eerste cijfers:

Jaar/kwartaal	Totaal aantal sets feitelijke vragen	Doorlooptijd in dagen
Heel 2024	158	9
-waarvan in het 4de kwartaal	68	7
-waarvan in het 3de kwartaal	52	11
-waarvan in het 2de kwartaal	38	10

* Dit betreft de sets vragen waarvan de vragen gesteld én beantwoord zijn in dat jaar of kwartaal. Dat wil zeggen: de vragen die in 2024 zijn gesteld en in 2025 zijn beantwoord tellen mee met 2025.

Partner in de regio

In 2024 hebben we in verschillende samenwerkingsverbanden gewerkt aan gezamenlijke opgaven en uitdagingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan mobiliteit, economie, duurzaamheid, het landelijke gebied en welzijn. Werken in samenwerkingsverbanden is nodig om slagkracht te vergroten, kennis te delen en de lobby naar hogere overheden te versterken.

We hebben van de topprioriteiten uit de uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek in zes projecten mijlpalen gerealiseerd en één project (evaluatie Gebiedsprogramma Groen) volledig afgerond. Daarnaast hebben we met de gezamenlijke vaststelling van de Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland de basis gelegd voor doorontwikkeling van de regio in de komende jaren. Zo hebben we in het najaar met de regio een aanvraag ingediend bij het Rijk voor een regiodeal om de brede welvaart in de sierteeltregio te versterken. Door self-assessments hebben we een risicoanalyse uitgevoerd en de kansen en bedreigingen voor de samenwerkende partijen inzichtelijk gemaakt. In 2025 zullen we de beheersmaatregelen hiervoor verder uitwerken.

Goed werkgeverschap

Opleidingsbeleid inclusief leiderschapsontwikkeling

In 2024 is de gemeente Noordwijk een samenwerking aangegaan met SEP, een aanbieder van e-learning. Het aanbod van SEP is specifiek ontwikkeld voor overheidsinstanties en sluit aan op de behoeften van onze medewerkers. Het aanbod van de Noordwijk Academie is hiermee vervangen.

SEP is volop in ontwikkeling en het is mogelijk om onderwerpen aan te dragen voor het ontwikkelen van e-learning.

De functie van organisatieadviseur is een half jaar niet ingevuld, leiderschapsontwikkeling heeft hierdoor minder aandacht gekregen dan gepland. We hebben de gestelde doelen doorgeschoven naar 2025.

Jong talentenprogramma

In 2024 hebben we het Jong talentenprogramma afgerond. Bij de start van het programma hebben we 10 Jong talenten geselecteerd. Hiervan zijn 7 Jong talenten geplaatst op een reguliere functie binnen de gemeentelijke organisatie. Drie deelnemers hebben tijdens het programma gekozen voor een loopbaan buiten de organisatie.

Formatie

In de Programmabegroting 2024-2027 is de structurele formatie als volgt begroot:

Afgerond op € 1.000,- Overzicht van salarissen en sociale lasten 2024	Aantal FTE's	Salarislasten inclusief sociale lasten
Raadsleden (27)		€ 555.000
Burgemeester	1,00	€ 175.000
Wethouders (4)	4,00	€ 452.000
Subtotaal Bestuur	**5,00**	**€ 1.182.000**
Ambtelijke organisatie	295,34	€ 25.870.000
Subtotaal ambtelijke organisatie	**295,34**	**€ 25.870.000**
Totaal	**300,34**	**€ 27.052.000**

De werkelijke formatie en bezetting is als volgt:

Jaar	Formatie	Bezetting
2019	274,83	254,74
2020	285,72	266,05
2021	286,43	260,89
2022	290,38	282,06
2023	297.39	289.69
2024	300,34	279,90

Inhuur

De gemeente Noordwijk maakt bij de inhuur van extern personeel hoofdzakelijk gebruik van een zogenaamde ‘broker’ (tussenpersoon). In totaal is er voor € 4.642.644,- werkelijk ingehuurd in 2024. De werkelijke inhuur blijft binnen de door de raad beschikbaar gestelde begrote budgetten. Deze inhuur is als volgt toe te rekenen aan de verschillende clusters binnen de gemeente Noordwijk:

Inhuur per cluster in 2024 gemeente Noordwijk		
01.	Dienstverlening en Communicatie	€ 531.000
02.	Veiligheid	€ 257.000
03.	Buitendienst	€ 94.000
04.	Financien en Belastingen	€ 32.000
05.	Beheer Openbare Ruimte	€ 501.000
06.	Informatiemanagement en Automatisering	€ 135.000
07.	Maatschappij	€ 1.049.000
08.	Economie en Grondzaken	€ 636.000
09.	Ruimtelijk Beleid en Advies	€ 1.245.000
10.	P&O en Ondersteuning	€ 18.000
11.	Directie, Control en Strategie	€ 90.000
12.	Griffie	€ 54.000
Totaal		**€ 4.642.000**

Beschikbaar gesteld budget in 2024		
01.	Inhuur in verband met ziekte	€ 184.000
02.	Inhuur in verband met krapte arbeidsmarkt	€ 350.000
03.	Vacaturegelden	€ 2.710.000
04.	Ontvangsten vanuit Rijk (CDOKE, Omgevingswet etc)	€ 1.400.000
Totaal		**€ 4.644.000**

Inhuur valt onder het landelijk gemiddelde bij gemeenten
Het landelijke inhuurpercentage bij gemeenten is gestegen naar 18,4 procent in 2023. In Noordwijk was dit percentage in 2024 lager, namelijk 16,3 procent. We streven ernaar dit cijfer verder te verlagen en hebben daarom in 2024 een corporate recruiter aangenomen om vacatures sneller in te vullen. Het steven is altijd ontstane structurele vacatures te bezetten met medewerkers in vaste dienst.

CAO-ontwikkeling
De huidige cao-gemeenten loopt tot 1 maart 2025. Eind 2024 heeft een eerste gesprek plaatsgevonden tussen de vakbonden en de VNG. Tot vervolggesprekken is het niet gekomen omdat de inzet van de partijen erg verschilt. Begin 2025 worden de onderhandelingen weer opgepakt.

Ziekteverzuimbeleid
Het ziekteverzuimpercentage over het jaar 2024 is 5,35%. Het ziekteverzuimpercentage is daarmee 0,68% lager ten opzichte van 2023. Het landelijk ziekteverzuimpercentage bij gemeenten over het jaar 2024 is nog niet bekend. In 2023 lag het ziekteverzuimpercentage ruim 1% onder het landelijk gemiddelde van gemeenten.

Het ziekteverzuimpercentage daalt mede door goede begeleiding vanuit arbodienst en werkgever. Het kort en middellang verzuim (t/m 6 weken verzuim) is 1,22%. In 2024 bestond de grootste groep zieke medewerkers uit langdurig (langer dan 6 weken) en extra langdurig (langer dan 1 jaar) ziekteverzuim.

Behoud van medewerkers
In 2024 zijn we gestart met een SPO-traject. Dit loopt door in 2025. Van elk team hebben we bepaald of de medewerkers zich verticaal of horizontaal kunnen ontwikkelen. Om medewerkers te behouden en duurzaam in te zetten, is het belangrijk dat zij zich blijven ontwikkelen. Daar moet ruimte en aandacht voor zijn. Met alle uitkomsten van het SPO-traject ontwikkelen we beleid met als inzet onze medewerkers te ontwikkelen, te binden en boeien.

Recruitment
Bij de gemeente Noordwijk gaan de komende jaren veel collega's uit dienst vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit vraagt om een frisse kijk op het werven van nieuwe collega's. De recruiter is verantwoordelijk voor de werving van collega's en organiseert diverse acties voor het invullen van vacatures. Denk hierbij aan het vergroten van de zichtbaarheid van vacatures door bijvoorbeeld het gebruik van social media en het deelnemen aan banenmarkten om het werkgeversmerk Gemeente Noordwijk te vergroten.

2.2.6 Verbonden partijen

Gemeentelijke taken worden in hoofdzaak op drie manieren uitgevoerd. Een mogelijkheid is om de uitvoering in eigen beheer door een gemeentelijke dienst uit te voeren. Er kan ook worden gekozen om een taak in te kopen bij een marktpartij. Als derde mogelijkheid is er uitbesteden aan een verbonden partij. In tegenstelling tot een marktpartij heeft de gemeente bij een verbonden partij naast een financieel ook een bestuurlijk belang. Dit kan zijn een gemeenschappelijke regeling, waarin gemeenten onderling samenwerken, zoals bij voorbeeld de sociale dienst ISD of de HECHT. Het kan ook gaan om een privaatrechtelijke organisatie. Zo is de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), waar de gemeente Noordwijk aandeelhouder van is, ook een verbonden partij.

Conform artikel 15 uit het BBV, beschrijft deze paragraaf eerst de visie op de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen. Daarna wordt een lijst van verbonden partijen gepresenteerd waarin opgenomen de doelstelling, de financiële bijdrage van de gemeente, eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij en de risico's die zich voor kunnen doen.

Visie op verbonden partijen

De gemeente Noordwijk zet in op een netwerkende en participatieve overheid.
De samenwerkingen met verbonden partijen dienen een doeltreffende en efficiënte bijdrage te leveren aan de ontwikkeling of het realiseren van maatschappelijke, economische of ruimtelijke opgaven.
Over de invulling van de taken leggen de verbonden partijen inhoudelijke en financiële verantwoording af en vindt er een toetsing plaats op kwetsbaarheid, kwaliteit en kostenbesparing.

Accounthouderschap

Er wordt gewerkt om het accounthouderschap voor verbonden partijen en belangrijke subsidierelaties verder te verbeteren. Dit project kent vier uitgangspunten: Beleid; sterke partner in de regio; naar een 8 voor dienstverlening en financieel grip.
In 2024 hebben we in verschillende samenwerkingsverbanden gewerkt aan gezamenlijke opgaven en uitdagingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan mobiliteit, economie, duurzaamheid, het landelijke gebied en welzijn. Werken in samenwerkingsverbanden is nodig om slagkracht te vergroten, kennis te delen en de lobby naar hogere overheden te versterken.

Lijst van verbonden partijen

Volgens het BBV voorschrift is de indeling van de lijst van verbonden partijen opgenomen in deze begroting. De wijze waarop verbonden partijen een bijdrage leveren aan de doelstellingen is reeds in de programma's opgenomen.

De financiële informatie uit de lijst betreft het verslagjaar 2024 (volgens het BBV). Wanneer een verbonden partij deze informatie nog niet paraat heeft, is de meest recente informatie weergegeven.

In de paragraaf 'Weerstandstandsvermogen' zijn bij de totale risico-inschatting de financiële risico's van de verbonden partijen beschreven. In onderstaande toelichting zijn de risico's per verbonden partij opgesteld.

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijke Sociale Dienst, Lisse (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige uitvoering van de wetten op het gebied van sociale zekerheid en sommige onderdelen van de Wmo (met name hulp bij het huishouden) waarvan de uitvoering aan de gemeenten, al dan niet in medebewind, is opgedragen. Voorts is de dienst belast met de uitvoering van algemene maatregelen van bestuur, uitvoeringsregelingen van de sociale wetten en andere gemeentelijke taken op het gebied van de sociale zekerheid. De taken worden zoveel mogelijk uitgevoerd in samenwerking met arbeidsvoorziening, organisaties van zorginstellingen en instanties die met de uitvoering van sociale zekerheidswetten zijn belast. De dienst is bovendien belast met de opvang en verzorging van slachtoffers in het kader van de rampenplannen van de vier aangesloten gemeenten. Tekorten of overschotten worden met de deelnemende gemeenten verrekend.

Openbaar belang:
Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Twee collegeleden in het Algemeen Bestuur; collegelid in Dagelijks Bestuur		
Financieel belang/bijdrage 2024:	26.495.512		
Eigen vermogen 01-01-2024:	0	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	0
Vreemd vermogen 01-01-2024:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	0
Resultaat 2023:	1.981.955		

Risico's:
De ISD Bollenstreek kent enkele 'openeinderegelingen', waarbij een overschrijding van de budgetten resulteert in een hogere bijdrage van de gemeente. Voor de ISD Bollenstreek ligt het risico voor onze gemeente enerzijds in de bijdrage in de exploitatielasten en anderzijds in de uitvoering van openeinderegelingen.

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek, Voorhout (bedragen in x €)

Doel:
Doelmatige verwijdering van afvalstoffen (service, kosten en milieu), beheren en exploiteren van gemeenschappelijke vuilafvoerinrichting(en) en het tot stand brengen van economische bedrijfsvoering. De exploitatie wordt uitgevoerd door De Meerlanden Holding te Aalsmeer.

Openbaar belang:
De zorg voor op doelmatige en milieuhygiënisch verantwoorde wijze verwerken, vernietigen en afvoeren van afvalstoffen.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	332.069		
Eigen vermogen 1-1-2024:	274.158	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	373.045
Vreemd vermogen 1-1-2024:	3.250.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	3.250.000
Resultaat 2024:	45.314		

Toelichting financiën:
Voor de komende jaren is een projectteam opgestart die tot doel heeft een VAB terrein in te richten zodat voor de toekomst een bestendig afvalstation wordt ingericht.
Met de toekomstvisie zal een investering in het terrein gemoeid zijn van ongeveer € 18,15 miljoen.
In de begroting is voorlopig een bedrag opgenomen voor deze investering, waarbij de mogelijkheid aanwezig zal zijn dat een Publiek Private Samenwerking ook tot de mogelijkheden behoord.
Als van een PPS constructie gebruik gemaakt gaat worden, zal dit tot een lagere investering voor de G.R. zijn.

Risico's:
Eventueel onvoorziene kosten in onderhoud van de overslaginstallatie.

Veiligheidsregio Holland Midden, Leiden
(bedragen in x €)

Doel:
Hoogwaardige brandweerzorg en adequate crisisorganisatie. Versterken van de generieke crisisorganisatie en in het bijzonder de reactiekracht op alle soorten incidenten en het uitoefenen van de taken die in de Wet veiligheidsregio's aan de bestuursorganen van de gemeente zijn opgedragen.

Openbaar belang:
Het behartigen van de belangen van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de politie, brandweer, rampenbestrijding en het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid heeft zitting in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	3.494.781		
Eigen vermogen 01-01-2024:	6.511.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	9.297.000
Vreemd vermogen 01-01-2024:	70.565.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	67.286.000
Resultaat 2024:	PM		

Toelichting financieel belang:
Eigen en vreemd vermogen is gebaseerd op de jaarstukken van 2024.

Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de Veiligheidsregio Hollands Midden onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. De risico's hebben onder andere betrekking op de aanwezigheid van gekwalificeerd of boventallig personeel, de indexpercentages, veranderende wet- en regelgeving en de afschrijving van bedrijfsmiddelen.

Holland Rijnland, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
Holland Rijnland is de samenwerkingsorganisatie van 13 gemeenten die gelegen zijn tussen de metropoolregio's Amsterdam en Rotterdam Den Haag. In de domeinen maatschappij, economie en leefomgeving faciliteert Holland Rijnland regionale samenwerking. Daarnaast voert hij taken uit op het gebied van leerplicht, jeugdhulp, woonruimteverdeling en doelgroepen-vervoer. Daartoe is een Inhoudelijke Agenda 2016-2020 vastgesteld, die in de komende tijd tot uitvoering gebracht wordt.

Openbaar belang:
Een evenwichtige ontwikkeling van de regio en het zo goed mogelijk op elkaar afstemmen van de belangen van de deelnemende gemeenten en hun inwoners.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid en raadslid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	493.086		
Eigen vermogen 01-01-2024:	1.147.570	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	1.031.785
Vreemd vermogen 01-01-2024:	34.844.264	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	33.409.196
Resultaat 2024:	0		

Risico's: de deelnemende gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling geheel gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiële situatie bij het samenwerkingsorgaan en voor mogelijke tekorten of financiële tegenvallers. Dit betekent dat Holland Rijnland in principe geen weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit hoeft te hebben. Holland Rijnland mag een algemene reserve aanhouden van € 250.000 om kleine tegenvallers in de bedrijfsvoering op te kunnen vangen. De risico's liggen op het gebied van : Benodigde inhuur, ontwikkelingen in wet- en regelgeving, rechtmatigheid (fraude, onbevoegd gedrag), aansprakelijkheid en juridische ondersteuning, sociaal/medische ondersteuning, technische incidenten, aanspraken op personele regelingen en IKB (verkoop verlofuren).

Werkvoorzieningschap Kust-, Duin- en Bollenstreek (de Maregroep) (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Deze regeling zorgt ervoor dat inwoners met een beperking of belemmering kunnen blijven werken in een sociale werkvoorziening. Onderling worden afspraken gemaakt over plaatsing van de inwoners en daarvoor wordt naar rato een geldbedrag per gemeente gerekend. Er worden afspraken gemaakt over de verantwoording van de rechtmatigheidsaspecten.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	3.513.077		
Eigen vermogen 01-01-2024:	4.736.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	5.261.000
Vreemd vermogen 01-01-2024:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	0
Resultaat 2023:	-75.000		

Toelichting financieel belang:
Dit inclusief het budget voormalig WSW

Risico's:
Voor de Maregroep geldt een dat door het stoppen van instroom van de WSW het verdienmodel onder druk komt te staan.

HECHT, Leiden (bedragen in x €)

Doel:
HECHT (tot 2021 bekend als Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) Hollands Midden), met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, bureau GHOR Hollands Midden en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, geeft uitvoering aan de Wet Publieke Gezondheid en taken op het terrein van de gezondheidszorg en aan de geneeskundige hulpverlening bij rampen. Daarnaast heeft de HECHT tot taak: het instellen, in stand houden en continu paraat hebben van een centrale post ten dienste van het ambulancevervoer.

Openbaar belang:
HECHT bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere omstandigheden als crisisomstandigheden.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	3.121.923		
Eigen vermogen 01-01-2024:	648.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	89.000
Vreemd vermogen 01-01-2024:	38.375.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	39.344.000
Resultaat 2024:	179.000		

Toelichting:
In december 2023 heeft het algemeen bestuur van HECHT niet ingestemd met de voorgelegde begroting. Hierdoor eindig het boekjaar 2023 voor HECHT met een fors verlies. Het tekort van ruim € 3 miljoen is in 2023 ten laste van de algemene reserve gebracht. In 2024 is deze nog niet aangevuld tot het gewenste niveau.
Risico's:
De risico's staan beschreven in de programmabegroting van de HECHT onder de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing, subsectie Risicomanagement. De risico's hebben onder andere betrekking op de implementatie digitaal dossier JGZ, beperkingen in de formatie, afhankelijkheid van externe expertise bij automatisering, positionering MZVT, onvoldoende kennis over wet- en regelgeving en het functioneren van het nieuwe Portefeuilleoverleg Publieke Gezondheid (PPG).

Service Organsatie Zorg (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De Service Organisatie Zorg (SOZ) is vanaf 2023 belast met de regionale uitvoering van Jeugdhulp in de regio Holland Rijnland. Deze niewue gemeenschappelijke regeling komt in de plaats van de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) Jeugdhulp.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	265.851		
Eigen vermogen 01-01-2024:	162.605	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	495.641
Vreemd vermogen 01-01-2024:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	72.349
Resultaat 2023:	260.687		

Toelichting financieel belang:
De Service Organisatie Zorg is op 1 januari 2023 van start gegaan.

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Omgevingsdienst West Holland (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Ondersteuning van de belangen van de deelnemers op het gebied van omgeving en milieu, met name ter behartiging van het gemeentelijk belang van de beleidsontwikkeling op het gebied van omgeving en milieu, alsmede gericht op een efficiënte en doelmatige uitvoering van de gemeentelijke taken en bevoegdheden

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	5.296.908		
Eigen vermogen 01-01-2024:	2.078.543	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	n.n.b.
Vreemd vermogen 01-01-2024:	7.500.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	n.n.b.
Resultaat 2024:	368.000		

Toelichting financieel belang: Op het moment van opstellen zijn de gegevens over eigen vermogen, vreemd vermogen en resultaat over 2024 nog niet bekend.

Risico's: Zie paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Gemeentelijke regeling belastingen Lisse-Noordwijk-Teylingen (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Beperken van de kwetsbaarheid, het behalen van efficiencyvoordelen en de verbetering van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de belastingheffing en invordering.

Rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling		
Zeggenschap:	Collegelid in het Algemeen Bestuur en lid AVA.		
Financieel belang/bijdrage 2024:	1.294.815		
Eigen vermogen 01-01-2024:	0	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	0
Vreemd vermogen 01-01-2024:	0	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	0
Resultaat 2024:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's: Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vennootschappen en corporaties

BNG, Den Haag (bedragen in x €)

Doel / (openbaar) belang:
De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Met het deelnemen in het maatschappelijk kapitaal van de NV wordt beoogd te voorzien in het (gemeenschappelijk) behartigen van de belangen rondom de kapitaalbehoefte van onder meer de lagere overheden.

Rechtsvorm:	Structuur Vennootschap
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	21.411
Dividend:	46.249

Risico's:
Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.

Dunea, Zoetermeer (bedragen in x €)

Doel:
Excellente dienstverlening, leveringsbetrouwbaarheid en aandacht voor natuur-, recreatie- en waterkwaliteit. Dunea produceert en levert drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.

Openbaar belang:
De productie en levering van goed en betrouwbaar drinkwater, 24 uur per dag, met zo min mogelijk storingen.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	130.755
Dividend:	0

Risico's:
De gemeente is aandeelhouder. Het risico voor de aandeelhouder beperkt zich tot de wettelijke risico's.

Alliander, Arnhem (bedragen in x €)

Doel:
Het snel, innovatief en betrouwbaar leveren van (energie)diensten en deze continu verbeteren.

Openbaar belang:
Alliander beheert elektriciteits- en gasnetwerken (in Zuid-Holland, Gelderland, Flevoland en delen van Friesland) en is verantwoordelijk voor het transport van betaalbare, duurzame en veilige energie.

Rechtsvorm:	NV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	1.011.302
Dividend:	1.375.264

In 2024 is het uitgekeerde dividend éénmalig hoger als gevolg van de verkoop van een bedrijfsonderdeel.

Meerlanden (bedragen in x €)

Doel:
De Meerlanden Holding NV is een overheids NV die zich richt op het inzamelen, verwerken en recyclen van de afvalstoffen en aanverwante taken voor onze en enkele omliggende gemeenten. In een dienstverleningsovereenkomst van 5 jaar zijn de aard en omvang van de te leveren diensten en de vergoeding vastgelegd. Deze vergoeding wordt zo laag mogelijk gehouden.
Marktconform, tegen een goede prijs en kwaliteitsverhouding. Op 24 november 2020 heeft de raad gekozen voor Meerlanden als toekomstige organisatie voor het beheer en uitvoering van de inzameling van huishoudelijk afval voor gemeente Noordwijk. Ook verzorgt Meerlanden voor Noordwijk komend jaar de uitvoering op het gebied van beheer van de openbare ruimte waaronder straatreiniging en onderhoud groenvoorzieningen.

Openbaar belang:

Rechtsvorm:	NV		
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.		
Aantal aandelen:	19.870		
Dividend:	0		
Financieel belang/bijdrage 2024:	1.229.484		
Eigen vermogen 01-01-2024:	36.740.000	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	n.n.b.
Vreemd vermogen 01-01-2024:	30.107.000	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	n.n.b

Toelichting:
In verband met de meerjarenprognose van de solvabiliteit is bij de aandeehouders van 30 mei 2024 om geen dividend uit te keren.
Risico's:
In verband met overheveling van de uitvoering van de afvalinzameling van AVR-MAN naar Meerlanden is de genoemde bijdrage voor 2022 een schatting.

GOM, Noordwijk (bedragen in x €)

Doel:
Het daadwerkelijk realiseren van de herstructurering en gebiedsontwikkeling van de Greenport Duin- en Bollenstreek d.m.v. het zelfstandig realiseren van ruimtelijke projecten en door het maken van afspraken of het aangaan van overeenkomsten met derden over de uitvoering van ruimtelijke projecten.
Het verrichten van alle overige handelingen op commercieel en financieel gebied, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Openbaar belang:
De herstructurering van het buitengebied van de Duin- en Bollenstreek en de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen en kwaliteitsverbetering.

Rechtsvorm:	BV
Zeggenschap:	Collegelid lid AVA.
Aantal aandelen:	65.000
Dividend:	0

Risico's:
De vijf Greenportgemeenten hebben hiervoor ieder een garantstelling van € 7.000.000, verstrekt. Ons risico is dus beperkt tot die garantstelling.

Stichtingen en verenigingen

Stichting RIJK, Heemstede (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK) is een samenwerkingsorganisatie tussen een aantal gemeenten in Noord-Holland en sinds kort 3 gemeenten in Zuid-Holland. Het doel van de stichting is om financiële, kwalitatieve en procesmatige inkoopvoordelen voor haar leden te behalen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Gemeentesecretaris is lid Algemeen Bestuur.		
Financieel belang/bijdrage 2024	331.748		
Eigen vermogen 01-01-2024:	1.308.182	**Eigen vermogen 31-12-2023:**	1.308.182
Vreemd vermogen 01-01-2024:	179.291	**Vreemd vermogen 31-12-2023:**	179.291
Resultaat 2024:	0		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Vereniging van Nederlandse Gemeente (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De VNG behartigt de belangen van de gemeenten, voert gemeenschappeijke diensten voor gemeenten uit.

Rechtsvorm:	Vereniging		
Zeggenschap:	1 lid gemeente in ALV		
Financieel belang/bijdrage 2024:	103.538		
Eigen vermogen 01-01-2023:	51.704.000	**Eigen vermogen 31-12-2023:**	56.301.000
Vreemd vermogen 01-01-2023:	110.640.000	**Vreemd vermogen 31-12-2023:**	116.669.000
Resultaat 2023:	2.800.000		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Greenport Duin en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel / openbaar belang:
De Stichting heeft tot doel te komen tot een regionale aanpak van de ruimtelijke ordening.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:			
Financieel belang/bijdrage 2024:	36.000		
Eigen vermogen 01-01-2023:	pm	**Eigen vermogen 31-12-2023:**	pm
Vreemd vermogen 01-01-2023:	pm	**Vreemd vermogen 31-12-2023:**	pm
Resultaat 2023:	pm		

Toelichting financieel belang

Risico's:
Algemene risico's genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Stichting Economic Board Duin- en Bollenstreek (bedragen in x €)

Doel :
Het verbeteren van de economische prestaties van de Duin- en Bollenstreek met behoud van de woonaantrekkelijkheid.

Openbaar belang: het versterken en stimuleren van de samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven – en kennisinstellingen (hierna tezamen ook te noemen: “triple helix”) op de sectoren Greenport, Toerisme, Zorg en Space/Tech en de crossovers daartussen.

Rechtsvorm:	Stichting		
Zeggenschap:	Burgemeester in de Raad van Toezicht		
Financieel belang/bijdrage 2024:	149.528		
Eigen vermogen 01-01-2024:	56.319	**Eigen vermogen 31-12-2024:**	56.319
Vreemd vermogen 01-01-2024:	pm	**Vreemd vermogen 31-12-2024:**	pm
Resultaat 2023:	pm		

Risico's: daar de begroting van de Economic Board is opgesteld vanuit de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de deelnemende gemeenten en halfjaarlijkse voortgangsrapportages worden aangeleverd zijn de financiële risico's beperkt.

2.2.7 Grondbeleid

De gemeente Noordwijk voert sinds jaren een actief grondbeleid. Dat uitgangspunt is leidend in de Nota Grondbeleid.

Bij actief grondbeleid begeeft de gemeente zich als ondernemer op de grondmarkt. Ze verwerft grond, maakt deze bouw- en woonrijp en geeft ze weer uit.
In het Boek Grondbedrijf wordt de (financiële) stand van zaken van de projecten gepresenteerd.

Het meerjarenprognose grondexploitaties (MPG), bestaande uit een overzicht van de financiële resultaten van alle Bouwgronden In Exploitatie (BIE's) geeft inzicht in de grote invloed van het grondbeleid op de financiële positie van de gemeente Noordwijk.

Besluit Begroting en Verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving voor het opstellen van de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

De commissie BBV geeft onder meer richtlijnen over:

- de systematiek voor het berekenen van de interne rekenrente: gemiddelde van de leningenportefeuille keer de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen;
- het startpunt van een BIE: het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting;
- de looptijd van een grondexploitatiecomplex: maximaal 10 jaar;
- wat kan worden gerekend tot de vervaardigingskosten die aan de BIE mogen worden toegerekend: aansluiting op de kostensoortenlijst artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening.
- 'Warme gronden', gronden waar de gemeente een voornemen heeft om te ontwikkelen.

Deze regels zijn gehanteerd bij het maken van de herzieningen van de grondexploitaties, die zijn vastgesteld in het boek Grondbedrijf 2025. Het financieel effect daarvan wordt als wijziging van de Begroting 2025 verwerkt.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1-1-2016 is de gemeente verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over de activiteiten die gekenmerkt kunnen worden als activiteiten van een onderneming. De activiteiten binnen het grondbedrijf vallen hieronder. Samengevat komt het op het volgende neer: alle BIE's moeten worden gewaardeerd. Deze waardering vormt per 1-1-2016 de zogenaamde 'openingsbalans'. Vervolgens wordt per jaar bekeken of er –ten opzichte van deze openingsbalans– winst gerealiseerd is. Over deze winst moet Vpb worden betaald. Overigens geldt dit voor de winst op het totaal van de grondexploitaties; eventuele verliezen op projecten kunnen met winsten op andere projecten worden verrekend. Nieuw te openen BIE's worden in 2025 aan de openingsbalans toegevoegd.

Snippergroen

Het project snippergroen is behoudens een beperkt aantal juridische dossiers afgerond voor de dorpskernen Noordwijk Binnen, Noordwijk Zee. Eind 2025 worden de dossiers afgerond voor de kernen Noordwijkerhout en De Zilk. Hiernaast zal grondzaken in 2025 een voorstel doen om te voorkomen dat in de toekomst een project snippergroen weer noodzakelijk is.

Relaties

Het grondbeleid heeft een aantoonbare relatie met de volgende programma's en hun relevante doelstellingen, per programma wordt de verwachte bijdrage vanuit het grondbedrijf aangegeven:

Verkeer en parkeren (Programma 3)

Nieuwe ruimtelijke structuren dienen hoogwaardig, duurzaam en waar mogelijk multifunctioneel ingericht te zijn. Bij gebiedsontwikkelingen hoort ook de inrichtingsopgave van de openbare ruimte. De investeringen in ruimtelijke structuur (water, groen en verharding) dienen kwalitatief hoogwaardig en duurzaam te zijn. Een bijzonder aandachtspunt daarbij is het realiseren van voldoende parkeerplaatsen (waar mogelijk ondergronds). In principe geldt dit voor alle ruimtelijke projecten. Binnen het programma Noordwijk Zeewaardig, waar huidige parkeerterreinen ontwikkeld worden met een nieuwe functie en het parkeren ondergronds wordt gecompenseerd, is de realisatie van een hoogwaardige openbare ruimte één van de speerpunten.

Economie (Programma 4)

Het grondbedrijf zal ten aanzien het bedrijventerrein Space Business Park de gronduitgifte begeleiden en wordt hier een verdere invulling aan de Space Campus gegeven.

Hiernaast, om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden door de m2 bollenareaal te handhaven, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM). Gronden worden verworven, die vervolgens worden ingebracht bij de GOM.

Sport en Cultuur (Programma 6)

Noordwijk is een cultureel en sportief dorp met een rijk evenementen- en verenigingsleven, met actieve betrokkenheid van de vrijwilligers. Het is de ambitie om in samenwerking met het bedrijfsleven de kwaliteit van de sportvoorzieningen zodanig te verbeteren dat ook topsportverenigingen hier willen trainen en hun sport bedrijven.

Onder andere door gerealiseerde exploitatiewinsten op ruimtelijke projecten wordt getracht middelen vrij te maken om investeringen in deze voorzieningen mogelijk te maken.

Wonen en Ruimte (Programma 9)

Vanuit de huidige structuurvisie is een beleid ingezet waarbij Noordwijk een gematigde en beheerste groei kent. De omgevingsvisie geeft het nieuwe kader voor realisatie van ruimtelijke opgaven. Waar nodig verwerft de gemeente hiervoor (strategisch) grond en wordt deze in latere instantie als bouwrijpe grond verkocht. Grondbeleid is daarbij dienstbaar aan het realiseren van volkshuisvestelijke en ruimtelijke opgaven.

De woningmarkt heeft de afgelopen jaren een kentering doorgemaakt. De VON-prijzen daalden afgelopen jaar voor het eerst in jaren en daarnaast was er een stijging in de rentes te zien. Begin dit jaar stegen de VON-prijzen weer licht en daalden de rentes ten opzichte van vorig jaar. Ook nemen de prijsniveaus toe en wordt er een lichte prijsstijging verwacht. Het effect op de grondprijzen is op dit moment een stuk onzekerder, waardoor de prognoses minder gunstig zijn ten opzichte van voorgaande jaren.

In 2026 gaan verschillende projecten richting het einde van de looptijd. Voor deze projecten moet de inrichting van de openbare ruimte in veel gevallen nog plaatsvinden. Dit vergt de nodige begeleiding, maar de risico's zijn relatief beperkt. Voor het grondbedrijf geldt dat met name bij project Bronsgeest en voor nieuwe projecten binnen het programma Noordwijk Zeewaardig onderhandelingen moeten worden gevoerd met grondeigenaren dan wel ontwikkelaars/bouwers, overeenkomsten moeten worden gemaakt en grondexploitaties moeten worden opgesteld. Voor Space Business Park geldt dat de voorbereiding en uitkomst

van de aanbesteding van Space Campus financieel goed begeleid dient te worden.

De ruimtelijke projecten waar vandaan aan het grondbedrijf de meeste aandacht wordt gevraagd zijn daarmee:

- Bronsgeest
- Space Business Park
- Projecten binnen het programma Noordwijk Zeewaardig

De complexen in het Grondbedrijf

De onderstaande complexen zijn in 2024 een BIE. De beschrijving van de complexen zijn opgenomen in het boek Grondbedrijf 2025, alsmede in de Programma's 4 Economie en 9 Wonen en Ruimte. Hiervan is complex Duineveld in 2024 reeds afgesloten en 't Zilt en Offem Zuid worden met het vaststellen van het Boek Grondbedrijf afgesloten.

Complexnummer	Project
1.23	Space Business Park
1.25	Bronsgeest
1.44	Maarten Kruytstraat
1.51	Offem Zuid
1.61	Duineveld
1.78	t Zilt
1.80	Viaductweg

Voor de navolgende complexen wordt mogelijk nog in de loop van 2025 een besluit genomen om een grondexploitatiebegroting vast te stellen, waarmee deze complexen eveneens de status van BIE kunnen verkrijgen.

Complexnummer	Project
1.16	Hoogwakersbosstraat 12 DPO
1.45	Jan Kroonsplein

Faciliterende grondexploitatieprojecten

Bij faciliterende grondexploitatieprojecten heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. In verreweg de meeste gevallen is er bij faciliterend grondbeleid sprake van een anterieure overeenkomst.
Bij de gemeente Noordwijk is dat onder andere het geval bij de herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein).

Risicoparagraaf

Risicobeleid en risicomanagement strekken zich ook uit tot het grondbeleid. In grondexploitaties doen zich vele risico's voor. In het proces van de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft het risicomanagement een vaste plaats gekregen. Iedere herziening of nieuwe grondexploitatie bevat een risicoanalyse, waarbij volgens een vast format per risico de mogelijke financiële consequenties worden aangegeven. Hierbij wordt ook aangegeven of er in het weerstandsvermogen een reservering moet worden gemaakt en/of er beheersmaatregelen kunnen worden getroffen. Alle risico's bij elkaar vormen de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Deze risicoanalyses én het bepalen van de weerstandscapaciteit worden geactualiseerd bij het opstellen van de jaarrekening en de begroting.

Meerjarenprognose Grondbedrijf

De meerjarenprognose van het grondbedrijf is opgenomen in het boek Grondbedrijf 2025. Dit is tijdens het vaststellen van de Jaarrekening 2024 de meest recente versie van de MPG.

2.2.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Iedereen heeft recht op informatie over wat de overheid doet, hoe ze dat doet en waarom. Overheidsorganisaties moeten die informatie uit zichzelf geven, of als iemand daarom vraagt. De informatie wordt dan openbaar. Dat is geregeld in de Wet open overheid (Woo). Zo kunnen burgers, maar ook bijvoorbeeld journalisten, de overheid controleren.

We willen een open en transparante organisatie zijn. De inwoners kunnen op een eenvoudige wijze informatie van de gemeente opvragen, vinden en inzien.
Sinds 19 juli 2023 is het platform Woo-index beschikbaar gekomen. In de Woo-index kunnen inwoners alle (contact)gegevens voor vragen over de Woo en de Woo-verzoeken vinden. De gemeente is verplicht om de locaties van documenten op dit platform te publiceren. De locaties van de volgende informatiecategorieën zijn gepubliceerd:

- Agenda's en besluitenlijst bestuurscolleges: locatie open.noordwijk.nl (openbare besluitenlijst collegevergaderingen)
- Vergaderstukken lagere vertegenwoordigende en openbare lichamen: locatie website gemeente Noordwijk (raads- en commissievergaderstukken)
- Woo-verzoeken, -besluiten en verstrekte informatie: locatie open.noordwijk.nl
- Beschikkingen: locatie officielebekendmakingen.nl
- Overige besluiten van algemene strekking: locatie officielebekendmakingen.nl
- Wetten en algemeen verbindende voorschriften: locatie officielebekendmakingen.nl
- Adviezen van de omgevingscommissie: locatie open.noordwijk.nl

Sinds 2024 publiceert de gemeente informatiecategorieën op open.noordwijk.nl. Deze bevraagt direct het Zaaksysteem. Hierdoor is de gemeente technisch klaar om volgens de Woo te publiceren.
Op dit moment worden voor de verschillende informatiecategorieën de bijbehorende processen geïnventariseerd en uitgewerkt. Op basis van de planning van het ministerie zal de gemeente stuk voor stuk meer informatiecategorieën publiceren. Momenteel wachten wij op het Koninklijk Besluit die de fasering inregelt.
In 2024 is een eerste fase van de actieve openbaarmaking in werking getreden. Deze heeft nog een kleine impact op de gemeente, want het betreft documenten die al op een andere wijze worden gepubliceerd. Dit zijn documenten als gemeenteraadsstukken of verordeningen. De verwachting is dat in 2025 tranche 2 verplicht wordt tot openbaarmaking.

3. Jaarrekening

3.1 Balans en overzicht van baten en lasten

3.1.1 Balans

Balans				
Bedrag x € 1.000,- **Activa**	**Ultimo 2024**		**Ultimo 2023**	
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		€ 629		€ 1.432
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen	€ -		€ -	
Kosten onderzoek & ontwikkeling	€ 629		€ 1.432	
Materiële vaste activa		€ 210.175		€ 198.237
Investeringen met een economisch nut				
*Overige investeringen met een economisch nut	€ 147.933		€ 138.740	
*Overige investeringen met een economisch nut met heffing	€ 29.512		€ 28.837	
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	€ 32.730		€ 30.660	
Financiële vaste activa		€ 27.409		€ 25.557
Kapitaalverstrekking aan:				
*deelnemingen	€ 4.260		€ 4.162	
Leningen aan:				
*overige langlopende leningen u/g	€ 16.433		€ 14.679	
*ov. uitz. met een rentetyp. Looptijd > 1 jaar	€ 6.716		€ 6.716	
*uitzetting 's Rijks schatkist > 1 jaar	€ -		€ -	
Totaal vaste activa		**€ 238.213**		**€ 225.226**
Vlottende activa				
Voorraden		€ 19.198		€ 18.028
Grond- en hulpstoffen:				
*onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie	€ 19.198		€ 18.028	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		€ 61.352		€ 17.806
Vorderingen op openbare lichamen	€ 12.978		€ 11.171	
Rekening-courantverhoudingen met niet financiële instellingen	€ 233		€ 64	
Overige vorderingen	€ 3.994		€ 4.424	
Uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	€ 44.147		€ 2.147	
Liquide middelen		€ 474		€ 464
Kassaldi	€ 17		€ 14	
Banksaldi	€ 457		€ 450	
Overlopende activa		€ 10.127		€ 11.053
Vooruitbetaalde bedragen	€ 151		€ -	
Nog te ontvangen bedragen van overige overheid	€ -		€ -	
Nog te ontvangen bedragen overige	€ 9.976		€ 11.053	
Totaal vlottende activa		**€ 91.151**		**€ 47.351**
Totaal generaal		**€ 329.364**		**€ 272.577**

Balans

Bedrag x € 1.000,- Passiva	Ultimo 2024		Ultimo 2023	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		€ 166.149		€ 161.705
Algemene reserves	€ 51.511		€ 48.439	
Bestemmingsreserves				
*Overige bestemmingsreserves	€ 110.674		€ 109.750	
Nog te bestemmen resultaat	€ 3.964		€ 3.516	
Voorzieningen		€ 18.831		€ 18.688
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 6.414		€ 6.917	
Door derden beklemde middelen met specifieke aanwending	€ 12.417		€ 11.771	
Vaste schulden met een looptijd van een jaar of langer		€ 122.563		€ 54.211
Onderhandse leningen van:				
*binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 122.488		€ 54.136	
Waarborgsommen	€ 75		€ 75	
Totaal vaste passiva		€ 307.543		€ 234.604
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan een jaar		€ 7.140		€ 26.818
Kasgeldleningen	€ -		€ 20.000	
Banksaldi	€ -		€ -	
Overige schulden	€ 7.140		€ 6.818	
Overlopende passiva		€ 14.681		€ 11.155
Vooruit ontvangen bedragen	€ 286		€ 127	
Nog te betalen subsidies volgens art. 44 lid 2 BBV	€ 8.349		€ 6.677	
Overige nog te betalen bedragen	€ 6.046		€ 4.351	
Totaal vlottende passiva		€ 21.821		€ 37.973
Totaal generaal		€ 329.364		€ 272.577
Gewaarborgde geldleningen		€ 115.835		€ 93.898

3.1.2 Overzicht van baten en lasten

Bedrag x € Programma		Begroting voor wijziging	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
1. Bestuur en Dienstverlening	Lasten	€ 11.630.776	€ 12.867.534	€ 15.142.842	€ -2.275.308	N
	Baten	€ 3.085.344	€ 4.685.831	€ 6.883.929	€ 2.198.098	V
	Saldo	€ -8.545.432	€ -8.181.703	€ -8.258.913	€ -77.210	**N**
2. Veiligheid	Lasten	€ 6.041.034	€ 6.336.225	€ 6.186.345	€ 149.880	V
	Baten	€ 427.811	€ 427.811	€ 446.104	€ 18.293	V
	Saldo	€ -5.613.223	€ -5.908.414	€ -5.740.240	€ 168.174	**V**
3. Verkeer en Parkeren	Lasten	€ 11.755.996	€ 11.422.808	€ 10.590.230	€ 832.578	V
	Baten	€ 526.048	€ 860.048	€ 1.009.677	€ 149.629	V
	Saldo	€ -11.229.948	€ -10.562.760	€ -9.580.553	€ 982.207	**V**
4. Economie	Lasten	€ 4.534.254	€ 5.107.689	€ 4.722.499	€ 385.190	V
	Baten	€ 882.633	€ 882.633	€ 897.953	€ 15.320	V
	Saldo	€ -3.651.621	€ -4.225.056	€ -3.824.546	€ 400.510	**V**
5. Onderwijs	Lasten	€ 5.992.446	€ 5.825.382	€ 5.329.575	€ 495.807	V
	Baten	€ 888.279	€ 1.032.548	€ 1.065.102	€ 32.554	V
	Saldo	€ -5.104.167	€ -4.792.834	€ -4.264.473	€ 528.361	**V**
6. Sport, cultuur en recreatie	Lasten	€ 9.855.983	€ 9.278.824	€ 9.370.994	€ -92.170	N
	Baten	€ 1.511.340	€ 1.993.663	€ 1.738.801	€ -254.862	N
	Saldo	€ -8.344.643	€ -7.285.161	€ -7.632.193	€ -347.032	**N**
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	Lasten	€ 50.738.969	€ 59.307.662	€ 57.670.635	€ 1.637.027	V
	Baten	€ 12.534.117	€ 19.887.974	€ 21.045.624	€ 1.157.650	V
	Saldo	€ -38.204.852	€ -39.419.688	€ -36.625.011	€ 2.794.677	**V**
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	Lasten	€ 23.884.930	€ 25.074.634	€ 22.768.254	€ 2.306.380	V
	Baten	€ 18.685.737	€ 18.580.792	€ 18.490.667	€ -90.125	N
	Saldo	€ -5.199.193	€ -6.493.842	€ -4.277.587	€ 2.216.255	**V**
9. Wonen en Ruimte	Lasten	€ 12.133.118	€ 13.165.001	€ 10.435.061	€ 2.729.940	V
	Baten	€ 9.843.317	€ 8.762.124	€ 6.802.849	€ -1.959.275	N
	Saldo	€ -2.289.801	€ -4.402.877	€ -3.632.211	€ 770.666	**V**
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	€ 164.000	€ 73.000	€ -	€ 73.000	V
	Baten	€ 102.209.683	€ 106.182.259	€ 107.383.693	€ 1.201.434	V
	Saldo	€ 102.045.683	€ 106.109.259	€ 107.383.693	€ 1.274.434	**V**
Overhead	Lasten	€ 18.431.508	€ 19.091.619	€ 19.103.940	€ -12.321	N
	Saldo	€ -18.431.500	€ -19.091.611	€ -19.103.932	€ -12.321	**N**
Vennootschapsbelasting	Lasten	€ 46.000	€ 46.000	€ -	€ 46.000	V
	Saldo	€ -46.000	€ -46.000	€ -	€ 46.000	**V**
Totaal saldo van baten en lasten	**Lasten**	**€ 155.209.014**	**€ 167.596.378**	**€ 161.320.373**	**€ 6.276.005**	**V**
	Baten	**€ 150.594.309**	**€ 163.295.683**	**€ 165.764.400**	**€ 2.468.717**	**V**
	Saldo	**€ -4.614.705**	**€ -4.300.695**	**€ 4.444.026**	**€ 8.744.721**	**V**
Toevoegingen aan reserves		€ 4.553.179	€ 14.214.067	€ 15.562.569	€ -1.348.502	N
Onttrekkingen aan reserves		€ 10.514.059	€ 18.514.762	€ 15.082.371	€ -3.432.391	N
Saldo toevoegingen en onttrekkingen reserves		**€ 5.960.880**	**€ 4.300.695**	**€ -480.198**	**€ -4.780.893**	**N**
Gerealiseerde resultaat		**€ 1.346.175**	**€ -**	**€ 3.963.828**	**€ 3.963.828**	**V**

3.1.3 Waarderingsgrondslagen

Wettelijke voorschriften
De gehanteerde waarderingsgrondslagen zijn in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Immateriële en materiële vaste activa
De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingsmethoden zijn lineaire afschrijvingen en annuïtaire afschrijvingen. Voor de voornaamste categorieën van de vaste activa worden de volgende afschrijvingstermijnen aangehouden:

• permanente bedrijfsgebouwen	40 jaar
• grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20-40 jaar
• straatmeubilair en speeltoestellen	10 jaar
• rioleringswerken	40-60 jaar
• machines, apparaten en installaties	10-15 jaar
• Vervoermiddelen	5 jaar
• netwerk	15 jaar
• applicatiesoftware	5-7 jaar
• PC's	5 jaar
• servers en systeemsoftware	3 jaar

Met het afschrijven van nieuwe investeringen wordt begonnen in het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten), de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Er zijn geen bijdragen aan activa van derden.

Voorraden
Vanaf begrotingsjaar 2016 zijn de verslaggevingsregels voor grondexploitaties zodanig herzien, dat onder bouwgrondexploitatie uitsluitend de gemeentelijke operationele grondexploitatieprojecten worden gerangschikt. Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. Kosten die gemeenten maken in het kader van faciliterend grondbeleid en kunnen worden verhaald op derden, worden dan geclassificeerd als vordering op de balans of overlopend actief/passief.

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die

rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken) alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Vorderingen
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.
Er is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd voor het bedrag aan mogelijk niet te innen posten.

Liquide middelen
De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde dan wel het voorzienbare verlies.

De hoogte van de (onderhouds-)voorzieningen is gebaseerd op beheersplannen. Dit betekent dat er op basis van deze plannen “gespaard” wordt voor toekomstige onderhoudsuitgaven. Hierdoor worden grote fluctuaties in de exploitatie voorkomen.
De onderhoud-egalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf “onderhoud kapitaalgoederen” die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet. Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

a. Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is doch redelijkerwijs te schatten.
b. Bestaande risico’s op balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is.
c. Kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie.
d. Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar
De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva
De posten onder de vlottende passiva zijn tegen de nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen voor resultaatbepaling
Voor de resultaatbepaling wordt het gemodificeerde stelsel van baten en lasten voor gemeenten en provincies gehanteerd. Zowel de baten als de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Voor verwachte verliezen worden voorzieningen getroffen (voorzichtigheidsbeginsel).

3.1.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Dit betreft de kosten van onderzoek en ontwikkeling. De bedragen zijn x € 1.000,-.

Bedrag x €1.000,- Immateriële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2024	Overboeking	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2024
Kosten geldleningen & disagio	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten onderzoek & ontwikkeling	€ 1.432	€ -196	€ 255	€ 707	€ 155	€ -	€ 629
Totaal	**€ 1.432**	**€ -196**	**€ 255**	**€ 707**	**€ 155**	**€ -**	**€ 629**

De ‘Overboeking’ betreft kosten van de herontwikkeling Locatie Viaductweg Noordwijkerhout, die in 2024 overgebracht zijn van de vaste activa naar voorraad grond.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaat uit alle boekwaardes van investeringen (zoals grond en terreinen, gebouwen, grond-, weg- en waterbouwkundige werken, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties) die in het verleden zijn gedaan.

Bedrag x €1.000,- Materiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 01-01-2024
In erfpacht uitgegeven gronden	€ -	€ -
Investeringen met een economisch nut	€ 147.933	€ 138.740
Investeringen met een economisch nut waarover heffing wordt geheven	€ 29.512	€ 28.837
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	€ 32.730	€ 30.660
Totaal	**€ 210.175**	**€ 198.237**

De **investeringen met economisch nut** kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Bedrag x €1.000,- Investeringen met economisch nut	2024	2023
Gronden en terreinen	€ 20.532	€ 20.922
Woonruimten	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 87.051	€ 77.166
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 36.560	€ 36.064
Vervoermiddelen	€ 871	€ 1.032
Machines, apparaten en installaties	€ 2.861	€ 3.483
Overige materiële vaste activa	€ 58	€ 73
Totaal	**€ 147.933**	**€ 138.740**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** weer:

Bedrag x €1.000,- Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 01-01-2024	Overboeking	Investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2024	Voorzienbaar verlies
Gronden en terreinen	€ 20.922	€ 227	€ 389	€ 147	€ -	€ 20.937	€ 405
Woonruimten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gebouwen	€ 77.166	€ 344	€ 18.275	€ 3.249	€ 4.797	€ 87.051	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 36.064	€ -	€ 1.595	€ 1.099	€ -	€ 36.560	€ -
Vervoermiddelen	€ 1.032	€ -	€ 90	€ 251	€ -	€ 871	€ -
Machines, apparaten en installaties	€ 3.483	€ -	€ 338	€ 960	€ -	€ 2.861	€ -
Overige materiële vaste activa	€ 73	€ -	€ -	€ 15	€ -	€ 58	€ -
Totaal exclusief voorziening	**€ 138.740**	**€ 571**	**€ 20.687**	**€ 5.721**	**€ 4.797**	**€ 148.338**	**€ 405**
Voorzienbaar verlies	€ -					€ -405	
Totaal inclusief voorziening						**€ 147.933**	

De ‘Overboeking’ betreft kosten van de herontwikkeling Locatie Viaductweg Noordwijkerhout, die in 2024 overgebracht zijn van de vaste activa naar voorraad grond.
Het ‘voorzienbaar verlies’ betreft een bedrag van € 404.708 waarvoor in 2024 een voorziening is gevormd, in verband met een waardevermindering van twee percelen aan de Achterweg.

Er zijn een aantal grote investeringen gedaan in o.a. de tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg (Opvanglocatie Oekraïense vluchtelingen), verbouwing gemeentelijke locatie Duinwetering 101 en huisvesting van scholen (Duinpieper, Wakersduin, Noordwijkse School, Duinpieper).

In de Gronden en terreinen zijn de volgende Warme Gronden opgenomen:

Warme gronden	Boekwaarde 31-12-2023	Overboeking	Investeringen 2024	Afschrijvingen o.a. ivm 5j-termijn	Boekwaarde 31-12-2024
Achterweg e.o.	€ 2.460.685	€ -2.460.685	€ -	€ -	€ -
Jan Kroonsplein	€ 527.123		€ 58.057	€ -527.123	€ 58.057
De Nes	€ 1.359.934		€ 3.930	€ -11.042	€ 1.352.822
Viaductweg (vh Ireneschool)	€ 778.002	€ -766.891		€ -11.111	€ -
Totaal	**€ 5.125.744**	**€ -3.227.576**	**€ 61.987**	**€ -549.276**	**€ 1.410.879**

Vanwege een uitspraak van de provincie in november 2024 zijn de gronden bij de Achterweg e.o. niet meer als warme gronden te kwalificeren.
De ‘Overboeking’ voor de Viaductweg betreft kosten van de herontwikkeling Locatie Viaductweg Noordwijkerhout, die in 2024 overgebracht zijn van de vaste activa naar voorraad grond.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de **investeringen met economisch nut** waarvoor een heffing wordt geheven weer:

Bedrag x €1.000,- Investeringen met economisch nut	Boekwaarde 01-01-2024	Overboeking	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 28.837	€ 631	€ 2.019	€ -	€ 713	€ -	€ 29.512
Totaal	**€ 28.837**	**€ 631**	**€ 2.019**	**€ -**	**€ 713**	**€ -**	**€ 29.512**

In erfpacht uitgegeven percelen zijn niet aanwezig.

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend **maatschappelijk nut** had het volgende verloop:

Bedrag x €1.000,- Maatschappelijk nut	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 30.660	€ 4.203	€ -	€ 1.534	€ 599	€ -	€ 32.730
Overige materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 30.660**	**€ 4.203**	**€ -**	**€ 1.534**	**€ 599**	**€ -**	**€ 32.730**

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de totale investeringen (met economisch en maatschappelijk nut) weer:

Bedrag x €1.000,- Verloop totale investeringen	Investeringen	Desinvesteringen/ Bijdragen van derden
Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	€ 9.556	€ 4.493
Verb. + dzh. Duinwetering 101	€ 2.950	€ 304
Huisvesting Duinpieper	€ 1.501	€ -
IHP Noordwijkse School	€ 1.298	€ -
Wijkrenovatie Zeeburg Fase A 2022-2023	€ 1.082	€ 7
IHP Duinpieper	€ 951	€ -
Parallel Boulevard (riolering)	€ 893	€ -
Reconstructie rotonde Langelaan	€ 732	€ -
Gebouw De Schelft	€ 687	€ -
Sportpark Duinwetering, vervangen veld 3	€ 666	€ -
IHP Wakersduin	€ 557	€ -
Renovatie hockeykleedaccommodatie	€ 530	€ -
Sportpark Duinwetering veld 1 toplaag	€ 502	€ -
Wijkrenovatie Zeebrug Fase B 2023-2024	€ 455	€ -
Aankoop Nieuwe Zeeweg 88	€ 388	€ -
Reconstructie Wantveld	€ 379	€ 68
Renovatie strandafritten	€ 303	€ -
B2023 RES relining diverse reparaties (verv.)	€ 276	€ -
Parallel Boulevard (klinkers)	€ 237	€ -
Vervanging riolering 2024	€ 230	€ -
B2020 RES relining diverse reparaties (verb.)	€ 204	€ -
Dyn. Afsluitsysteem centrum NWH	€ 129	€ -
Verv. Oeverconstructies 2024	€ 119	€ -
Investeringen facilitair 2024	€ 115	€ -
Harmonisatie apllicaties 2024	€ 114	€ -
Overige niet nader gespecificeerd	€ 2.055	€ 524
Totaal	**€ 26.909**	**€ 5.396**

Financiële vaste activa

Hieronder is opgenomen:

- de waarde van aandelen in bezit van de gemeente Noordwijk. Het betreft aandelen van BNG, AVR, Nuon, BNG, De Meerlanden en GOM.
- Leningen die verstrekt zijn in het kader van zonnepanelen, starters en leningen die verstrekt zijn aan de woningbouwvereniging.
- Gelden die in het verleden zijn ontvangen door de verkoop van Nuon aandelen welke voor een langere periode (> 1 jaar) zijn uitgezet bij de Rabobank.

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2024 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedrag x €1.000,- Financiële vaste activa	Boekwaarde 01-01-2024	Investeringen	Desinvesteringen	Aflossingen/ afschrijvingen voorzieningen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:						
*Deelnemingen	€ 4.162	€ 98	€ -	€ -	€ -	€ 4.260
*Gemeenschappelijke regelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
*Overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Leningen aan:						
*Woningbouwcorporaties	€ 4.038	€ -	€ -	€ 217	€ -	€ 3.821
*Deelnemingen	€ 4.436	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.436
*Overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige langlopende leningen	€ 6.205	€ 2.000	€ -	€ 29	€ -	€ 8.176
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	€ 6.716	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.716
Uitzetting 's Rijksschatkist => 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	**€ 25.557**	**€ 2.098**	**€ -**	**€ 246**	**€ -**	**€ 27.409**

In 2024 heeft de gemeente Noordwijk voor € 2.000.000 aan startersleningen verstrekt aan Stichting Stimuleringsfonds Volkhuisvesting. De aflossingen hebben vooral betrekking op de uitgegeven leningen aan Woonstichting Sint Antonius van Padua.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Bedrag x €1.000,- Voorraden		2024		2023
Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie	€	19.198	€	18.028
Gereed product en handelsgoederen	€	-	€	-
Vooruitbetalingen	€	-	€	-
Totaal	€	**19.198**	€	**18.028**

Van de bouwgronden in exploitatie met grondexploitatie kan van het verloop het volgende overzicht worden weergegeven:

Boekwaarden	Boekwaarde 1-1 2024 excl. verliesvoorziening	Boekwaarde 1-1 2024 incl. verliesvoorziening	Overboeking 1)	Investering	Bijdragen van derden	Inkomsten	Mutatie verliesvoorziening	Tussentijdse Winstnemingen	Afsluiten complexen	Boekwaarde 31-12-2024 excl. verliesvoorziening	Boekwaarde 31-12-2024 incl. verliesvoorziening	Voorzienbaar verlies per 31-12-2024
Bouwgrond in exploitatie:												
Space Business Park	9.198	9.198		172	0	1.000		-150		8.519	8.519	
Bronsgeest	7.296	6.787		513	208		13			7.601	7.079	522
Maarten Kruytstraat	6.085	3.436		163						6.248	3.599	2.649
Offem-Zuid	3.341	-1.271		1.809	517	0	-4.612		4.633	0	0	0
Duineveld	-1.643	-1.643		1.593	620				-670	0	0	
t Zilt	250	250		53	8	372			-76,586	0	0	0
Viaductweg	0	0	767	153		359	791			561	-230	791
Totaal	24.528	16.757	767	4.456	1.353	1.731	-3.808	-150	3.887	22.930	18.968	3.962

18.028	Verantwoording als voorraad		19.198
-1.271	Verantwoording onder voorziening verlies Grondbedr ivm negatieve boekwaarde		-230
16.757	Totaal grondexploitaties inclusief voorziening		18.968

1) Overboeking: In 2024 is voor het complex Viaductweg (Raad 11-07-2024) een grondexploitatie vastgesteld. Hierdoor is dit complex overgebracht van de Materiële Vaste activa (€ 571.150,-) en de Immateriële Vaste activa (€ 195.741,-) naar onderhanden werk onder de Voorraden.

Van de bouwgronden in exploitatie kan de volgende raming worden weergegeven:

Raming	Boekwaarde 31-12-2024 incl. verliesvoorziening	Geraamde kosten	Geraamde Opbrengsten	Nominale waarde incl. verliesvoorziening	Inflatie en rente	Eindwaarde incl. verliesvoorziening
Space Business Park	8.519	728	11.835	-2.587	-164	-2.751
Bronsgeest	7.079	14.897	22.246	-269	270	0
Maarten Kruytstraat	3.599	566	4.322	-157	157	0
Offem-Zuid	0					0
Duineveld	0					0
t Zilt	0					0
Viaductweg	-230	501	300	-29	29	0
Totaal	18.967	16.692	38.702	-3.043	292	-2.751

Uitzettingen korter dan één jaar

Dit betreft nog niet ontvangen bedragen van debiteuren overheid en niet-overheid. Daarnaast is hierin opgenomen het overtollige saldo op onze bankrekeningen welke wij verplicht zijn uit te zetten bij het ministerie van Financiën in het kader van schatkistbankieren.

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedrag x €1.000,- Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	Saldo 31-12-2024	Voorziening dubieuze debiteuren	Balanssaldo 31-12-2024	Balanssaldo 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	€ 12.978	€ -	€ 12.978	€ 11.171
Verstrekte kasgeldleningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Rekening courant- verhoudingen met niet financiële instellingen	€ 233	€ -	€ 233	€ 64
Overige vorderingen	€ 4.232	€ 238	€ 3.994	€ 4.655
Uitzetting 's Rijks schatkist < 1 jaar	€ 44.147	€ -	€ 44.147	€ 2.147
Totaal	**€ 61.590**	**€ 238**	**€ 61.352**	**€ 18.037**

Het saldo van de post vordering op openbare lichamen bestaat voor het grootste gedeelte uit een vordering ad € 12.747.950,- op de belastingdienst tot de BTW Compensatie Fonds. De overige vordering hebben voor grootste deel betrekking op vorderingen op niet openbare lichamen zoals de gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. De uitzetting op 's Rijks schatkist is behoorlijk toegenomen omdat er een lening is aangetrokken van ad € 75.000.000,- om het hoofd te bieden aan de nieuwe investeringen en de lopende algemene uitgaven. De gelden die nog niet zijn uitgegeven worden geparkeerd als uitzetting bij 's Rijks schatkist.

Liquide middelen

Dit zijn de positieve saldi op de verschillende bankrekeningen.
Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Bedrag x €1.000,- Liquide middelen	2024	2023
Kassaldi	€ 17	€ 14
Girosaldi	€ -	€ -
Banksaldi	€ 457	€ 450
Totaal	**€ 474**	**€ 464**

De bedragen zijn x € 1.000,-.

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Bedrag x €1.000,- Overlopende activa	2024	2023
Vooruitbetaalde bedragen	€ 151	€ -
Nog te ontvangen bedragen bijdrage van overige overheid	€ -	€ -
Nog te ontvangen bedragen overigen	€ 9.976	€ 11.053
Totaal	**€ 10.127**	**€ 11.053**

De bedragen zijn x €1.000,-.

De overige nog te ontvangen bedragen zijn afgenomen. Het hoofdbestanddeel wordt nog wel net als vorig jaar gevormd door de vergoedingen van het Rijk voor de noodopvang van vluchtelingen uit Oekraïne en de nog te ontvangen toeristenbelasting 2024 die vastgelegd en geïnd wordt in 2025.

Schatkistbankieren – verslagjaar 2024

Bedrag x € 1.000,-					
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**€ 3.221,88**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**€ 464**	**€ 461**	**€ 469**	**€ 471**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	€ 2.757	€ 2.760	€ 2.753	€ 2.751
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	€ 161.094,00			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	€ 161.094,00			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	€ 3.221,88			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 42.269	€ 41.996	€ 43.128	€ 43.295
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	€ 464	€ 461	€ 469	€ 471

Het schatkistbankieren is in de loop van 2013 geïntroduceerd. Alle decentrale overheden dienen het overgrote deel van hun overtollige middelen aan te houden in de schatkist. Dit gebeurt op een rekening-courant bij het Agentschap van het ministerie van Financiën. Met overtollige middelen worden de liquide middelen bedoeld die (nog) niet nodig zijn voor het uitvoeren van de publieke taak. Gemeente Noordwijk is per 01-01-2014 gestart met het afromen van boventallig saldo.

In de beleidsdoorlichting schatkistbankieren van juli 2019 is onder meer geconstateerd dat decentrale overheden kampen met administratieve lasten bij schatkistbankieren. Het kabinet heeft in de beleidsdoorlichting het probleem erkend dat met name decentrale overheden die structureel rood staan en slechts incidenteel overtollige middelen hebben met hogere administratieve lasten te maken hebben dan gewenst is. Met een eventuele verhoging dan wel een andere berekening van het drempelbedrag komt het kabinet aan deze bezwaren tegemoet.
Vanaf 1 juli 2021 is voor gemeenten (en provincies, waterschappen en hun gemeenschappelijke regelingen) met een begrotingstotaal tot € 500 miljoen de drempel voor het verplicht schatkistbankieren verhoogd naar 2% van het begrotingstotaal (was 0,75%) met een minimum van € 1 miljoen (was € 250.000,-). Voor gemeenten met een begrotingstotaal van € 500 miljoen of meer wordt de drempel € 10 miljoen (was € 3,75 miljoen) plus 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.

Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden. Het drempelbedrag van de gemeente Noordwijk bedraagt € 3.221.000,-

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

Bedrag x € Totaal Reserves	Boekwaarde per 31-12-2024	Boekwaarde per 31-12-2023
Algemene reserves	€ 51.510.775	€ 48.439.077
Bestemmingsreserves	€ 110.674.069	€ 109.749.725
Resultaat	€ 3.963.828	€ 3.515.843
Totaal	**€ 166.148.672**	**€ 161.704.645**

Het verloop wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.

Bedrag x € Algemene Reserves	Saldo 01-01-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	€ 24.207.162	€ 5.398.036	€ 6.938.203	€ 3.515.843	€ 26.182.838
Reserve weerstandsvermogen	€ 6.424.989	€ -	€ -	€ -	€ 6.424.989
Reserve verkoop Nuon aandelen	€ 17.806.926	€ 1.096.022	€ -	€ -	€ 18.902.948
Totaal	**€ 48.439.077**	**€ 6.494.058**	**€ 6.938.203**	**€ 3.515.843**	**€ 51.510.775**

De aard en reden van de reserves worden hieronder kort toegelicht, alsmede de belangrijkste wijzigingen daarin. In de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 zijn de reserves nader toegelicht.

Algemene Reserves

Algemene reserve

Het doel is, zoveel mogelijk, de middelen met een vrije bestedingsmogelijkheid te reserveren, bijvoorbeeld voor de uitvoering van het collegewerkprogramma. De reserve heeft een financieringsfunctie.

De toevoegingen, een totaal van € 5.398.036,- aan de Algemene reserve betreffen:

Bedrag x € Toevoegingen Algemene Reserve	
Programma 1	**€ 5.398.036**
Najaarsnota 2024 (positief resultaat naar algemene reserve)	€ 5.398.036
Totaal toevoegingen Algemene Reserve	**€ 5.398.036**

De onttrekkingen, een totaal van € 6.936.390,- uit de Algemene reserve betreffen:

Bedrag x €		
Onttrekkingen Algemene Reserve		
Programma 1	€	2.835.088
Formatie medewerker klantcontactcentrum (2023-2024)	€	77.000
Formatie bestuursondersteuner wethouders (2023-2024)	€	27.144
Najaarsnota 2023 Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek samenwerking (DBS)	€	30.927
Restantbudget 2023 Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek samenwerking (DBS)	€	13.079
Formatie (actieplan) Dienstverlening projectleider Dienstverlening	€	97.000
Formatie (actieplan) Dienstverlening Medewerker Communicatie/web/KCC	€	72.000
Formatie financieel adviseur (2024-2027)	€	25.082
Talentenprogramma 2022-2023	€	158.794
Restantbudget 2023 talentenprogramma	€	47.646
Restantbudget 2023 moderne werkplek	€	27.962
Restantbedrag 2023 naar 2024 inhuur ivm krapte arbeidsmarkt	€	200.000
Restantbedrag 2023 naar 2024 Bijstand energietoelage	€	567.293
Restantbedrag 2023 naar 2024 Asiel & Migratie	€	266.161
Restantbedrag 2023 naar 2024 Maatschappelijke opvang	€	725.000
Resultaatbestemming storting in Reserve Personeelskosten	€	500.000
Programma 2	€	88.385
Formatie BOA's (2023-2025)	€	21.887
Restantbedrag 2023 Formatie BOA's (2023-2025)	€	66.498
Programma 3	€	178.337
Onderzoek nachtbus	€	38.216
Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek (oranje)	€	43.694
Parkeerdrukmeting	€	41.340
Restantbedrag 2023 Alzijdige aansluiting N206	€	25.000
Restantbedrag 2023 Campingpendel	€	15.000
Restantbedrag 2023 Herinrichting Langevelderweg	€	8.973
Restantbedrag 2023 Noordelijke Duin- en Bollenstreek	€	6.114
Programma 4	€	2.105.052
Toeristische ontluiting	€	25.000
Restantbedrag 2023 Toeristische ontsluiting	€	25.000
Restantbedrag 2023 Evenementenbeleid	€	25.000
Stichting Bloemencorso Bollenstreek	€	36.092
Subsidie SpaceCampus	€	1.280.000
Restantbedrag 2023 Kuuroordvisie	€	50.000
Restantbedrag 2023 Retail- en Horecavisie	€	663.960
Programma 5	€	17.000
Voorlezen in Bieb	€	17.000
Programma 6	€	570.282
Jaarlijkse rentelasten multifunctionele hal (t/m 2026)	€	19.932
Jaarlijkse exploitatielasten mulifunctionele hal (t/m 2026)	€	21.000
Voorjaarsnota 2024 storting naar Reserve ondhoud De Muze	€	329.350
Begrotingswijziging 2024 Financiële situatie en toekomstvisie De Muze	€	200.000
Programma 7	€	450.515
Voorjaarsnota 2024 Formatie projectleider maatschappelijke vraagstukken	€	100.000
Najaarsnota 2023 Opgavemanager Asiel & Migratie	€	60.000
Tijdelijke formatie opgavemanager en beleidsmedewerker Asiel & Migratie	€	160.000
Restantbudget 2023 Opgavemanager Asiel & Migratie	€	15.515
Restantbudget 2023 Voortzetting ondersteuning sociaal en mentaal welzijn	€	115.000
Programma 8	€	457.181
Beheerplan groen onderhoudsachterstand (2023-2027)	€	115.849
Formatie regelanalist dienstverlening Omgevingswet	€	88.000
Restantbedrag 2023 klimaatakkoord	€	6.800
Restantbedrag 2023 Energiearmoede ondersteuning	€	130.157
Restantbedrag 2023 Restant Biodiversiteit Buitengebied	€	93.329
Restantbedrag 2023 Uitvoeringsplan vergroening	€	21.233
Handhaving strijdig grondgebruik ISG	€	1.813
Programma 9	€	236.363
Invoering Omgevingswet participatiemedewerker	€	75.950
Restantbedrag 2023 Uitvoering woonagenda vermindering scheefheid	€	8.031
Restantbedrag 2023 Handhaving huisvestingsregelgeving	€	152.382
Totaal onttrekkingen Algemene Reserve	**€**	**6.938.203**

Reserve weerstandsvermogen

De Reserve weerstandsvermogen is bedoeld voor de financiering van de kosten van gevolgen van noodsituaties op de kortere termijn. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden in deze reserve.

Reserve verkoop Nuon aandelen

De gelden die verkregen zijn uit de verkoop van de Nuon aandelen zijn weggezet en de daaruit voortkomende rentebaten worden gebruikt als dekkingsmiddel.

De toevoegingen in deze reserve betreffen:

Bedrag x €		
Toevoegingen Reserve verkoop Nuon aandelen		
Programma 1	€	728.000
Voorjaarsnota 2024 Reserve nieuwe investeringen uit Res verkoop Nuon aandelen	€	728.000
Programma 6	€	368.022
Ingroeimodel sportaccomodatie Duinwetering (9910056) uit Res verkoop Nuon aandelen	€	66.000
Ingroeimodel zwembad Binnenzee (9910062) uit Res verkoop Nuon aandelen	€	147.022
Ingroeimodel Sint Jeroens Club (9910068) uit Res verkoop Nuon aandelen	€	80.000
Ingroeimodel Sint Jeroens Club - extra storting kapitaallastenniveau (9910068) uit Res verkoop Nuon aandelen	€	75.000
Totaal toevoegingen Reserve verkoop Nuon aandelen	**€**	**1.096.022**

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2024 wordt in het volgende overzicht weergegeven:

Bedrag x €										
Bestemmingsreserves	**Saldo 01-01-2024**		**Toevoegingen**		**Onttrekkingen**		**Bestemming resultaat 2023**		**Saldo 31-12-2024**	
Bestemmingsreserves	€	22.084.265	€	3.694.691	€	2.768.678	€	-	€	23.010.278
Parkeerreserve	€	227.192	€	-	€	-	€	-	€	227.192
Reserve volkshuisvesting	€	2.025.320	€	-	€	-	€	-	€	2.025.320
Reserve ICT instandhouding	€	2.676.852	€	905.000	€	1.022.285	€	-	€	2.559.567
Reserve onderwijshuisvesting	€	4.658.526	€	474.182	€	126.897	€	-	€	5.005.811
Egalisatiereserve strandveiligheid	€	174.221	€	40.000	€	-	€	-	€	214.221
Reserve personeelskosten	€	521.034	€	500.000	€	240.831	€	-	€	780.203
Reserve exploitatiekosten zwembad 1-20 jr	€	3.209.455	€	43.459	€	472.953	€	-	€	2.779.961
Reserve exploitatiekosten zwembad 20-40 jr	€	330.847	€	66.000	€	-	€	-	€	396.847
Reserve Sociaal Domein	€	3.969.011	€	-	€	386.007	€	-	€	3.583.004
Reserve Innovatiefonds	€	98.000	€	-	€	-	€	-	€	98.000
Reserve exploitatiekosten Sancta Maria	€	200.000	€	-	€	-	€	-	€	200.000
Reserve Sociale Huurwoningen	€	1.072.100	€	-	€	200.000	€	-	€	872.100
Reserve onderhoud De Muze	€	443.350	€	386.050	€	-	€	-	€	829.400
Reserve Ontwikkeling Space Campus	€	1.353.062	€	1.280.000	€	319.705	€	-	€	2.313.357
Egalisatiereserve riool	€	38.477	€	-	€	-	€	-	€	38.477
Reserve uitvoering verkeersplan	€	28.151	€	-	€	-	€	-	€	28.151
Reserve Oosterduinse Meer	€	558.667	€	-	€	-	€	-	€	558.667
Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo	€	500.000	€	-	€	-	€	-	€	500.000
Reserves ter dekking van kapitaallasten	€	72.170.950	€	2.828.000	€	2.217.953	€	-	€	72.780.997
Reserve kapitaallasten Sportaccomodatie Duinwetering	€	7.686.894	€	-	€	240.215	€	-	€	7.446.679
Reserve kapitaallasten zwembad Binnenzee	€	8.216.460	€	-	€	265.047	€	-	€	7.951.413
Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club/Poppodium	€	14.042.487	€	-	€	-	€	-	€	14.042.487
Reserve nieuwe Investeringen	€	5.487.732	€	-	€	548.561	€	-	€	4.939.171
Reserve kapitaallasten tijdelijke multifunctionele hal	€	1.646.222	€	-	€	381.312	€	-	€	1.264.910
Reserve sportpark De Boekhorst	€	15.880.325	€	-	€	738.716	€	-	€	15.141.609
Reserve De Duinpan	€	1.198.682	€	-	€	44.102	€	-	€	1.154.580
Reserve kapitaallasten nieuwe Schelft	€	12.445.195	€	-	€	-	€	-	€	12.445.195
Reserve kapitaallasten Raadzaal	€	2.006.953	€	-	€	-	€	-	€	2.006.953
Reserve kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting Schippersvaartweg	€	3.560.000	€	2.828.000	€	-	€	-	€	6.388.000
Beheerreserves	€	8.203.169	€	987.809	€	729.635	€	-	€	8.461.343
Egalisatiereserve Verharding	€	1.616.369	€	705.105	€	203.562	€	-	€	2.117.912
Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen	€	610.338	€	135.217	€	-	€	-	€	745.555
Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen	€	2.160.741	€	116.387	€	-	€	-	€	2.277.128
Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen	€	1.103.130	€	-	€	526.073	€	-	€	577.057
Reserve onderhoud Tunnel N451	€	-	€	-	€	-	€	-	€	-
Reserve B&O Noordwijkerduin	€	481.361	€	-	€	-	€	-	€	481.361
Reserve Openbare verlichting	€	853.726	€	-	€	-	€	-	€	853.726
Reserve Baggeren	€	1.214.133	€	31.100	€	-	€	-	€	1.245.233
Reserve projecten gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek	€	163.371	€	-	€	-	€	-	€	163.371
Overige	€	7.291.341	€	1.558.012	€	2.427.901	€	-	€	6.421.452
Reserve winst uit grondbedrijf	€	7.291.341	€	1.558.012	€	2.427.901	€	-	€	6.421.452
	€	**109.749.725**	**€**	**9.068.512**	**€**	**8.144.167**	**€**	**-**	**€**	**110.674.069**

Toelichting bestemmingsreserves

Parkeerreserve
Hierin worden middelen gereserveerd ten behoeve van de financiering van de aanleg van parkeervoorzieningen. De in deze reserve gestorte middelen vinden hun oorsprong in de “parkeerreisovereenkomst”. In 2024 zijn er geen onttrekkingen en/of toevoegingen gedaan aan de reserve.

Reserve volkshuisvesting
Deze reserve is bij raadbesluit 27 september 1994 ingesteld. Hierbij zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:

- Het verstrekken van de bijdragen ter bevordering van de bouw van sociale huur- en koopwoningen, seniorenhuisvesting en de huisvesting van bijzondere kansarme groepen.
- Het verstrekken van bijdragen ter bevordering van renovatie van woningen die in de exploitatie zijn of worden genomen door sociale verhuurders.
- Het verstrekken van bijdragen ter realisering van dorpsvernieuwingsprojecten voor zover het herontwikkelingsplan (mede) voorziet in de bouw van woningen, vervangende nieuwbouwprojecten van sociale verhuurders en projecten tot het verbeteren van de woon- en leefomgeving in dorpsvernieuwingsgebieden.

De aanwending van de volkshuisvestingsreserve moet gebaseerd zijn op een subsidieverordening of een beleidsnota, zodat een objectief beoordelingskader wordt geschapen. De besteding van middelen dient gekoppeld te zijn aan plannen en projecten die binnen de gemeentegrens van Noordwijk worden uitgevoerd. In 2024 zijn er geen onttrekkingen en/of toevoegingen gedaan aan de reserve.

Reserve ICT instandhouding
Deze reserve is bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 gevormd om budgetten te ‘stallen’ die jaarlijks via de beheersbegroting vrijgemaakt worden voor grootschalige projecten betreffende instandhouding, migratie en vervanging van informatie- en automatiseringstechnologie. Daarmee wordt voorkomen dat er grote claims gelegd worden op het investeringsplan en/of het eigen vermogen door kostendragers die normaliter thuis horen in de beheersbegroting. De reserve wordt aangewend voor de kosten van instandhouding, migratie en vervanging van Informatie- en automatiseringstechnologie.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ 905.000,-

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Uitname voor regulier IP conform ICT instandhoudingsplan	€ 125.000,-
- Afschrijvingslasten Staat C Automatisering	€ 573.046,-
- Afschrijvingslasten Staat C Informatisering	€ 229.249,-
- ICT kosten (cloud, licentie, geoviewer)	€ 94.990,-

Egalisatiereserve strandveiligheid
Deze reserve is bestemd ter dekking van de kosten van noodzakelijke vervanging van reddingsmateriaal van de Noordwijkse Reddingsbrigade (NRB). Op basis van een meerjareninvesteringsplan van de NRB vindt een jaarlijkse storting in de reserve plaats.

De toevoeging aan deze reserve betreft:

- Jaarlijkse storting op basis van investeringsplan	€ 40.000,-

Reserve personeelskosten
Het college heeft op 5 maart 2013 besloten om een reserve personeelskosten in te stellen en deze te vullen met de overschotten op het totale personeelsbudget van de jaarrekeningen met als doel de fluctuaties op te kunnen vangen die ontstaan door het bovenformatief plaatsen van personeel.

In 2024 is er voor bovenformatief geplaatst personeel een bedrag begroot van € 323.888,-. De werkelijke kosten komen in 2024 lager uit.

De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Bovenformatief geplaatst personeel € 240.831,-

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Storting van resultaatbestemming jaarrekening 2023 € 500.000,-

Reserve exploitatie zwembad Binnenzee 1-20jr
De reserve exploitatiekosten 1-20 jaar is gevormd om de bijdrage aan de Sportfondsen Noordwijk (SFN) voor normale en grote onderhoudskosten te dekken.

De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Onderhoud, exploitatie en huurinkomsten € 438.418,-
- Voorjaarsnota hogere exploitatiebijdrage zwembad Binnenzee € 34.535,-

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Huurinkomsten € 43.459,-

Reserve exploitatie zwembad Binnenzee 20-40jr
De reserve exploitatiekosten 20-40 jaar is gevormd om de generatie van 2034 en daarna niet met een enorme kostenstijging op te zadelen, maar nu een gelijkmatige groei van de begroting op dit punt mogelijk te maken.

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Jaarlijkse storting € 66.000,-

Reserve sociaal domein
Deze reserve is beschikbaar voor diverse taken op het terrein van jeugd, zorg en werk en voor dekking van de mogelijke tekorten op de drie decentralisaties. In de jaarrekening hebben er geen toevoegingen aan deze reserve plaatsgevonden.
De onttrekkingen die hebben plaatsgevonden uit deze reserve betreffen:
- Maatschappelijk programma 2022 – 2025 € 56.919,-
- Sociale kaart € 5.778,-
- Gelijke kansen voor kinderen € 47.810,-
- Beleidsadviseur Wet Inburgering € 19.000,-
- Beleidsadviseur Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) € 19.000,-
- Beleidsadviseur Voor Ieder1 €41.000,-
- Lokaal vervoer met vrijwilligers € 30.000,-
- Wijziging organisatievorm Stichting Voor Ieder1 € 166.500,-

Reserve innovatiefonds
Bij de begroting 2017 is besloten om een reserve innovatiefonds te vormen. Dit fonds financiert collectieve initiatieven van ondernemers. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven.

Reserve exploitatiekosten Sancta Maria
Deze reserve is gevormd om de kosten die in de toekomst moeten worden gemaakt voor onderhoud van de over te dragen openbare ruimte (o.a. groen en wegen) op het terrein van Sancta Maria. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve sociale huurwoningen
De reserve is gevormd ter bevordering van sociale huurwoningen in Noordwijk. Op basis van een anterieure overeenkomst worden er bedragen gestort in deze reserve.
Daarnaast wordt in geval van het op basis van gegronde redenen niet realiseren van 30% sociaal (minimaal 20% huur en maximaal 10% koop), een partij verplicht een bijdrage te storten.

De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Bijdrage voor nieuwe grondexploitatie Viaductweg € 200.000,-

Reserve onderhoud De Muze
De reserve is gevormd om de toekomstig kosten ad € 1,2 miljoen aan groot onderhoud van De Muze te dekken voor de periode van 2033-2053.

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Jaarlijkse storting € 56.700,-
- Correctie storting € 329.350,-

Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven en het resterend bedrag is overgeheveld naar de Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen.

Reserve ontwikkeling Space Campus
Noordwijk heeft een regiodeal gesloten om gezamenlijk te investeren in de gebiedsontwikkeling en doorontwikkeling van Space Business Park. Met het reserveren van middelen kan de regiodeal gebiedsontwikkeling ESTEC daadwerkelijk met Rijk en Provincie worden gesloten.

De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Subsidie Space Campus 2024 € 319.705,-

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Storting voor vier jaar Subsidie Space Campus € 1.280.000,-

Egalisatiereserve riool
De doelstelling van deze reserve is het egaliseren van de resultaten van riolering en indien de reserve dat toestaat ook aan te wenden voor klimaatmaatregelen. Het staat de gemeente vrij om overschotten van riolering, zoals voordelen van aanbesteding, efficiency en meer gerealiseerde huisaansluitingen, in een bestemmingsreserve op te nemen en die te besteden aan toekomstige activiteiten van riolering (egaliseren van de resultaten van riolering). Voordelig resultaat doordat werkzaamheden en investeringen later zullen worden uitgevoerd, moeten echter in de voorziening riolering worden gestort ten behoeve van de toekomstige lasten waar de heffing voor was geïnd. Er hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve uitvoering verkeersplan
Deze reserve zal worden ingezet voor de realisering van voorstellen die opgenomen worden in verkeerscirculatieplannen, verkeersveiligheidsplannen en verkeersonveilige situaties Schoolomgeving. Er hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden. Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven.

Reserve Oosterduinse meer
De provincie heeft in 2021 een eenmalige beheervergoeding aan de gemeente ter beschikking gesteld gebaseerd op de normkosten voor recreatiegebieden in de provincie Zuid-Holland. Het bedrag is ontvangen voor het te plegen onderhoud door de gemeente de komende 10 jaar. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve onderhoud groen tuinen van de Bavo
De gemeente heeft in 2022 een bijdrage van de projectontwikkelaar van het voormalige Bavo-terrein ontvangen voor de toekomstige onderhoudskosten van het groen in de tuinen op die plek. Er hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve onderwijshuisvesting
Om te voorkomen dat de algemene reserve wordt belast met fluctuaties ten behoeve van voorzieningen in de huisvesting onderwijs, is een “reserve onderwijshuisvesting” gevormd, waarin structureel stortingen worden gedaan ten laste van het product onderwijshuisvesting. Stortingen en uitnamen vinden plaats zoals in het IHP omschreven.

De toevoegingen aan deze reserve betreffen:

- Integraal Huisvestingsplan (IHP)	€ 107.809,-
- Najaarsnota Kapitaallasten Integraal Huisvestingsplan Uitvaltij 2	€ 27.599
- Najaarsnota Kapitaallasten KC Op Zee/Wakersduin	€ 214.110,-
- Najaarsnota Kapitaallasten Uitbreiding Prinsenhof	€ 124.664,-

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof	€ 50.000,-
- Autonoom uitbreiding tijdelijk dep. Prinsenhof	€ 32.356,-
- Stichting Brede School Boechorst	€ 44.541,-

Reserve kapitaallasten sportaccommodatie Duinwetering
Bij besluit van 14 januari 2013 heeft uw raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten sportaccommodatie Duinwetering met als doel het dekken van de kapitaallasten van de sportaccommodatie Duinwetering.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten	€ 240.215,-

Reserve kapitaallasten zwembad Binnenzee
Bij besluit van 31 oktober 2013 heeft de raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten zwembad voor de dekking van de kapitaallasten van de bouw- en bijkomende kosten voor het zwembad Binnenzee.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten	€ 265.047,-

Reserve kapitaallasten Sint Jeroens Club/Poppodium
De raad heeft besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten SJC/Poppodium voor de dekking van de kapitaallasten van het nieuw te bouwen SJC complex. Er hebben in 2024 geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve nieuwe investeringen
Deze reserve is gevormd om de kapitaallasten van toekomstige investeringen te dekken.

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Kapitaallasten KSN	€ 16.938,-
- Kapitaallasten parkeerterrein Nikolaas Barnhoornweg	€ 19.980,-
- Kapitaallasten uitstraling winkelstraten en KW boulevard	€ 30.679,-
- Kapitaallasten herinrichting Jeroensplein	€ 11.326,-
- Kapitaallasten verlengde Beeklaan	€ 47.910,-
- Kapitaallasten verplaatsen weekmarkt Kloosterplein	€ 16.588,-
- Reconstructie verlengde Beeklaan (verhardingen)	€ 5.715,-
- Facilitaire voorzieningen HNW	€ 62.798,-
- Tijdelijke huisvesting gemeentelijke organisatie	€ 9.224,-
- Tijdelijke huisvesting	€ 319.913,-
- Parkeerplaatsen Noordwijk aan Zee	€ 7.580,-

Reserve kapitaallasten tijdelijke multifunctionele hal
De raad heeft in 2021 besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten tijdelijke multifunctionele hal voor de dekking van de kapitaallasten van de kapitaallasten van de tijdelijke multifunctionele hal.

De onttrekkingen uit deze reserve betreffen:

- Kapitaallasten tijdelijke multifunctionele hal De Schelft	€ 391.920,-

Reserve sportpark De Boekhorst
Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van sportpark De Boekhorst.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Voorbereidingskosten Boekhorst	€ 153.695,-
- Kapitaallasten Sportpark Boekhorst	€ 585.021,-

Reserve De Duinpan
Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van De Duinpan.

De onttrekking uit deze reserve betreft:

- Kapitaallasten Duinpan	€ 44.102,-

Kapitaallasten Nieuwe Schelft
In de raadsvergadering van 29 juni 2021 is bij de behandeling van de Perspectiefnota 2022 een ingediende motie over financiële dekking voor De nieuwe Schelft aangenomen. In de motie is gevraagd om alle financiële mogelijkheden te onderzoeken om een multifunctionele hal met basaal zwembad te kunnen bouwen. De ontvangen verzekeringsgelden voor de afgebrande Schelft worden gestort in deze reserve. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve kapitaallasten Raadzaal
Deze reserve is bestemd ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de nog te realiseren Raadzaal. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg

Bij besluit van 28 november 2023 heeft uw raad besloten over te gaan tot het instellen van een reserve kapitaallasten tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg met als doel het dekken van de kapitaallasten van deze tijdelijke huisvesting voor opvang Oekraïners.

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Storting van rijksbijdrage 2024 € 2.828.000,-

Toelichting beheerreserves

Egalisatiereserve verharding

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om fluctuaties in de planning van het groot onderhoud van wegen op te kunnen vangen. De jaarlijkse lasten binnen het product verhardingen zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten volgens het onderhoudsplan in het beleidsplan voor wegen. De jaarlijkse budgetonderschrijding dan wel budgetoverschrijding wordt onttrokken respectievelijk toegevoegd aan deze reserve.

De toevoeging aan deze reserve betreft:
- Mutatie egalisatiereserve verharding uit product 260 € 705.105,-

De onttrekking uit deze reserve betreft:
- Achterstallig onderhoud wegen € 203.562,-

Egalisatiereserve onderhoud gymnastieklokalen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting extern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten onderwijs. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De toevoeging aan de reserve betreft:
- Onderhoudskosten P186 gymnastieklokalen 2024 € 135.217,-

Egalisatiereserve onderhoud overige gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten overige gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De toevoeging aan de reserve betreft:
- Onderhoudskosten P186 overige gebouwen 2024 € 116.387,-

Egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen

Doel van deze reserve is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen binnen de jaarlijkse begroting te voorkomen. De jaarlijkse lasten binnen het product huisvesting intern zijn gebaseerd op de meerjarig geraamde onderhoudskosten interne gebouwen. Eventuele over- en onderschrijdingen worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve.

De onttrekking aan deze reserve betreft:
- Tekort product 186 huisvesting intern € 526.073,-

Reserve onderhoud tunnel N451
Bij de overdracht van de N451 inclusief tunnel heeft de gemeente een bijdrage ontvangen van de provincie voor het achterstallig onderhoud aan de tunnel. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve beheer en onderhoud Noordwijkerduin
Het doel van deze reserve is het beheer en onderhoud van Noordwijkerduin conform het beheerplan voor een periode van 10 jaar, ingaande per 2018. Overeenkomstig de Raamovereenkomst, artikel 3.3 is een bedrag van € 481.361,- in deze reserve gestort.
In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven.

Reserve openbare verlichting
Deze reserve is gevormd ter dekking van de exploitatie tekorten na 2020. De jaarlijkse overschotten uit de exploitatie van de jaren 2014 t/m 2020 vanuit product 180 openbare verlichting zijn toegevoegd aan deze reserve. In 2024 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven.

Reserve baggeren
Deze reserve is gevormd ter dekking van kosten welke zullen plaatsvinden in 2025. De komende jaren wordt het overschot baggeren binnen het product 265 Oppervlaktewater gestort in deze reserve.

De toevoegingen aan deze reserve betreft:
- Toevoeging in verband met toekomstige baggerkosten € 31.100,-

Reserve gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek
In 2016 hebben de gemeenten in de Bollenstreek het Gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek vastgesteld. Voor de uitvoering van het programma (2016-2022) heeft de provincie Zuid-Holland de gemeenten een subsidie Gebiedsprogramma's Groen van € 2,45 miljoen verleend. De gemeenten hebben in een samenwerkingsovereenkomst (mei 2017) afspraken gemaakt over de rollen, verantwoordelijkheden en financiële verplichtingen tijdens de uitvoering. Gemeente Noordwijk is clustervertegenwoordiger. Gemeente Hillegom is kasgemeente.

Gemeenten hebben financiële verplichtingen op zich genomen voor:
- Gemeentelijke bijdrage aan het programmamanagement (verdeelsleutel is de helft iedere gemeente 1/6-deel, de andere helft op basis van inwonertal);
- Gemeentelijke bijdrage voor de planvorming streek brede projecten (op basis van een verdeelsleutel);
- Voorbereidingskosten projecten binnen de eigen gemeente (50% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie);
- Uitvoeringskosten projecten binnen de eigen gemeente (25% eigen bijdrage / 50% provinciale subsidie / 25% RIF-bijdrage Holland Rijnland);
- Voldoende eigen ambtelijke capaciteit (0,4 fte).

De gemeente Noordwijk dekt haar eigen bijdrage uit de bestemmingsreserve gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek. Projecten in de gemeente Noordwijk (oud Noordwijkerhout) zijn o.a. Landgoed Leeuwenhorst, Tespelduyn en Oosterduinsemeer.
In 2024 zijn er geen toevoegingen en onttrekkingen gedaan aan deze reserve. Deze is in 2025 met de nota reserves en voorzieningen 2025-2028 opgeheven.

Toelichting overige reserves

Reserve winst uit grondbedrijf

Het doel van de reserve ”winst uit grondbedrijf” is de dekking van mogelijke exploitatieverliezen uit grondexploitatie. De reserve wordt aangewend ter dekking van het verlies bij afsluiting van een complex en voor kosten voor andere gerelateerde onderwerpen met betrekking tot het grondbedrijf (zoals VPB, overhead en RIF). Incidenteel kan worden besloten om de reserve aan te wenden als dekkingsmiddel voor de (kapitaal)lasten van grote investeringen (bijv. zwembad, sporthal, landschapspark).

De toevoegingen, een totaal van € 1.558.012,-, aan deze reserve betreffen:

- BAVO-terrein RIF (op basis van anterieure overeenkomst)	€ 222.000,-
- Pacht NIEGG’s	€ 78.719,-
- Verkoop grond	€ 270.000,-
- Afsluiten Duineveld	€ 669.707,-
- Afsluiten De Zilk/’t Zilt	€ 76.586,-
- Boek Grondbedrijf 2025 Space Business Park	€ 150.000,-
- Boek Grondbedrijf 2025 Viaductweg	€ 91.000,-

De onttrekkingen, een totaal van € 2.427.901,- uit deze reserve betreffen:

- Uren grondbedrijf Algemeen product 249	€ 199.131,-
- Overhead over uren grondbedrijf product 249	€ 81.644,-
- Rente Gronden in Staat C product 249	€ 86.348,-
- Bijdrage RIF	€ 637.278,-
- Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regels	€ 707.463,-
- Afsluiten Offem-Zuid	€ 21.037,-
- Viaductweg nieuwe grex v.z. t.l.v. Res GB	€ 682.000,-
- Boek Grondbedrijf 2025 Bronsgeest	€ 13.000,-

Overzicht van incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Bedrag x €

Toevoegingen			Begroting		Werkelijk	
Programma	Reserve nummer	Omschrijving	2024	na wijziging	2024	INC/STR
Programma 1			**€ 905.000**	**€ 7.608.036**	**€ 8.131.359**	
	9900006	Voorjaarsnota kapitaallasten Reserve nieuwe investeringen		€ 728.000	€ 728.000	INC
	9910009	Jaarlijkse toevoeging ICT instandhoudingsreserve	€ 905.000	€ 905.000	€ 905.000	INC
	9910040	Najaarsnota 2024 Pachten voormalige NIEGG's		€ 77.000	€ 78.719	INC
	9910058	Jaarrekening 2023 Resultaatbestemming storting in Reserve Personeelskosten		€ 500.000	€ 500.000	INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Positief resultaat		€ 5.398.036	€ 5.398.036	INC
	9910040	Verkoop grond Grondbedrijf			€ 270.000	INC
	9910046	Onderhoudskosten P186 gymnastieklokalen 2024			€ 135.217	INC
	9910047	Onderhoudskosten P186 overige gebouwen 2024			€ 116.387	INC
Programma 2			**€ 40.000**	**€ 40.000**	**€ 40.000**	
	9910025	Strandveiligheid	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	INC
Programma 3			**€ -**	**€ -**	**€ 705.105**	
	9910045	Mutatie egalisatiereserve verhardingen P260			€ 705.105	INC
Programma 4			**€ 1.280.000**	**€ 1.280.000**	**€ 1.280.000**	
	9910072	Nieuw subsidie Space Campus	€ 1.280.000	€ 1.280.000	€ 1.280.000	INC
Programma 5			**€ 250.637**	**€ 617.010**	**€ 474.182**	
	9910019	IHP Noordwijk	€ 250.637	€ 250.637	€ 107.809	INC
	9910019	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten Integraal Huisvestingsplan Uitvaltij 2		€ 27.599	€ 27.599	INC
	9910019	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten KC Op Zee/Wakersduin		€ 214.110	€ 214.110	INC
	9910019	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten Uitbreiding Prinsenhof		€ 124.664	€ 124.664	INC
Programma 6			**€ 528.216**	**€ 857.566**	**€ 863.531**	
	9900006	Ingroeimodel sportaccomodatie Duinwetering (9910056)	€ 66.000	€ 66.000	€ 66.000	INC
	9900006	Jaarlijkse toevoeging zwembad Binnenzee (9910062)	€ 147.022	€ 147.022	€ 147.022	INC
	9900006	Ingroeimodel SJC (9910068)	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	INC
	9900006	Ingroeimodel SJC - extra storting kapitaallastenniveau (9910068)	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	INC
	9910059	Huur inkomsten zwembad Binnenzee	€ 37.494	€ 37.494	€ 43.459	INC
	9910060	Jaarlijkse toevoeging exploitatie zwembad Binnenzee	€ 66.000	€ 66.000	€ 66.000	INC
	9910071	Jaarlijkse storting de Muze	€ 56.700	€ 56.700	€ 56.700	INC
	9910071	Voorjaarsnota 2024 Storting vanuit AR naar Reserve onderhoud Muze		€ 329.350	€ 329.350	INC
Programma 7			**€ -**	**€ 2.828.000**	**€ 2.828.000**	
	9910094	Begrotingswijziging Reserve kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting Schippersvaartweg		€ 2.828.000	€ 2.828.000	INC
Programma 8			**€ -**		**€ 31.100**	
	9910094	Begrotingswijziging Reserve kapitaallasten Tijdelijke Huisvesting Schippersvaartweg			€ 31.100	INC
Programma 9			**€ 1.615.326**	**€ 1.049.455**	**€ 1.209.293**	
	9910040	Afsluiten Duineveld	€ 674.007	€ 669.707	€ 669.707	INC
	9910040	Afsluiten De Zilk/'t Zilt	€ 22.319	€ 130.748	€ 76.586	INC
	9910040	Boek Grondbedrijf 2024 Space Business Park	€ 670.000			INC
	9910040	BAVO-terrein RIF (op basis van anterieure overeenkomst)	€ 249.000	€ 249.000	€ 222.000	INC
	9910040	Boek Grondbedrijf 2025 Viaductweg			€ 91.000	INC
	9910040	Boek Grondbedrijf 2025 Space Business Park			€ 150.000	INC
Totaal toevoegingen			**€ 4.619.179**	**€ 14.280.067**	**€ 15.562.570**	

Bedrag x €

Toevoegingen Incidenteel & Structureel	Begroting		Werkelijk
	2024	na wijziging	2024
Toevoegingen Incidenteel	€ 4.619.179	€ 14.280.067	€ 15.562.570
Toevoegingen Structureel	€ -	€ -	€ -
Totaal toevoegingen Incidenteel & Structureel	**€ 4.619.179**	**€ 14.280.067**	**€ 15.562.570**

Bedrag x €

Onttrekkingen

Programma	Reserve nummer	Omschrijving	Begroting 2024	Begroting na wijziging	Werkelijk 2024	INC/STR
Programma 1			**€ 3.923.973**	**€ 7.399.134**	**€ 6.772.178**	
	9900002	Talentenprogramma 2022-2023	€ 342.179	€ 342.179	€ 158.794	INC
	9900002	Formatie medewerker klantcontactcentrum (2023-2024)	€ 77.000	€ 77.000	€ 77.000	INC
	9900002	Formatie bestuursondersteuner wethouders (2023-2024)	€ 100.000	€ 100.000	€ 27.144	INC
	9900002	Voorbereidingskosten uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek samenwerking (DBS)	€ 117.987	€ 117.987	€ 30.927	INC
	9900002	Formatie (actieplan) Dienstverlening projectleider Dienstverlening	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000	INC
	9900002	Formatie (actieplan) Dienstverlening Medewerker Communicatie/web/KCC	€ 72.000	€ 72.000	€ 72.000	INC
	9900002	Formatie (actieplan) Dienstverlening expertisebureau	€ 15.000	€ 15.000		INC
	9900002	Formatie financieel adviseur (2024-2027)	€ 104.000	€ 104.000	€ 25.082	INC
	9900002	Herontwikkeling DPO-gebouw		€ 100.000		INC
	9900002	Voorjaarsnota 2024 Herverdeling kosten Inalyzer en Samen Noordwijk		€ 22.000		INC
	9900002	Restantbudget 2023 talentenprogramma		€ 47.646	€ 47.646	INC
	9900002	Restantbudget 2023 moderne werkplek		€ 62.623	€ 27.962	INC
	9900002	Restantbudget 2023 Uitvoeringsagenda Duin- en Bollenstreek samenwerking (DBS)		€ 13.079	€ 13.079	INC
	9900002	Restantbudget 2023 Opstellen vastgoedvisie		€ 50.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 naar 2024 inhuur ivm krapte arbeidsmarkt		€ 200.000	€ 200.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 naar 2024 Asiel & Migratie		€ 680.000	€ 266.161	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 naar 2024 Bijstand energietoelage		€ 636.786	€ 567.293	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 naar 2024 Maatschappelijke opvang		€ 725.000	€ 725.000	INC
	9900002	Resultaatbestemming storting in Reserve Personeelskosten		€ 500.000	€ 500.000	INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Extra formatie financieel adviseur		€ -70.000		INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Talentenprogramma		€ -116.489		INC
	9900002	Formatie projectleider maatschappelijke vraagstukken	€ 100.000	€ 100.000		INC
	9900002	Voorjaarsnota 2024 inhuurbudget maatschappelijke vraagstukken		€ -100.000		INC
	9910009	Uitname voor regulier IP conform ICT instandhoudingsplan	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	INC
	9910009	Afschrijvingslasten staat C Automatisering	€ 577.629	€ 577.629	€ 573.046	STR
	9910009	Afschrijvingslasten staat C Informatisering	€ 316.253	€ 316.253	€ 229.249	STR
	9910009	Voorjaarsnota 2024 ICT kosten (cloud, licentie, geoviewer)		€ 156.000	€ 94.990	INC
	9910009	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten informatisering		€ -87.006		INC
	9910058	Bovenformatieven	€ 323.888	€ 323.888	€ 240.831	INC
	9910069	Facilitaire voorzieningen HNW	€ 62.798	€ 62.798	€ 62.798	STR
	9910069	Tijdelijke huisvesting gem. organisatie 2020	€ 9.224	€ 9.224	€ 9.224	STR
	9910069	Tijdelijke huisvesting	€ 319.913	€ 319.913	€ 319.913	STR
	9910089	Kapitaallasten De Duinpan	€ 44.102	€ 44.102	€ 44.102	STR
	9910092	Kapitaallasten Atrium Noordwijk	€ 51.478	€ 51.478		STR
	9910092	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten atrium (Reserve KL Atrium)		€ -51.478		INC
	9910040	Uren Grondbedrijf Algemeen product 249	€ 199.131	€ 199.131	€ 199.131	INC
	9910040	Overhead uren Grondbedrijf product 249	€ 81.644	€ 81.644	€ 81.644	INC
	9910040	Rente Gronden in Staat C product 249	€ 150.469	€ 150.469	€ 86.348	INC
	9910040	Bijdrage Regionaal Investeringsfonds (RIF)	€ 637.278	€ 637.278	€ 637.278	INC
	9910040	Najaarsnota Afboeking IVA voorbereidende kosten volgens BBV regels		€ 707.000	€ 707.463	INC
	9910048	Onderhoudskosten P185 egalisatiereserve onderhoud interne gebouwen			€ 526.073	INC
Programma 2			**€ 148.507**	**€ 215.005**	**€ 88.385**	
	9900002	Formatie BOA's	€ 122.000	€ 122.000	€ 21.887	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Formatie BOA's		€ 66.498	€ 66.498	INC
	9910025	Investeringen Nederlandse Reddingsbrigade (NRB)	€ 26.507	€ 26.507		INC
Programma 3			**€ 249.706**	**€ 644.340**	**€ 468.605**	
	9900002	Onderzoek nachtbus	€ 60.000	€ 60.000	€ 38.216	INC
	9900002	Uitvoeringsagenda D&B (oranje)	€ 60.000	€ 60.000	€ 43.694	INC
	9900002	Parkeerdrukmeting	€ 43.000	€ 43.000	€ 41.340	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Mobiliteitsplan		€ 25.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Alzijdige aansluiting N206		€ 25.000	€ 25.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Ontsluiting Boechorst		€ 15.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Campingpendel		€ 15.000	€ 15.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Herinrichting Langevelderweg		€ 25.000	€ 8.973	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Noordelijke Duin- en Bollenstreek		€ 6.114	€ 6.114	INC
	9910045	Restantbedrag 2023 Achterstallig onderhoud wegen uit Eg.res.Verhardingen		€ 283.520	€ 203.562	INC
	9910069	Kapitaallasten Parkeerterrein Nicolaas barnhoornweg	€ 19.890	€ 19.890	€ 19.890	STR
	9910069	Herinrichting Jeroensplein	€ 11.326	€ 11.326	€ 11.326	STR
	9910069	Verlengde Beeklaan (groen)	€ 47.910	€ 47.910	€ 47.910	STR
	9910069	Parkeerplaatsen Noordwijk aan zee	€ 7.580	€ 7.580	€ 7.580	STR

Bedrag x €

Onttrekkingen

Programma	Reserve nummer	Omschrijving	Begroting 2024	Begroting na wijziging	Werkelijk 2024	INC/STR
Programma 4			**€ 1.843.359**	**€ 2.683.879**	**€ 2.472.025**	
	9900002	Toeristische ontsluiting	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	INC
	9900002	Stichting Bloemencorso Bollenstreek	€ 36.092	€ 36.092	€ 36.092	INC
	9900002	Economische samenwerking D&B	€ 135.000	€ 135.000		INC
	9900002	Subsidie SpaceCampus	€ 1.280.000	€ 1.280.000	€ 1.280.000	INC
	9900002	Najaarsnota Economische agenda Duin- & Bollenstreek (Alg.reserve)		€ -135.000		INC
	9900002	Najaarsnota Kuuroord (Alg.Reserve)		€ -350.000		INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Retail en Horecavisie (Alg.Reserve)		€ -600.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Kuuroordvisie		€ 400.000	€ 50.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Retail- en Horecavisie		€ 1.333.413	€ 663.961	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Strandnota		€ 80.125		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Toeristische ontsluiting		€ 25.000	€ 25.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Evenementenbeleid		€ 25.000	€ 25.000	INC
	9900006	Restantbedrag 2023 Economische agenda Duin- en Bollenstreek		€ 212.920		INC
	9900006	Najaarsnota 2024 Economische agenda Duin- & Bollenstreek		€ -213.000		INC
	9910069	Kapitaallasten itstraling winkelstraten en KW boulevard	€ 30.679	€ 30.679	€ 30.679	STR
	9910069	Kapitaallasten erplaatsen weekmarkt Kloosterplein	€ 16.588	€ 16.588	€ 16.588	STR
	9910072	Nieuw subsidie SpaceCampus	€ 320.000	€ 320.000	€ 319.705	INC
	9910072	Restantbedrag 2023 Basecamp		€ 982.062		INC
	9910072	Najaarsnota 2024 Space Campus Noordwijk		€ -920.000		INC
Programma 5			**€ 137.000**	**€ 302.000**	**€ 143.897**	
	9900002	Voorlezen in bieb	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	INC
	9910019	Huur tijdelijke dependance Prinsenhof	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	INC
	9910019	Autonoom uitbreiding tijdelijke dep. Prinsenhof	€ 70.000	€ 70.000	€ 32.356	INC
	9910019	Najaarsnota 2024 Stichting Brede School Boechorst		€ 165.000	€ 44.541	INC
Programma 6			**€ 2.564.799**	**€ 2.697.813**	**€ 2.650.928**	
	9900002	Jaarlijkse rentelasten multifunctionele hal (t/m 2026)	€ 19.932	€ 19.932	€ 19.932	STR
	9900002	Jaarlijkse exploitatielasten multifunctionele hal (t/m 2026)	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	INC
	9900002	Voorjaarsnota 2024 Storting vanuit AR naar Reserve onderhoud Muze		€ 329.350	€ 329.350	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Lokaal cultuudaanbod		€ 36.277		INC
	9900002	Financiële situatie en toekomstvisie De Muze		€ 200.000	€ 200.000	INC
	9910059	Zwembad Binnenzee exploitatie en onderhoud	€ 438.418	€ 438.418	€ 438.418	INC
	9910064	Project Jeugd op Gezond Gewicht (JOGG)	€ 40.000	€ 40.000		INC
	9910064	Najaarsnota 2024 Project Jongeren op gezond gewicht (JOGG)		€ -40.000		INC
	9910056	Kapitaallasten Sporthal Duinwetering	€ 240.215	€ 240.215	€ 240.215	STR
	9910062	Kapitaallasten Zwembad Binnenzee	€ 265.047	€ 265.047	€ 265.047	STR
	9910068	Kapitaallasten Sporthal Sint Jeroensclub (SJC)	€ 392.613	€ 392.613		STR
	9910068	Najaarsnota 2024 Kapitaallasten Sporthal Sint Jeroensclub (SJC)		€ -392.613		STR
	9910069	Kapitaallasten Kustsurfvereniging Noordwijk (KSN)	€ 16.938	€ 16.938	€ 16.938	STR
	9910087	Kapitaallasten tijdelijke multifunctionele hal De Schelft	€ 391.920	€ 391.920	€ 381.312	STR
	9910088	Kapitaallasten voorbereiding sportpark De Boekhorst	€ 153.695	€ 153.695	€ 153.695	STR
	9910088	Kapitaallasten sportpark De Boekhorst	€ 585.021	€ 585.021	€ 585.021	STR
Programma 7			**€ 399.000**	**€ 1.049.478**	**€ 871.057**	
	9900002	Najaarsnota 2023 Opgavemanager Asiel en Migratie 2023		€ 60.000	€ 60.000	INC
	9900002	Voorjaarsnota 2024 Formatie projectleider maatschappelijke vraagstukken		€ 100.000	€ 100.000	INC
	9900002	Tijdelijk formatie opgavemanager en beleidsmedewerker Asiel en Migratie	€ 160.000	€ 160.000	€ 160.000	INC
	9900002	Voortzetting ondersteuning sociaal en mentaal welzijn	€ 115.000	€ 115.000	€ 115.000	INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Bijzondere bijstand		€ -76.786		INC
	9900002	Restantbudget 2023 Voortzetting ondersteuning sociaal en mentaal welzijn		€ 115.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Opgavemanager Asiel en Migratie		€ 15.515	€ 15.515	INC
	9900002	Lokaal vervoer met vrijwilligers		€ 60.000	€ 30.000	INC
	9910064	Gelijke kansen voor kinderen	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	INC
	9910064	Nieuw beleid-Sociale Kaart	€ 15.000	€ 15.000	€ 5.778	INC
	9910064	Beleidsadviseur Wet Inburgering	€ 19.000	€ 19.000	€ 19.000	INC
	9910064	Beleidsadviseur Wet Gemeenelijke Schuldhulpverlening (Wgs)	€ 19.000	€ 19.000	€ 19.000	INC
	9910064	Beleidsadviseur Voor leder1	€ 41.000	€ 41.000	€ 41.000	INC
	9910064	Voorjaarsnota 2024Kosten sociaal domein (jeugd, Wmo, etc.) (najaarsnota)		€ 1.364.000		INC
	9910064	Najaarsnota 2024 Kosten sociaal domein (jeugd, Wmo, etc.) (voorjaarsnota)		€ -1.364.000		INC
	9910064	Wijziging organisatievorm Stichting Voorleder1		€ 333.000	€ 166.500	INC
	9910064	Restantbedrag 2023 Gelijke kansen voor kinderen		€ 41.318	€ 17.810	INC
	9910064	Restantbedrag 2023 Gelukkig leven		€ 70.012		INC
	9910064	Overheveling van 2023 naar 2024 Maatschappelijke zorg		€ 156.919	€ 56.919	INC
	9910064	Najaarsnota 2024 Maatschappelijk Programma 2022-2025 (Res. Soc. Domein)		€ -100.000		INC
	9910064	Najaarsnota 2024 Transitiekosten Voorleder1 (Res. Soc. Domein)		€ -166.500		INC
	9910059	Voorjaarsnota 2024 Hogere exploitatiebijdrage zwembad Binnenzee		€ 42.000	€ 34.535	INC
Programma 8			**€ 443.715**	**€ 1.574.531**	**€ 462.896**	
	9900002	Capaciteit elekriciteitsnetwerk	€ 50.000	€ 50.000		INC
	9900002	Beheerplan groen 2023-2027 onderhoudsachterstand	€ 300.000	€ 300.000	€ 115.849	INC
	9900002	Formatie regelanalist dienstverlening Omgevingswet	€ 88.000	€ 88.000	€ 88.000	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 klimaatakkoord		€ 293.000	€ 6.800	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Handhaving strijdig grondgebruik ISG		€ 330.498	€ 1.813	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Duurzaamheidsleningen		€ 44.600		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Verordeningen duurzaamheidsleningen en -subsidies NW		€ 123.321		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Projectleider energietransitie		€ 25.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Afnamebod warmte-aanbieders		€ 25.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Plannen transitievisie warmte		€ 50.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Capaciteit elekriciteitsnetwerk		€ 50.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Energiearmoede ondersteuning		€ 945.105	€ 130.157	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 JR 2022 Restant Biodiversiteit Buitengebied		€ 94.292	€ 93.329	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 B2023-2026 Uitvoeringsplan vergroening		€ 50.000	€ 21.233	INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Uitvoering klimaatakkoord		€ -250.000		INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Transitievisie energie		€ -150.000		INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Transitievisie energie		€ -50.000		INC
	9900002	Najaarsnota 2024 Noodfonds energietransitie		€ -450.000		INC
	9910069	Reconstructie verlengde Beeklaan (groen)	€ 5.715	€ 5.715	€ 5.715	INC
Programma 9			**€ 656.000**	**€ 1.800.582**	**€ 1.152.400**	
	9900002	Handhaving huisvestingsregelgeving	€ 175.000	€ 175.000		INC
	9900002	Invoering Omgevingswet	€ 435.000	€ 435.000	€ 75.950	INC
	9900002	Voorjaarsnota 2024 Herverdeling kosten Inalyzer en Samen Noordwijk		€ -22.000		INC
	9900002	Subsidie herstel kerktoren de Zilk		€ 50.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Uitvoering woonagenda vermindering scheefheid		€ 19.582	€ 8.031	INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Actualisatie woningbouwprogramma		€ 40.000		INC
	9900002	Restantbedrag 2023 Handhaving huisvestingsregelgeving		€ 175.000	€ 152.382	INC
	9910040	Vennootschapsbelasting	€ 46.000	€ 46.000		INC
	9910040	Viaductweg nieuwe grex		€ 682.000	€ 682.000	INC
	9910040	Boek Grondbedrijf 2025 Bronsgeest			€ 13.000	INC
	9910040	Afsluiten Offem-Zuid			€ 21.037	INC
	9910070	Bijdrage voor nieuwe grondexploitatie Viaductweg		€ 200.000	€ 200.000	INC
Totaal onttrekkingen			**€ 10.366.059**	**€ 18.366.762**	**€ 15.082.372**	

Bedrag x € Onttrekkingen Incidenteel & Structureel	Begroting 2024	Begroting na wijziging	Werkelijk 2024
Onttrekkingen Incidenteel	€ 6.785.308	€ 15.178.624	€ 12.047.906
Onttrekkingen Structureel	€ 3.580.751	€ 3.188.138	€ 3.034.465
Totaal onttrekkingen Incidenteel & Structureel	**€ 10.366.059**	**€ 18.366.762**	**€ 15.082.372**

Voorzieningen

Per voorziening is het verloop gedurende het jaar:

Bedrag x € Voorzieningen	Saldo Balans per 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval/over-heveling	Aanwending	Saldo per 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenen wethouders	€ 5.158.662	€ 1.158.817	€ 266.060	€ 299.908	€ 5.751.511
Voorzienbare verliezen Grondbedrijf ivm negatieve boekwaarde	€ 1.271.000	€ -	€ 1.041.000	€ -	€ 230.000
Voorziening verlofsparen	€ 45.162	€ 80.000	€ -	€ -	€ 125.162
Voorziening Regeling Vervroegde Uittreding (RVU)	€ 442.000	€ -	€ -	€ 134.764	€ 307.236
Totaal	€ 6.916.824	€ 1.238.817	€ 1.307.060	€ 434.672	€ 6.413.909
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting					
Voorziening afvalinzameling en -verwerking	€ 811.406	€ 118.903	€ -	€ -	€ 930.309
Voorziening riolering (ex art.44.2 BBV)	€ 4.066.262	€ 261.968	€ -	€ -	€ 4.328.230
Spaarvoorziening investeringen riolering (ex art.44.1d BBV)	€ 6.803.667	€ 866.297	€ -	€ 630.666	€ 7.039.298
Voorziening begraafplaats	€ 90.029	€ 28.924	€ -	€ -	€ 118.953
Totaal	€ 11.771.364	€ 1.276.092	€ -	€ 630.666	€ 12.416.790
Totaal Voorzieningen	**€ 18.688.188**	**€ 2.514.909**	**€ 1.307.060**	**€ 1.065.338**	**€ 18.830.699**

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in balans op overige vorderingen					
Voorziening dubieuze debiteuren	€ 231.703	€ 49.985	€ -	€ 43.341	€ 238.347

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in de balans grondvoorraden					
Voorzienbare verliezen Grondbedrijf	€ 6.499.000	€ 895.000	€ -1.041.000	€ 4.703.000	€ 3.732.000

Voorzieningen die in mindering zijn gebracht in de balans MVA gronden en terreinen					
Voorzienbare verliezen MVA	€ -	€ 404.708	€ -	€ -	€ 404.708

De aard en reden van de **voorzieningen** en de wijzigingen in het saldo zijn:

Toelichting voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

Visma Idella verzorgt voor de gemeente Noordwijk de actuariële waardeberekeningen van de pensioenverplichting die de gemeente heeft jegens haar (gewezen) wethouders en/of gepensioneerden en hun nabestaanden. De uitkomsten hiervan worden verwerkt in deze jaarrekening. Visma Idella verwerkt in deze actuariële waardeberekeningen de actuele rekenrente en inflatiepercentage.
Hiervoor heeft de gemeente Noordwijk de ‘Voorziening Wethouders pensioenen’ getroffen.

In 2024 is een bedrag in deze voorziening gestort vanwege een waardeoverdracht van een nieuwe wethouder en de positieve eindafrekening vanuit Visma Idella over 2023 en 2024. Hiervoor is een storting gedaan van in totaal € 100.756,-.

Hiernaast is er een storting gedaan van € 1.058.060,- in deze voorziening. Waar de rekenrente afgelopen jaren flink is gestegen is deze nu ten opzichte van vorig jaar gedaald van 3,160% naar 2,325%. Dit zorgt ervoor dat er minder rente wordt toegerekend aan deze voorziening en er dus extra bijgestort dient te worden om de gewenste eindbedragen per 31 december 2024 te realiseren. In totaal vindt er in 2024 dus een storting plaats van € 1.158.817,-

Tegenover deze stortingen is een bedrag van € 299.908,- aangewend voor de uitbetaling van de pensioenen van voormalig wethouders. En tenslotte valt er een bedrag vrij vanuit deze voorziening van in totaal € 266.060,-. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er wachtgeld in 2024 niet uitbetaald hoeft te worden aan voormalig wethouders die elders aan het werk zijn gegaan.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit ‘verlofsparen’ kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke

vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan.

Aangezien er bij 'verlofsparen' sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.
In 2024 is er een bedrag van € 80.000,- toegevoegd en € 45.162,- aangewend bij deze voorziening.

Voorziening regeling vervroegde uittreding (RVU)
In de Cao Gemeenten, artikel 2.11, is opgenomen dat met ingang van 31 december 2023 onder bepaalde voorwaarden deelgenomen kan worden aan Regeling vervroegde uittreding (RVU). Medewerkers kunnen op basis van deze regeling eerder stoppen met werken. Deelname aan de RVU is mogelijk voor een periode van maximaal twee jaar en loopt tussen 31 december 2023 tot en met 31 december 2028. De RVU uitkering is gelijk aan de fiscale drempelvrijstelling voor de RVU. In 2024 is deze € 2.037,-- bruto per maand.
In 2024 is er een bedrag van € 134.764 aangewend bij deze voorziening.

Voorziening afvalinzameling en -verwerking
Het doel van deze voorziening is om middelen beschikbaar te hebben om grote schommelingen of tariefstijgingen van de reinigingsheffingen te voorkomen.
In 2024 is er een bedrag van € 118.903,- toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening riolering
Deze voorziening bestaat uit twee afzonderlijke voorzieningen:

Voorziening riolering (ex art.44.2 BBV)
De beschrijving van het doel luidt: de financiering van de aanleg, het beheer en onderhoud van riolering als middel om te voldoen aan gemeentelijke zorgplicht tot inzameling en transport van afvalwater.

Overschotten of tekorten binnen het product 184 Riolering worden toegevoegd aan of vallen vrij ten gunste van de rekening van baten en lasten vanuit de voorziening riolering overeenkomstig de bepaling van het BBV (art.44.2).
In 2024 is er een bedrag van € 261.968,- toegevoegd aan de voorziening.

Spaarvoorziening investeringen riolering (ex art.44.1d BBV)
In maart 2023 heeft de raad met de vaststelling van het rioolbeleidsplan de definitieve keuze gemaakt voor een systeem waarbij we spaarbedragen in de heffing opnemen die vergelijkbaar zijn met het bedrag aan vervangingsinvesteringen in een begrotingsjaar (zogenaamde ideaalcomplex). Deze worden als last in de exploitatie opgenomen en als toevoeging aan de voorziening riolering (ex. artikel 44, lid 1d BBV). De in een dergelijke voorziening gestorte bedragen kunnen in latere jaren aangewend worden voor vervangingsinvesteringen om de lasten te beperken c.q. voor het bewerkstelligen van een gelijkmatige toename van de lastendruk over meerdere jaren. Over de bestaande activa zullen we nog wel blijven afschrijven, maar over de nieuwe niet meer.
In 2024 is er een spaarbedrag van € 866.297,- toegevoegd aan de voorziening. Er is een bedrag van € 630.666,- aangewend vanuit de voorziening en in mindering gebracht op geactiveerde nieuwe investeringen waarvoor een investeringskrediet ter beschikking was gesteld.

Voorziening begraafplaats
Deze voorziening is bestemd voor de dekking van kosten van het ruimen van graven op de algemene begraafplaats, het plegen van groot onderhoud en toekomstige uitbreiding. Teneinde de tarieven zo veel mogelijk te stabiliseren is deze voorziening ingesteld.
In 2024 is er een bedrag van € 28.924,- toegevoegd aan de voorziening.

Voorziening dubieuze debiteuren
In 2024 is een bedrag van € 49.985,- aangemerkt als dubieus. Dit bedrag van € 49.985,- is toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Hiernaast is er een bedrag van € 43.341,- onttrokken aan de voorziening. De stand van de voorziening dubieuze debiteuren bedraagt per 31 december 2024 € 238.347,-.

Voorzienbare verliezen grondbedrijf
Voor voorzienbare verliezen in het grondbedrijf is een voorziening gecreëerd.
De voorziening bestaat uit:

Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	€ 2.649.000,-
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€ 4.612.000,-
Voorzienbaar verlies Bronsgeest	€ 509.000,-

In 2024 zijn er toevoegingen aan deze voorziening gedaan betreffende:

- Nieuw voorzienbaar verlies Viaductweg	€ 682.000,-
- Dekking verlies Viaductweg uit Reserve Sociale Huurwoningen	€ 200.000,-
- Vermeerdering voorzienbaar verlies Bronsgeest (verhogen)	€ 13.000,-

De onttrekkingen uit deze voorziening bestaan uit:

- Opheffen voorzienbaar verlies Offem-Zuid i.v.m. afsluiten	€ 4.612.000,-
- Vermindering voorzienbaar verlies Viaductweg (verlagen)	€ 91.000,-

Mutaties in verband met de verantwoording van negatieve boekwaarde (opgenomen in Voorzienbare verliezen i.v.m. negatieve boekwaarde):

- Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€ 1.271.000,-
- Voorzienbaar verlies Viaductweg	-€ 230.000,-

Voorzienbare verliezen MVA
In 2024 is een voorziening gecreëerd voor voorzienbare verliezen op materiële vaste activa (MVA), specifiek voor gronden waarvoor op termijn mogelijk waardeherstel te verwachten is. Conform de Notitie Materiële vaste activa en artikel 65, lid 1 van het BBV is gekozen voor verwerking via een voorziening. Deze is in mindering gebracht op de boekwaarde van de betreffende activa, zodat bij toekomstig waardeherstel aanpassing van de boekwaarde mogelijk blijft.

In 2024 is een bedrag van € 404.708 toegevoegd aan de voorziening voorzienbare verliezen MVA, in verband met een afwaardering van twee percelen aan de Achterweg.

Vaste schulden

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

Onder de vast schuld wordt verstaan: Leningen bij binnenlandse banken en overige financiële instellingen (gebonden aan de wet FIDO, waarin geregeld is bij wie je leningen mag afsluiten). De gemeente Noordwijk heeft ultimo 2024 een leningenportefeuille van € 122,5 miljoen.

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

Bedrag x €1.000,- Langlopende schulden		2024		2023
Obligatieleningen	€	-	€	-
Onderhandse leningen:				
*Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	€	-	€	-
*Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€	122.488	€	54.136
*Binnenlandse bedrijven	€	-	€	-
*Overige binnenlandse sectoren	€	-	€	-
*Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	€	-	€	-
	€	122.488	€	54.136
Door derden belegde gelden	€	-	€	-
Waarborgsommen	€	75	€	75
Totaal	**€**	**122.563**	**€**	**54.211**

De bedragen zijn x € 1.000,-. Zoals eerder vermeldt bij rubriek uitzettingen korter dan één jaar is de post leningen verhoogd met het aantrekken van een nieuwe lening van ad € 75.000.000,-.

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2024.

Bedrag x €1.000,- Vaste schulden		Balanssaldo 01-01-2024		Vermeerderingen		Aflossingen		Balanssaldo 31-12-2024
Obligatieleningen	€	-	€	-	€	-	€	-
Onderhandse leningen	€	54.136	€	75.000	€	6.648	€	122.488
Door derden belegde gelden	€	-	€	-	€	-	€	-
Waarborgsommen	€	75	€	-	€	-	€	75
Totaal	**€**	**54.211**	**€**	**75.000**	**€**	**6.648**	**€**	**122.563**

De totale rentelast voor het jaar 2024 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 2.449.415,-.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Bedrag x €1.000,-		Boekwaarde		
Vlottende passiva		**2024**		**2023**
Schulden < 1 jaar	€	7.140	€	26.818
Overlopende passiva	€	14.681	€	11.155
Totaal	€	**21.821**	€	**37.973**

Schulden < 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Bedrag x €1.000,-		Boekwaarde		
Schulden < 1 jaar		**2024**		**2023**
Kasgeldleningen	€	-	€	20.000
Bank- en girosaldo	€	-	€	-
Overige schulden	€	7.140	€	6.818
Totaal	€	**7.140**	€	**26.818**

Vlottende schulden zijn kort aangegane kasgeldleningen voornamelijk bij Nederlandse banken (bij de Bank Nederlandse Gemeenten, BNG). De kasgeldlening is afgelost door de aangetrokken nieuwe geldlening van ad € 75.000.000,-. De overige schulden betreffen voornamelijk de leverancierskredieten, die licht toegenomen zijn.

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Bedrag x €1.000,-		Boekwaarde		
Overlopende passiva		**2024**		**2023**
Vooruit ontvangen bedragen	€	286	€	127
Nog te betalen bedragen	€	6.046	€	4.351
Nog te betalen bedragen subsidies volgens art. 44 lid 2 BBV	€	8.349	€	6.677
Totaal	€	**14.681**	€	**11.155**

Nog te betalen bedragen

De post nog te betalen bedragen subsidies is toegenomen door een grote toename van het aantal specifieke uitkeringen. Een specificatie hiervan wordt weergegeven in onderstaand overzicht.

Subsidies vlg's artikel 44, lid 2 BBV

Dit zijn ontvangen voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Bedrag x €1.000,- Overlopende passiva	Beginsaldo 01-01-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Eindsaldo 31-12-2024
HOV Buscorridor	€ 66	€ -	€ -	€ -	€ 66
HOV Noordwijk - Schiphol	€ 22	€ -	€ -	€ -	€ 22
Subsidie Fietspad Ruigenhoekerweg	€ 42	€ -	€ 42	€ -	€ -
Restant budget COA	€ 378	€ -	€ 378	€ -	€ -
Maatschappelijke Zorg	€ 682	€ -	€ -	€ -	€ 682
Gebiedsprogramma	€ 101	€ -	€ -	€ 101	€ -
Nog te besteden bedragen oud Noordwijkerhout	€ 16	€ -	€ 16	€ -	€ -
Te reserveren uitvoeringskosten TOZO	€ 141	€ -	€ -	€ -	€ 141
DUO - Nationaal Programma Onderwijs	€ 28	€ -	€ 28	€ -	€ -
Subs. klimaatverbeteringen Gooweg/vd Mortelstraat	€ -	€ 80	€ -	€ -	€ 80
Subs. ZonMW, wijkaanpak Gezondheid & Soc. Cohesie	€ -	€ 32	€ -	€ -	€ 32
Vooruitontvangen Subsidie PZH 2024 10129 Campri	€ -	€ 180	€ -	€ 100	€ 80
SPUK sportakkoord 2021	€ 43	€ -	€ 43	€ -	€ -
SPUK toeslagenproblematiek	€ 11	€ -	€ 11	€ -	€ -
SPUK sportakkoord 2022	€ 26	€ -	€ 26	€ -	€ -
SPUK preventieakkoord aanvulling	€ 4	€ -	€ -	€ -	€ 4
SPUK ijsbanen en Zwembaden	€ 74	€ -	€ 39	€ 3	€ 32
SPUK versterking clientenondersteuning	€ 25	€ -	€ -	€ -	€ 25
SPUK onderwijsroute	€ 35	€ 40	€ -	€ 28	€ 47
SPUK stimulering Sport 2023	€ 435	€ -	€ 78	€ -	€ 357
SPUK sport kwijtschelding 2021	€ 3	€ -	€ 3	€ -	€ -
SPUK meerkosten Energie Openbare Zwembaden 2023	€ 390	€ -	€ 84	€ -	€ 306
SPUK startbouwimpuls	€ 1.437	€ -	€ -	€ 1.437	€ -
SPUK klimaatadaptie	€ 343	€ -	€ -	€ -	€ 343
SPUK uitvoering Klimaat en Energiebeleid	€ 869	€ -	€ -	€ 869	€ -
SPUK brede SPUK Gala 2023	€ 73	€ -	€ 73	€ -	€ -
SPUK brede SPUK Gala 2024	€ -	€ 126	€ -	€ -	€ 126
SPUK energiearmoede C55	€ 449	€ 122	€ -	€ 449	€ 122
SPUK NIP C94	€ 657	€ -	€ -	€ 657	€ -
SPUK inburgering	€ 327	€ 537	€ -	€ -	€ 864
SPUK 2400624517 /brede SPUK 2023-2026	€ -	€ 699	€ -	€ 699	€ -
SPUK opvang Oekrainers Trampoline II	€ -	€ 4.493	€ -	€ 4.493	€ -
SPUK stimulering Sport 2024	€ -	€ 2.616	€ -	€ 476	€ 2.140
SPUK C62 2022 Kwijtschelding	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
SPUK PNUM395611 opvang Oekraïners	€ -	€ 3.205	€ -	€ 3.205	€ -
SPUKBR0012 2400664640	€ -	€ 28	€ 28	€ -	€ -
SMP2024	€ -	€ 156	€ -	€ -	€ 156
CDOKE 2023	€ -	€ 501	€ -	€ -	€ 501
CDOKE 2024	€ -	€ 955	€ -	€ -	€ 955
Energietransitie 2024	€ -	€ 1.268	€ -	€ -	€ 1.268
Totaal	**€ 6.677**	**€ 15.038**	**€ 849**	**€ 12.517**	**€ 8.349**

HOV Buscorridor
In 2024 zijn er geen uitgaven gedaan voor de HOV Buscorridor.

HOV Noordwijk-Schiphol
In 2024 zijn er geen uitgaven gedaan voor de HOV Noordwijk-Schiphol.

Subsidie fietspad Ruigenhoekerweg
In 2024 zijn er geen uitgaven gedaan voor het fietspad Ruigenhoekerweg.

Restant budget COA
Aangezien er voor zover bekend geen bestedingsverplichting is, hoeft het restant van € 378.000,- uit 2018 niet langer meer beschikbaar gehouden te worden.

Maatschappelijke zorg
In 2021 is een subsidie ontvangen voor het Werkplan Maatschappelijke Zorg ad € 355.070,- en is er voor € 118.000,- aan uitgaven aangewend. Het totaal bedrag nog te besteden komt hiermee op € 682.000,-. Er zijn in 2024 geen uitgaven gedaan voor dit specifieke plan. € 626.000 hiervan is in 2025 gestort in de reserve maatschappelijke zorg, conform nota reserves en voorzieningen 2025-2028.

Kassiersfunctie voor subsidie gebiedsprogramma B(I)oeiende Bollenstreek
De oude gemeente Noordwijkerhout heeft als penvoerder namens de gemeenten Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout en Teylingen op 6 december 2016 een

subsidieaanvraag ingediend voor gebiedsprogramma B(l)oeiende Bollenstreek. Het penvoerderschap werd daarbij gesplitst in een inhoudelijk deel en een financieel deel. Noordwijkerhout (nu dus Noordwijk) is penvoerder voor de inhoudelijke verantwoording en Hillegom trad op als kassier/kasgemeente. De kasgemeente is verantwoordelijk voor het beheer, registratie en uitgave van de subsidie en daarmee ook de ontvanger van de subsidie van € 2,45 miljoen. De subsidie is door de provincie vastgesteld en door de kasgemeente doorverstrekt aan alle gemeenten, die de projecten uitvoeren.

Nog te besteden bedragen oud-NWH

De Dienst Uitvoering Onderwijs heeft per 21 oktober 2021 een vaststellingsbeschikking aan de Gemeente Noordwijk opgelegd voor de terugvordering van € 111.147,- inzake gemeentelijk onderwijsachterstandbeleid 2011-2018. Het restant bedrag ad € 15.753,- hoeft niet meer te blijven staan voor een eventuele terugvordering.

Te reserveren uitvoeringskosten TOZO

Bij de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers worden er nog kosten verwacht. Hiervoor is een reservering gemaakt. Voor 2024 zijn er geen kosten gemaakt, zodat de reservering blijft staan.

DUO Nationaal Programma Onderwijs

De verkregen middelen van het Rijk zijn in 2024 volledig besteed.

Specifieke Uitkeringen

Gemeenten kunnen extra geld krijgen om bepaald beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. In het overzicht worden deze opgesomd en weergegeven van toevoeging, vrijval en aanwending.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en rechten

Aan de passiefzijde van de balans staat buiten de balanstelling opgenomen het bedrag waartoe aan natuurlijke personen en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt. Deze betreffen voor derden gegarandeerde geldleningen en een garantstelling. De gemeente staat er bij de geldgever borg voor, dat de desbetreffende derde de aflossing en rente betaalt.

Het gaat hierbij om de volgende geldleningen van instellingen en verenigingen:

Borgstellingen

Voor de leningen van de woningstichtingen staat de gemeente voor 50% van de restanthoofdsom garant. Voor de overige leningen voor 100%.

Overige leningen en leningen van de Woningstichtingen

Bedrag x € Nr.	Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	Restant van de lening aan begin dienstjaar		Restant van de geldlening einde dienstjaar	
						Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
1	€ 81.680	nvt	Oprichten verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	5,3	€ 738	€ 738	€ -	€ -
2	€ 25.000	nvt	Aanbouw verenigingsgebouw	Muziekvereniging St. Jeanne d'Arc	4,9	€ 3.576	€ 3.576	€ 1.080	€ 1.080
52	€ 147.479	nvt	Tennispark Bollenpark	Tennisclub Noordwijk (voorheen T.C. Bollenpark)	6,24	€ 110.609	€ 110.609	€ 103.235	€ 103.235
82	€ 75.000	nvt	Nieuwbouw Schietsportaccomodatie	BVTL schietsportvereniging	5,4	€ 20.625	€ 20.625	€ 18.125	€ 18.125
201801	€ 250.000	nvt	Nieuwbouw t.b.v. Zeil Vereniging Noordwijk	Zeil Vereniging Noordwijk (ZVN)	2,05	€ 237.646	€ 237.646	€ 231.728	€ 231.728
201901	€ 385.000	nvt	Herstructurering tenniscomplex De Boekhorst	Tennisvereniging De Boekhorst	1,2	€ 346.870	€ 346.870	€ 335.680	€ 335.680
202001	€ 1.200.000	nvt	Complex VVSB	Voetbalvereniging St. Bavo (VVSB)	0,781	€ 1.120.000	€ 1.120.000	€ 1.080.000	€ 1.080.000
202002	€ 350.000	nvt	Nieuwbouw clubgebouw SJC	Stichting verenigingsgebouw SJC	2,8	€ 276.450	€ 276.450	€ 241.146	€ 241.146
202201	€ 84.000	B nvt	Aanleg 3 padelbanen	Tennisvereniging De Boekhorst	6,95	€ 77.538	€ 77.538	€ 64.722	€ 64.722
	€ 42.000	C nvt	Aanleg 3 padelbanen	Tennisvereniging De Boekhorst	7,15	€ 42.000	€ 42.000	€ 39.900	€ 39.900
	€ 2.640.159		**Totaal maatschappelijke organisaties**			**€ 2.236.052**	**€ 2.236.052**	**€ 2.115.616**	**€ 2.115.616**

Nr.	Bedrag x € Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	Restant van de lening aan begin dienstjaar Totaal	Restant van de lening aan begin dienstjaar Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Restant van de geldlening einde dienstjaar Totaal	Restant van de geldlening einde dienstjaar Waarvan door de gemeente gewaarborgd
60	€ 5.000.000	38180	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4,608	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 5.000.000	39031	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4,345	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 5.000.000	39573	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4.779	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 5.000.000	39575	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4,825	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 5.000.000	40171	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4,759	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 6.700.000	43059	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	3,43	€ 6.700.000	€ 3.350.000	€ 6.700.000	50% € 3.350.000
62	€ 3.750.000	47094	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,24	€ 3.750.000	€ 1.875.000	€ 3.750.000	50% € 1.875.000
60	€ 3.750.000	47100	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,018	€ 3.750.000	€ 1.875.000	€ 3.750.000	50% € 1.875.000
62	€ 3.000.000	47246	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,54	€ 3.000.000	€ 1.500.000	€ 3.000.000	50% € 1.500.000
60	€ 4.600.000	47967	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,515	€ 4.600.000	€ 2.300.000	€ 4.600.000	50% € 2.300.000
60	€ 4.700.000	48292	Woningstichting Stek	Woningstichting stek	1,193	€ 4.700.000	€ 2.350.000	€ 4.700.000	50% € 2.350.000
60	€ 5.000.000	48919	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,753	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
61	€ 4.000.000	50644	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,2	€ 4.000.000	€ 2.000.000	€ 4.000.000	50% € 2.000.000
63	€ 3.618.000	60226	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	4,86	€ 3.618.000	€ 789.958	€ 3.618.000	22,8607% € 827.100
63	€ 5.000.000	60475	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,597	€ 5.000.000	€ 1.091.705	€ 5.000.000	22,8607% € 1.143.035
63	€ 7.500.000	60477	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,62	€ 7.500.000	€ 1.637.558	€ 7.500.000	22,8607% € 1.714.553
63	€ 10.000.000	60632	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,94	€ 10.000.000	€ 2.183.410	€ 10.000.000	22,8607% € 2.286.070
63	€ 5.000.000	60640	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,24	€ 5.000.000	€ 1.091.705	€ 5.000.000	22,8607% € 1.143.035
63	€ 7.500.000	60965	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	2,35	€ 7.500.000	€ 1.637.558	€ 7.500.000	22,8607% € 1.714.553
63	€ 5.000.000	61087	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,809	€ 5.000.000	€ 1.091.705	€ 5.000.000	22,8607% € 1.143.035
63	€ 6.000.000	61091	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	1,822	€ 6.000.000	€ 1.310.046	€ 6.000.000	22,8607% € 1.371.642
63	€ 8.000.000	61931	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	0,19	€ 8.000.000	€ 1.746.728	€ 8.000.000	22,8607% € 1.828.856
63	€ 4.000.000	62228	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	3,228	€ -	€ -	€ 4.000.000	22,8607% € 914.428
63	€ 6.000.000	62229	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	3,238	€ -	€ -	€ 6.000.000	22,8607% € 1.371.642
63	€ 5.000.000	62704	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	3,18	€ -	€ -	€ 5.000.000	22,8607% € 1.143.035
63	€ 15.000.000	62802	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	3,276	€ -	€ -	€ 15.000.000	22,8607% € 3.429.105
63	€ 5.000.000	63218	Woningstichting Stek	Woningstichting Stek	2,889	€ -	€ -	€ 5.000.000	22,8607% € 1.143.035
	€ 153.118.000		**Totaal Woningstichting Stek**			**€ 118.118.000**	**€ 42.830.372**	**€ 153.118.000**	**€ 51.423.123**

Nr.	Bedrag x € Oorspronkelijk bedrag gegarandeerde geldlening	Nummer Waarborgfonds Sociale Woningbouw	Doel geldlening	Naam van de geldnemer	Rente %	Restant van de lening aan begin dienstjaar Totaal	Restant van de lening aan begin dienstjaar Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Restant van de geldlening einde dienstjaar Totaal	Restant van de geldlening einde dienstjaar Waarvan door de gemeente gewaarborgd
61	€ 1.815.000	18610	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,94	€ 1.060.000	€ 530.000	€ 1.010.750	50% € 505.375
61	€ 817.000	18611	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,95	€ 470.000	€ 235.000	€ 448.257	50% € 224.129
60	€ 5.000.000	33190	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	5.40	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ -	50% € -
60	€ 4.000.000	37841	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,795	€ 4.000.000	€ 2.000.000	€ 4.000.000	50% € 2.000.000
60	€ 2.612.000	38137	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,38	€ 2.612.000	€ 1.306.000	€ 2.612.000	50% € 1.306.000
60	€ 4.000.000	38574	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,18	€ 4.000.000	€ 2.000.000	€ 4.000.000	50% € 2.000.000
60	€ 2.269.000	39173	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,805	€ 2.268.901	€ 1.134.451	€ 2.268.901	50% € 1.134.451
61	€ 5.000.000	39732	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,73	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
60	€ 5.000.000	42219	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,495	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
61	€ 5.000.000	42518	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,155	€ 5.000.000	€ 2.500.000	€ 5.000.000	50% € 2.500.000
61	€ 6.000.000	45439	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,56	€ 6.000.000	€ 3.000.000	€ 6.000.000	50% € 3.000.000
60	€ 6.000.000	50484	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	0,545	€ 6.000.000	€ 3.000.000	€ 6.000.000	50% € 3.000.000
63	€ 626.000	60343	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	4,86	€ 626.000	€ 626.000	€ 626.000	100% € 626.000
63	€ 5.000.000	60421	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	0,675	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 5.000.000	60799	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	1,56	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 5.000.000	61168	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	0,13	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ -	100% € -
63	€ 5.000.000	61491	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,05	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 5.000.000	61974	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,29	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 6.000.000	62396	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	3,15	€ -	€ -	€ 6.000.000	100% € 6.000.000
63	€ 5.000.000	63090	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	0,42	€ -	€ -	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 5.000.000	63129	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,468	€ -	€ -	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
63	€ 5.000.000	63134	Woningstichting NWHT	Sint Antonius van Padua	2,957	€ -	€ -	€ 5.000.000	100% € 5.000.000
	€ 94.139.000		**Totaal woningstichting Sint Antonius van Padua**			**€ 72.036.901**	**€ 48.831.451**	**€ 82.965.908**	**€ 62.295.954**
	€ 249.897.159		**Totaal generaal**			**€ 192.390.953**	**€ 93.897.874**	**€ 238.199.524**	**€ 115.834.693**

Garantstelling

Er zijn geen bedragen waarvoor de gemeente voor derden garant staat als zekerheid voor aangetrokken financiering.
De kredietfaciliteit van de GOM bij de BNG bedraagt in totaal € 35 miljoen. Als zekerheid hebben de vijf aandeelhouders ieder daarvoor een bankgarantie ad € 7 miljoen gesteld.

Er zijn geen betalingen (door de gemeente) gedaan inzake de borg- en garantstelling tot en met het eind van het begrotingsjaar.

Overige niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

De gemeente is voor toekomstige jaren onder meer verbonden aan:

- diverse afgesloten contracten waaronder leerlingenvervoer, verzekeringen en onderhoud. Hierin zijn verplichtingen voor de toekomst opgenomen.
- Lopende Europese aanbestedingen.

Lopende Europese aanbestedingen:

Omschrijving Europees aanbestede activiteit	Typering opdracht	Aanbestedings-procedure afgerond	Gegunde inkoopprijs	Contractduur incl. verl opties (bv 2+1+1)	Toelichting
ICT Infrastructuur	Levering	Q2 2022	2.305.106,85	3+1+1+1	
Leerlingenvervoer	Dienst	Q2 2019	9456,22	2+1+1+1+1	Bedrag per week
Transport en verwerking GFT afval	Dienst	Q4 2023		4+2+2	38,00 per ton restafval, transporttarief 0,28 per ton Jaarlijkse indexering
Zaaksysteem	Dienst	Q4 2018	480.123,00	3+2+2+2	
Raamovk openbare verlichting	Levering	Q4 2019	3.724.378,00	4	
Raamovereenkomst Uitzendkrachten	Dienst	Q1 2020		2+1+1+1	Uurloon afhankelijk van loonschalen van de toepasselijke CAO of beloningsregeling van Inlener.
Levering elektriciteit en gas	Levering	Q4 2023	913.600,00	2+2+2	
Groot onderhoud sportvelden	Werk	Q1 2022	137.000,00	2+1+1	indexering van toepassing
Onderhoud speelvoorzieningen	Dienst	Q3 2020	284.578,97	4+1+1	
Accountantsdiensten	Dienst	Q2 2021	300.000,00	4	op basis van jaarbedrag 2021 € 75.000,00
Strandreinigingsdiensten	Dienst	Q1 2021	650.000,00	4+1+1	
e-HRM en salarisadministratie	Dienst	Q2 2022	296.988,40	4+3+3	
Software Financiële administratie	Dienst	Q1 2022	1.202.632,17	6+2+2	
Parkeerdienstverlening	Dienst	Q2 2023	1.608.080,00	4+1+1	
Vervangen bomen	Levering	Q3 2023	336.755,89	2+1+1	
CAR verzekering	Dienst	Q4 2023	494.100,00	1+1+1+1+1+1+1+1+1+1	Max. waarde basis van 10 jaar
Aansprakelijkheidsverzekering	Dienst	Q4 2023	64.522,30	1+1+1+1+1+1+1+1+1+1	Prijs op jaarbasis
Publicatie gemeenteberichten	Dienst	Q2 2023	0,19	2+1+1	Millimeterprijs
End User Devices	Levering	Q1 2024		2+1+1	4.133 stuks maximaal aantal af te nemen devices

3.1.5 Toelichting op overzicht van baten en lasten

Analyse van afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en jaarstukken

Programma 1: Bestuur en Dienstverlening

1. Bestuur en Dienstverlening	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 11.630.776	€ 12.867.534	€ 15.142.842	€ -2.275.308	N
Baten	€ 3.085.344	€ 4.685.831	€ 6.883.929	€ 2.198.098	V
Saldo Programma	**€ -8.545.432**	**€ -8.181.703**	**€ -8.258.913**	**€ -77.210**	**N**
Storting in reserves	€ 905.000	€ 7.608.036	€ 8.131.359	€ -523.323	N
Onttrekking aan reserves	€ 3.923.973	€ 7.399.134	€ 6.772.178	€ -626.956	N
Resultaat	**€ -5.526.459**	**€ -8.390.605**	**€ -9.618.094**	**€ -1.227.489**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Financieel Beleid			
Toegerekende rente aan taakvelden In 2024 was er een bedrag begroot van € 1.804.519,- voor toerekening rente aan taakvelden en grondexploitaties. De werkelijke doorbelasting kwam echter uit op € 1.624.684,-. Hogere rentebaten leidden tot een verlaging van de toe te rekenen rente aan de taakvelden. De raming is met de Najaarsnota 2025 bijgesteld maar achteraf blijken de werkelijke rentebaten met € 179.835,- van de prognose af te wijken.	€ -179.835	N	I
Huisvesting Extern			
Onderhoud overige gebouwen en gymastieklokalen Begroot voor het onderhoud externe gebouwen is € 1.114.345,-. Werkelijk is er € 862.740,- uitgegeven. Het surplus zal per reserve (Onderhoud Gymnastieklokalen en Onderhoud overige gebouwen) gedoteerd worden aan de reserve. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van een lagere bijdrage daarvoor uit de reserve. De onderschrijding vind vooral plaats bij de Parkeergarage Oude Zeeweg (begroot € 135.000,-, werkelijk uitgegeven € 12.000,- en het onderhoud op de sportgebouwen (begroot € 174.000,-, werkelijk uitgegeven € 75.000,-).	€ 251.604	V	I
DPO Gebouw Dit betreft een budget van € 100.000,- beschikbaar gesteld uit de algemene reserve voor de herontwikkeling van het DPO gebouw. De ontwikkeling heeft niet in 2024 plaatsgevonden en zal in 2025 en verder plaats vinden waardoor dit budget beschikbaar moet blijven. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van een lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 100.000	V	I
Sportbedrijf Noordwijk Bij het opstellen van de onderhoudsplannen zijn de kosten voor onderhoud aan de binnensportaccommodaties berekend. De bijdrage wordt betaald aan het Sportbedrijf die zorg draagt voor uitvoering van het geplande onderhoud. De	€ -231.830	N	S

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
onderhoudskosten die wel zijn opgenomen in de begroting, betreffen het eigenaarsdeel, oftewel het deel waarvoor de gemeente verantwoordelijk is. De kosten die nog niet zijn opgenomen in de begroting, zijn de kosten voor huurdersonderhoud. Deze vallen onder de verantwoordelijkheid van het Sportbedrijf en worden via een bijdrage door de gemeente vergoed. Werkelijk is er € 231.830,- uitgegeven. Vanaf 2025 wordt deze bijdrage opgenomen in het product Sport.				
Onroerende Zaken				
Aan- en verkoop onroerende zaken Dit betreffen de Juridische kosten die de gemeente Noordwijk heeft gemaakt in 2024. Begroot in 2024 is € 55.590,-. Werkelijk is er € 263.788,- uitgegeven. De overschrijding heeft te maken met de inhuur van een jurist vastgoed van € 36.000,- welke niet begroot is. De andere grote overschrijding vindt plaats op rechtskundig/deskundig advies waar € 56.000,- begroot is, maar er werkelijk € 164.000,- wordt uitgegeven. Onder andere zijn dit kosten voor bestemmingsplannen Herenweg 21-23, kosten Achterweg en het Vuurtorenplein. Voor 2025 word er gekeken naar een andere invulling zodat in de toekomst de kosten onder controle komen.	€	-208.199	N	I
Herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid De gemeente maakt kosten voor het mogelijk maken van uitvoering van particuliere initiatieven. De initiatiefnemers verstrekken aan de gemeente een vergoeding voor de gemaakte kosten. Omdat het initiatief bij de inwoners en bedrijven ligt is van de uitgaven vooraf geen inschatting te maken. Er is voor 2024 geen bedrag begroot en werkelijk is er € 434.441,- betaald. Hier tegenover staan inkomsten van € 596.248,- waardoor er een positief resultaat ontstaat op particuliere initiatieven. Het afgelopen jaar zijn er hoofdzakelijk kosten en opbrengsten geweest voor de herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid. Het betreft hierbij faciliterend grondbeleid waarbij sprake is van een anterieure overeenkomst. Er is in dat geval geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij.	€	-434.441	N	I
Afwaarderen gronden Achterweg en storting in voorziening Voorzienbare verliezen Materiële Vaste Activa (MVA) Vanwege een uitspraak van de provincie in november 2024 over de warme gronden in het gebied de Achterweg, moeten we de in 2020 (H1392) en 2023 (H1364) gekochte percelen afwaarderen naar voorraden grond. Dit zorgt voor een last van € 404.709,- Dit bedrag wordt in een nieuw te vormen voorziening Voorzienbare verliezen MVA gestort.	€	-404.708	N	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Storting in Voorziening wethouders pensioenen In 2024 is een bedrag in deze voorziening gestort vanwege een waardeoverdracht van een nieuwe wethouder en de positieve eindafrekening vanuit onze pensioenbeheerder over 2023 en 2024. Hiervoor is een storting gedaan van in totaal € 100.756,-. Hiernaast is er een storting gedaan van € 1.058.060,- in deze voorziening. Waar de rekenrente afgelopen jaren flink is gestegen is deze nu ten opzichte van vorig jaar gedaald van 3,160% naar 2,325%. Dit zorgt ervoor dat er minder rente wordt toegerekend aan deze voorziening en er dus extra bijgestort dient te worden om de gewenste eindbedragen per 31 december 2024 te realiseren. In totaal vindt er in 2024 dus een storting plaats van € 1.158.817,-. Er was een bedrag van € 140.000,- geraamd als storting.	€	-1.018.817	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	-149.081	N	
Totaal lasten	€	-2.275.308	N	

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Financieel Beleid				
Rentebaten uitgezette gelden In 2024 was er een bedrag begroot voor 2024 van € 1.498.441,- voor rente verstrekte geldleningen. De werkelijke baten kwamen echter uit op € 2.036.487,-. Dit resulteert in een positief effect van € 538.046,-. Met de Najaarsnota 2024 hebben we een voorzichtige inschatting gemaakt van hogere ontvangen rentebaten omdat we in 2024 veel rente via schatkistbankieren ontvangen. Uiteindelijk blijkt dat we nog meer rentebaten daadwerkelijk hebben ontvangen dan de bijgestelde raming. Dat komt onder meer doordat het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland op 18 december 2024 heeft besloten om de rentebaten van het Rif (Regionaal Investeringsfonds) terug te storten naar de gemeenten wat voor Noordwijk een opbrengst heeft gegeven van € 165.307,-. En door een op 16 december 2024 ontvangen rente van € 94.086,- voor een verstrekte geldlening aan Alliander.	€	538.046	V	I
BTW controle Door de controle van de BTW heeft er een suppletie op de BTW plaatsgevonden over de jaren 2019-2023. Controle was nodig omdat er een andere labeling van de BTW heeft plaatsgevonden. Deze inkomsten van € 301.200 waren niet voorzien en daarom niet begroot.	€	301.200	V	I
Burgerlijke stand				

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Legesopbrengsten reisdocumenten In 2024 is er een bedrag begroot van € 508.031,- voor legesopbrengsten van de reisdocumenten. De werkelijke inkomsten kwamen in 2024 echter uit op € 614.890,-. Deze overschrijding van € 106.859,- wordt veroorzaakt doordat er meer reisdocumenten zijn uitgegeven als gevolg van de paspoortpiek. De huidige 'paspoortpiek' bij Nederlandse gemeenten is het gevolg van de verlenging van de geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten voor volwassenen van vijf naar tien jaar in 2014. Daardoor verlopen vanaf 2024 de eerste documenten met een geldigheidsduur van tien jaar, wat leidt tot een toename in het aantal aanvragen. Deze verhoogde aanvraagperiode wordt verwacht aan te houden tot en met 2028.	€	106.859	V	I
Belastingen Lisse/Noordwijk/Teylingen De begrote gezamenlijke bijdrage vanuit Lisse en Teylingen voor Belastingen Bollenstreek was € 1.160.193,-. Daadwerkelijk is een bedrag van € 1.294.815,- verrekend. Oorzaak is dat verhoogde begroting voor ingeleend personeel niet is aangepast in de begroting. Tevens zijn ook automatiseringskosten en proceskosten toegenomen. Deze kosten zijn ook meegenomen in een hogere bijdrage van de gemeenten Lisse en Teylingen.	€	134.622	V	S
Onroerende Zaken Aan- en verkoop onroerende zaken	€	270.000	V	I
In 2024 is er een aantal grondverkopen geweest die niet voorzien waren. Het betreffen: 1: De particuliere verkoop van een perceel op de Zeereep. 2: Aan Padua is een stuk grond verkocht om sociale woningbouw mogelijk te maken. De opbrengst van € 270.000,- is nav een raadsvoorstel gestort in de Reserve winst uit grondbedrijf.	€	145.530	V	I
Herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid De gemeente maakt kosten voor het mogelijk maken van uitvoering van particuliere initiatieven. De initiatiefnemers verstrekken aan de gemeente een vergoeding voor de gemaakte kosten. Omdat het initiatief bij de inwoners en bedrijven ligt is van de uitgaven vooraf geen inschatting te maken. Er is voor 2024 geen bedrag begroot, maar er is € 596.428,- ontvangen. Hier tegenover staan kosten van € 434.441,- waardoor er een positief resultaat ontstaat op particuliere initiatieven. Het afgelopen jaar zijn er hoofdzakelijk kosten en opbrengsten geweest voor de herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid. Het betreft hierbij faciliterend grondbeleid waarbij sprake is van een anterieure overeenkomst. Er is in dat geval geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij.	€	596.428	V	I
Wethouders pensioenen In de Voorziening Wethouders pensioenen valt er een bedrag vrij vanuit deze voorziening van in totaal € 241.787,-. Dit wordt onder andere veroorzaakt doordat er wachtgeld in 2024 niet uitbetaald hoeft te worden aan voormalig wethouders die elders aan het werk zijn gegaan. Daarnaast zijn er afrekeningen ontvangen van onze pensioenbeheerder van de afgelopen jaren en een waarde-overdracht ter hoogte van	€	342.543	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
totaal € 100.756,- Dit resulteert in hogere baten van € 342.543,-				
Overige verschillen < € 100.000	€	-237.130	N	
Totaal baten	€	2.198.098	V	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*		Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Huisvesting Extern				
Onderhoud overige gebouwen en gymastieklokalen Begroot voor het onderhoud externe gebouwen is € 1.114.345,-. Werkelijk is er € 862.740,- uitgegeven. Het surplus zal per reserve (Onderhoud Gymnastieklokalen en Onderhoud overige gebouwen) gedoteerd worden aan de reserve. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van een lagere bijdrage daarvoor uit de reserve. De onderschrijding vind vooral plaats bij de Parkeergarage Oude Zeeweg (begroot € 135.000,- werkelijk uitgegeven € 12.000,- en het onderhoud op de sportgebouwen (begroot € 174.000,-, uitgegeven € 75.000,-)	€	-251.604	N	I
Onroerende Zaken				
Aan- en verkoop onroerende zaken Dit betreffen grondverkopen. Aan Padua is verkocht om sociale woningbouw mogelijk te maken. De opbrengst van € 270.000,- is naar aanleiding van een raadsvoorstel gestort in de Reserve winst uit grondbedrijf.	€	-270.000	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	-1.719	N	
Totaal Toevoegingen	€	-523.323	N	

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Huisvesting Extern			
DPO Gebouw Dit betreft een onttrekking uit de algemene reserve voor de herontwikkeling van het DPO gebouw. De ontwikkeling zal in 2025 en verder plaats vinden waardoor dit budget in 2024 niet is aangewend en beschikbaar moet blijven in 2025.	€ -100.000	N	I
Huisvesting gemeentehuizen			
Onderhoud huisvesting Begroot voor het onderhoud interne gebouwen is € 284.559,-. Werkelijk is er € 810.632,- uitgegeven. Reden voor de overschrijding is een dak renovatie van het gemeentehuis van Noordwijk waar € 633.778,- aan is uitgegeven. De overschrijding wordt onttrokken uit de reserve onderhoud interne gebouwen. De dak renovatie was meegenomen in het Meerjaren Onderhouds plan, maar was uitgesteld vanwege diverse redenen. Derhalve was er genoeg ruimte in de reserve onderhoud interne gebouwen om de verbouwing te dekken.	€ 526.073	V	I
Vastgoedvisie Er is € 50.000,- begroot voor het opstellen van de vastgoedvisie. Deze is intern opgesteld en inmiddels afgerond. Hierdoor was het budget van € 50.000,- niet nodig. De dekking van deze incidentele uitgave was voorzien in de algemene reserve. Deze reservering uit de algemene reserve is door de interne oplossing niet meer nodig.	€ -50.000	N	I
Asiel en migratie Er is een bedrag van € 680.000,- van 2023 naar 2024 overgeheveld ter dekking van tijdelijke kosten voor asiel en migratie. Hiervan is € 120.000,- besteed aan tijdelijke inhuur en € 146.000,- aan hogere kosten van de opvang voor Oekraïners. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door met name hogere kosten voor beveiliging en bijdragen aan de huisvesting in het Zilveren Kruisgebouw. Dekking van deze incidentele uitgaven was voorzien uit de algemene reserve. Doordat er minder is uitgegeven is een lagere onttrekking uit de algemene reserve nodig..	€ -413.839	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -589.190	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -626.956	N	

Programma 2: Veiligheid

2. Veiligheid	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 6.041.034	€ 6.336.225	€ 6.186.345	€ 149.880	V
Baten	€ 427.811	€ 427.811	€ 446.104	€ 18.293	V
Saldo Programma	**€ -5.613.223**	**€ -5.908.414**	**€ -5.740.240**	**€ 168.174**	**V**
Storting in reserves	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ -	N
Onttrekking aan reserves	€ 148.507	€ 215.005	€ 88.385	€ -126.620	N
Resultaat	**€ -5.504.716**	**€ -5.733.409**	**€ -5.691.855**	**€ 41.554**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Handhaving Algemeen In 2024 is een bedrag begroot van € 188.498,-. Dit budget is bedoeld voor extra inzet BOA's in de periode van 2023 t/m 2025. Hiermee is de formatie voor de boa's voor de periode 2023-2025 tijdelijk uitgebreid. De dynamiek van Noordwijk als kustplaats (in de zomer te vergelijken met een 100.000+ gemeente) en ontwikkelingen op diverse vlakken van handhaving zoals verbreding van het takenpakket door toenemende bevoegdheden maakten uitbreiding van capaciteit noodzakelijk. De werkelijke kosten kwamen in 2024 echter uit op € 88.385,-. De onderschrijding van € 100.113,- wordt veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt en doordat er tijd zit tussen wisseling van persoon. Voorgesteld wordt € 50.000,- van het restant van € 100.113,- via de algemene reserve door te zetten naar 2025 voor de extra inzet BOA's in 2025. Tegenover het voordeel van lagere uitgaven staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 100.113	V	I
Overige verschillen < € 100.000	€ 49.767	V	
Totaal lasten	€ 149.880	V	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Handhaving Algemeen In 2024 is een bedrag begroot van € 188.498,-. Dit budget is bedoeld voor extra inzet BOA's in de periode van 2023 t/m 2025. Hiermee is de formatie voor de boa's voor de periode 2023-2025 tijdelijk uitgebreid. De dynamiek van Noordwijk als kustplaats (in de zomer te vergelijken met een 100.000+ gemeente) en ontwikkelingen op diverse vlakken van handhaving zoals verbreding van het takenpakket door toenemende bevoegdheden maakten uitbreiding van capaciteit noodzakelijk. De werkelijke kosten kwamen in 2024 echter uit op € 88.385,-. De onderschrijding van € 100.113,- wordt veroorzaakt door krapte op de arbeidsmarkt en doordat er tijd zit tussen wisseling van persoon. Voorgesteld wordt € 50.000,- van het restant van € 100.113,- via de Algemene Reserve door te zetten naar 2025 voor de extra inzet BOA's in 2025. Tegenover het voordeel van lagere uitgaven staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -100.113	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -26.507	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -126.620	N	

Programma 3: Verkeer en Parkeren

3. Verkeer en Parkeren	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 11.755.996	€ 11.422.808	€ 10.590.230	€ 832.578	V
Baten	€ 526.048	€ 860.048	€ 1.009.677	€ 149.629	V
Saldo Programma	**€ -11.229.948**	**€ -10.562.760**	**€ -9.580.553**	**€ 982.207**	**V**
Storting in reserves	€ -	€ -	€ 705.105	€ -705.105	N
Onttrekking aan reserves	€ 249.706	€ 644.340	€ 468.605	€ -175.735	N
Resultaat	**€ -10.980.242**	**€ -9.918.420**	**€ -9.817.053**	**€ 101.367**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str.
Openbare verlichting			
Energieverbruik openbare verlichting In 2025 is een bedrag begroot van € 531.791,- voor energieverbruik. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 271.339,-. De reden daarvoor is dat de variabele tarieven dit jaar aanzienlijk gedaald zijn ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarentegen zijn de vaste leveringskosten van energie weer iets hoger geworden. Het variabele deel bepaalt voor het grootste deel de energiekosten voor openbare verlichting . Dit heeft per saldo gedurende het jaar geleid tot aanzienlijk minder kosten. Daarnaast waren er ook nog afrekeningen (minder kosten) van voorgaande jaren binnengekomen.	€ 260.452	V	S
Verhardingen			
Onderhoud wegen In 2024 is een bedrag begroot van € 1.998.360,- voor klein en groot onderhoud van de wegen. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 1.578.534,-. Het in 2024 geplande groot onderhoud van met name de Berckelweg en Schelftweg schuiven door naar volgend jaar. Die hebben vanwege natte omstandigheden in het najaar niet kunnen plaatsvinden. Dit betekent een voordeel van minder kosten het afgelopen jaar. Tegenover het voordeel van minder kosten staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de Egalisatiereserve verharding.	€ 419.826	V	I
Herstellen van onderhoudsachterstand wegen Voor de kosten van het herstellen van de bij weginspectie geconstateerde onderhoudsachterstand is een budget ter beschikking gesteld van € 600.000,- voor de jaren 2021 tot en met 2023, te dekken door een bijdrage uit de Egalisatiereserve verharding. Het herstellen van de onderhoudsachterstand van de Weteringkade is vanwege het uitstel door de werkzaamheden bij de Parallel Boulevard / De Grent in 2024 gedaan. En het herstellen van de Boender is ook in 2024 gedaan. Daarmee is er geen onderhoudsachterstand meer en is het resterende beschikbare budget van € 79.958,- niet meer nodig. Tegenover het voordeel van minder kosten staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de Egalisatiereserve verharding.	€ 79.958	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str.
Aanleg kabels en leidingen door netbeheerders In 2024 is een bedrag begroot van € 389.146,- voor toezicht op aanleg kabels en leidingen. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 250.787,-. De complexiteit van het gebruik van de ondergrond door nutsbedrijven neemt toe door de energietransitie, de aanleg van warmtenetten en de uitrol van glasvezelnetwerken. Dit heeft geleid tot meer vergunningaanvragen voor de aanleg van kabels en leidingen waardoor er meer legesopbrengsten ontvangen zijn. Op basis van de prognose van het aantal vergunningaanvragen was er een extra opbrengst in 2024 te verwachten van € 164.000,- die via de Voorjaarsnota 2024 is bijgeraamd. In werkelijkheid is de toename minder extreem groot geworden. Daar staat tegenover dat de gemeente extra capaciteit inzet op het toezicht op de werkzaamheden door de netbeheerders, wat ook met de Voorjaarsnota 2024 is bijgeraamd, maar ook dat extra toezicht minder nodig is geweest.	€	138.525	V	I
Straatreiniging en Gladheidbestrijding In 2024 is een bedrag begroot van € 1.118.069,- voor straatreiniging en gladheidbestrijding. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 1.334.240,-. Er is veel inzet geweest om bijplaatsingen bij ondergrondse containers en brengparkjes te verwijderen en schoon te houden. Verder is wederom gebleken dat er meer kosten gemaakt moeten worden voor het ledigen van afvalbakken en het vegen van de straten om het op toelaatbaar beeld te onderhouden. Ook de kosten voor onkruidbestrijding zijn aanhoudend hoog doordat er al enige jaren geen gebruik meer gemaakt mag worden van chemische bestrijding (glyfosaat).	€	-216.171	N	S
Overige verschillen < € 100.000	€	149.989	V	
Totaal lasten	€	832.578	V	

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Verhardingen Onderhoud wegen In 2024 is er geen bedrag begroot voor vergoedingen en/of subsidiebijdragen voor onderhoud wegen. Echter zijn de werkelijke vergoedingen uitgekomen op € 285.278,-. Er zijn meer vergunningaanvragen voor de aanleg van kabels en leidingen waardoor er ook degeneratievergoedingen voor het herstellen van de bestrating ontvangen zijn. Er is subsidie verkregen voor het verkeersveiliger inrichten van Langevelderslag. Dit betekent een voordeel want de uitvoering van deze werkzaamheden en de daarmee gemoeide kosten zijn meegenomen met het geplande groot onderhoud.	€	285.278	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Aanleg kabels en leidingen door netbeheerders In 2024 is een bedrag begroot van € 644.000,- voor opbrengst vergunningverlening voor aanleg kabels en leidingen. Echter zijn de werkelijke opbrengsten uitgekomen op € 480.560,-. De complexiteit van het gebruik van de ondergrond door nutsbedrijven neemt toe door de energietransitie, de aanleg van warmtenetten en de uitrol van glasvezelnetwerken. Dit heeft geleid tot meer vergunningaanvragen voor de aanleg van kabels en leidingen waardoor er meer legesopbrengsten ontvangen zijn. Op basis van de prognose van het aantal vergunningaanvragen was er een extra opbrengst in 2024 te verwachten van € 164.000,- die via de Voorjaarsnota 2024 is bijgeraamd. In werkelijkheid is de toename minder extreem groot geworden. Daar staat tegenover dat de gemeente extra capaciteit inzet op het toezicht op de werkzaamheden door de netbeheerders, wat ook met de Voorjaarsnota 2024 is bijgeraamd, maar ook dat extra toezicht is minder nodig geweest.	€	-163.440	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	27.792	V	
Totaal baten	€	149.629	V	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Verhardingen			
Groot onderhoud wegen In 2024 is een bedrag begroot van lasten minus baten van € 1.986.047,- voor klein en groot onderhoud van de wegen. Echter is dit werkelijk uitgekomen op € 1.280.943,-. Het in 2024 geplande groot onderhoud van met name de Berckelweg en Schelftweg schuiven door naar volgend jaar. Die hebben vanwege natte omstandigheden in het najaar niet kunnen plaatsvinden. Dit betekent een voordeel van minder kosten het afgelopen jaar. Daarnaast zijn er meer opbrengsten door meer vergunningaanvragen voor de aanleg van kabels en leidingen waardoor er ook degeneratievergoedingen voor het herstellen van de bestrating ontvangen zijn. En er is subsidie verkregen voor het verkeersveiliger inrichten van Langevelderslag. Tegenover het voordeel van minder kosten en meer baten staat het nadeel van de storting van dat voordeel in de Egalisatiereserve verharding.	€ -705.105	N	
Overige verschillen < € 100.000	€ -	N	
Totaal Toevoegingen	€ -705.105	N	

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Verhardingen			
Herstellen van onderhoudsachterstand wegen Voor de kosten van het herstellen van de bij weginspectie geconstateerde onderhoudsachterstand is een budget ter beschikking gesteld van € 600.000,- voor de jaren 2021 tot en met 2023, te dekken door een bijdrage uit de Egalisatiereserve verharding. Het herstellen van de onderhoudsachterstand van de Weteringkade is vanwege het uitstel door de werkzaamheden bij de Parallel Boulevard / De Grent in 2024 gedaan. En het herstellen van de Boender is ook in 2024 gedaan. Daarmee is er geen onderhoudsachterstand meer en is het resterende beschikbare budget van € 79.958,- niet meer nodig. Tegenover het voordeel van minder kosten staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de Egalisatiereserve verharding.	€ -79.958	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -95.777	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -175.735	N	

Programma 4: Economie

4. Economie	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 4.534.254	€ 5.107.689	€ 4.722.499	€ 385.190	V
Baten	€ 882.633	€ 882.633	€ 897.953	€ 15.320	V
Saldo Programma	**€ -3.651.621**	**€ -4.225.056**	**€ -3.824.546**	**€ 400.510**	**V**
Storting in reserves	€ 1.280.000	€ 1.280.000	€ 1.280.000	€ -	N
Onttrekking aan reserves	€ 1.843.359	€ 2.683.879	€ 2.472.025	€ -211.854	N
Resultaat	**€ -3.088.262**	**€ -2.821.177**	**€ -2.632.521**	**€ 188.656**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Strandexploitatie			
Reinigen strand Begroot is € 666.900,- en werkelijk uitgegeven is € 545.782,-. De vermindering in kosten van de strandreiniging bestaat uit 2 componenten. De kosten voor het schoonmaken van het strand zijn verlaagd door herziene afspraken met de partij die het strand schoonmaakt. Aan de andere kant zit er een kosten reductie in voor het zelf verzorgen van de afval verwerking van een aantal strand paviljoens.	€ 121.119	V	S
Opstellen strandnota Dit betreft een budget van € 80.125,- die beschikbaar is gesteld voor de strandnota 2022-2026 waarin het toegankelijk maken van het strand voor minder valide mensen een speerpunt is. Er is in 2024 geen geld op uitgegeven, maar de verwachting is dat dit bedrag nog wel benodigd is in 2025 en verder en dat de bijdrage uit de reserve nog nodig is.	€ 80.125	V	I
Overige verschillen < € 100.000	€ 183.946	V	
Totaal lasten	€ 385.190	V	

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Strandexploitatie			
Begroot is € 772.925 en werkelijk is ontvangen € 689.834,-. Vanwege een juridisch geschil met enkele paviljoenhouders zijn de werkelijke huurinkomsten lager uitgevallen dan begroot. Hier tegenover staan de verminderde kosten voor het reiniging van het strand.	€ -83.091	N	S
Overige verschillen < € 100.000	€ 98.411	V	
Totaal baten	€ 15.320	V	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Strandexploitatie			
Opstellen strandnota Dit betreft een budget van € 80.125,- wat beschikbaar is gesteld voor de strandnota 2022-2026 waarin het toegankelijk maken van het strand voor minder valide mensen een speerpunt is. Er is in 2024 geen geld op uitgegeven en daarom is een onttrekking in 2024 uit de reserve niet nodig. De verwachting is wel dat dit bedrag nog wel benodigd is in 2025 en verder en dat de bijdrage uit de reserve nog nodig is.	€ -80.125	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -131.729	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -211.854	N	

Programma 5: Onderwijs

5. Onderwijs	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 5.992.446	€ 5.825.382	€ 5.329.575	€ 495.807	V
Baten	€ 888.279	€ 1.032.548	€ 1.065.102	€ 32.554	V
Saldo Programma	**€ -5.104.167**	**€ -4.792.834**	**€ -4.264.473**	**€ 528.361**	**V**
Storting in reserves	€ 250.637	€ 617.010	€ 474.182	€ 142.828	V
Onttrekking aan reserves	€ 160.000	€ 325.000	€ 143.897	€ -181.103	N
Resultaat	**€ -5.194.804**	**€ -5.084.844**	**€ -4.594.758**	**€ 490.086**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Huisvesting onderwijs			
Brede School Boechorst In de Najaarsnota is een bedrag van € 165.000,- opgenomen en toegekend voor de aanpak van de constructiefouten (dakreparatie) bij BS De Boechorst. Een deel hiervan is in 2024 besteed, de overige aanpassingen volgen in 2025. Tegenover het voordeel van lagere uitgaven staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 120.459	V	I
Lokaal Onderwijsbeleid			
Vakonderwijs gymnastiek Er is voor het vakonderwijs gymnastiek en de combinatiefunctie € 442.235,- begroot en voor € 234.518,- werkelijk besteed. Het verschil is ontstaan, omdat een deel wordt betaald uit de tijdelijke regeling Gezond en Actief Leefstijlakkoord (GALA). Het niet besteden van het GALA budget zou leiden tot terugbetaling aan het rijk.	€ 207.717	V	I
Overige verschillen < € 100.000	€ 167.631	V	
Totaal lasten	€ 495.807	V	

Analyse verschillen baten

Geen verschillen groter dan € 100.000,-

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Huisvesting onderwijs			
Brede School Boechorst In de Najaarsnota is een bedrag van € 165.000,- opgenomen en toegekend voor de aanpak van de constructiefouten (dakreparatie) bij BS De Boechorst. Een deel hiervan is in 2024 besteed, de overige aanpassingen volgen in 2025. Tegenover het voordeel van lagere uitgaven staat het nadeel van lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -120.459	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -60.644	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -181.103	N	

Programma 6: Sport, cultuur en recreatie

6. Sport, cultuur en recreatie	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 9.855.983	€ 9.278.824	€ 9.370.994	€ -92.170	N
Baten	€ 1.511.340	€ 1.993.663	€ 1.738.801	€ -254.862	N
Saldo Programma	**€ -8.344.643**	**€ -7.285.161**	**€ -7.632.193**	**€ -347.032**	**N**
Storting in reserves	€ 462.216	€ 791.566	€ 863.531	€ -71.965	N
Onttrekking aan reserves	€ 2.689.799	€ 2.822.813	€ 2.650.928	€ -171.885	N
Resultaat	**€ -6.117.060**	**€ -5.253.914**	**€ -5.844.795**	**€ -590.881**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving bedragen in €	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Sport			
Sportsubsidies Er is, ten onrechte zowel in de voorjaarsnota als in de najaarsnota een extra huurbate van € 127.000,- opgenomen voor huur van de tijdelijke Schelft en de sporthal Lageweg. Tegenover het nadeel van de hogere gemeentelijke bijdrage aan het sportbedrijf staat het voordeel van een hogere huuropbrengst.	€ 127.000	V	I
Afschrijving investeringen sportvoorzieningen Voor de afschrijvingslasten van de sportvoorzieningen is oorspronkelijk € 2.229.215,- begroot. Omdat enkele complexen pas in 2024 gereed zijn gekomen is met de najaarsnota de begroting verlaagd naar € 1.245.702,-. Helaas is hierbij het bedrag voor de Lageweg (€ 392.613,-) dubbel verlaagd. De werkelijke afschrijving bedraagt € 1.638.315,-.	€ -392.613	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ 173.443	V	
Totaal lasten	€ -92.170	N	

Omschrijving *bedragen in €*	Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Sport			
Sportsubsidies Er is, ten onrechte zowel in de voorjaarsnota als in de najaarsnota een extra huurbate van € 127.000,- opgenomen voor huur van de tijdelijke Schelft en de sporthal Lageweg. Tegenover het nadeel van de hogere gemeentelijke bijdrage aan het sportbedrijf staat het voordeel van een hogere huuropbrengst.	€ -127.000	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -127.862	N	
Totaal baten	€ -254.862	N	

Analyse verschillen reserves

Geen verschillen groter dan € 100.000,-

Programma 7: Sociaal Domein en Volksgezondheid

7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 50.738.969	€ 59.307.662	€ 57.670.635	€ 1.637.027	V
Baten	€ 12.534.117	€ 19.887.974	€ 21.045.624	€ 1.157.650	V
Saldo Programma	**€ -38.204.852**	**€ -39.419.688**	**€ -36.625.011**	**€ 2.794.677**	**V**
Storting in reserves	€ -	€ 2.828.000	€ 2.828.000	€ -	N
Onttrekking aan reserves	€ 399.000	€ 1.049.478	€ 871.057	€ -178.421	N
Resultaat	**€ -37.805.852**	**€ -41.198.210**	**€ -38.581.954**	**€ 2.616.256**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies			
Bijzondere bijstand. Er zijn extra Rijksmiddelen ontvangen voor bestaanszekerheid van € 56.000,- waarmee het begrote bedrag op € 288.574,- komt. De uitgaven voor armoedebeleid bedragen € 178.566,-. De onderuitputting van het budget van € 110.008,- hangt samen met schommelingen in de aanvragen omdat bepaalde regelingen ééns in de drie jaar kunnen worden aangevraagd.	€ 110.008	V	I
Uitvoeringskosten bijstandsverlening De uitvoeringskosten (inclusief doorberekende overhead) van de ISD zijn begroot op € 2.781.475,-. Volgens de jaarrekening 2024 van de ISD bedragen deze € 2.596.886,-. Dit is vooral het gevolg van de lagere salarislasten die de ISD doorrekent.	€ 184.589	V	I
Ondersteuning ondernemers coronacrisis Er zijn geen lasten of baten met betrekking tot de regeling Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (TOZO) begroot. Er is echter nog wel sprake van afwikkeling van deze regeling en hiervoor zijn in 2024 kosten van € 124.886,- gemaakt. Teveel ontvangen gelden moeten worden terugbetaald aan het rijk.	€ -124.886	N	I
Werkvoorziening en re-integratie			
Bijdrage aan GR KDB / Provalu De begrote bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling GR KDB is verhoogd met € 175.000,- die via het gemeentefonds is ontvangen tot € 3.688.000,-. De doorbetaling aan de gemeenschappelijke regeling was al in de bijdrage inbegrepen waardoor dit bedrag nu overblijft.	€ 174.923	V	I
Integratie en Inburgering			
De kosten van vluchtelingenwerk blijken deels ten laste te kunnen komen van de rijksbijdrage voor inburgering waardoor het reguliere budget voor inburgering dit jaar niet besteed is voor circa € 270.000,-.	€ 270.581	V	I
Maatwerkvoorzieningen WMO			
Uitvoeringskosten en begeleiding WMO en huishoudelijke verzorging Er zijn lagere kosten door de ISD gemaakt. De bijdrage aan de ISD is totaal begroot op € 26.495.512,-. Door met name lagere doorbelaste personeelskosten is de bijdrage € 283.239,- lager. WMO begeleiding en huishoudelijke verzorging betreft een open-einde regeling. De kosten hiervan variëren jaar op jaar en zijn moeilijk exact te begroten.	€ 283.239	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Project integrale toegang Er is een bedrag van € 406.000,- begroot in verband met te betalen BTW over de kosten van Voorleder!. Er is een bedrag van € 98.276,- ontvangen. Het restant van € 307.734,- moet reserveert blijven voor 2025. Afrekening zal in dat jaar plaatsvinden.	€	307.734	V	I
Maatschappelijke opvang				
Maatschappelijke zorg en beschermd wonen De uitgaven voor Maatschappelijke zorg en beschermd wonen zijn begroot op € 2.394.032,- Noordwijk werkt hierbij samen met de andere Duin- en Bollenstreek gemeenten.. De werkelijke inkomsten (betaling via regiogemeente Leiden) zijn toegenomen tot € 2.741.215,- Het niet bestede deel van € 420.634,- is gereserveerd conform de afspraken met de andere gemeenten en zijn op deze post als last geboekt.	€	-767.817	N	I
Asiel en migratie Er is een bedrag van € 680.000,- van 2023 naar 2024 overgeheveld ter dekking van tijdelijke kosten voor asiel en migratie. Hiervan is € 120.000,- besteed aan tijdelijke inhuur en € 146.000,- aan hogere kosten van de opvang voor Oekraïners. Deze hogere kosten worden veroorzaakt door met name hogere kosten voor beveiliging en bijdragen aan de huisvesting in het Zilveren Kruisgebouw. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van een lagere bijdrage daarvoor uit de reserve.	€	413.839	V	I
Overige verschillen < € 100.000	€	784.817	V	
Totaal lasten	€	1.637.027	V	

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen en subsidies				
Ondersteuning ondernemers coronacrisis Er zijn geen lasten of baten met betrekking tot de regeling Tijdelijke ondersteuning zelfstandige ondernemers (TOZO) begroot. Er is echter nog wel sprake van afwikkeling van deze regeling. Teveel ontvangen gelden moeten worden terugbetaald aan het rijk.	€	132.037	V	I
Toeslagenaffaire Op basis van de regeling “gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenaffaire” declareert de gemeente gemaakte kosten op basis van normbedragen en aantal gedupeerden. Over voorgaande jaren is hiervoor in 2024 een bedrag van € 60.805,- ontvangen. De beschikking hiervan is pas in december ontvangen. Voor de te declareren kosten over 2024 is op basis van de kengetallen een vordering van € 178.510,- opgenomen. Hiermee komen de opbrengsten over 2024 ook ten gunste van boekjaar 2024.	€	239.315	V	I
Algemene voorzieningen WMO				
Maatschappelijke zorg en beschermd wonen Voor maatschappelijke zorg is € 2.394.032,- aan inkomsten begroot. Er is een hogere bijdrage van € 2.741.215,- ontvangen van de gemeente Leiden die als centrumgemeente het bedrag voor de regio ontvangt en verdeelt naar de gemeenten. Noordwijk werkt hierbij samen met de andere	€	648.497	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Duin- en Bollenstreek gemeenten. Omdat de gemeente Noordwijk een groter deel van de regionale kosten heeft betaald ontvangt de gemeente ook € 301.143,- van de andere gemeenten.				
Overige verschillen < € 100.000	€	137.801	V	
Totaal baten	€	1.157.650	V	

Analyse verschillen reserves

Geen verschillen groter dan € 100.000,-

Programma 8: Duurzaamheid en Leefomgeving

8. Duurzaamheid en Leefomgeving	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 23.884.930	€ 25.074.634	€ 22.768.254	€ 2.306.380	V
Baten	€ 18.685.737	€ 18.580.792	€ 18.490.667	€ -90.125	N
Saldo Programma	**€ -5.199.193**	**€ -6.493.842**	**€ -4.277.587**	**€ 2.216.255**	**V**
Storting in reserves	€ -	€ -	€ 31.100	€ -31.100	N
Onttrekking aan reserves	€ 443.715	€ 1.574.531	€ 462.896	€ -1.111.635	N
Resultaat	**€ -4.755.478**	**€ -4.919.311**	**€ -3.845.792**	**€ 1.073.519**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Beleid Milieu			
Omgevingsdienst West Holland (ODWH) Begroot aan lasten is voor 2024 € 5.563.747,-. Werkelijk is er aan lasten uitgegeven € 5.247.689. In de uitvoering van de bouwtaken zien we dat er meer capaciteit is ingezet op vergunningverlening waardoor er minder middelen beschikbaar waren voor de handhaving. Dat heeft geleid tot minder kosten. De verwachting was dat er een teruggave zou plaats vinden vanuit de ODWH, tot op heden is dit niet gebeurd en verwachten we ook niets meer. De reden zit in het feit dat de ODWH niet heeft af kunnen schalen op het gebied van inzet op de bouwtaken vanwege de geldende afspraken die er zijn gemaakt.	€ 316.058	V	I
Kadernota Wabo/RO: handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied Het begrote bedrag van € 330.498,- voor de handhaving van de Bollengronden is werkelijk in 2024 nauwelijks op uit gegeven. De ODWH heeft de handhaving in 2024 niet kunnen oppakken, waardoor opdracht is verleend aan het bureau MB-ALL om dit verder op te pakken. De nog niet benutte middelen van € 328.685,- zijn benodigd om de handhavingskosten in de komende jaren te dekken. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 328.685	V	I
Energietransitie			
Noodfonds energietransitie Hiervoor is er initieel € 1.000.000,- beschikbaar gemaakt voor 2023 en 2024. In 2024 was nog € 345.105,- niet besteed en daarom als begroot budget opgenomen. In 2024 is € 130.157,- besteed. Bij de besteding is in eerste instantie gefocust op het geven van bijdragen conform de opgestelde regels aan partijen die door hun energierekening in problemen kwamen. In het werkplan 2024 is intensiever met dit fonds en de daarmee samenhangende acties aan de gang gegaan. Tegenover het voordeel van geen uitgaven staat het nadeel van geen bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 214.948	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Duurzaamheidssubsidies Dit betreft de volledig beschikbaar gestelde rijksgelden die nog ingezet gaan worden voor de energietransitie. Start was vanaf 2024.en zal voortgezet worden in 2025. Er is prioriteit gegeven aan andere activiteiten binnen het product Energietransitie waardoor niet alle gelden zijn besteed. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€	317.921	V	I
Uitvoering duurzaamheidsprogramma Begroot is € 204.531,-, werkelijk is er € 96.931,- uitgegeven wat een overschot geeft van € 107.600,- Dit betreft het "werkbudget" van het cluster. Vanwege de vele SPUK/Subsidies is niet dit hele bedrag gebruik.	€	107.537	V	I
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en Nationaal Isolatieprogramma (NIP) In 2024 was voor een bedrag van € 1.830.840,- geraamd aan uitgaven en inkomsten voor CDOKE 2023, CDOKE 2024 en NIP. In 2024 is op de SPUK NIP en CDOKE 2024 werkelijk € 3.138.943, ontvangen. Uit 2023 was nog beschikbaar € 868.790,- In totaal een bedrag van € 4.007.733,- die we hebben ontvangen. Werkelijk is een bedrag van € 1.284.674,- uitgegeven op deze beschikbaar gestelde gelden. Ten opzichte van het geraamde budget van € 1.830.840,-vindt er dus een onderschrijding plaats van € 546.166,- De ontvangen gelden van € 4.007.733,- mogen in meerdere jaren worden uitgegeven en daarom zijn de nog niet aangewende gelden van € 2.723.059,- overgeheveld naar een tussenrekening. Deze rijksbijdragen zullen de komende jaren aangewend worden en blijven daarom gereserveerd op een tussenrekening. Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) heeft als doel om huur- en koopwoningen te isoleren. Hiervoor ontvangt de gemeente een specifieke uitkering. Met goed geïsoleerde woningen vermindert de vraag naar energie en zijn huishoudens onafhankelijker van energieprijzen Daarnaast hebben we een rijksbijdrage voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid. Dit kan voor de jaren 2023, 2024 en 2025. Dit betreft de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).	€	546.166	V	I
Specifieke Uitkering (SPUK) energiearmoede Er waren voor 2024 geen begrote uitgaven en inkomsten opgenomen voor de SPUK energiearmoede. Er is in 2024 werkelijk € 448.750,- ontvangen voor de Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede. We hebben de ontvangen (SPUK) energiearmoede afgelopen jaar voor € 327.180,- aangewend. Daarmee kunnen kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen extra ondersteund worden met energiebesparende maatregelen. Die kunnen variëren van kleine maatregelen, zoals energiedisplays en radiatorfolie, tot een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen, zoals vloer- en dakisolatie. Het doel is verlaging van het energiegebruik of de energierekening. Het restant van € 121.570,- is opgenomen op de tussenrekening en blijft hiermee beschikbaar voor.	€	-327.180	N	I
Riolering				
Beheer en onderhoud riolering In 2024 is een bedrag begroot van € 2.610.642,- voor beheer en onderhoud van de riolering. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 2.464.736,-. De reden dat er minder kosten zijn gemaakt dan geraamd is voornamelijk dat voor het energieverbruik de variabele tarieven dit jaar aanzienlijk zijn	€	152.506	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Daarentegen zijn de vaste leveringskosten van energie weer iets hoger geworden. Vanwege het relatief grote energieverbruik van riolering heeft dit per saldo gedurende het jaar geleid tot aanzienlijk minder kosten. Daarnaast waren de inspectieresultaten zodanig dat er minder herstelwerkzaamheden hoefden plaats te vinden.				
Storting voorziening riolering (BBV 44.2) In 2024 is een toevoeging aan de voorziening riolering begroot van € 438.021,- en een vrijval van € 301.819,-. Er is werkelijk toegevoegd aan de voorziening een bedrag van € 261.968,-. Vanwege de lagere exploitatielasten van het beheer en onderhoud van de riolering wordt er in plaats van vrijval die was geraamd een toevoeging gedaan aan de voorziening voor riolering.	€	176.053	V	I
Groenvoorzieningen				
Inhalen achterstand beheer onderhoud groen Met de vaststelling van het beheerplan voor de groenvoorzieningen in de raad van 28 maart 2023 is er een budget van € 800.000,- beschikbaar gesteld stellen voor het inlopen van de onderhoudsachterstand in de jaren 2024-2026 te dekken uit een bijdrage uit de algemene reserve. Voor 2024 was dat voor een bedrag van € 300.000,- en was dit bestemd voor het vervangen van plantvakken die niet onderhoudbaar zijn en daarmee niet voldoen aan de beeldkwaliteit. De voorbereidingen waaronder participatie met de inwoners hebben meer tijd gekost waardoor de uitvoering later gaat plaatsvinden. Er is voor een bedrag van € 115.000,- besteed en het restantbudget van € 184.000,- wordt voorgesteld door te schuiven naar het volgende jaar. Tegenover het voordeel van minder kosten staat het nadeel van een lagere bijdrage uit de Algemene Reserve.	€	184.151	V	I
Onderhoud Bomen Van het begrote budget van € 846.327,- is een bedrag van € 413.549,- uitgegeven. De herplant en inboet van de bomen is voor een groot deel verschoven naar het eerste kwartaal van 2025 omdat de procesafspraken met onze opdrachtnemers eerst geoptimaliseerd diende te worden. Daarnaast kende de aanbesteding voor het controleren en onderhouden van bomen meer tijd dan verwacht. Dit kwam doordat een deel van het areaal in het beheersysteem eerst op onderdelen geactualiseerd moest worden. Hierdoor is er vertraging ontstaan in het uitvoeren van de boomveiligheidscontrole en zijn er minder kosten gemaakt in 2024.	€	432.778	V	I
Aanpak zwerfafval Door afrekeningen voor vergoeding van zwerfafval over voorgaande jaren is er een hogere opbrengst. Daarnaast is er ook vanuit de nieuwe Single Use Plastic (SUP)-regelgeving een vergoeding ontvangen om de hoeveelheid wegwerpplastic in het zwerfafval en de impact daarvan op het milieu terug te dringen. De extra vergoeding is voornamelijk aangewend voor meer fysieke maatregelen zoals Mr.Fill afvalbakken.	€	-135.350	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	-7.894	N	
Totaal lasten	€	2.306.380	V	

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Beleid Milieu				
Omgevingsdienst West Holland De begrote inkomsten uit leges zijn € 2.849.445,- en de werkelijke inkomsten zijn € 2.705.522,- Inkomsten van leges zijn vraag gestuurd. De hoogte van de inkomsten van leges wordt echter niet zozeer door het aantal aanvragen bepaald, als wel door de grootte van de bouwprojecten. Ook het beschikbaar komen van grootschalige bouwlocaties speelt bij de ontwikkeling van grotere bouwprojecten een rol. Door het verlenen van onvoorziene vergunningen voor grote projecten zijn er minder legesinkomsten dan geraamd ontvangen.	€	-143.893	N	I
Gebiedsprogramma Bloeiende Bollenstreek Er zijn geen begrote bedragen omdat grotendeels de lasten al in het verleden zijn gemaakt. Werkelijk is er € 183.614,- ontvangen. De uitvoeringsprojecten van gemeente Noordwijk te weten Bloemrijke bermen en Leeuwenhorst Lanen Slotfase zijn nagenoeg allemaal afgerond, waarna de afrekening voor de bijdragen van derden (o.a. van Holland Rijnland) gereed gemaakt kon worden. Aangezien grotendeels de lasten in het verleden al zijn gemaakt en destijds ten laste van de algemene middelen zijn gekomen, resteert er nu aan het einde van deze projecten een voordeel voor de algemene middelen.	€	183.614	V	I
Energietransitie				
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) en Nationaal Isolatieprogramma (NIP) In 2024 was voor een bedrag van € 1.830.840,- geraamd aan uitgaven en inkomsten voor CDOKE 2023, CDOKE 2024 en NIP. In 2024 is op de SPUK NIP en CDOKE 2024 werkelijk € 3.138.943, ontvangen. Uit 2023 was nog beschikbaar € 868.790,- In totaal een bedrag van € 4.007.733,- die we hebben ontvangen. Werkelijk is een bedrag van € 1.284.674,- uitgegeven op deze beschikbaar gestelde gelden. Ten opzichte van het geraamde budget van € 1.830.840,-vindt er dus een onderschrijding plaats van € 546.166,- De ontvangen gelden van € 4.007.733,- mogen in meerdere jaren worden uitgegeven en daarom zijn de nog niet aangewende gelden van € 2.723.059,- overgeheveld naar een tussenrekening. Deze rijksbijdragen zullen de komende jaren aangewend worden en blijven daarom gereserveerd op een tussenrekening. Het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) heeft als doel om huur- en koopwoningen te isoleren. Hiervoor ontvangt de gemeente een specifieke uitkering. Met goed geïsoleerde woningen vermindert de vraag naar energie en zijn huishoudens onafhankelijker van energieprijzen Daarnaast hebben we een rijksbijdrage voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid. Dit kan voor de jaren 2023, 2024 en 2025. Dit betreft de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE).	€	-546.166	N	I
Specifieke Uitkering (SPUK) energiearmoede Er waren voor 2024 geen begrote uitgaven en inkomsten opgenomen voor de SPUK energiearmoede. Er is in 2024 werkelijk € 448.750,- ontvangen voor de Specifieke Uitkering (SPUK) Energiearmoede. We hebben de ontvangen (SPUK) energiearmoede afgelopen jaar voor € 327.180,- aangewend.	€	327.180	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Daarmee kunnen kwetsbare huishoudens in huur- en koopwoningen extra ondersteund worden met energiebesparende maatregelen. Die kunnen variëren van kleine maatregelen, zoals energiedisplays en radiatorfolie, tot een bijdrage aan grotere isolatiemaatregelen, zoals vloer- en dakisolatie. Het doel is verlaging van het energiegebruik of de energierekening. Het restant van € 121.570,- is opgenomen op de tussenrekening en blijft hiermee beschikbaar voor.				
Afvalverwijdering en -verwerking				
Vergoeding huishoudelijk verpakkingsafval In 2025 is een bedrag begroot van € 2.610.642,- voor beheer en onderhoud van de riolering. Echter zijn de werkelijke kosten uitgekomen op € 2.464.736,-. Vanwege een eindafrekening van de vergoeding van Nedvang voor huishoudelijk verpakkingsafval over 2021 en 2022 is er dit jaar een eenmalig voordeel ten opzichte van de begrote baten van € 33.000,-. Daarnaast is de inzamelvergoeding van Nedvang voor huishoudelijk afval ten opzichte van het voorgaande jaar aanzienlijk toegenomen.	€	158.869	V	I
Vergoeding Zwerfafval Door afrekeningen voor vergoeding van zwerfafval over voorgaande jaren is er een hogere opbrengst. Daarnaast is er ook vanuit de nieuwe Single Use Plastic (SUP)-regelgeving een vergoeding ontvangen om de hoeveelheid wegwerpplastic in het zwerfafval en de impact daarvan op het milieu terug te dringen. De extra vergoeding is voornamelijk aangewend voor meer fysieke maatregelen zoals Mr.Fill afvalbakken.	€	86.519	V	I
Riolering				
Vrijval voorziening riolering (BBV 44.2) In 2024 is een toevoeging aan de voorziening riolering begroot van € 438.021,- en een vrijval van € 301.819,-. Er is werkelijk toegevoegd aan de voorziening een bedrag van € 261.968,-. Vanwege de lagere exploitatielasten van het beheer en onderhoud van de riolering wordt er in plaats van vrijval die was geraamd een toevoeging gedaan aan de voorziening voor riolering.	€	-301.819	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	145.570	V	
Totaal baten	€	-90.125	N	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Beleid Milieu			
Kadernota Wabo/RO: handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied Het begrote bedrag van € 330.498,- voor de handhaving van de Bollengronden is werkelijk in 2024 nauwelijks op uit gegeven. De ODWH heeft de handhaving in 2024 niet kunnen oppakken, waardoor opdracht is verleend aan het bureau MB-ALL om dit verder op te pakken. De nog niet benutte middelen van € 328.685,- zijn benodigd om de handhavingskosten in de komende jaren te dekken. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -328.685	N	I
Duurzaamheidssubsidies Er is € 317.921,- beschikbaar gesteld voor duurzaamheidssubsidies. Werkelijk is er niets uitgegeven in dit budget. Dit betreft beschikbaar gestelde rijksgelden die nog ingezet gaan worden voor de energietransitie. Start was vanaf 2023.en zal voortgezet worden in 2025. Er is prioriteit gegeven aan andere activiteiten binnen het product Energietransitie waardoor niet alle gelden zijn besteed. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -317.921	N	I
Noodfonds energietransitie Hiervoor is er initieel € 1.000.000,- beschikbaar gemaakt voor 2023 en 2024. In 2024 was nog € 345.105,- niet besteed. In 2024 is € 130.157,- besteed. Bij de besteding is in eerste instantie gefocust op het geven van bijdragen conform de opgestelde regels aan partijen die door hun energierekening in problemen kwamen. In het werkplan 2024 is intensiever met dit fonds en de daarmee samenhangende acties aan de gang gegaan. Tegenover het voordeel van geen uitgaven staat het nadeel van geen bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -214.948	N	I
Groenvoorzieningen			
Inhalen achterstand beheer onderhoud groen Met de vaststelling van het beheerplan voor de groenvoorzieningen in de raad van 28 maart 2023 is er een budget van € 800.000,- beschikbaar gesteld stellen voor het inlopen van de onderhoudsachterstand in de jaren 2024-2026 te dekken uit een bijdrage uit de algemene reserve. Voor 2024 was dat voor een bedrag van € 300.000,- en was dit bestemd voor het vervangen van plantvakken die niet onderhoudbaar zijn en daarmee niet voldoen aan de beeldkwaliteit. De voorbereidingen waaronder participatie met de inwoners hebben meer tijd gekost waardoor de uitvoering later gaat plaatsvinden. Er is voor een bedrag van €115.000,- besteed en het restantbudget van € 184.000,- wordt voorgesteld door te schuiven naar het volgende jaar. Tegenover het voordeel van minder kosten staat het nadeel van een lagere bijdrage uit de Algemene Reserve.	€ -184.151	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -65.930	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -1.111.635	N	

Programma 9: Wonen en Ruimte

9. Wonen en Ruimte	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Lasten	€ 12.133.118	€ 12.965.001	€ 10.235.061	€ 2.729.940	V
Baten	€ 9.843.317	€ 8.762.124	€ 6.802.849	€ -1.959.275	N
Saldo Programma	**€ -2.289.801**	**€ -4.202.877**	**€ -3.432.211**	**€ 770.666**	**V**
Storting in reserves	€ 1.615.326	€ 1.049.455	€ 1.209.293	€ -159.838	N
Onttrekking aan reserves	€ 656.000	€ 1.600.582	€ 952.400	€ -648.182	N
Resultaat	**€ -3.249.127**	**€ -3.651.750**	**€ -3.689.104**	**€ -37.354**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit programma als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Ruimtelijke ontwikkeling			
Omgevingswet Het beschikbaar gestelde budget van € 337.000,- uit de algemene reserve voor invoering omgevingswet is niet aangewend. De reguliere kosten zijn gedekt uit het normale budget. De verwachting is dat in 2025 hier meer inzet voor nodig is en daarom moet de reservering vanuit de algemene reserve beschikbaar blijven in 2025. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 337.000	V	I
Handhaving huisvestingsregelgeving Beschikbaar voor de handhaving huisvestingsregelgeving was € 350.000,- werkelijk is hiervan € 152.382, - uitgegeven. De bedragen waren gereserveerd om uitvoering te geven aan de handhaving die voort zou komen uit het nieuw vast te stellen paraplu bestemmingplan Gebruik woningen Noordwijk. Door de juridische uitdagingen om dit sluitend te krijgen en tegenstrijdige adviezen is dit nog niet volledig gereed. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ 197.618	V	I
Grondbedrijf Lasten van de grondexploitaties Ten behoeve van de jaarrekening zijn de grondexploitaties geactualiseerd. Daaruit volgt over het afgelopen jaar minder lasten van de grondexploitaties (voordeel). De lasten bestaan onder meer uit grondverwerving, bouw- en woonrijp maken, toegerekende rente over de boekwaarde van de vooraad gronden, etc. Met name bij complex Bronsgeest zijn er minder plankosten en de kosten van Planstructureel waren afgelopen jaar nog niet gemaakt. Verder waren er ook geen strategische aankopen waardoor dit budget niet nodig is geweest. Het resultaat van de baten en lasten betreft de tussentijdse winstneming en voorzienbare verliezen. Deze waren voor 2024 geraamd op € 47.170,- voordeel. De realisatie laat echter een saldo zien van € 271.256,- voordeel. Dat betekent een verschil ten opzichte van de raming van € 224.086,- voordeel (baten en lasten gesaldeerd). De tussentijdse winstneming en mutaties van de voorzienbare verliezen worden nader toegelicht bij de baten.	€ 2.166.231	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Overige verschillen < € 100.000	€	29.091	V	
Totaal lasten	€	2.729.940	V	

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Grondbedrijf	€	-2.092.179	N	I
Baten van de verkoopopbrengsten	€	71.285	V	I
De grondexploitaties zijn geactualiseerd. De mutaties van het afgelopen jaar hebben per saldo tot minder baten van de grondexploitaties geleid (nadeel). Dit komt met name door complex Maarten Kruytstraat doordat de betaling voor de feitelijk geleverde grond in het verslagjaar nog niet had plaatsgevonden maar wanneer 21 maart 2025 de juridische levering is. En voor complex Space Business Park was juist wel weer in het verslagjaar een nabetaling. Voor het overige is voor complex Viaductweg de grond aan de woningstichting Sint Antonius van Padua eerder geleverd in 2024 in plaats van in 2025 en voor complex Bronsgeest is er een subsidiebijdrage verkregen. Het resultaat van de baten en lasten betreft de tussentijdse winstneming en voorzienbare verliezen. Deze waren voor 2024 geraamd op € 47.170,- voordeel. De realisatie laat echter een saldo zien van € 271.256,- voordeel. Dat betekent een verschil ten opzichte van de raming van € 224.086,- voordeel (baten en lasten gesaldeerd). Tussentijdse winstnemingen Space Business Park (verhoging van de winst van € 150.000,-, begroot nihil oftewel €150.000 voordeel) Er zijn gedurende het jaar iets meer opbrengsten gerealiseerd waardoor er tussentijds meer winst genomen is dan geraamd. Resultaat afgesloten grondexploitaties Offem Zuid (hoger verlies van €21.037, begroot nihil oftewel € 21.037,- nadeel) Dit complex wordt met een iets hoger verlies afgesloten. 't Zilt (lager verlies van € 76.586,-, begroot € 130.748,- oftewel € 54.162,- nadeel) Dit complex wordt met een iets groter verlies afgesloten. Toerekening rente aan grondexploitaties Door een tussentijdse herberekening van de renteomslag (met de Najaarsnota 2024) op basis van nacalculatie is het begrote resultaat voor 2024 uitgekomen op € 71.285,- (nadeel). Voor de rekening is dat bedrag echter doorberekend aan de voorraad bouwgronden in exploitatie op de balans. Dat bracht het werkelijk resultaat in 2024 weer op nihil maar leidt dat tot een voordelig verschil ten opzichte van het begrote resultaat.				
Mutaties voorziening voorzienbare verliezen Grondbedrijf Voor grondexploitaties dient een voorziening te worden getroffen om het verwachte verlies af te dekken zodra het tekort ontstaat. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties zijn de volgende mutaties naar voren gekomen: Bronsgeest (verhoging voorziening van € 13.000,-, begroot	€	78.748	V	I

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
nihil oftewel € 13.000,- nadeel) Door het actualiseren van de ramingen van de kosten en opbrengsten is er per saldo een marginale verhoging nodig van de verliesvoorziening. Viaductweg (verlaging voorziening van € 91.000,-, begroot nihil oftewel € 91.000,- voordeel) Voor de afgelopen jaar geopende grondexploitatie bleek na de aanbesteding dat de sloopkosten lager uitvallen en daarnaast meer plankosten verhaald worden.				
Overige verschillen < € 100.000	€	-17.129	N	
Totaal baten	€	-1.959.275	N	

Analyse verschillen reserves

Omschrijving *bedragen in €*		Toevoegingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Grondbedrijf				
Tussentijdse winstneming (TWN) en mutaties voorziening voorzienbare verliezen Het resultaat van de baten en lasten betreft de tussentijdse winstneming en voorzienbare verliezen. Deze waren voor 2024 geraamd op € 47.170,- voordeel. De realisatie laat echter een saldo zien van € 271.256,- voordeel. Dat betekent een verschil ten opzichte van de raming van € 224.086,- voordeel (baten en lasten gesaldeerd). In de jaarrekening zijn de in 2024 genomen winsten en verliezen van de grondexploitaties gelijk als onttrekking dan wel toevoeging aan de Reserve winst grondbedrijf verwerkt. Derhalve staat tegenover het nadeel van het lagere resultaat van de grondexploitaties het voordeel van de hogere onttrekking aan de genoemde reserve (dus per saldo geen effect op het begroting- en rekeningresultaat). Behalve de tussentijdse herberekening van de renteomslag die tot een hogere begrote toegerekende rente leidde van € 71.285,- maar niet is onttrokken aan de Reserve winst uit grondbedrijf.	€	-186.838	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€	27.000	V	
Totaal Toevoegingen	€	-159.838	N	

Omschrijving *bedragen in €*	Onttrekkingen	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Grondbedrijf			
Tussentijdse winstneming (TWN) en mutaties voorziening voorzienbare verliezen Het resultaat van de baten en lasten betreft de tussentijdse winstneming en voorzienbare verliezen. Deze waren voor 2024 geraamd op € 47.170,- voordeel. De realisatie laat echter een saldo zien van € 271.256,- voordeel. Dat betekent een verschil ten opzichte van de raming van € 224.086,- voordeel (baten en lasten gesaldeerd). In de jaarrekening zijn de in 2024 genomen winsten en verliezen van de grondexploitaties gelijk als onttrekking dan wel toevoeging aan de Reserve winst grondbedrijf verwerkt. Derhalve staat tegenover het nadeel van het lagere resultaat van de grondexploitaties het voordeel van de hogere onttrekking aan de genoemde reserve (dus per saldo geen effect op het begroting- en rekeningresultaat). Behalve de tussentijdse herberekening van de renteomslag die tot een hogere begrote toegerekende rente leidde van € 71.285,- maar niet is onttrokken aan de Reserve winst uit grondbedrijf.	€ 13.000	V	I
Ruimtelijke ontwikkeling			
Omgevingswet Het beschikbaar gestelde budget van € 337.000,- uit de algemene reserve voor invoering omgevingswet is niet aangewend.. De reguliere kosten zijn gedekt uit het normale budget. De verwachting is dat in 2025 hier meer inzet voor nodig is en daarom moet de reservering vanuit de algemene reserve beschikbaar blijven in 2025. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -337.000	N	I
Handhaving huisvestingsregelgeving Handhaving huisvestingsregelgeving Beschikbaar voor de handhaving huisvestingsregelgeving was € 350.000,- werkelijk is hiervan € 152.382, - uitgegeven. De bedragen waren gereserveerd om uitvoering te geven aan de handhaving die voort zou komen uit het nieuw vast te stellen paraplu bestemmingplan Gebruik woningen Noordwijk. Door de juridische uitdagingen om dit sluitend te krijgen en tegenstrijdige adviezen is dit nog niet volledig gereed. Tegenover het voordeel van minder uitgaven staat het nadeel van minder bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -197.618	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ -126.564	N	
Totaal Onttrekkingen	€ -648.182	N	

Overzicht van gerealiseerde Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Baten					
Parkeergelden	€ 4.982.890	€ 4.982.890	€ 5.188.941	€ 206.051	V
Naheffingsaanslagen	€ 622.755	€ 1.599.755	€ 2.154.493	€ 554.738	V
Parkeervergunningen en ontheffingen	€ 276.020	€ 276.020	€ 421.951	€ 145.931	V
Dividend	€ 868.385	€ 1.402.147	€ 1.327.426	€ -74.721	N
OZB gebruikers	€ 1.644.981	€ 1.644.981	€ 1.751.266	€ 106.285	V
OZB woning eigenaar	€ 9.418.538	€ 9.418.538	€ 9.488.623	€ 70.084	V
OZB niet-woning eigenaar	€ 2.643.726	€ 2.643.726	€ 2.646.826	€ 3.100	V
Forensenbelasting	€ 1.473.103	€ 1.473.103	€ 1.555.433	€ 82.330	V
Toeristenbelasting	€ 3.667.958	€ 3.667.958	€ 3.453.691	€ -214.267	N
Precariorechten	€ 229.544	€ 229.544	€ 133.154	€ -96.390	N
BIZ	€ 225.264	€ 225.264	€ 222.807	€ -2.458	N
Algemene uitkering	€ 76.156.519	€ 78.618.333	€ 79.039.083	€ 420.750	V
	€ 102.209.683	**€ 106.182.259**	**€ 107.383.693**	**€ 1.201.434**	**V**
Lasten					
Onvoorzien	€ 164.000	€ 73.000	€ -	€ 73.000	V
	€ 164.000	**€ 73.000**	**€ -**	**€ 73.000**	**V**
Saldo Programma	**€ 102.045.683**	**€ 106.109.259**	**€ 107.383.693**	**€ 1.274.434**	**V**
Storting in reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	N
Onttrekking aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	N
	€ -	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**N**
Resultaat	**€ 102.045.683**	**€ 106.109.259**	**€ 107.383.693**	**€ 1.274.434**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen groter dan € 100.000,- ten opzichte van de bijgestelde raming voor de Algemene dekkingsmiddelen als volgt:

Omschrijving *bedragen in €*		Baten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Parkeerinkomsten				
Parkeergelden en vergunningen Net als vorig jaar is gebleken dat veel mensen Noordwijk voor kortstondig verblijf bezochten. Dit heeft geresulteerd in een hogere parkeeropbrengst in 2024 van € 351.982,- ten opzichte van het begrote bedrag van € 5.258.910,-.	€	351.982	V	S
Naheffingsaanslagen Parkeren Uitgegaan was van 9.500 naheffingsaanslagen voor het niet betaald parkeren. Maar het waren er rond augustus 2024 meer dan 23.000. Met de Najaarsnota 2024 is de meeropbrengst die dat met zich meebrengt voor dit jaar verhoogd met € 977.000,- naar € 1.599.755,-. Uiteindelijk is gebleken dat er 31.971 naheffingen zijn opgelegd hetgeen nog een extra opbrengst opleverde van ruim € 550.000,- tot een totaal van € 2.154.493,- . Daardoor is er ook een grotere toename van de variabele informatieverwerkingskosten voor de parkeerdienstverlening zoals voor de behandeling van bezwaar en beroep, die worden verantwoord bij product P182 Parkeren.	€	554.738	V	S
Onroerendezaakbelasting In 2024 is een bedrag begroot van € 14.832.245,- (exclusief begrote € 1.125.000 teruggave) voor de totale onroerende zaak belasting (OZB) opbrengsten. Echter komt de werkelijke totale OZB opbrengst in 2024 uit op € 15.023.380,-. (exclusief werkelijke € 1.136.666,- teruggave). De hogere OZB-opbrengst van € 182.772,- is een gevolg van juridische ontwikkelingen. De wetgever heeft aanvullende wetgeving gemaakt waardoor er minder procedures en verlagingen worden toegekend. Dat veroorzaakt een 1 % hogere opbrengst.	€	179.469	V	I
Toeristenbelasting In 2024 is een bedrag begroot van € 3.667.958,- voor opbrengsten toeristenbelasting. De geprognosticeerde werkelijke opbrengst komt uit op € 3.453.691,-. Het tekort van € 214.267,- wordt voor het grootste gedeelte (circa € 180.000,-) veroorzaakt door de herbouw van een groot hotel. Het aantal overnachtingen is sterk afhankelijk van het weer.	€	-214.267	N	I
Algemene uitkering Voor de algemene uitkering uit her gemeentefonds is € 78.618.333,- aan inkomsten begroot. Er is € 79.039.083,- ontvangen, een verschil van € 420.750,-. Voor € 68.927,- betreft dit correcties over 2022 en 2023. In de stand van decembercirculaire 2024 zijn taakmutaties voor een bedrag van € 304.924,- opgenomen. Omdat deze toevoeging pas in december bekend is gemaakt, kan dit niet meer in de begrote cijfers verwerkt worden. Deze toevoeging is incidenteel, alleen voor 2024. Tenslotte is er een saldo van € 49.899,-. Dit betreft aanpassingen in de maatstaven van de berekening van de algemene uitkering ten opzichte van de stand van de septembercirculaire 2024. Het gaat dan met name om actualisatie van aantallen, in dit geval bijvoorbeeld het aantal "huishoudens met laag inkomen".	€	420.750	V	I
Overige verschillen < € 100.000	€	-91.238	N	
Totaal baten	€	1.201.434	V	

Onvoorzien

Voor incidentele onvoorziene lasten is een bedrag opgenomen van € 50.000,-.
Voor onvoorziene structurele lasten is een bedrag van € 114.000,- begroot.

Het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien was in het verslagjaar:

Aanwending onvoorzien incidenteel (bedragen x €)	**Wijziging**	**Bedrag**
bevolkingsonderzoek	Najaarsnota	13.000
Risico-inventarisatie veiligheid strand	Najaarsnota	10.000
		23.000
Geraamd voor onvoorzien incidenteel		**50.000**
Saldo niet gebruikt		**27.000**

Aanwending onvoorzien structureel (bedragen x €)	**Wijziging**	**Bedrag**
Aanvullend investeringsbudget voormalig polititeburea Duinwetering	RV 24105	64.000
bevolkingsonderzoek	Najaarsnota	4.000
		68.000
Geraamd voor onvoorzien structureel		**114.000**
Saldo niet gebruikt		**46.000**

Gerealiseerde kosten van overhead

Overhead	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening	Verschil Begroting-Rekening	Voor/ nadeel
Inkoop	€ 387.264	€ 331.748	€ 331.748	€ 0	V
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	€ 486.346	€ 340.323	€ 306.504	€ 33.819	V
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	€ 322.254	€ 687.254	€ 572.831	€ 114.423	V
Huisvesting	€ 1.219.052	€ 1.189.199	€ 1.589.248	€ -400.049	N
Automatisering en informatisering	€ 3.634.814	€ 3.633.193	€ 3.517.888	€ 115.305	V
Facilitaire zaken / DIV	€ 254.772	€ 318.772	€ 243.805	€ 74.967	V
Financiën	€ 265.493	€ 200.534	€ 97.187	€ 103.347	V
Personeelszaken	€ 920.366	€ 1.389.808	€ 1.273.844	€ 115.964	V
Loonkosten van ondersteunende en sturende taken	€ 10.941.147	€ 11.000.788	€ 11.170.885	€ -170.097	N
Gerealiseerde kosten van de overhead	**€ 18.431.508**	**€ 19.091.619**	**€ 19.103.940**	**€ -12.321**	**N**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Omschrijving *bedragen in €*	Lasten	Voordeel/ Nadeel	Inc/Str
Huisvesting gemeentehuizen			
Energieverbruik Begroot voor het energieverbruik van de Interne gebouwen is € 215.604,- en er is € 153.670,- werkelijk uitgegeven. Kijkend naar het totale energieverbruik van de interne en externe gebouwen, is het verschil tussen begroot en werkelijk minimaal te noemen. Er wordt hard gewerkt door de afdeling gebouwenbeheer om meer inzicht te verkrijgen in het energieverbruik en daardoor nog beter te kunnen begroten.	€ 61.934	V	I
Onderhoud huisvesting Begroot voor het onderhoud interne gebouwen is € 284.559,-. Werkelijk is er € 810.632,- uitgegeven. Reden voor de overschrijding is het gemeentehuis van Noordwijk waar € 633.778,- aan is uitgegeven. De overschrijding wordt onttrokken uit de reserve onderhoud interne gebouwen. Het overschot wat er is ontstaan, daar ligt een B&W besluit aan te gronde. Tegenover het nadeel van meer uitgaven staat het voordeel van de bijdrage daarvoor uit de reserve.	€ -526.073	N	I
Vastgoedvisie Er is € 50.000,- begroot voor het opstellen van de vastgoedvisie. Deze is intern opgesteld en inmiddels afgerond. Hierdoor was het budget van € 50.000,- niet nodig. De dekking van deze incidentele uitgave was voorzien in de algemene reserve. Deze reservering uit de algemene reserve is door de interne oplossing niet meer nodig	€ 50.000	V	I
Financiën			
Planning & Control cyclus Eind 2024 heeft er een verdere controle plaatsgevonden op de BTW door een externe partij. Tegenover de kosten van de externe partij staan extra inkomsten van de BTW-teruggave. Deze uitgaven van €121.006 waren niet voorzien en daarom niet begroot.	€ -121.006	N	I
Overige verschillen < € 100.000	€ 522.824	V	
Totaal lasten	€ -12.321	N	

Bedrag voor heffing voor de vennootschapsbelasting

De wet Modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen is per 1 januari 2016 in werking getreden. Deze wet houdt in dat overheden vennootschapsbelasting moeten betalen over de winsten die zij met ondernemingsactiviteiten hebben behaald.

De gemeente Noordwijk heeft haar fiscale positie in kaart gebracht. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de overige activiteiten (o.a. afvalinzameling en verhuur onroerende zaken aan derden) en het Grondbedrijf.
Voor de overige activiteiten is over 2024 geen vennootschapsbelasting verschuldigd.
Voor het Grondbedrijf is ook geen vennootschapsbelasting verschuldigd over de fiscale winsten van 2024. De last van vennootschapsbelasting is als nihil verwerkt in het overzicht van baten en lasten.

Lopende investeringen

De uitgaven van de lopende investeringen tot en met 2024 waren € 59 miljoen waarvoor een investeringsbudget beschikbaar is van € 103 miljoen. Dat verschil ten opzichte van de raming komt hoofdzakelijk door een aantal grote investeringen die verspreid over de komende jaren zullen worden uitgevoerd.

Het betreft onder meer de reconstructie van de Parallel Boulevard, wijkrenovatie Zeeburg, het nieuw te bouwen multifunctioneel centrum voor De Schelft, onderwijshuisvesting, de verbouwing van het pand aan de Duinwetering 101 (politiebureau) en Tijdelijke huisvesting aan de Schippersvaartweg. Deze en andere grote projecten worden hierna apart toegelicht. Voor het overige komt het door uitstel en latere afronding c.q. oplevering van projecten.

Van het resterende investeringskrediet van € 43 miljoen valt een bedrag van ruim € 3,5 miljoen vrij door het beëindigen van lopende investeringen in 2024. Dat bestaat voor een groot deel uit het restantkrediet dat vrijvalt door de afronding van een deel van de reconstructie van de Parallel Boulevard.

In bijlage 4.3 staat van alle lopende investeringen de kredietuitputting en status van de voortang weergegeven.

Toelichting op kredietoverschrijdingen van investeringen

Te constateren valt dat er dit verslagjaar geen significante overschrijdingen van de beschikbaar gestelde investeringskredieten zijn.
Er zijn investeringen die bestaan uit verschillende samengestelde delen waarover afzonderlijk wordt afgeschreven op basis van verschillende afschrijvingstermijnen voor ieder onderdeel. Voor de kredietuitputting dient die investering dan als één samengesteld geheel beschouwd te worden. Wanneer sec voor een onderdeel daarvan sprake was van een kredietoverschrijding, werden die binnen het geheel van die investering gecompenseerd.

Toelichting op de voornaamste lopende investeringen per programma

Hierna wordt per programma een toelichting gegeven op status van de voortgang van de voornaamste investeringen met een resterend investeringskrediet groter dan € 0,5 miljoen, waarmee bijna € 33 miljoen resterend investeringskrediet dat openstaat voor de komende jaren, wordt verklaard.

Tevens wordt hierbij overeenkomstig de Financiële Verordening artikel 6.8 goedkeuring voor deze grote projecten gevraagd -tenzij er staat “afsluiten”- voor het verschuiven van het restant investeringsbudget naar het volgende jaar.

Programma 3

245246 Vervangen oeverconstructie Leidsevaart (restantkrediet ruim € 3 miljoen)
Na aanbesteding is de aannemer bekend die de kade gaat vernieuwen. De uitvoering van de kade wordt losgekoppeld van de huurovereenkomsten. In januari 2025 wordt gestart met gesprekken met de eigenaren over het vervangen van de kade wat nodig is. De huurovereenkomsten lopen hier parallel aan. In verband met een gunstige aanbesteding kan dit krediet met € 1,5 miljoen worden afgeraamd.

245248 Ver. betonnen kades en bruggen 2022 (restantkrediet ruim € 0,8 miljoen)
De vervanging van de drie bruggen in de Leidsevaart was gepland in 2022/2023 maar omdat aannemers niet in staat zijn de werkzaamheden binnen het geraamde investeringsbedrag te realiseren, moet het opnieuw worden aanbesteed. Er was voor de bruggen meer

investeringsbudget nodig zijn. Deze zijn toegekend bij het vaststellen van de begroting 2025. De voorbereiding en uitvoering zullen in 2025 en 2026 plaatsvinden.

245259 Wijkrenovatie Zeeburg Fase B 2023-2024 (restantkrediet ruim € 1,4 miljoen)
245268 Wijkrenovatie Zeeburg fase C 2024-2025 (restantkrediet ruim € 2,3 miljoen)
De wijkrenovatie Zeeburg vindt in 3 fasen plaats:
- fase a 2022-2023, wordt Q1 opgeleverd aan de beheerders,
- fase b 2023-2024, wordt Q1 2025 opgeleverd aan de beheerders,
- fase c 2024-2025, kabels en leidingen zijn aangelegd en januari 2025 zijn de civieltechnische werkzaamheden gestart.
Verwachte afronding van het project is februari 2026.

245269 Reconstructie Maarten Kruytstraat (restantkrediet ruim € 0,6 miljoen)
Aanvankelijk moest er gewacht worden op een gerechtelijke op het aangrenzende bouwplan. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart. Onze werkzamheden kunnen nu echter pas na de werkzaamheden van Dunea en Liander plaatsvinden die voor Q1 2026 staan gepland.

245270 Reconstructie Wantveld (uitbreiding PB) (restantkrediet ruim € 0,6 miljoen - afsluiten)
Dit reseterende krediet is niet meer nodig voor de uitvoering van de laatste fase van de reconstructie Wantveld.

245271 Verkeersontsluiting Bronsgeest (restantkrediet ruim € 0,6 miljoen)
Dit project is in de voorbereiding. In oktober 2025 tot en met maart 2026 worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Programma 5

230224 IHP, Noordwijkse School 2021 (restantkrediet ruim € 7,8 miljoen)
De vervangende nieuwbouw van De Noordwijkse School zit in de Definitief Ontwerp fase (DO fase). Zodra het definitief ontwerp klaar is, wordt het bouwkrediet aangevraagd.

230226 IHP, Het Duin 2021 (restantkrediet € 1,6 miljoen)
De raad heeft in de vergadering van 25 april 2024 een krediet toegekend inzake de renovatie van Het Duin. Stg Resonans start de uitvoering van de plannen nadat De Duinpieper is gerealiseerd. Gezien de vertraging op dat project zal dit naar verwachting worden doorgeschoven naar 2026.

Programma 6
230132 Gebouw de Schelft (restantkrediet € 1,8 miljoen)
230232 Installaties de Schelft (restantkrediet € 7,3 miljoen)
Bij de behandeling van de begroting 2022 is een krediet van €11.323.000 beschikbaar gesteld. Daarover is bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024 besloten om een nieuw zwembad te bouwen op de plaats van De Schelft. Dit volgens scenario 5, het enige financieel passende scenario voor de Schelft. Het budget dat daarmee is gemoeid bedraagt €11.107.866. Dit bedrag moest vervolgens nog worden bijgesteld naar de indexeringen voor inflatie die voor investeringen bij de begroting 2023 en 2024 zijn gehanteerd.
Daarnaast is het krediet onderverdeeld in het deel voor het gebouw en voor de installaties. De voorbereidingen voor de bouw zijn inmiddels van start gegaan.

Programma 7

230239 Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg (restantkrediet € 1,8 miljoen)
In november 2023 heeft de raad ingestemd met de realisatie van de tijdelijke huisvesting. Het project is inmiddels uitgevoerd maar de financiële afwikkeling moet nog plaatsvinden vanwege onder andere de Sisa-verantwoording.

Programma 8

240172 Parallel Boulevard riolering (restantkrediet € 1,6 miljoen)
240319 B2022 Reconstructie Wantveld (restantkrediet € 0,6 miljoen - afsluiten)
De reconstructie van de Parallel Boulevard is in 4 fasen opgedeeld en tijdens de zomermaanden wordt er niet doorgewerkt.
De planning voor de Parallel Boulevard is als volgt:
1. Seizoen 1 – sept 21 t/m mrt 22 is afgerond;
2. Seizoen 2 – sept 22 t/m mrt 23 is afgerond;
3. Versnelde aanleg rotonde Vuurtorenplein is afgerond;
4. Oude Zeeweg / De Grent (van rotonde Picképlein tot aan het Palaceplein) – is nu in uitvoering van september 2023 t/m januari 2024 is afgerond.
5. Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m De Muze – oktober 2024 t/m mrt 2025. Voorbereiding gestart, opdracht verleend aan aannemer, afstemming met omgeving.

Overhead

230228-230229-230230 Duinwetering 101 (vm. politiekantoor) (restantkrediet € 0,5 miljoen)
Voor de aankoop en de verbouwing van het pand aan de Duinwetering 101 te Noordwijk (vm. politiebureau) is dit krediet ter beschikking gesteld. Het pand is bestemd voor multifunctioneel gebruik. Er zijn diverse verzoeken binnen gekomen bij de gemeente van diverse organisaties die op zoek zijn naar ruimte die zij kunnen huren. Vaak zijn ruimten te groot of juist te klein voor een organisatie. Hiervoor wordt het pand verbouwd. Deels is het inmiddels in gebruik genomen. Merendeels moet dat nog gaan gebeuren.

Beëindigen van lopende investeringen

In 2024 beëindigen we een aantal investeringskredieten omdat de investeringen technisch en financieel afgerond zijn. Voor sommige investeringen die afgerond zijn is er een kleine kredietoverschrijding en bij sommige andere is niet het hele krediet uitgegeven. De financiële effecten daarvan (hogere respectievelijk lagere kapitaallasten) worden verwerkt in de tussentijdse rapportage van 2025 en de Perspectiefnota 2026. De te beëindigen kredieten staan in bijlage 4.4 weergegeven.

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

(bedragen in €)

Incidentele Lasten	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening
Programma 1			
Talentenprogramma 2022-2023	€ 342.179	€ 273.336	€ 206.440
Lastenverlichting inwoners	€ 1.125.000	€ 1.125.000	€ 1.107.459
Herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid	€ -	€ -	€ 573.949
Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten:			
Uren grondbedrijf (product 249)	€ 199.131	€ 199.131	€ 199.131
Overhead uren grondbedrijf (product 249)	€ 81.644	€ 81.644	€ 81.644
Rente Gronden staat C min Wilhelminastr (product 249)	€ 150.469	€ 150.469	€ 86.348
Bijdrage Regionaal InvesteringsFonds (RIF)	€ 637.278	€ 637.278	€ 637.278
Afwaardering geactiveerde voorbereidingskosten toekomstige grondexploitaties	€ -	€ 707.000	€ 707.463
Programma 3			
Aanleg glasvezelnetwerk	€ -	€ 170.000	€ 123.900
Programma 4			
Retail- Horecavisie	€ -	€ 733.413	€ 663.961
Uitvoering van de kuuroordstatus	€ -	€ 50.000	€ 50.000
Uitvoering van de kuuroordstatus	€ 150.000	€ 30.000	€ 34.828
Strandnota 2022-2026	€ -	€ 80.125	€ -
Programma 5			
Huur tijdelijke dependance Prinsenhof	€ 120.000	€ 120.000	€ 82.356
Programma 6			
Jaarlijkse exploitatielasten tijdelijke multifunctionele hal	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Uitgaven Brede SPUK GALA	€ 252.284	€ 252.284	€ 261.580
Programma 7			
Noodopvang Vluchtelingen Oekraine	€ 280.000	€ 3.155.515	€ 2.760.866
Project integrale toegang	€ -	€ 572.500	€ 264.766
Programma 8			
Biodiversiteit Buitengebied (restant 2021)	€ -	€ 94.292	€ 93.329
Handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied/ ODWH	€ -	€ 330.498	€ 1.813
Duurzaamheidsleningen en subsidies	€ -	€ 167.921	€ -
Energiearmoede ondersteuning	€ -	€ 345.105	€ 130.157
Aanpak energiearmoede	€ -	€ -	€ 327.180
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)	€ 1.753.342	€ 1.830.840	€ 193.485
Lokale aanpak isolatie	€ -	€ -	€ 916.650
Programma 9			
Handhaving huisvestingsregelgeving	€ 175.000	€ 350.000	€ 152.382
Grondexploitaties:			
Vennootschapsbelasting	€ 46.000	€ 46.000	€ -
Verliesneming Viaductweg	€ -	€ 882.000	€ 882.000
Incidentele toevoegingen reserves	€ 4.619.179	€ 14.280.067	€ 15.562.570
Totaal Lasten	**€ 9.952.506**	**€ 26.685.418**	**€ 26.122.534**

(bedragen in €)

Incidentele Baten	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening
Programma 1			
Herontwikkeling van Landgoed in den Houte (voormalige Bavo-terrein) en woningbouw door Campri in Offem Zuid	€ -	€ -	€ 578.959
Programma 3			
Aanleg glasvezelnetwerk	€ -	€ 170.000	€ 108.307
Programma 6			
Inkomsten Brede SPUK GALA	€ 252.284	€ 252.284	€ 261.580
Programma 7			
Noodopvang Vluchtelingen Oekraine	€ 280.000	€ 4.968.000	€ 5.008.739
Programma 8			
Aanpak energiearmoede	€ -	€ -	€ 327.180
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)	€ 1.753.342	€ 1.830.840	€ 368.024
Lokale aanpak isolatie	€ -	€ -	€ 916.650
Programma 9			
Anterieure overeenkomst BAVO- RIF	€ 249.000	€ 249.000	€ 222.000
Grondexploitaties:			
Boek Grondbedrijf 2024 Duineveld	€ 674.007	€ 669.707	€ 669.707
Boek Grondbedrijf 2024 De Zilk/'t Zilt	€ 22.319	€ 130.748	€ 76.586
Boek Grondbedrijf 2024 Space Business Park	€ 670.000	€ -	€ -
Anterieure overeenkomst BAVO-terrein RIF	€ 249.000	€ 249.000	€ 222.000
Voorzb verlies 2024 verlagen 1.80 Viaductweg	€ -	€ -	€ 91.000
TWN SBP verhogen n.a.v. berekening boek grondbedrijf 2025	€ -	€ -	€ 150.000
Incidentele onttrekkingen reserves	€ 6.785.308	€ 15.178.624	€ 12.047.906
Totaal Baten	**€ 10.935.260**	**€ 23.698.203**	**€ 21.048.639**

Overzicht structureel resultaat

(bedragen in €)

Baten en lasten	Begroting voor wijz.	Begroting na wijz.	Rekening
Baten en lasten			
Baten en lasten			
Lasten	€ 155.209.014	€ 167.596.378	€ 161.320.373
Baten	€ 150.594.309	€ 163.295.683	€ 165.764.400
Saldo van baten en lasten	**€ -4.614.705**	**€ -4.300.695**	**€ 4.444.026**
Toevoegingen aan reserves	€ 4.553.179	€ 14.214.067	€ 15.562.569
Onttrekkingen aan reserves	€ 10.514.059	€ 18.514.762	€ 15.082.371
Mutatie reserves	**€ 5.960.880**	**€ 4.300.695**	**€ -480.198**
Resultaat	**€ 1.346.175**	**€ -**	**€ 3.963.828**
Incidentele baten en lasten			
Incidentele lasten	€ 5.333.327	€ 12.405.351	€ 10.559.964
Incidentele baten	€ 4.149.952	€ 8.519.579	€ 9.000.732
Incidenteel saldo van baten en lasten	**€ -1.183.375**	**€ -3.885.772**	**€ -1.559.232**
Incidentele toevoegingen aan de reserves	€ 4.619.179	€ 14.280.067	€ 15.562.570
Incidentele onttrekkingen aan de reserves	€ 6.785.308	€ 15.178.624	€ 12.047.906
Incidentele mutatie reserves	**€ 2.166.129**	**€ 898.557**	**€ -3.514.663**
Incidenteel resultaat	**€ 982.754**	**€ -2.987.215**	**€ -5.073.895**
Structureel resultaat	**€ 363.421**	**€ 2.987.215**	**€ 9.037.723**

Het positieve resultaat van € 9 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door eenmalige voordelige afwijkingen op structurele budgetten.

De incidentele en structurele mutaties in de reserves zijn in een overzicht opgenomen bij het eigen vermogen in de toelichting op de balans.

Toelichting overzicht van incidentele baten en lasten

Om te bepalen of er sprake is van structureel evenwicht, dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de jaarrekening bevat. Om die reden wordt er een staat van incidentele baten en lasten opgenomen. Na eliminatie van de incidentele baten en lasten ontstaat het structureel resultaat.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het resultaat incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om projecten of subsidies.
Reservemutaties zijn naar de aard incidenteel. Daarom zijn die ook opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties in de bestemmingsreserve voor dekking van kapitaallasten zijn hierop een uitzondering. Onder voorwaarden is het toegestaan om mutaties van deze reserve als structureel aan te merken. Een van de voorwaarden is dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk is aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Dit is het geval en daarom hebben we die mutaties als structureel aangemerkt.

Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden. Er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend. Een éénmalige ophoging van een bestaand (structureel) budget geldt niet als een incidentele last maar is structureel. Een éénmalige last voor een pilot of voor een project met een einddatum is wel incidenteel.

Programma 1

Talentenprogramma

De gemeente Noordwijk wil graag nieuw, jong en goed opgeleid personeel werven en heeft daarvoor budget beschikbaar gemaakt om met een ‘talentenprogramma personeel’ extra te investeren in het werven van nieuw personeel.

Lastenverlichting inwoners

De gemeente Noordwijk heeft gemeend vanaf 2023 voor drie jaar een teruggave aan de eigenaren van woningen te geven ter hoogte van € 1.125.000,- per jaar, in totaal € 3.375.000,- om enigszins de woonlasten te verlichten.

Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten

Dit betreft apparaats-, overhead en overige lasten voor diverse aan het grondbedrijf gerelateerde onderwerpen (bijv. zwembad, sporthal, landschapspark) die net als de grondexploitaties naar de aard van de raming incidenteel zijn. Ter hoogte van deze lasten staat er een onttrekking aan de Reserve winst uit grondbedrijf tegenover, die eveneens incidenteel is aangemerkt (per saldo nihil).

Programma 3

Aanleg glasvezelnetwerk

Sinds 2023 wordt in de kernen Noordwijkerhout en De Zilk door Delta Fiber een glasvezelnetwerk van 55 kilometer aangelegd. Voor de benodigde capaciteit voor toezicht op het werk is er een bedrag nodig van € 290.000,-. Hier staan de legesopbrengsten van de vergunningaanvragen tegenover. De gemeente heft leges voor een bedrag van €200.000,- voor de vergunningen en aanvullende leges van € 90.000,- voor het extra toezicht op dit project. Een deel van de werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2023 en 2024 en een deel zal in 2025 worden gedaan. Daarmee zijn ook de kosten en opbrengsten slechts ten dele gerealiseerd in 2024.

Programma 4

Retail- en horecavisie

Op basis van een raadsbesluit uit september 2021 zijn voor de Retail- en horecavisie bedragen beschikbaar gesteld voor drie jaar. De retail- en horecavisie wordt inclusief het uitvoeringprogramma vastgesteld. Binnen de bestaande budgetten kan het uitvoeringsprogramma niet worden gefinancierd.

Uitvoering van de kuuroordstatus

Met het vaststellen van deze visie start het traject om te komen tot een uitvoeringsprogramma. De raad heeft hiervoor reeds budget beschikbaar gesteld voor drie jaar (tot en met 2024). De gemeente heeft de regie voor het uitvoeringsprogramma, echter kan dit alleen samen met de stakeholders vormgeven. Er zal gezamenlijk opgetrokken worden om kansen te onderzoeken en initiatieven verder te brengen.

Programma 5

Huur tijdelijke huisvesting Prinsenhof

Ter overbrugging tot de totstandkoming van de nieuwbouw voor de basisschool wordt in vervangende, tijdelijke huisvesting voorzien.

Programma 6

Tijdelijke multifunctionele hal De Schelft

Na de brand in het multifunctionele complex is er een tijdelijke hal geplaatst ter overbrugging tot het moment dat het nieuw te bouwen complex in gebruik kan worden genomen.

Uitgaven Brede SPUK GALA

De gemeente ontvang voor drie jaar middelen voor uitvoering van het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Programma 7

Noodopvang Vluchtelingen Oekraïne

In 2024 heeft de gemeente kosten gemaakt voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Hiervoor wordt vooraf geen budget beschikbaar gesteld, maar vindt de vergoeding plaats op basis van declaraties. Er is wel een voorschot aangevraagd. Op basis van de geldende regelgeving is er een berekening gemaakt van het te declareren bedrag. Het verschil met het reeds ontvangen voorschot is als geraamde inkomsten opgenomen (en als nog te ontvangen bedrag op de balans).

Project integrale toegang

De belastingdienst heeft bepaald dat met terugwerkende kracht (vanaf 2023) de levering van personeel door enkele partners (zoals Kwadraad) aan Voorleder1 een voor de BTW belastbare prestatie is. In 2025 wordt dit afgerond. Vanaf 2025 is dit anders opgezet bij Voorleder1 waardoor er vanaf dan geen sprake meer is van een belastbare prestatie.

Programma 8

Biodiversiteit Buitengebied

Om de biodiversiteit in onze dorpen en het buitengebied bevorderen we het ecologisch beheer van bermen. De afgelopen jaren zijn er in dat kader verschillende bermen en rotondes in de gemeente opgepakt. Een deel van de werkzaamheden was uitgesteld zodat deze met reconstructieprojecten konden meeliften.

Handhaving strijdig grondgebruik ISG-gebied/ Omgevingsdienst West Holland

De Omgevingsdienst West Holland (ODWH) zal gedurende een periode van vier jaar de in onze gemeente geconstateerde situaties gaan handhaven overeenkomstig de kaders die in het 'Voorstel legalisatie vraagstuk/benaderingswijze handhaving ISG/RO" zijn aangegeven.

Duurzaamheidssubsidies

Dit betreft beschikbaar budget voor de uitvoering van de duurzaamheidslening.

Energiearmoede ondersteuning

Er is initieel een €1 miljoen beschikbaar gemaakt voor 2023 en 2024. Bij de besteding is in eerste instantie gefocust op het geven van bijdragen conform de opgestelde regels aan partijen die door hun energierekening in problemen kwamen.

Aanpak energiearmoede

Voor de aanpak van de hoge energielasten voor de minima ontvangt de gemeente Noordwijk een tijdelijke specifieke uitkering. Deze is bedoeld voor het nemen van energiebesparende maatregelen.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)

Voor het opstellen en uitvoering van beleid in verband met de energietransitie ontvangt de gemeente Noordwijk voor 3 jaar een specifieke uitkering.

Lokale aanpak isolatie

Om op lokaal niveau het isoleren van woningen te stimuleren ontvangt de gemeente Noordwijk een tijdelijke specifieke uitkering.

Programma 9

Handhaving huisvestingsregelgeving

Dit budget is gebaseerd op het Raadsvoorstel vaststellen Gebruik Woningen Noordwijk, zaaknummer 1283. Er wordt een integraal handhavingsplan opgesteld. Met het vaststellen van de begroting 2021 heeft de raad voor een periode van vier jaar een jaarlijks bedrag van € 250.000,- beschikbaar gesteld voor de kosten van deze handhaving. De verwerking van de meldingsplicht, het afgeven van (volkshuisvestelijke) vergunningen en coördinerende werkzaamheden (afstemming met Belastingen en ODWH) zijn extra taken. Ook zal uitvoering moeten worden gegeven aan de overgangsregeling (toetsen aanvragen en beschikking afgeven voor persoonsgebonden overgangsregeling. In de Perspectiefnota 2021 is het budget opgedeeld in € 75.000,- structureel en € 175.000,- incidenteel.

Grondexploitaties

De (tussentijdse) winstneming grondexploitatie is altijd incidenteel.

Vennootschapsbelasting

Dit is gerelateerd aan de winst uit grondexploitaties. Ter hoogte van deze lasten staat er een onttrekking aan de Reserve winst uit grondbedrijf tegenover, die eveneens incidenteel is aangemerkt (per saldo nihil).

Incidentele Baten
Voor het verslagjaar is de toelichting op de afzonderlijke incidentele baten groter dan € 50.000 als volgt:

Programma 3
Aanleg glasvezelnetwerk
Sinds 2023 wordt in de kernen Noordwijkerhout en De Zilk door Delta Fiber een glasvezelnetwerk van 55 kilometer aangelegd. Voor de benodigde capaciteit voor toezicht op het werk is er een bedrag nodig van € 290.000,-. Hier staan de legesopbrengsten van de vergunningaanvragen tegenover. De gemeente heft leges voor een bedrag van €200.000,- voor de vergunningen en aanvullende leges van € 90.000,- voor het extra toezicht op dit project. Een deel van de werkzaamheden zijn uitgevoerd in 2023 en 2024 en een deel zal in 2025 worden gedaan. Daarmee zijn ook de kosten en opbrengsten slechts ten dele gerealiseerd in 2024.

Programma 7
Noodopvang Vluchtelingen Oekraïne
In 2024 heeft de gemeente kosten gemaakt voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Hiervoor wordt vooraf geen budget beschikbaar gesteld, maar vindt de vergoeding plaats op basis van declaraties. Er is wel een voorschot aangevraagd. Op basis van de geldende regelgeving is er een berekening gemaakt van het te declareren bedrag. Het verschil met het reeds ontvangen voorschot is als geraamde inkomsten opgenomen (en als nog te ontvangen bedrag op de balans).

Programma 8
Aanpak energiearmoede
Voor de aanpak van de hoge energielasten voor de minima ontvangt de gemeente Noordwijk een tijdelijke specifieke uitkering. Deze is bedoeld voor het nemen van energiebesparende maatregelen.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-en energiebeleid (CDOKE)
Voor het opstellen en uitvoering van beleid in verband met de energietransitie ontvangt de gemeente Noordwijk voor 3 jaar een specifieke uitkering.

Lokale aanpak isolatie
Om op lokaal niveau het isoleren van woningen te stimuleren ontvangt de gemeente Noordwijk een tijdelijke specifieke uitkering.

Programma 9
Anterieure overeenkomst BAVO- RIF
Voor het woningbouwproject BAVO wordt van de projectontwikkelaar een vergoeding ontvangen als bijdrage aan het Regionaal Investeringsfonds (RIF).

Grondexploitaties en daaraan gerelateerde activiteiten
De (tussentijdse) winstneming grondexploitatie is altijd incidenteel.

WNT-verantwoording Gemeente Noordwijk

De wet van 15 november 2012, houdende regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector), bepaalt dat van iedere topfunctionaris en iedere gewezen topfunctionaris in het financieel verslaggevingsdocument de onderstaande gegevens worden vermeld.

De WNT is van toepassing op Gemeente Noordwijk. Het voor Gemeente Noordwijk toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000,- . Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024		
bedragen x € 1	**I Overzier**	**R van Dijk**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 142.443,98	€ 117.940,52
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.727,28	€ 18.736,20
Subtotaal	*€ 165.171,26*	*€ 136.676,72*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000,00	€ 233.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	*€ 165.171,26*	*€ 136.676,72*
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	**I Overzier**	**R. van Dijk**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/07-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 135.889,46	€ 56.087,83
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.578,52	€ 9.208,74
Subtotaal	*€ 157.467,98*	*€ 65.296,57*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000,00	€ 112.416,00
Bezoldiging	*€ 157.467,98*	*€ 65.296,57*

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

3.2 Verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SiSa)

Dit betreft de bijlage bij de jaarrekening waarin verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen wordt verstrekt op basis van indicatoren. Dat gebeurt met de SiSa-verantwoordingsinformatie (Single information, Single audit / eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole). De SiSa is ingebed in het reguliere jaarrekeningproces. De Sisa-bijlage wordt door de accountant gecontroleerd met de eindejaarscontrole.
De bijlage dient op 15 juli te zijn ingediend bij het CBS.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			7	7	Nee	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			€40.014	€40.014				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€89.104	€ 89.104			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€49.392	€97.392			€178.510	

BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 42.913	€ 0	2	120	18	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 417.356	€ 21.495	€ 0	€ 130.150	€ 3.759	€ 159.171
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*			
			€ 30.501	€ 0	€ 0			
			Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	Opgebouwde reserve (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*		
			€ 0	€ 27.693	€ 0	Ja		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/10*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/11*		
		1						

OCW	**D23**	**Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen**	Beschikkingsnummer/referentienummer *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/01*	Aard van de activiteit besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D23/03*	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025. *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/04*	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: D23/06*	
			1 SB24009	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 65.840	€ 0	b) De verruiming van bemande openingstijden	€ 65.840	
			2 SB240127	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 85.200	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorzieng	€ 85.200	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D23/07*						
			1 Nee						
			2 Nee						
IenW	**E27B**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)** **Provinciale beschikking en/of verordening** Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/01*	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen *Aard controle R* *Indicator: E27B/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E27B/03*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/04*	**Correctie** ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen *Aard controle R* *Indicator: E27B/05*		
			1 D15051	€ 68.023	€ 134.199				
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/06*	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/07*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/09*	Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E27B/10*		
			1 D15051	€ 68.023	€ 134.199		Ja		
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*	
			1 060546 Gemeente Leiden	Z/22/3358055	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*				
			1 060546 Gemeente Leiden	Z/22/3358055	Nee				
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*			
			1 060546 Gemeente Leiden	Z/22/3358055	nvt	Nee			

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Nee				

SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*
		1 060575 Gemeente Noordwijk	€ 7.043.002	€ 97.522	€ 330.915	€ 349	€ 32.140	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*
		1 060575 Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 4.377	€ 1.981	€ 0	€ 518.810	

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/15*	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2A/16*		
			1 060575 Gemeente Noordwijk	€ 4.693	€ 0	€ 0		
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G3A**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*
			1 060575 Gemeente Noordwijk	€ 6.190	€ 0	€ 1.258	€ 0	€ 0

				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/09*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/10*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/11*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/12*
			1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 2.904	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G4**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	**G4A**	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	Welke regeling betreft het? Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 5.869	€ 101.581	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 3.766	€ 27.180	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 8.280	€ 23.769	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.137	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.333	
			Kopie regeling Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*		
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0		
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0		
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0		
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		

			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/10*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle D2* *Indicator: G4A/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G4A/13*
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*	
			€ 230.453	€ 0	Nee	
SZW	**G10A**	**Wet inburgering 2021_ Totaal 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G10)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10A/01*	Besteding (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/02*	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G10A/03*	
			1 060575 Gemeente Noordwijk	€ 51.984	-€ 26	
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*	
			€ 0	€ 0	Nee	

SZW	**G12A**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12A/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/02*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G12A/03*			
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 0	€ 0			
SZW	**G13**	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2024** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	**G13A**	**Onderwijsroute_ totalen 2023** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G13B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G13)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G13A/01*	Bestedingen onderwijsroute (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/02*	Baten onderwijsroute (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/03*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/04*	Baten overige voorzieningen (jaar T-1) (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G13A/05*	
		1	060575 Gemeente Noordwijk	€ 8.400	€ 0	€ 0	€ 0	
VWS	**H4**	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*				
			€ 2.615.734	€ 626.607				
			Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) **Dienstverlening door derden** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
		1	Nieuw zwembad Schelft	€ 98.546	€ 98.546	€ 0	€ 0	
		2	Durrzaamheidmaatregelen Sportpark Van Nispen	€ 484	€ 484	€ 0	€ 0	
		3	Duurzaamheidsmaatregelen Binnenzee	€ 1.411	€ 1.411	€ 0	€ 0	
		4	sportpark Lageweg	€ 7.438	€ 7.438	€ 0	€ 0	
		5	Openbaar maken sportparken	€ 4.846	€ 4.846	€ 0	€ 0	
		6	Vervangen veld 1 sportpark Duinwetering	€ 109.413	€ 109.413	€ 0	€ 0	
		7	Vervangen veld 3 sportpark Duinwetering	€ 144.976	€ 144.976	€ 0	€ 0	
		8	Sportbedrijf	€ 131.604	€ 0	€ 0	€ 131.604	
		9	Overige sportuigeaven	€ 127.889	€ 0	€ 127.889	€ 0	

VWS	**H21**	**Specifieke uitkering cliëntondersteuning**	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/01*	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H21/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H21/05*		
			Ja		€ 1.334	€ 26.029	Ja		
VWS	**H30**	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Naam onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01*	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/02*	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel *Aard controle R* *Indicator: H30/03*	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/04*	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05*	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*	
		1	Lokaal Sportakkoord	€ 31.930	€ 30.323	€ 67.750	Ja	Ja	
		2	Brede regeling combinatiefuncties	€ 218.598	€ 212.968	€ 461.176	Ja	Ja	
		3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 49.124	€ 40.695	€ 74.355	Ja	Ja	
		4	Kansrijke Start	€ 39.299	€ 39.299	€ 94.908	Ja	Ja	
		5	Mentale Gezondheid	€ 12.281	€ 11.789	€ 28.294	Ja	Ja	
		6	Aanpak overgewicht en obesitas	€ 42.983	€ 44.602	€ 76.752	Ja	Ja	
		7	Valpreventie	€ 116.668	€ 133.306	€ 190.559	Ja	Ja	
		8	Leefomgeving	€ 24.562	€ 22.488	€ 31.210	Ja	Ja	
		9	OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 6.140	€ 6.140	€ 12.035	Ja	Ja	
		10	Versterken sociale basis	€ 88.423	€ 62.768	€ 121.768	Ja	Ja	
		11	Mantelzorg	€ 24.562	€ 13.587	€ 37.165	Ja	Ja	
		12	Eén tegen eenzaamheid	€ 19.649	€ 8.500	€ 8.500	Ja	Ja	
		13	Welzijn op recept	€ 28.246	€ 22.400	€ 35.368	Ja	Ja	
		14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 6.140	€ 6.140	€ 12.035	Ja	Ja	
		15	Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 17.930	€ 17.694	€ 17.694	Ja	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07*						
			Nee						
VWS	**H35B**	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*					
		1	060546 Gemeente Leiden	€ 11.446					
VRO	**J41B**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: J41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: J41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/06*	
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 37.500	€ 37.500	€ 57.743	1	1	
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	€ 37.500	€ 37.500	€ 57.743	1	1	
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J41B/09*				
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	0	Nee				
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	0	Nee				

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*
			195	€ 134.854	€ 351.989	0	€ 0	€ 18.881
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*			
			195	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*
			0	0	0	195	195	0
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LA/24-03756307*	€ 0	0	0	0	€ 0
		2	*LA/23-03532610*	€ 126.297	37	0	0	€ 69.439
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*			
		1	€ 0	€ 0	Nee			
		2	€ 0	€ 56.858	Nee			

VRO	**J105**	**Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls**		Projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/01*	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/02*	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/03*	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/04*	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle D1* *Indicator: J105/05*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J105/06*
			1	*Project 1*	25	Ja	25	Ja	€ 312.500
			2	*Project 2*	11	Ja	11	Ja	€ 137.500
			3	*Project 3*	46	Ja	0	N.v.t.	€ 387.500
			4	*Project 4*	48	Ja	0	N.v.t.	€ 600.000
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/08*	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/09*	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/10*	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/11*	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: J105/12*
			1	*Project 1*	€ 312.500	Ja		25	Ja
			2	*Project 2*	€ 137.500	Ja		11	Ja
			3	*Project 3*	€ 387.500	Ja	In aanbouw planning wordt gehaald	31	Ja
			4	*Project 4*	€ 600.000	Ja	In aanbouw planning wordt gehaald	48	Ja
				Kopie projectnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/13*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J105/14*				
			1	*Project 1*	Ja				
			2	*Project 2*	Ja				
			3	*Project 3*	Nee				
			4	*Project 4*	Nee				
KGG	**K28**	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
				€ 76.420	€ 253.352	€ 38.252	€ 368.024	€ 0	€ 0
				Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
				Nee					
AenM	**M16**	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**		Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) Gemeenten *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
				€ 4.870.667			€ 4.492.898	€ 0	€ 157.756
				Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/10*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/11*	
				€ 0	€ 20.516	€ 10.815	€ 9.531.022	€ 19.422.664	

3.3 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Rekening 2024				Baten/lasten		
Hoofdtaakveld	Omschrijving	Taakveld		Lasten		Baten
0	**Bestuur en ondersteuning**	0.1	Bestuur	€ 4.866.687	€	-366.817
		0.10	Mutaties reserve (980)	€ 15.562.569	€	-15.082.371
		0.11	Resultaat van de rekening	€ 3.963.828		
		0.2	Burgerzaken	€ 2.062.384	€	-935.598
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 2.870.600	€	-1.552.583
		0.4	Overhead, ondersteuning organisatie	€ 19.103.940		
		0.5	Treasury	€ 1.493.415	€	-3.363.913
		0.61	Onroerende Zaakbelasting (Woningen)	€ 1.921.331	€	-11.014.293
		0.62	Onroerende Zaakbelasting (niet-Woningen)		€	-4.389.729
		0.63	Parkeerbelasting		€	-7.765.385
		0.64	Overige Belastingen	€ 27.788	€	-133.154
		0.7	Algemene Uitkering gemeentefonds		€	-79.039.083
		0.8	Overige Baten en Lasten	€ 49.985	€	-586.278
		0.9	Vennootschapsbelasting			
Totaal 0				**€ 51.922.527**	**€**	**-124.229.204**
1	**Veiligheid**	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€ 4.302.246	€	-740.478
		1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 2.703.293	€	-77.879
Totaal 1				**€ 7.005.540**	**€**	**-818.358**
2	**Verkeer, vervoer en waterstaat**	2.1	Verkeer en wegen	€ 8.277.108	€	-630.824
		2.2	Parkeren	€ 1.568.139	€	-6.600
Totaal 2				**€ 9.845.248**	**€**	**-637.424**
3	**Economie**	3.1	Economische ontwikkeling	€ 2.009.955	€	-72.084
		3.3	Bedrijfsloket en - bedrijfsregelingen	€ 84.845	€	-36.593
		3.4	Economische promotie	€ 659.909	€	-5.009.124
Totaal 3				**€ 2.754.710**	**€**	**-5.117.801**
4	**Onderwijs**	4.1	Openbaar basisonderwijs	€ 408.065		
		4.2	Onderwijshuisvesting	€ 2.716.247	€	-380.961
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	€ 1.934.693	€	-491.836
Totaal 4				**€ 5.059.004**	**€**	**-872.797**
5	**Sport, cultuur en recreatie**	5.1	Sportbeleid en begeleiding	€ 310.422	€	-290.598
		5.2	Sportaccomodaties	€ 6.797.024	€	-1.089.968
		5.3	Cultuurpresentatie, -productie	€ 1.915.820	€	-170.015
		5.4	Musea			
		5.5	Cultureel erfgoed	€ 297.991	€	-2.597
		5.6	Media	€ 1.183.034	€	-239.226
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	€ 7.140.407	€	-831.401
Totaal 5				**€ 17.644.698**	**€**	**-2.623.805**
6	**Sociaal Domein**	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 9.905.713	€	-7.224.877
		6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	€ 3.453.599		
		6.3	Inkomensregelingen	€ 14.088.029	€	-10.581.092
		6.4	WSW en beschut werk	€ 3.572.990		
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	€ 1.797.614	€	-24.392
		6.71A	Huishoudeljike hulp (Wmo)	€ 3.803.377	€	-323.687
		6.71B	Begeleiding (Wmo)	€ 3.106.357		
		6.71C	Dagbesteding (Wmo)	€ 360.287		
		6.71D	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	€ 1.553.898		
		6.72	Maatwerkvoorzieningen 18-			
		6.72A	Jeugdhulp begeleiding	€ 2.818.686		
		6.72B	Jeugdhulp behandeling	€ 119.592		
		6.72C	Jeugdhulp dagbesteding	€ 1.814.324		
		6.72D	Jeugdhulp zonder verblijf overig	€ 388.056		
		6.73A	Pleegzorg	€ 223.860		
		6.73B	Gezinsgericht	€ 168.792		
		6.73C	Jeugdhulp met verblijf overig	€ 1.408.179		
		6.74A	Jeugdbehandeling GGZ zonder verblijf	€ 25.560		
		6.74B	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	€ 2.229.291		
		6.74C	Gesloten plaatsing	€ 563.042		
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	€ 621.812		
		6.81A	Beschermd wonen (Wmo)	€ 2.991.345	€	-3.042.529
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-			
		6.82A	Jeugdbescherming	€ 376.284		
		6.82B	Jeugdreclassering	€ 49.536		
Totaal 6				**€ 55.440.225**	**€**	**-21.196.577**
7	**Volksgezondheid en milieu**	7.1	Volksgezondheid	€ 3.362.983	€	-278.913
		7.2	Riolering	€ 3.586.401	€	-5.238.773
		7.3	Afval	€ 6.446.039	€	-8.462.620
		7.4	Milieubeheer	€ 2.164.554	€	-1.611.854
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 240.679	€	-246.128
Totaal 7				**€ 15.800.656**	**€**	**-15.838.289**
8	**Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.**	8.1	Ruimtelijke ordening	€ 3.215.433	€	-
		8.2	Grondexploitaties (niet bedrijventer.)	€ 6.117.605	€	-6.188.860
		8.3	Wonen en bouwen	€ 6.041.126	€	-3.323.656
Totaal 8				**€ 15.374.164**	**€**	**-9.512.517**
Saldo				**€ 180.846.771**	**€**	**-180.846.771**

3.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.
Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 3,5 miljoen. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 2,5 miljoen bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 3,5 miljoen. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 1,9 miljoen acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

	Totaal
Begrotingscriterium	**X € 1 miljoen**
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	2,4
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0,0
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden. Ze paragraaf 4.2.3.	0,0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling et cetera).	0,1
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	**2,5**
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2 en 3) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt verwezen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	1,9
De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	0,6
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering).	0,0
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	-
Totaal Onrechtmatigheden (totaal begrotingsonrechtmatigheden + voorwaardecrit.)	**2,5**
Waarvan acceptabel	1,9
Waarvan niet-acceptabel	0,6

De geconstateerde niet-acceptabele afwijkingen betreffen:

- Een overschrijding van € 231.830,- op de kosten voor onderhoud van de binnensportaccommodaties. Deze wordt veroorzaakt doordat de bijdrage van de onderhoudskosten aan het sportbedrijf niet is begroot.
- Een overschrijding van € 208.199,- op juridische kosten. Deze wordt veroorzaakt door de inhuur van juridische advies voor onder andere vastgoed vraagstukken en bestemmingsplannen.
- Een onderschrijding op de verkopen grond. Medio 2024 hebben we een stuk grond verkocht welke niet gemeld is in de Najaarsnota.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4. Bijlagen

4.1 Grondbedrijf

Algemeen

In dit onderdeel van de jaarrekening vindt u de gebruikelijke toelichting op de jaarstukken van het grondbedrijf. Belangrijke items zijn het bedrijfsresultaat, het voorzieningenbeleid en de complexgewijze toelichting.
Voor een toelichting op de inzet van het grondbedrijf en het grondbeleid bij de realisatie van de diverse programma´s wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid in deze jaarrekening.

Bedrijfsresultaat

Het negatieve bruto bedrijfsresultaat van het grondbedrijf in 2024 is bijna € 0,9 miljoen. Dit is het saldo tussen de onttrekkingen en stortingen in de Reserve Winst uit Grondbedrijf en de mutaties in de voorzienbare verliezen.

In boekjaar 2024 zijn de complexen Offem-Zuid, Duineveld en ‘t Zilt afgesloten.
Bij de benadering van het resultaat is het “voorzichtigheidsprincipe” gehanteerd. Dit betekent dat wordt uitgegaan van het meest slechte scenario. Verliezen worden al genomen op het moment dat ze worden geconstateerd, en winsten worden pas genomen op het moment dat ze worden gerealiseerd.

In de jaarrekening 2024 zijn de volgende mutaties op de voorziening voorzienbaar verlies verwerkt naar aanleiding van het Boek Grondbedrijf 2025:

Bedrag x €			
Complexnaam	**Bedrag**		**Verhoging / Verlaging**
Viaductweg	€	200.000	Verhoging
Bronsgeest	€	13.000	Verhoging
Viaductweg	€	-91.000	Verlaging
Totaal mutaties	**€**	**122.000**	**Verlaging**

Berekening van het bruto resultaat 2024:

Bedrag x € Omschrijving	Bedrag	
Resultaten afgesloten projecten	€	725.256
RIF inzake Bavo	€	222.000
Pachten voormalige NIEGG's	€	78.719
Verkoop grond	€	270.000
Vennootschapsbelasting	€	-
Uren P249 inclusief overhead	€	-280.775
Rente voormalige NIEGG's	€	-86.348
Bijdrage RIF	€	-637.278
Afboeken voorber kst vm NIEGG's ivm 5 j termijn	€	-707.463
TWN* nav Boek Grondbedrijf 2025	€	150.000
Voorziening Viaductweg bij openen grex	€	-682.000
Mutatie voorzienbare verliezen	€	78.000
Bruto resultaat 2024	**€**	**-869.889**

* TWN = Tussentijdse Winstneming

De opbrengsten uit grondtransacties m.b.t. het Grondbedrijf werden in 2024 gerealiseerd in de complexen Space Business Park, 't Zilt en Viaductweg. Deze opbrengsten betroffen ruim € 1,7 miljoen. Dit bedrag komt op dit moment niet terug in de Meerjarenprognose van het Grondbedrijf (MPG), maar is verwerkt in de desbetreffende complexen.

Voorzieningenbeleid

Onder verwijzing naar het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hanteert de gemeente Noordwijk een stringent voorzieningenbeleid. Als gevolg hiervan zijn bij de voorgaande jaarrekeningen enkele voorzieningen voor voorzienbare verliezen getroffen. Eén van de regels van het BBV stelt dat gronden dienen te worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of, als deze lager is, tegen de marktwaarde. Het BBV geeft echter geen definitie van het begrip marktwaarde. Bij het bepalen van een dergelijke waarde spelen vele factoren een rol. Voornaamste factor is de lokale en provinciale besluitvorming over het planologisch kader van een gebied. Ook spelen tijdsaspect, rente en marktrisico's een rol bij de waardering. Omdat hiervoor veelal inschattingen moeten worden gemaakt, moet een te bepalen marktwaarde dan ook altijd met een zekere bandbreedte worden beschouwd. Jaarlijks zal moeten worden bezien in hoeverre getroffen voorzieningen moeten worden aangepast of nieuwe voorzieningen getroffen moeten worden. Bij reeds getroffen voorzieningen wordt dan bekeken of de aannames waarop de voorzieningen zijn gebaseerd nog valide zijn, en hoe het verwachte exploitatietekort zich verhoudt tot de nieuwe boekwaarde.

Mandaat strategische aankopen

In de Nota Grondbeleid van de gemeente Noordwijk is aangegeven dat de gemeente Noordwijk strategisch verwervingsbeleid toepast om hiermee een goede grond- en onderhandelingspositie te verkrijgen. De Nota grondbeleid 2025-2028 wordt aangeboden ter goedkeuring aan de gemeenteraad in 2025. De gemeenteraad stelt hiertoe jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar aan het college om uitvoering te geven aan het strategisch verwervingsbeleid. Alvorens het college een definitief besluit neemt om een aankoop ten laste van het budget te brengen, wordt de opvatting gepeild van de raadscommissie. Op het

moment dat de gemeenteraad besloten heeft over de dekking van de aanko(o)p(en) zal vanuit deze dekking het budget weer aangevuld worden tot € 2 miljoen.

Boekwaarden per complex

Bedrag x €		31-12-2023	Mutaties	31-12-2024	TWN	31-12-2024
Nummer	Complexnaam		2024	Excl TWN*		Incl TWN
1.23	Space Business Park	€ 9.197.571	€ -828.148	€ 8.369.423	€ 150.000	€ 8.519.423
1.25	Bronsgeest	€ 7.295.924	€ 305.226	€ 7.601.150	€ -	€ 7.601.150
1.44	Maarten Kruytstraat (Noordwijk Zeewaardig)	€ 6.085.464	€ 162.867	€ 6.248.331	€ -	€ 6.248.331
1.51	Offem-Zuid	€ 3.341.131	€ -3.341.131	€ -	€ -	€ -
1.61	Duineveld (vh Centraal park 1e fase)	€ -1.642.544	€ 1.642.544	€ -	€ -	€ -
1.78	t Zilt	€ 250.220	€ -250.220	€ -	€ -	€ -
1.80	Viaductweg	€ -	€ 560.959	€ 560.959	€ -	€ 560.959
Totaal		**€ 24.527.766**	**€ -1.747.903**	**€ 22.779.863**	**€ 150.000**	**€ 22.929.863**

Risicoparagraaf en weerstandsvermogen grondbedrijf

Voor dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf G: Grondbeleid (zie 2.2 paragrafen).

Balans Grondbedrijf

Bedrag x €				
Balans per 31 december 2024				
Activa		**Ultimo 2024**		**Ultimo 2023**
Vaste activa				
Financiële vaste activa				
Belegde reserves bij de Algemene Dienst	€	6.499.452	€	9.103.341
Belegde voorzieningen bij de Algemene Dienst	€	3.962.000	€	7.770.000
	€	10.461.452	€	16.873.341
Totaal vaste activa	**€**	**10.461.452**	**€**	**16.873.341**
Vlottende activa				
Voorraden				
BIE met grondexploitatie				
Grondexploitaties	€	22.929.864	€	24.527.766
Voorzienbaar verlies Bronsgeest	€	-522.000	€	-509.000
Voorzienbaar verlies Maarten Kruytstraat	€	-2.649.000	€	-2.649.000
Voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€	-	€	-4.612.000
Voorzienbaar verlies Viaductweg	€	-791.000	€	-
	€	18.967.864	€	16.757.766
Uitzettingen				
Vorderingen op openbare lichamen				
Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen	€	-	€	-
	€	-	€	-
Overlopende activa				
Overlopende activa	€	-	€	-
Totaal vlottende activa	**€**	**18.967.864**	**€**	**16.757.766**
Totaal-generaal	**€**	**29.429.316**	**€**	**33.631.107**

Bedrag x €

Balans per 31 december 2024

Passiva		Ultimo 2024		Ultimo 2023
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Reserve winst uit grondbedrijf	€	6.421.452	€	7.291.341
Bestemmingsreserves	€	-	€	-
Nog te bestemmen resultaat	€	78.000	€	1.812.000
	€	6.499.452	€	9.103.341
Vaste schuld				
Kapitaalschuld algemene dient	€	22.929.864	€	24.527.766
Totaal vaste passiva	**€**	**29.429.316**	**€**	**33.631.107**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar				
Overige schulden	€	-	€	-
Overlopende passiva				
Overlopende passiva	€	-	€	-
Totaal vlottende passiva	**€**	**-**	**€**	**-**
Totaal-generaal	**€**	**29.429.316**	**€**	**33.631.107**

Toelichting op de balans Grondbedrijf

Bedrag x €					
Toelichting balans					
Activa					**31-12-2024**
Vaste activa					
Financiële vaste activa					
Belegde reserves en voorzieningen bij de Algemene dienst					
Saldo per 01-01-2024			€	16.873.341	
Onttrekking in 2024 bij de gemeente			€	-6.411.889	
Totaal vaste activa					**€ 10.461.452**
Vlottende activa					
Voorraden					
Boekwaarde per 01-01-2024			€	16.757.766	
Mutaties 2024:					
Nieuwe grex van Materiële Vaste Activa naar Voorraden					
* Viaductweg (Raad 11-07-2024)			€	832.167	
Overige mutaties 2024:					
* Space Business Park	€	-678.148			
* Bronsgeest	€	305.226			
* Maarten Kruytstraat	€	162.867			
* Offem-Zuid	€	-3.341.131			
* Duineveld (vh Centraal Park 1e fase)	€	1.642.544			
* 't Zilt	€	-250.220			
* Viaductweg	€	-271.207			
* Verhogen voorzienbaar verlies Bronsgeest	€	-13.000			
* Gebruiken voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€	4.612.000			
* Nieuw voorzienbaar verlies Viaductweg	€	-882.000			
* Verhogen voorzienbaar verlies Viaductweg	€	91.000			
			€	1.377.931	
Totaal Vlottende activa					**€ 18.967.864**
Totaal Balans					**€ 29.429.316**

Bedrag x €						
Toelichting balans						
Passiva						**31-12-2024**
Vaste passiva						
Eigen Vermogen						
Reserve winst uit grondbedrijf						
Saldo per 01-01-2024			€	7.291.341		
Stortingen:						
*TWN Space Business Park	€	150.000				
* Afsluiten Duineveld	€	669.707				
* Afsluiten 't Zilt	€	76.586				
* Verlaging voorziening Viaductweg	€	91.000				
* Bavo-terrein RIF (op basis van anterieure overeenkomst)	€	222.000				
* Pachten Bronsgeest, 't Laantje en Achterweg	€	78.719				
Verkoop grond	€	270.000				
			€	1.558.012		
Onttrekkingen:						
* Verhoging voorziening Bronsgeest	€	-13.000				
* Afsluiten Offem-Zuid	€	-21.037				
* Vormen voorzienbaar verlies Brondsgeest	€	-682.000				
* Vennootschapsbelasting 2024	€	-				
* Uren Grondbedrijf Algemeen	€	-199.131				
* Overhead over uren grondbedrijf P249	€	-81.644				
* Rente gronden in P249	€	-86.348				
* Bijdrage RIF	€	-637.278				
* Afboeken voorbereidingskosten vm NIEGG's ivm 5 j termijn	€	-707.463				
			€	-2.427.901		
					€	6.421.452
Onverdeeld jaarresultaat			€	78.000		
					€	78.000
Totaal vaste passiva					**€**	**6.499.452**
Vaste Schuld						
Saldo kapitaalschuld Algemene dienst per 01-01-2024			€	24.527.766		
Mutatie boekwaarde grondexploitaties			€	-1.597.902		
Totaal Vaste schuld					**€**	**22.929.864**
Totaal Balans					**€**	**29.429.316**

Overzicht van baten en lasten P252 Grondbedrijf

Bedrag x € P252 Grondbedrijf	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil Begroting-Rekeni	Voor-/ nadeel
Lasten	€ 8.270.836	€ 6.117.603	€ 2.153.233	V
Baten	€ 8.118.006	€ 6.188.860	€ -1.929.146	N
Saldo Programma	**€ -152.830**	**€ 71.257**	**€ 224.087**	**V**
Storting in reserves	€ 800.455	€ 987.293	€ -186.838	N
Onttrekking aan reserves	€ 882.000	€ 716.037	€ 34.037	V
Resultaat	**€ -71.285**	**€ -**	**€ 71.285**	**V**

Toelichting op de afwijkingen tussen begroting (na wijziging) en rekening

Voor het verslagjaar is de toelichting op de verschillen ten opzichte van de bijgestelde raming voor dit product P252 Grondbedrijf als volgt:

Toelichting op overzicht van baten en lasten P252 Grondbedrijf

Bedrag x € Omschrijving lasten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Strategische grondverwerving	€ -	€ 2.000.000	€ -
Grondkosten, w.o. verwervingen	€ -	€ 79.913	€ 2.700
Slopen en saneringen	€ 37.864	€ -	€ 895
Planontwikkeling en VTU	€ 720.899	€ 1.241.992	€ 777.595
Kosten wegens spoedonderzoek	€ -	€ 100.000	€ -
Advies- en accountantskosten	€ -	€ 100.000	€ -
Kosten van bouwrijp maken	€ 28.492	€ 42.346	€ 34.153
Kosten van woonrijp maken	€ 1.701.921	€ 1.809.219	€ 1.925.937
Rente	€ 210.930	€ 292.034	€ 393.106
Plantstructuur/Bijdragen en Diversen	€ 103.219	€ 1.723.332	€ 1.321.328
Dotaties in voorzieningen	€ 6.000	€ 882.000	€ 895.000
Bijdrage aan de Algemene dienst			
Mutaties voorraden	€ -	€ -	€ 766.890
Resultaat	€ 3.406.216	€ -152.830	€ 71.256
Totaal-generaal	**€ 6.215.540**	**€ 8.118.006**	**€ 6.188.860**

Bedrag x € Omschrijving baten	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Ontvangen rentevergoeding grondtransactie	€ 18.600	€ -	€ -
Ontvangen schadevergoedingen	€ -	€ -	€ -
Verpachtingen	€ 53.309	€ 25.013	€ 39.161
Verhuren	€ 4.000	€ -	€ -
Grondverkopen	€ 1.991.351	€ 4.787.761	€ 1.730.781
Grondverkopen 10% aanbetaling	€ -	€ -	€ -
Bijdrage derden	€ 1.298.899	€ 448.937	€ 525.820
Bijdrage fondsen	€ -	€ 600.000	€ 600.000
Bijdrage subsidie van Min. Economische Zaken	€ -	€ -	€ -
Bijdrage subsidie van de provincie	€ -	€ -	€ 188.000
Bijdrage Algemene dienst	€ -	€ -	€ -
Bijdrage vanuit voorziening Vergoeding RIF	€ -	€ -	€ -
Onttrekking voorziening voorzienbare verliezen	€ 1.821.000	€ 4.611.252	€ 4.703.000
Mutaties voorraden	€ 1.028.381	€ -2.354.957	€ -1.597.903
Resultaat	€ -	€ -	€ -
Totaal-generaal	**€ 6.215.540**	**€ 8.118.006**	**€ 6.188.860**

Specificatie gerealiseerde baten en lasten P252 Grondbedrijf

Bedrag x €				
Lasten				
Rente			**€**	**393.107**
Dit betreft de kapitaalrente zoals deze verschuldigd was over de boekwaarde per 01-01-2024 van Bouwgronden in Exploitaties (BIE's). De uiteindelijk geboekte rente in 2023 is 1,6027% van € 24.527.766,-.				
Grondkosten w.o. verwervingen			**€**	**2.700**
Dit betreft het complex Bronsgeest.				
Slopen en Saneringen			**€**	**895**
Deze kosten hebben betrekking op het complex Viaductweg.				
Planontwikkeling en VTU			**€**	**777.595**
Dit betreft naast alle uren die geschreven zijn op het Grondbedrijf, kosten die betrekking hebben op Projectbegeleiding, Verkeersadviezen, Milieutechnische, -juridische, -planologische en Civieltechnische adviezen.				
Kosten van Bouwrijp maken			**€**	**34.153**
De kosten van bouwrijp maken hebben betrekking op de complexen Maarten Kruytstraat, Offem-Zuid en Viaductweg.				
Kosten van Woonrijp maken			**€**	**1.925.937**
De kosten van woonrijp maken hebben betrekking op de complexen:				
Offem-Zuid	€	1.204.114		
Duineveld	€	711.823		
t Zilt	€	10.000		
Plantstructuur/Bijdragen en Diversen			**€**	**1.321.328**
Dit betreft voornamelijk kosten in de complexen Offem-Zuid en Duineveld.				
Dotaties in voorzieningen			**€**	**895.000**
Nieuw voorzienbaar verlies Viaductweg	€	882.000		
Verhoging van de voorziening Voorzienbaar verlies Bronsgeest	€	13.000		
Mutaties voorraden			**€**	**766.890**
Overboeking boekwaarde nieuwe grex Bronsgeest.				
Resultaat			**€**	**71.256**
Totaal lasten			**€**	**6.188.860**

Bedrag x €				
Baten				
Verpachtingen			**€**	**39.161**
De pachten hebben betrekking op de complexen Bronsgeest en Duineveld.				
Grondverkopen			**€**	**1.730.781**
Voor een specificatie van de verkopen wordt verwezen naar de desbetreffende bijlage.				
Bijdrage van derden			**€**	**525.820**
Dit betreft voornamelijk een bijdrage in h et complex Offem-Zuid.				
Bijdrage fondsen			**€**	**600.000**
Dit is een bijdrage voor het Landschapspark en speeleiland in het complex Duineveld.				
Diverse bijdragen (o.a. van de provincie)			**€**	**188.000**
In 2024 is er voor het complex Bronsgeest een subsidie van de provincie Zuid-Holland ontvangen.				
Onttrekkingen voorziening voorzienbare verliezen			**€**	**4.703.000**
Verlaging voorzienbaar verlies Bronsgeest	€	-		
Opheffen voorzienbaar verlies Offem-Zuid	€	4.612.000		
Verlaging voorzienbaar verlies Viaductweg	€	91.000		
Mutaties voorraden			**€**	**-1.597.903**
Toename van de boekwaarde van alle in beheer zijnde complexen.				
Totaal lasten			**€**	**6.188.860**

Staat van Grondoverdrachten

Bedrag x € Grondverkopen Complexnaam	Besluit tot verkoop	Oppervlakte m2		Opbrengst 2024		Aanbetaling		Ontvangen 2024
Algemene dienst	29-11-2016	609	€	163.430	€	-	€	163.430
Watertoren*	30-6-2020	1.058	€	-	€	-	€	-
Algemene dienst	19-12-2024	1.100	€	270.000	€	-	€	270.000
Viaductweg	Mandaatregeling	970	€	358.517	€	-	€	358.517
Totaal		**3.737**	**€**	**791.947**	**€**	**-**	**€**	**791.947**

* Betreft Groningerakte, ontvangst uiterlijk 02-07-2029

Bedrag x € Grondaankopen Complexnaam	Besluit tot aankoop	Oppervlakte m2		Aankoop-bedrag		Bijkomende kosten		Betaald 2024
Algemene dienst	20-8-2024	4.484	€	1	€	4.535	€	4.536
Algemene dienst	Mandaatregeling	417	€	375.000	€	13.228	€	388.228
Totaal		**4.901**	**€**	**375.001**	**€**	**17.763**	**€**	**392.764**

Bedrag x € Ruilingen Nadere aanduiding	Besluit tot ruiling	Verkregen Oppervlakte m2	Afgestane oppervlakte oppervlakte m2		Opbrengst 2024		Kosten 2024
Algemene dienst	Mandaatregeling	479	393	€	1	€	-
Totaal		**479**	**393**	**€**	**1**	**€**	**-**

4.2 Overzicht van baten en lasten per product

Saldo / reserves	Progr.nr	Programma	Product nummer	Product omschrijving	Baten/lasten	Begroot voor wijz.	Begroting na wijz	Rekening	Verschil Begroting - Rekening
Saldo van baten en lasten	**1**	Bestuur en Dienstverlening	**P001**	Bestuursorganen	Lasten	€ 904.026	€ 904.026	€ 1.947.279	€ -1.043.253
					Baten	€ -		€ -366.817	€ 366.817
			P003	Raads- en Commissieondersteuning	Lasten	€ 1.423.888	€ 1.423.888	€ 1.389.386	€ 34.502
			P005	Dagelijks Bestuur	Lasten	€ 1.297.743	€ 1.310.822	€ 1.236.539	€ 74.283
					Baten	€ -			€ -
			P006	Secretaris	Lasten	€ 65.779	€ 65.338	€ 57.949	€ 7.389
			P013	Programma Dienstverlening	Lasten	€ 184.000	€ -		€ -
					Baten	€ -			€ -
			P060	Burgerlijke Stand	Lasten	€ 1.601.497	€ 1.893.813	€ 1.906.672	€ -12.859
					Baten	€ -646.015	€ -845.015	€ -935.598	€ 90.583
			P062	Verkiezingen	Lasten	€ 145.489	€ 145.489	€ 155.712	€ -10.223
					Baten	€ -			€ -
			P072	Belastingen	Lasten	€ 1.818.717	€ 1.818.717	€ 1.828.938	€ -10.221
			P073	Belastingen Lisse/Noordwijk/Teijlingen	Lasten	€ 300.900	€ 400.900	€ 420.157	€ -19.257
					Baten	€ -1.160.193	€ -1.160.193	€ -1.294.501	€ 134.308
			P074	Financieel Beleid	Lasten	€ 1.123.263	€ 1.331.138	€ 1.543.400	€ -212.262
					Baten	€ -459.032	€ -1.783.519	€ -2.622.765	€ 839.246
			P186	Huisvesting Extern	Lasten	€ 1.677.983	€ 1.779.642	€ 1.551.965	€ 227.677
					Baten	€ -304.300	€ -304.300	€ -111.665	€ -192.635
			P249	Onroerende Zaken	Lasten	€ 835.247	€ 1.541.517	€ 2.869.311	€ -1.327.794
					Baten	€ -515.804	€ -592.804	€ -1.552.583	€ 959.779
			P014	Organisatieontwikkeling	Lasten	€ 252.244	€ 252.244	€ 235.534	€ 16.710
		Totaal Bestuur en Dienstverlening				€ 8.545.432	€ 8.181.703	€ 8.258.913	€ -77.210
	2	Veiligheid	**P007**	Vergunningen algemeen	Lasten	€ 228.115	€ 228.115	€ 221.681	€ 6.434
					Baten	€ -		€ -700	€ 700
			P008	Dierenbescherming	Lasten	€ 109.588	€ 109.588	€ 81.388	€ 28.200
			P009	Integrale Veiligheid	Lasten	€ 709.603	€ 852.496	€ 845.809	€ 6.687
			P010	Vergunningen Openbare Orde (APV)	Lasten	€ 181.243	€ 181.243	€ 181.243	€ -
					Baten	€ -55.146	€ -55.146	€ -65.319	€ 10.173
			P011	Vergunningen Overige Regelgeving	Lasten	€ 10.401	€ 10.401	€ 10.401	€ -
					Baten	€ -11.029	€ -11.029	€ -11.860	€ 831
			P040	Handhaving Openbare Orde	Lasten	€ 66.201	€ 66.201	€ 66.201	€ -
			P041	Handhaving Algemeen	Lasten	€ 1.081.424	€ 1.147.922	€ 994.912	€ 153.010
					Baten	€ -			€ -
			P052	Veiligheidsregio VRHM	Lasten	€ 3.428.949	€ 3.511.031	€ 3.508.975	€ 2.056
					Baten	€ -361.636	€ -361.636	€ -368.225	€ 6.589
			P240	Strandveiligheid	Lasten	€ 225.510	€ 229.228	€ 275.735	€ -46.507
					Baten	€ -			€ -
		Totaal Veiligheid				€ 5.613.223	€ 5.908.414	€ 5.740.240	€ 168.174
	3	Verkeer en Parkeren	**P180**	Openbare Verlichting	Lasten	€ 1.304.776	€ 1.285.449	€ 1.070.266	€ 215.183
					Baten	€ -132.354	€ -132.354	€ -123.032	€ -9.322
			P181	Verkeersbeleid en uitvoering	Lasten	€ 929.585	€ 986.728	€ 867.054	€ 119.674
					Baten	€ -		€ -61.419	€ 61.419
			P182	Parkeren	Lasten	€ 1.795.536	€ 1.510.436	€ 1.568.139	€ -57.703
					Baten	€ -		€ -6.600	€ 6.600
			P183	Verkeersvoorzieningen	Lasten	€ 513.058	€ 525.708	€ 456.093	€ 69.615
			P188	Bereikbaarheid	Lasten	€ 117.204	€ 132.204	€ 143.542	€ -11.338
					Baten	€ -			€ -
			P260	Verhardingen	Lasten	€ 5.493.489	€ 5.349.953	€ 4.694.408	€ 655.545
					Baten	€ -333.581	€ -667.581	€ -778.151	€ 110.570
			P261	Straatreiniging en Gladheidbestrijding	Lasten	€ 1.421.155	€ 1.451.137	€ 1.667.308	€ -216.171
			P263	Voorzieningen op en aan de weg	Lasten	€ 181.193	€ 181.193	€ 123.420	€ 57.773
					Baten	€ -60.113	€ -60.113	€ -40.476	€ -19.637
		Totaal Verkeer en Parkeren				€ 11.229.948	€ 10.562.760	€ 9.580.553	€ 982.207
	4	Economie	**P241**	Markt	Lasten	€ 87.545	€ 87.221	€ 84.845	€ 2.376
					Baten	€ -37.184	€ -37.184	€ -36.593	€ -591
			P242	Strandexploitatie	Lasten	€ 1.036.560	€ 1.020.835	€ 689.674	€ 331.161
					Baten	€ -822.221	€ -822.221	€ -710.190	€ -112.031
			P243	Exploitatie Langevelderslag	Lasten	€ 119.620	€ 119.620	€ 125.661	€ -6.041
					Baten	€ -		€ -76.911	€ 76.911
			P245	Economische Zaken	Lasten	€ 1.176.904	€ 1.771.637	€ 1.690.250	€ 81.387
					Baten	€ -21.463	€ -21.463	€ -72.084	€ 50.621
			P248	Toerisme	Lasten	€ 1.793.625	€ 1.726.314	€ 1.812.362	€ -86.048
					Baten	€ -1.765	€ -1.765	€ -2.176	€ 411
			P246	Space Campus	Lasten	€ 320.000	€ 382.062	€ 319.705	€ 62.357
		Totaal Economie				€ 3.651.621	€ 4.225.056	€ 3.824.546	€ 400.510
	5	Onderwijs	**P112**	Kinderopvang en leerlingenvervoer	Lasten	€ 1.212.186	€ 1.354.564	€ 1.295.216	€ 59.348
					Baten	€ -271.758	€ -271.758	€ -296.198	€ 24.440
			P113	Huisvesting Onderwijs	Lasten	€ 3.387.934	€ 2.910.223	€ 2.830.734	€ 79.489
					Baten	€ -320.677	€ -296.677	€ -277.068	€ -19.609
			P114	Lokaal Onderwijsbeleid	Lasten	€ 1.392.326	€ 1.560.595	€ 1.203.624	€ 356.971
					Baten	€ -295.844	€ -464.113	€ -491.836	€ 27.723
		Totaal Onderwijs				€ 5.104.167	€ 4.792.834	€ 4.264.473	€ 528.361
	6	Sport, cultuur en recreatie	**P115**	Erfgoed (monumentenzorg + archeologie)	Lasten	€ -			€ -
					Baten	€ -			€ -
			P116	Sport	Lasten	€ 7.221.257	€ 6.155.092	€ 6.537.634	€ -382.542
					Baten	€ -1.140.471	€ -1.428.841	€ -1.355.935	€ -72.906
			P117	Kunst en Cultuur	Lasten	€ 2.634.726	€ 3.123.732	€ 2.833.360	€ 290.372
					Baten	€ -370.869	€ -564.822	€ -382.866	€ -181.956
		Totaal Sport, cultuur en recreatie				€ 8.344.643	€ 7.285.161	€ 7.632.193	€ -347.032

Saldo / reserves	Progr.nr	Programma	Product nummer	Product omschrijving	Baten/lasten	Begroot voor wijz.	Begroting na wijz	Rekening	Verschil Begroting - Rekening
	7	Sociaal Domein en Volksgezondheid	P119	Advies en Belangenbehartiging	Lasten	€ 42.295	€ 42.295	€ 29.459	€ 12.836
			P121	Sociaal Cultureel Werk	Lasten	€ 196.806	€ 196.806	€ 184.674	€ 12.132
					Baten	€ -36.893	€ -36.893	€ -26.375	€ -10.518
			P210	Volksgezondheid	Lasten	€ 3.110.281	€ 3.405.823	€ 3.317.887	€ 87.936
					Baten	€ -59.273	€ -100.815	€ -95.299	€ -5.516
			P211	Bijst. verlening en ink.vz en subsidies	Lasten	€ 12.623.136	€ 14.015.059	€ 13.813.614	€ 201.445
					Baten	€ -8.555.909	€ -10.211.570	€ -10.581.092	€ 369.522
			P213	Werkvoorziening en re-integratie	Lasten	€ 3.305.913	€ 3.747.913	€ 3.572.990	€ 174.923
			P214	Jeugdzorg	Lasten	€ 13.654.749	€ 15.175.995	€ 15.076.435	€ 99.560
					Baten	€ -			€ -
			P215	Algemene voorzieningen Wmo	Lasten	€ 3.463.941	€ 3.550.954	€ 3.395.899	€ 155.055
					Baten	€ -586.667	€ -563.749	€ -571.575	€ 7.826
			P216	Maatwerkvoorzieningen Wmo	Lasten	€ 10.857.382	€ 11.509.836	€ 10.927.311	€ 582.525
					Baten	€ -269.860	€ -291.860	€ -348.079	€ 56.219
			P217	Asiel en migratie	Lasten	€ 280.000	€ 3.155.515	€ 2.760.866	€ 394.649
					Baten	€ -280.000	€ -4.968.000	€ -5.008.739	€ 40.739
			P218	Integratie en Inburgering	Lasten	€ 810.434	€ 1.388.434	€ 1.063.610	€ 324.824
					Baten	€ -351.483	€ -1.335.612	€ -1.371.936	€ 36.324
			P219	Maatschappelijke opvang	Lasten	€ 2.394.032	€ 3.119.032	€ 3.527.891	€ -408.859
					Baten	€ -2.394.032	€ -2.379.475	€ -3.042.529	€ 663.054
		Totaal Sociaal Domein en Volksgezondheid				€ 38.204.852	€ 39.419.688	€ 36.625.011	€ 2.794.677
	8	Duurzaamheid en Leefomgeving	P095	Beleid Milieu	Lasten	€ 5.697.941	€ 6.060.506	€ 5.480.270	€ 580.236
					Baten	€ -2.849.445	€ -2.849.445	€ -2.889.166	€ 39.721
			P096	Gebiedsprogramma (SGG)	Lasten	€ -		€ -	€ -
					Baten	€ -			€ -
			P184	Riolering en Drainage	Lasten	€ 3.801.399	€ 3.914.960	€ 3.586.401	€ 328.559
					Baten	€ -5.463.034	€ -5.463.034	€ -5.238.773	€ -224.261
			P230	Begraafplaats	Lasten	€ 201.381	€ 201.327	€ 219.282	€ -17.955
					Baten	€ -208.598	€ -208.598	€ -246.128	€ 37.530
			P247	Volkstuinen	Lasten	€ 9.933	€ 10.037	€ 10.983	€ -946
					Baten	€ -6.149	€ -6.149	€ -7.090	€ 941
			P265	Oppervlaktewater	Lasten	€ 837.202	€ 768.748	€ 662.175	€ 106.573
					Baten	€ -			€ -
			P266	Groenvoorzieningen	Lasten	€ 4.443.874	€ 4.532.039	€ 4.131.970	€ 400.069
					Baten	€ -2.292	€ -	€ -35.035	€ 35.035
			P268	Wijkgericht Werken	Lasten	€ 408.517	€ 409.117	€ 341.929	€ 67.188
					Baten	€ -			€ -
			P271	Afvalverwijdering en -verwerking	Lasten	€ 6.433.410	€ 6.393.103	€ 6.446.039	€ -52.936
					Baten	€ -8.402.877	€ -8.222.726	€ -8.462.620	€ 239.894
			P092	Energietransitie	Lasten	€ 2.051.273	€ 2.784.797	€ 1.889.205	€ 895.592
					Baten	€ -1.753.342	€ -1.830.840	€ -1.611.854	€ -218.986
		Totaal Duurzaamheid en Leefomgeving				€ 5.199.193	€ 6.493.842	€ 4.277.587	€ 2.216.255
	9	Wonen en Ruimte	P032	Ruimtelijke Ontwikkeling Beleid	Lasten	€ 2.597.911	€ 2.747.136	€ 2.462.785	€ 284.351
					Baten	€ -	€ -	€ -	€ -
			P033	Volkshuisvesting Beleid	Lasten	€ 600.073	€ 1.469.054	€ 1.201.172	€ 267.882
					Baten	€ -44.118	€ -644.118	€ -613.989	€ -30.129
			P118	Erfgoed (monumentenzorg & archeologie)	Lasten	€ 290.978	€ 288.990	€ 262.370	€ 26.620
					Baten	€ -			€ -
			P251	Geo-informatie	Lasten	€ 388.985	€ 388.985	€ 391.129	€ -2.144
			P252	Grondbedrijf	Lasten	€ 8.255.171	€ 8.270.836	€ 6.117.605	€ 2.153.231
					Baten	€ -9.799.199	€ -8.118.006	€ -6.188.860	€ -1.929.146
		Totaal Wonen en Ruimte				€ 2.289.801	€ 4.402.877	€ 3.632.211	€ 770.666
	ADM	Algemene Dekkingsmiddelen	P300	Algemene Dekkingsmiddelen	Lasten	€ 164.000	€ 73.000	€ -	€ 73.000
					Baten	€ -102.209.683	€ -106.182.259	€ -107.383.693	€ 1.201.434
		Totaal Algemene Dekkingsmiddelen				€ -102.045.683	€ -106.109.259	€ -107.383.693	€ 1.274.434
	OVH	Overhead				€ 18.431.508	€ 19.091.619	€ 19.103.940	€ -12.321
	Vpb	Vennootschapsbelasting				€ 46.000	€ 46.000		€ 46.000
Totaal Saldo van baten en lasten						**€ 4.614.705**	**€ 4.300.695**	**€ -4.444.026**	**€ 8.744.721**
Mutaties reserves						€ -5.960.880	€ -4.300.695	€ 480.198	€ -4.780.893
Saldo						**€ -1.346.175**	**€ -**	**€ -3.963.828**	**€ 3.963.828**

4.3 Overzicht lopende investeringen

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 2 Veiligheid									
* 260249 Cameratoezicht openbare plaatsen	Ja	€ 11.000	€ -11.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	De kosten van camera's blijken tot nu toe (veel) lager dan het grensbedrag voor investeringen van €10.000. De kosten horen in feite dan ten laste van het exploitatiebudget binnen programma Veiligheid te komen. Ook voor 2024 is er weer een dergelijk investeringsbedrag geraamd. Daarvoor geldt hetzelfde als voor 2023. Met de Voorjaarsnota 2024 is voorgesteld dit investeringsbudget voor beide jaren te laten vrijvallen, hetgeen in de cijfers hiernaast reeds is verwerkt.
Subtotaal		***€ 11.000***	***€ -11.000***	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 240171 Parallel Boulevard (klinkers)	Ja	€ 698.528	€ -	€ 698.528	€ 463.549	€ 236.567	€ 700.116	€ -1.588	De reconstructie van de Parallel Boulevard is in 4 fasen opgedeeld en tijdens de zomermaanden wordt er niet doorgewerkt. De planning voor de Parallel Boulevard is als volgt: 1. Seizoen 1 – sept 21 t/m mrt 22 is afgerond; 2. Seizoen 2 – sept 22 t/m mrt 23 is afgerond; 3. Versnelde aanleg rotonde Vuurtorenplein is afgerond; 4. Oude Zeeweg / De Grent (van rotonde Picképlein tot aan het Palaceplein) – is nu in uitvoering van september 2023 t/m januari 2024 is afgerond. 5. Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m De Muze – oktober 2024 t/m mrt 2025. Voorbereiding gestart, opdracht verleend aan aannemer, afstemming met omgeving. Alle gebakken klinkers zijn nu geleverd voor de laatste fase. Dit betreft fase project Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m Groot Hoogwaak). De verwachting is dat de uitvoering van deze fase eind maart 2025 wordt afgerond.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 240303 Parkeerterrein Langevelderslag	Nee	€ 535.273	-460.273	€ 75.000	€ 42.074	€ 53.044	€ 95.118	€ -20.118	Voor de inrichting van parkeren bij Langevelderslag is in 2021 dit investeringsbudget beschikbaar gesteld. Bij nader inzien zal er een herstructurering van het gebied bij Langevelderslag nodig zijn. In 2022 is met een projectteam gestart met de voorbereidingen hiervoor. Dit heeft geleid tot een nieuw ontwerp voor de openbare ruimte met aandacht voor nieuwe bestrating, een veilige situatie voor alle gebruikers en voldoende fietsparkeerplekken, laadpalen, toiletruimte en tapkraan. Hiervoor is een nieuw investeringsvoorstel via de Perspectiefnota 2025 aan de raad voorgelegd worden. Daarom is reeds het lopende investeringsbudget voor de inrichting bij Langevelderslag in 2024 afgeraamd ter hoogte van de voorbereidingskosten van € 75.000, hetgeen in de cijfers hiernaast is verwerkt. Dat is nodig om enkele onderzoeken voor de herstructurering uit te kunnen voeren. Het tekort van € 20.118,- op deze post zal worden verrekend met het beschikbaar gestelde budget bij de Perspectiefnota 2025.
* 245139 Reconstructie Duinweg voorbereiding	Nee	€ 130.161	€ -	€ 130.161	€ 25.743	€ -	€ 25.743	€ 104.418	De reconstructie van de Duinweg staat in de begroting 2025 vooralsnog gepland in 2027. In 2025 wordt parallel aan het opstellen van de mobiliteitsagenda onderzoek gedaan naar de beste inrichting voor dit kruising en voorgelegd voor besluitvorming
* 245173 Maatr.verkeer: fietspad Ruig.	Ja	€ 154.124	€ -99.463	€ 54.661	€ 88.446	€ -33.785	€ 54.661	€ 0	De werkzaamheden zijn afgerond en de investering kan worden afgesloten.
* 245190 Civiele Kunstwerken	Nee	€ 92.598	€ -	€ 92.598	€ 53.953	€ -	€ 53.953	€ 38.645	Dit is een voorbereidingskrediet bestemd voor bruggen Leidsevaart. De voorbereidingsfase is nog niet afgerond door complexiteit die er is in afstemming met stakeholders waaronder nutsbedrijven.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 245211 Vervanging diverse wegen asfalt	Ja	€ 1.004.163	€ -	€ 1.004.163	€ 877.711	€ -172.031	€ 705.680	€ 298.483	Het project is gerealiseerd en financieel afgerond. De ontvangen subsidie € 264.771,- voor het fietspad heeft geleid tot een voordeel voor deze investering.
* 245212 Vervanging diverse wegen asfalt secundai	Ja	€ 427.631	€ -	€ 427.631	€ 326.498	€ 50.000	€ 376.498	€ 51.133	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245213 Herenweg, fietsstroken	Ja	€ 125.103	€ -	€ 125.103	€ 23.039	€ 23.423	€ 46.462	€ 78.641	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245217 Parallel Boulevard (3)	Ja	€ 4.521.316	€ -	€ 4.521.316	€ 4.465.598	€ 6.163	€ 4.471.761	€ 49.555	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245233 Lichtbeleid 2021	Ja	€ 556.337	€ -	€ 556.337	€ 458.793	€ 62.277	€ 521.070	€ 35.267	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245234 Uitbreiding PRIS 2021	Nee	€ 105.101	€ -	€ 105.101	€ 93.830	€ -	€ 93.830	€ 11.271	In 2024 vindt de uitbreiding van PRIS aan de Raadhuisstraat plaats. De uitvoering zal in het eerste of tweede kwartaal van 2025 zijn.
* 245243 Wijkrenovatie Zeeburg Fase A 2022-2023	Ja	€ 1.946.200	€ -	€ 1.946.200	€ 817.256	€ 1.075.061	€ 1.892.317	€ 53.883	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245244 Bestratingsmaterialen cfm Uvor 2022	Ja	€ 331.380	€ -	€ 331.380	€ 300.178	€ -	€ 300.178	€ 31.202	De bestratingsmaterialen voor de betreffende investeringen zijn geleverd en dit krediet kan worden afgesloten.
* 245246 Vervangen oeverconstructie Leidsevaart	Nee	€ 3.150.000	€ -	€ 3.150.000	€ 61.402	€ 77.162	€ 138.564	€ 3.011.436	Na aanbesteding is de aannemer bekend die de kade gaat vernieuwen. De uitvoering van de kade wordt losgekoppeld van de huurovereenkomsten. In januari 2025 wordt gestart met gesprekken met de eigenaren over het vervangen van de kade wat nodig is. De huurovereenkomsten lopen hier parallel aan. In verband met een gunstige aanbesteding kan dit krediet met 1,5 miljoen worden afgeraamd.
* 245248 Ver. betonnen kades en bruggen 2022	Nee	€ 759.018	€ 116.316	€ 875.334	€ -	€ 52.253	€ 52.253	€ 823.081	De vervanging van de drie bruggen in de Leidsevaart was gepland in 2022/2023 maar omdat aannemers niet in staat zijn de werkzaamheden binnen het geraamde investeringsbedrag te realiseren, moet het opnieuw worden aanbesteed. Er was voor de bruggen meer investeringsbudget nodig zijn. Deze zijn toegekend bij het vaststellen van de begroting 2025. De voorbereiding en uitvoering zullen in 2025 en 2026 plaatsvinden

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 245253 Bestratingsmaterialen cfm Uvor 2023	Ja	€ 339.000	€ -	€ 339.000	€ 263.135		€ 263.135	€ 75.865	De bestratingsmaterialen voor de betreffende investeringen zijn geleverd en dit krediet kan worden afgesloten.
* 245254 Vervanging oeverconstructies 2023	Nee	€ 161.000	€ -	€ 161.000	€ -	€ -	€ -	€ 161.000	De werkzaamheden zijn nog niet gestart door het ontbreken van voldoende capaciteit. In 2025 is er een nieuwe collega water waarmee er in 2025 begonnen wordt met een inhaalslag op deze werkzaamheden.
* 245256 Lichtbeleid 2023	Nee	€ 444.000	€ -	€ 444.000	€ 125.312	€ 38.060	€ 163.372	€ 280.628	De werkzaamheden betreffen de vervanging van conventionele verlichting naar ledverlichting. Door een meningsverschil met de aannemer zijn er tijdelijk geen opdrachten verleend. Deze werkzaamheden moeten wel plaatsvinden waardoor dit in 2025 en 2026 wordt ingehaald. Mede hierdoor is er voor 2025 geen ander vervangingsinvestering aangevraagd
* 245258 Aanleg verhardingen rondom brandkranen	Nee	€ 108.000	€ -	€ 108.000	€ -	€ -	€ -	€ 108.000	Deze investering is in 2023 geraamd naar aanleiding van eind 2022 door de Veiligheidsregio Hollands Midden gestelde eisen aan de zichtbaarheid van brandkranen en zeker van brandkranen in het buitengebied. Op basis van het aantal brandkranen in het buitengebied is daarop berekend hoeveel budget er ongeveer nodig is om aan de eisen te voldoen. In 2023 is gestart met de inventarisatie van de benodigde werkzaamheden. Deze inventarisatie loopt nog door in 2024 waarna in 2025 gestart wordt met de uitvoering ervan.
* 245259 Wijkrenovatie Zeeburg Fase B 2023-2024	Nee	€ 1.881.000	€ -	€ 1.881.000	€ -	€ 454.508	€ 454.508	€ 1.426.492	De wijkrenovatie Zeeburg vindt in 3 fasen plaats: - fase a 2022-2023, wordt Q1 opgeleverd aan de beheerders, - fase b 2023-2024, wordt Q1 2025 opgeleverd aan de beheerders, - fase c 2024-2025, kabels en leidingen zijn aangelegd en januari 2025 zijn de civieltechnische werkzaamheden gestart. Verwachte afronding van het project is februari 2026.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 245260 Herinricht.rotonde Zanderij-Langeveld	Nee	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ -	€ 28.554	€ 28.554	€ 171.446	De rotonde wordt heringericht tot een voorrangskruispunt. Hierbij hebben we extra aandacht voor de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers die op deze locatie plegen over te steken. De uitvoering loopt. De aanbesteding zal in Q1 2025 plaatsvinden en de uitvoering is in Q3 2025.
* 245267 Reconstructie Langelaan/rotonde Langelaa	Ja	€ -	€ 885.000	€ 885.000	€ -	€ 731.698	€ 731.698	€ 153.302	Het project is met een gunstig aanbestedingsresultaat afgerond.
* 245268 Wijkrenovatie Zeeburg fase C 2024-2025	Nee	€ -	€ 2.328.000	€ 2.328.000	€ -	€ 16.489	€ 16.489	€ 2.311.511	De wijkrenovatie Zeeburg vindt in 3 fasen plaats: - fase a 2022-2023, wordt Q1 opgeleverd aan de beheerders, - fase b 2023-2024, wordt Q1 2025 opgeleverd aan de beheerders, - fase c 2024-2025, kabels en leidingen zijn aangelegd en januari 2025 zijn de civieltechnische werkzaamheden gestart. Verwachte afronding van het project is februari 2026.
* 245269 Reconstructie Maarten Kruytstraat	Nee	€ -	€ 616.000	€ 616.000	€ -	€ 543	€ 543	€ 615.457	Aanvankelijk moest er gewacht worden op een gerechtelijke op het aangrenzende bouwplan. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart. Onze werkzamheden kunnen nu echter pas na de werkzaamheden van Dunea en Liander plaatsvinden die voor Q1 2026 staan gepland.
* 245270 Reconstructie Wantveld (uitbreiding PB)	Ja	€ -	€ 890.000	€ 890.000	€ -	€ 311.436	€ 311.436	€ 578.564	Dit reseterende krediet is niet meer nodig voor de uitvoering van de laatste fase van de reconstructie Wantveld.
* 245271 Verkeersontsluiting Bronsgeest	Nee	€ -	€ 641.000	€ 641.000	€ -	€ 56.429	€ 56.429	€ 584.571	Dit project is in de voorbereiding. In oktober 2025 tot en met maart 2026 worden de werkzaamheden uitgevoerd.
* 245272 Bestratingsmaterialen cfm Uvor 2024	Nee	€ -	€ 346.000	€ 346.000	€ -	€ -	€ -	€ 346.000	Er gelden lange levertijden voor de gebakken stenen maar die zijn geleverd. In 2025 worden deze gebruikt voor diverse wijken, zoals Duinpark, Koninginnebuurt en De Zilk.
* 245273 Vervanging overconstructies 2024	Nee	€ -	€ 253.000	€ 253.000	€ -	€ 119.138	€ 119.138	€ 133.862	Dit investeringsbudget is begroot voor 2024 en is in september gestart. Het project zal in maart 2025 gerealiseerd zijn.
* 245274 Vervanging openbare verlichting	Nee	€ -	€ 412.000	€ 412.000	€ -	€ -	€ -	€ 412.000	De werkzaamheden betreffen de vervanging van conventionele verlichting naar ledverlichting. Door een meningsverschil met de aannemer zijn er tijdelijk geen opdrachten verleend. Deze werkzaamheden moeten wel plaatsvinden waardoor dit in 2025 en 2026 wordt ingehaald. Mede hierdoor is er voor 2025 geen ander vervangingsinvestering aangevraagd.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 3 Verkeer en Parkeren									
* 245275 Vervanging bruggen (kleine constructies)	Ja	€ -	€ 71.000	€ 71.000	€ -	€ 505	€ 505	€ 70.495	Project afsluiten, want de kosten zijn verwerkt onder het budget van groot onderhoud.
* 245277 Reconstructie Herenweg 21-23	Nee	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	Dit investeringsbudget is begroot voor 2024 en zal in de loop van 2025 worden uitgewerkt dan wel worden uitgevoerd.
* 245278 Dyn. afsluitsysteem centrum NWH	Nee	€ 200.000	€ -	€ 200.000	€ -	€ 129.412	€ 129.412	€ 70.588	In 2024 zijn twee pollers geplaatst in het centrumgebied van Noordwijkerhout, om zodoende het nieuw ingestelde voetgangersgebied af te sluiten voor gemotoriseerd verkeer. Er moeten, conform eerder gemaakte afspraken, in totaal 4 pollers geplaatst worden. Omwille van de snelheid is ervoor gekozen om eerst 2 pollers te plaatsen, en de andere 2 later. De plaatsing van de 2 andere pollers is nu in voorbereiding. Het resterend krediet voor de plaatsing van pollers in Noordwijkerhout is bedoeld om deze 2 pollers uit te bekostigen. Het kan dan ook niet worden afgesloten.
* 260258 Parkeerautomaten (vml budget) 2023	Ja	€ 20.000	€ -	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ 20.000	I.v.m. het vervallen van het Achmea terrein als locatie komt dit krediet tevens te vervallen.
Subtotaal		***€ 17.689.933***	***€ 6.298.580***	***€ 23.988.513***	***€ 8.486.518***	***€ 3.316.906***	***€ 11.803.424***	***€ 12.185.089***	
Programma 4 Economie									
* 240157 Strandafrit 20	Nee	€ 152.540	€ -	€ 152.540	€ -	€ -	€ -	€ 152.540	De strandafrit is met alle bijkomende werkzaamheden afgerond. Alleen is er nog een evaluatie met het Hoogheemraadschap en zal het duinwerk met hen worden nagelopen. De verwachting is dat volgend jaar de definitieve afronding zal zijn. Dit mogelijk in combinatie met de jaarlijkse strandronde door het Hoogheemraadschap.
* 240298 Renovatie strandafritten 2021	Nee	€ 1.134.800	€ -	€ 1.134.800	€ 439.228	€ 303.683	€ 742.911	€ 391.889	Volgens planning worden de strandafritten gerenoveerd in de periode van 2022-2025. Een deel is afgelopen voorjaar gerealiseerd. En inmiddels is een groot deel van het werk afgerond, waarbij komend jaar het Hordijkpad en afrit 10 nog hersteld moet worden om op het gewenste niveau te komen. Daarnaast wordt er nog aanvullend geïnvesteerd in de verlichting van de strandopritten. Dit nadat het één seizoen gedraaid heeft en nog aanvullende maatregelen genomen moeten. . Door de aanpassing aan het Hordijkpad wordt met de vrijkomende platen ook afrit 10 nog aangepast. Een laatste slag wordt ook gemaakt met de afvalpakken aan het begin van de strandafritten. De werkzaamheden worden in 2025 afgerond.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 4 Economie									
* 240336 Afvalbakken langs strand	Nee	€ -	€ 27.000	€ 27.000	€ -	€ -	€ -	€ 27.000	In 2024 is er geïnvesteerd in afvalbakken, door deze aanpak die nu is uitgevoerd en vervolgens is geëvalueerd, wordt er ook komend jaar nog een investering gedaan in de afvalbakken.
* 240337 Renovatie strandafritten 2024	Nee	€ -	€ 55.000	€ 55.000	€ -	€ 1.800	€ 1.800	€ 53.200	Volgens planning worden de strandafritten gerenoveerd in de periode van 2022-2024. Een deel is afgelopen voorjaar gerealiseerd. En inmiddels is een groot deel van het werk afgerond, waarbij komend jaar het Hordijkpad en afrit 10 nog hersteld moet worden om op het gewenste niveau te komen. Daarnaast wordt er nog aanvullend geïnvesteerd in de verlichting van de strandopritten. Dit nadat het één seizoen gedraaid heeft en nog aanvullende maatregelen genomen moeten.
Subtotaal		***€ 1.287.340***	***€ 82.000***	***€ 1.369.340***	***€ 439.228***	***€ 305.483***	***€ 744.711***	***€ 624.629***	
Programma 5 Onderwijs									
* 230159 Huisvesting Schapendel 2019	Nee	€ 52.600	€ -	€ 52.600	€ -	€ -	€ -	€ 52.600	In 2023 is voor het schoolgebouw van De Schapendel vastgesteld dat hele gebouw in goede staat verkeerd en eenvoudig naar energielabel A+ gebracht kan worden, alsmede van het gas gehaald kan worden. Een renovatiekrediet als financiele bijdrage is aangevraagd. Het besluit is geamendeerd. De raad heeft verzocht om de nadere uitwerking van de functionele aanpassingen, die Sophia Scholen nog niet in beeld heeft gebracht. Wij verwachten in 1e kwartaal 2025 het plan van Sophia Scholen voor besluitvorming voor te kunnen leggen.
* 230160 Huisvesting Duinpieper 2019	Nee	€ 52.600	€ 1.548.400	€ 1.601.000	€ -	€ 1.501.000	€ 1.501.000	€ 100.000	De raad heeft in de vergadering van 25 april jl. een krediet toegekend inzake de renovatie van De Duinpieper. De eerste aanbesteding is uiteindelijk mislukt, een nieuwe aanbesteding wordt uitgezet (pas in december 2025 is deze voltooid). Verder zijn er vleermuizen in het schoolgebouw ontdekt. De vertraging kan 10 maanden duren.
* 230223 IHP, Wakersduin 2021*	Nee	€ 8.430.215	€ -	€ 8.430.215	€ 7.659.950	€ 556.560	€ 8.216.510	€ 213.705	Het schoolgebouw KC op Zee is in oktober 2023 opleverd. De aanleg van het buitenterrein heeft door de samenloop van verschillende omstandigheden vertraging opleverd. Het project wordt naar verwachting in 2025 afgerond.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
* 230224 IHP, Noordwijkse School 2021	Nee	€ 2.834.421	€ 6.523.668	€ 9.358.089	€ 232.368	€ 1.297.871	€ 1.530.238	€ 7.827.852	De Nieuwe School zit in de Definitief Ontwerp fase (DO fase), eind november is het definitief ontwerp klaar. Het bouwkrediet wordt pas daarna aangevraagd.
* 230226 IHP, Het Duin 2021	Nee	€ 106.600	€ 2.450.400	€ 2.557.000	€ -	€ 951.442	€ 951.442	€ 1.605.558	De raad heeft in de vergadering van 25 april jl. een krediet toegekend inzake de renovatie van Het Duin. Stg Resonans start de uitvoering van de plannen nadat De Duinpieper is gerealiseerd. Gezien de vertragen op dat project zal dit naar verwachting worden doorgeschoven naar 2026.
* 230227 Uitbreiding De Prinsenhof 2025	Nee	€ 4.860.240	€ -4.710.240	€ 150.000	€ 150.000	€ -	€ 150.000	€ -	De uitbreiding De Prinsenhof, zit in de Definitief Ontwerp fase (DO fase), eind november is het definitief ontwerp klaar. Het bouwkrediet is afgeraamd en wordt daarna opnieuw aangevraagd.
* 230236 IHP, Uitvaltij 2	Nee	€ 269.000	€ -	€ 269.000	€ -	€ -	€ -	€ 269.000	In september 2023 is het gebudgetteerde bedrag bestemd voor het aanbrengen van mechanische ventilatie in het gebouw van de Uitvaltij 2. De uitvoering van dit werk is in voorbereiding.
Subtotaal		***€ 16.605.676***	***€ 5.812.228***	***€ 22.417.904***	***€ 8.042.317***	***€ 4.306.873***	***€ 12.349.189***	***€ 10.068.715***	
Programma 6 Sport en Cultuur									
* 230132 Gebouw de Schelft	Nee	€ 11.323.000	€ -6.663.860	€ 4.659.140	€ 444.606	€ 687.055	€ 1.131.661	€ 3.527.479	Bij de behandeling van de begroting 2022 is een krediet van €11.323.000 beschikbaar gesteld. Daarover is bij de behandeling van de Perspectiefnota 2024 besloten om een nieuw zwembad te bouwen op de plaats van De Schelft. Dit volgens scenario 5, het enige financieel passende scenario voor de Schelft. Het budget dat daarmee is gemoeid bedraagt €11.107.866. Dit bedrag moest vervolgens nog worden bijgesteld naar de indexeringen voor inflatie die voor investeringen bij de begroting 2023 en 2024 zijn gehanteerd. Daarnaast is het krediet onderverdeeld in het deel voor het gebouw en voor de installaties. De voorbereidingen voor de bouw zijn inmiddels van start gegaan.
* 230232 Installaties de Schelft	Nee	€ -	€ 7.330.126	€ 7.330.126	€ -	€ 44.393	€ 44.393	€ 7.285.734	
* 230154 Verduurzaming dienstencent De Wieken	Ja	€ 84.904	€ -	€ 84.904	€ 36.275	€ -	€ 36.275	€ 48.629	Na 2019 zijn er geen kosten meer gemaakt voor de deze investering. Deze nu afsluiten en zo nodig opnieuw krediet aanvragen.
* 230240 De Boekhorst / VVSB	Nee	€ 100.000	€ -	€ 100.000	€ -	€ 2.502	€ 2.502	€ 97.498	Voor het restant van de uitgaven voor Sportpark De Boekhordt is een budget van € 100,000,- overgeheveld van de oorspronkelijke investering.
* 235102 Duurzaamheidsmaatregelen sportvereniging	Ja	€ -	€ 2.222	€ 2.222	€ -	€ 2.222	€ 2.222	€ -	Voor duurzaamheidsmaatregelen is nog € 173,864,- beschikbaar op 245240. Dit budget kan worden afgeboekt.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 6 Sport en Cultuur									
* 235103 Verduurzamen zwembad Binnenzee	Nee	€ -	€ 458.000	€ 458.000	€ -	€ 6.480	€ 6.480	€ 451.520	De aanbesteding is bijna afgerond en de uitvoering vindt in 2025 plaats.
* 235104 Renovatie hockeykleedaccommodatie	Ja	€ -	€ 530.000	€ 530.000	€ -	€ 530.001	€ 530.001	€ -1	De investering is afgerond en kan worden afgesloten
* 240108 Huisvesting Poppodium/SJC	Ja	€ 15.942.487	€ -727.404	€ 15.215.083	€ 15.099.123	€ 33.974	€ 15.133.097	€ 81.986	Het project is afgerond en kan worden afgesloten. Wel wordt verzocht nog € € 100,000,- voor eventuele kleine nagekomen kosten.
* 240306 Renovatie veld 1 NHC	Ja	€ 252.480	€ -	€ 252.480	€ 224.371	€ -	€ 224.371	€ 28.109	Het project is voltooid en kan worden afgesloten.
* 240308 Sportpark Duinwetering, natuurgrasveld	Ja	€ 250.000	€ -250.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Dit budget wordt, na de renovaties van velden 1 en 3 niet meer besteed en kan worden afgelsoten.
* 245239 Openbaar maken sportparken 2021	Ja	€ 51.404	€ -	€ 51.404	€ 25.994	€ 22.477	€ 48.471	€ 2.934	Het project is voltooid en kan worden afgesloten.
* 245240 Duurzaamheidsmaatregelen 2021	Nee	€ 317.093	€ -	€ 317.093	€ 100.644	€ 64.713	€ 165.357	€ 151.736	Dit betreffen de onderzoeken en maatregelen om te komen tot duurzame sportparken. Bij ca. 10 sportverenigingen is een energiescan of een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar energiebesparing. ca. 5 verenigingen lijken de duurzaamheidsmaatregelen gewenst en bovendien financieel haalbaar, mits het Rijk, de vereniging en de gemeente gedrieën de kosten zoveel mogelijk gelijk verdelen. In 2022 is gestart met uitvoering de duurzaamheidsmaatregelen op de sportaccommodaties. Dit is nog niet afgerond.
* 245250 Motie uitbr. speelplekken 3 buurten 2022	Ja	€ 105.200	€ -105.200	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Na bewonersparticipatie is besloten om i.p.v. kleine(re) speelplekken, speelplekken te realiseren die groter zijn. Derhalve hoeft deze investerin niet te worden uitgevoerd en kan dit investeringskrediet vrijvallen.
* 245257 Speelruimteplan 2023	Nee	€ 591.000	€ 100.000	€ 691.000	€ 187.772	€ 422.842	€ 610.614	€ 80.386	Deze investering kan nog niet worden afgesloten. Er staat nog één verplichting op die in 2025 wordt uitgevoerd.
* 245262 Speelruimteplan 2024	Nee	€ -	€ 253.000	€ 253.000	€ -	€ 69.841	€ 69.841	€ 183.159	Deze investering kan nog niet worden afgesloten. Er staan nog verplichtingen op die in 2025 worden uitgevoerd.
* 245263 Sportpark, Duinwetering, Veld 1 toplaagr	Ja	€ -	€ 596.000	€ 596.000	€ 4.688	€ 502.358	€ 507.046	€ 88.955	Het project wordt in 2024 uitgevoerd en kan worden afgesloten.
* 245264 Sportpark Duinwetering, zorgpl kunstgras	Ja	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Afsluiten
* 245265 Sp Duinwetering, natuurgrasveld 4/5 reno	Ja	€ -	€ 250.000	€ 250.000	€ 2.388	€ -	€ 2.388	€ 247.613	Het budget wordt niet meer besteed en kan worden afgeraamd. Velden zijn van dusdanige kwaliteit dat vervanging binnen 5 jaar niet nodig is.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
* 245279 Sportpark Duinwetering, vervangen veld 3	Ja	€ -	€ 710.000	€ 710.000	€ -	€ 665.637	€ 665.637	€ 44.363	Afsluiten
* 260259 Sportrecreatie Oosterduinsemeer	Nee	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	Er is een concrete behoefte naar een pumptrackbaan, (mountainbike-baan) uit een locatieonderzoek blijken belangrijke natuurwaarden op de beoogde locatie (grasveld noordkant) te bevinden. Een alternatieve locatie wordt gezocht en zo mogelijk wordt pumptrackbaan. De uitvoering is doorgeschoven naar 2025.
* 260260 Realisatie beweegroutes in de wijken	Nee	€ -	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ 13.135	€ 13.135	€ 86.865	Om meer mensen te laten bewegen in de buitenruimte, worden dit najaar diverse aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. De behoefte aan beweegaanleidingen komt voort uit een outdoorrapportage die dit jaar is opgesteld. De uitvoering is doorgeschoven naar 2025
Subtotaal		***€ 29.017.568***	***€ 2.682.884***	***€ 31.700.452***	***€ 16.125.859***	***€ 3.067.630***	***€ 19.193.488***	***€ 12.506.964***	
Programma 7 Sociaal Domein									
* 230239 Tijdelijke huisvesting Schippersvaartweg	Nee	€ 11.654.410	€ -4.755.910	€ 6.898.500	€ -	€ 5.063.212	€ 5.063.212	€ 1.835.288	In november 2023 heeft de raad ingestemd met de realisatie van de tijdelijke huisvesting. Het project is inmiddels uitgevoerd maar de financiële afwikkeling moet nog plaatsvinden vanwege onder andere de Sisa-verantwoording.
Subtotaal		***€ 11.654.410***	***€ -4.755.910***	***€ 6.898.500***	***€ -***	***€ 5.063.212***	***€ 5.063.212***	***€ 1.835.288***	
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving									
* 240172 Parallel Boulevard (riolering)	Nee	€ 4.879.367	€ -	€ 4.879.367	€ 2.381.859	€ 892.945	€ 3.274.804	€ 1.604.563	De reconstructie van de Parallel Boulevard is in 4 fasen opgedeeld en tijdens de zomermaanden wordt er niet doorgewerkt. De planning voor de Parallel Boulevard is als volgt: 1. Seizoen 1 – sept 21 t/m mrt 22 is afgerond; 2. Seizoen 2 – sept 22 t/m mrt 23 is afgerond; 3. Versnelde aanleg rotonde Vuurtorenplein is afgerond; 4. Oude Zeeweg / De Grent (van rotonde Picképlein tot aan het Palaceplein) – is nu in uitvoering van september 2023 t/m januari 2024 is afgerond. 5. Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m De Muze – oktober 2024 t/m mrt 2025. Voorbereiding gestart, opdracht verleend aan aannemer, afstemming met omgeving.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving									
* 240313 B2020 RES relining div reparatie (verb.)	Ja	€ 204.240	€ -	€ 204.240	€ -	€ 204.240	€ 204.240	€ -	Dit is uitgevoerd in 2023 en in 2024 afgerond. Deze kan worden gesloten.
* 240314 B2022 Regenwateriool Duinpark (verb.)	Nee	€ 210.000	€ -	€ 210.000	€ 5.298	€ 1.940	€ 7.238	€ 202.762	Dit investeringsbudget was begroot voor 2023 en deel is in de loop van 2023 en 2024 voorbereid. Om de juiste integraliteit te bereiken alsmede de afstemming met Dunea en Liander heeft dit meer tijd nodig dat vooraf werd ingeschat. Voor zover het nu in te schatten is zal raadsvoorstel voor de wijkvernieuwing van Duinpark eind 2025 opgesteld worden.
* 240315 B2022 duiker Zwarteweg (verb.)	Ja	€ 80.000	€ -	€ 80.000	€ 9.735	€ -	€ 9.735	€ 70.265	Dit project is in 2024 afgerond.
* 240316 B2022 Reconstructie Herenweg (verb.)	Nee	€ 525.000	€ -	€ 525.000	€ 407.825	€ 13.960	€ 421.785	€ 103.215	Het afdoen van de restpunten van deze investering heeft langer geduurd. Laatste termijn en eindafrekening worden in 2025 opgesteld.
* 240317 B2022 Aanpass.overstort Herenweg (verb.)	Ja	€ 50.000	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ 50.000	Afsluiten.
* 240318 B2022 woonboten Hogeweg (verb.)	Ja	€ 52.500	€ -	€ 52.500	€ -	€ -	€ -	€ 52.500	Dit project wordt meegenomen bij de uitvoering van project Hogeweg fase 3 wat in 2026 zal plaatsvinden. Dit wordt met de Perspectiefnota 2026 opnieuw in het investeringsplan opgenomen.
* 240319 B2022 Reconstructie Wantveld	Ja	€ 646.191	€ -	€ 646.191	€ -	€ 4.050	€ 4.050	€ 642.141	Dit reseterende krediet is niet meer nodig voor de uitvoering van de laatste fase van de reconstructie Wantveld.
* 240321 B2023 Structuurvisie NWH (verb.)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Werkzaamheden bevinden zich in de uitvoerende fase. Daarom dit project niet afsluiten.
* 240323 B2023 Reconstr.Abrah.vRoyenstr (verb.)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Aanvankelijk moest er gewacht worden op een gerechtelijke op het aangrenzende bouwplan. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart. Onze werkzamheden kunnen nu echter plas na de werkzaamheden van Dunea en Liander plaatsvinden die voor Q1 2026 staan gepland.
* 240325 B2023 Reconstr.Kon.buurt/oran (verb.)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	In verband met de sloop en herbouw van woningen in het plangebied dienen de nodige onderzoeken te worden gedaan. Deze onderzoeken worden in 2024 uitgevoerd. De herbouw staat gepland in 2025 waarna de reconstructie van de Kon. buurt in 2026 kan plaatsvinden.
* 240326 B2022 Reconstructue Herenweg (verv.)	Ja	€ 420.000	€ -	€ 420.000	€ 236.109	€ 108.693	€ 344.802	€ 75.198	Project is voor wat betreft de riolering afgerond.
* 240327 B2022 RES relining div reparatie (verv.)	Nee	€ 787.578	€ -	€ 787.578	€ 482.272	€ 162.152	€ 644.424	€ 143.154	De uitvoering van dit krediet zal ook nog in 2025 plaatsvinden.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving									
* 240328 B2022 RES relining div reparatie (verv.)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	De uitvoering van dit krediet zal ook nog in 2025 plaatsvinden.
* 240330 B2022 Riolering N443 (verv.)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	Er moeten nog 3 pompen in 2025 geplaatst worden en daarmee is het project gerealiseerd.
* 240334 Verbetering riolering 2024	Nee	€ -	€ 1.018.082	€ 1.018.082	€ -	€ -	€ -	€ 1.018.082	Dit bestaat uit meerdere projecten waarvan de voorbereidingen zijn gestart.
* 240335 Vervanging riolering 2024	Nee	€ -	€ 465.822	€ 465.822	€ -	€ -	€ -	€ 465.822	Dit bestaat uit meerdere projecten waarvan de voorbereidingen zijn gestart.
* 240338 Renoveren rioolgemalen 2024	Nee	€ -	€ 51.863	€ 51.863	€ -	€ -	€ -	€ 51.863	De werkzaamheden zijn voorbereid en worden in 2025 utigevoerd. De renovatie rioolgemaal Boerenburg en retentiebassin Duinweg worden o.a. in 2025 uitgevoerd.
* 245276 Aanplanting bomen	Nee	€ -	€ 221.000	€ 221.000	€ -	€ -	€ -	€ 221.000	Februari 2025 is de aannemer bekend en zal het project starten
* 275000 Ondergrondse afvalcontainers Strand 2022	Nee	€ 59.964	€ -	€ 59.964	€ 45.600	€ -	€ 45.600	€ 14.364	Dit is voor het verwijderen van containers op het strand. Er worden in 2025 nog ondergrodse afvalcontainers geplaatst.
Subtotaal		***€ 7.914.840***	***€ 1.756.767***	***€ 9.671.607***	***€ 3.568.697***	***€ 1.387.980***	***€ 4.956.677***	***€ 4.714.930***	
Programma 9									
* 210057 Aankoop nieuwe Zeeweg 88	Ja	€ -	€ 385.000	€ 385.000	€ -	€ 388.228	€ 388.228	€ -3.228	
Subtotaal		***€ -***	***€ 385.000***	***€ 385.000***	***€ -***	***€ 388.228***	***€ 388.228***	***€ -3.228***	
Overig									
* 250089 Iveco Daily (nr 6) 92-BVP-3	Ja	€ 82.056	€ -	€ 82.056	€ 13.819	€ 68.879	€ 82.698	€ -642	Het vervoermiddel is geleverd en de investering kan worden afgesloten
* 250093 Actiewagen	Nee	€ 13.150	€ -	€ 13.150	€ -	€ -	€ -	€ 13.150	De actiewagen wordt in 2025 vervangen en dat is nu echt nodig. Deze kon langer mee dan verwacht.
* 250099 Sneeuwschuiver LMT 2000	Ja	€ 6.011	€ -	€ 6.011	€ -	€ -	€ -	€ 6.011	Deze aanschaf is niet (meer) nodig
Subtotaal		***€ 101.217***	***€ -***	***€ 101.217***	***€ 13.819***	***€ 68.879***	***€ 82.698***	***€ 18.519***	
Overhead 2024									
* 230228 Inv.Duinwetering 101 (vm politiekantoor)	Nee	€ 1.185.000	€ -	€ 1.185.000	€ 1.191.396	€ -	€ 1.191.396	€ -6.396	Voor de aankoop en de verbouwing van het pand aan de Duinwetering 101 te Noordwijk (politiebureau) is dit krediet ter beschikking gesteld. Voor de kredietuitputting van de Duinwetering 101 dient investering met nummer 230228 t/m 230229 als één samengesteld geheel beschouwd te worden.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
Overhead 2024									
* 230229 Verb.+dzh.Duinwetering101(vm politiektr)	Nee	€ 3.500.234	€ -	€ 3.500.234	€ 355.166	€ 2.645.990	€ 3.001.156	€ 499.078	Voor de verbouwing van het pand aan de Duinwetering 101 te Noordwijk (politiebureau) is dit krediet ter beschikking gesteld. Het pand is bestemd voor multifunctioneel gebruik. Er zijn diverse verzoeken binnen gekomen bij de gemeente van diverse organisaties die op zoek zijn naar ruimte die zij kunnen huren. Vaak zijn ruimten te groot of juist te klein voor een organisatie. Hiervoor wordt het pand verbouwd. Deels is het inmiddels in gebruik genomen. Merendeels moet dat nog gaan gebeuren. Voor de kredietuitputting van de Duinwetering 101 dient investering met nummer 230228 t/m 230229 als één samengesteld geheel beschouwd te worden.
* 230230 Inricht.+Verh.Duinwetering 101(pol.kntr)	Nee	€ -	€ -	€ -	€ 389	€ -	€ 389	€ -389	Voor de verbouwing van het pand aan de Duinwetering 101 te Noordwijk (politiebureau) is dit krediet ter beschikking gesteld. Het pand is bestemd voor multifunctioneel gebruik. Er zijn diverse verzoeken binnen gekomen bij de gemeente van diverse organisaties die op zoek zijn naar ruimte die zij kunnen huren. Vaak zijn ruimten te groot of juist te klein voor een organisatie. Hiervoor wordt het pand verbouwd. Deels is het inmiddels in gebruik genomen. Merendeels moet dat nog gaan gebeuren. Voor de kredietuitputting van de Duinwetering 101 dient investering met nummer 230228 t/m 230229 als één samengesteld geheel beschouwd te worden.
* 230233 Atrium gemeente Noordwijk	Nee	€ 2.006.953	€ -1.706.953	€ 300.000	€ 46.217	€ 74.879	€ 121.096	€ 178.904	De uitvoering van deze investering is tijdelijk uitgesteld in afwachting van de uitkomst van de evaluatie van het gebruik van de tijdelijke raadzaal in Noordwijkerhout. Inmiddels is er voor dit project een nieuwe projectleider aangetrokken. Via de voorjaarsnota zal een voorbereidingskrediet van € 300,000,- worden aangevraagd.
* 230238 Investeringen facilitair 2024	Ja	€ -	€ 114.281	€ 114.281	€ -	€ 114.851	€ 114.851	€ -570	Ten tijde van het opstellen van een nieuwe programmabegroting wordt ieder jaar ook het Facilitair Instandhoudingsplan geactualiseerd. Hierin vallen onder andere de vervanging van electrische fietsen, bureaus en bureaustoelen. Voor 2024 is op basis van dit geactualiseerde plan een investeringsbedrag opgenomen en uitgegeven.

Lopende investeringen 2024	Afsluiten JA/NEE	Begroting tm 2023	Begroting 2024	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2023	Werkelijk 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
* 260252 Instandhouding AUT 2024 3 jr	Ja	€ -	€ 85.000	€ 85.000	€ -	€ 69.948	€ 69.948	€ 15.052	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260253 Instandhouding AUT 2024 5 jr	Ja	€ -	€ 251.000	€ 251.000	€ -	€ 101.769	€ 101.769	€ 149.231	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260254 Instandhouding INF 2024 2 jr	Ja	€ -	€ 14.000	€ 14.000	€ -	€ 2.011	€ 2.011	€ 11.989	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260255 Instandhouding INF 2024 3 jr	Ja	€ -	€ 17.000	€ 17.000	€ -	€ -	€ -	€ 17.000	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260256 Instandhouding INF 2024 4 jr	Ja	€ -	€ 75.000	€ 75.000	€ -	€ 7.974	€ 7.974	€ 67.026	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260257 Instandhouding INF 2024 5 jr	Ja	€ -	€ 348.000	€ 348.000	€ -	€ 29.086	€ 29.086	€ 318.914	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260261 Harmonisatie applicaties 2024	Ja	€ -	€ 227.454	€ 227.454	€ -	€ 114.362	€ 114.362	€ 113.092	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
Subtotaal		***€ 6.692.187***	***€ -575.218***	***€ 6.116.969***	***€ 1.593.168***	***€ 3.160.870***	***€ 4.754.038***	***€ 1.362.931***	
		€ 90.974.171	**€ 11.675.331**	**€ 102.649.502**	**€ 38.269.606**	**€ 21.066.061**	**€ 59.335.665**	**€ 43.313.837**	

4.4 Te beëindigen lopende investeringen

Te beëindigen lopende investeringen	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
* 260249 Cameratoezicht openbare plaatsen	€ -	€ -	€ -	De kosten van camera's blijken tot nu toe (veel) lager dan het grensbedrag voor investeringen van €10.000. De kosten horen in feite dan ten laste van het exploitatiebudget binnen programma Veiligheid te komen. Ook voor 2024 is er weer een dergelijk investeringsbedrag geraamd. Daarvoor geldt hetzelfde als voor 2023. Met de Voorjaarsnota 2024 is voorgesteld dit investeringsbudget voor beide jaren te laten vrijvallen, hetgeen in de cijfers hiernaast reeds is verwerkt.
* 240171 Parallel Boulevard (klinkers)	€ 698.528	€ 700.116	€ -1.588	De reconstructie van de Parallel Boulevard is in 4 fasen opgedeeld en tijdens de zomermaanden wordt er niet doorgewerkt. De planning voor de Parallel Boulevard is als volgt: 1. Seizoen 1 – sept 21 t/m mrt 22 is afgerond; 2. Seizoen 2 – sept 22 t/m mrt 23 is afgerond; 3. Versnelde aanleg rotonde Vuurtorenplein is afgerond; 4. Oude Zeeweg / De Grent (van rotonde Picképlein tot aan het Palaceplein) – is nu in uitvoering van september 2023 t/m januari 2024 is afgerond. 5. Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m De Muze – oktober 2024 t/m mrt 2025. Voorbereiding gestart, opdracht verleend aan aannemer, afstemming met omgeving. Alle gebakken klinkers zijn nu geleverd voor de laatste fase. Dit betreft fase project Wantveld (vanaf rotonde Vuurtorenplein t/m Groot Hoogwaak). De verwachting is dat de uitvoering van deze fase eind maart 2025 wordt afgerond.
* 245173 Maatr.verkeer: fietspad Ruig.	€ 54.661	€ 54.661	€ 0	De werkzaamheden zijn afgerond en de investering kan worden afgesloten.
* 245211 Vervanging diverse wegen asfalt	€ 1.004.163	€ 705.680	€ 298.483	Het project is gerealiseerd en financieel afgerond. De ontvangen subsidie € 264.771,- voor het fietspad heeft geleid tot een voordeel voor deze investering.
* 245212 Vervanging diverse wegen asfalt secundai	€ 427.631	€ 376.498	€ 51.133	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245213 Herenweg, fietsstroken	€ 125.103	€ 46.462	€ 78.641	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245217 Parallel Boulevard (3)	€ 4.521.316	€ 4.471.761	€ 49.555	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245233 Lichtbeleid 2021	€ 556.337	€ 521.070	€ 35.267	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245243 Wijkrenovatie Zeeburg Fase A 2022-2023	€ 1.946.200	€ 1.892.317	€ 53.883	Deze investering is gereed en kan worden afgesloten.
* 245244 Bestratingsmaterialen cfm Uvor 2022	€ 331.380	€ 300.178	€ 31.202	De bestratingsmaterialen voor de betreffende investeringen zijn geleverd en dit krediet kan worden afgesloten.
* 245253 Bestratingsmaterialen cfm Uvor 2023	€ 339.000	€ 263.135	€ 75.865	De bestratingsmaterialen voor de betreffende investeringen zijn geleverd en dit krediet kan worden afgesloten.
* 245267 Reconstructie Langelaan/rotonde Langelaa	€ 885.000	€ 731.698	€ 153.302	Het project is met een gunstig aanbestedingsresultaat afgerond.
* 245270 Reconstructie Wantveld (uitbreiding PB)	€ 890.000	€ 311.436	€ 578.564	Dit reseterende krediet is niet meer nodig voor de uitvoering van de laatste fase van de reconstructie Wantveld.
* 245275 Vervanging bruggen (kleine constructies)	€ 71.000	€ 505	€ 70.495	Project afsluiten, want de kosten zijn verwerkt onder het budget van groot onderhoud.
* 260258 Parkeerautomaten (vml budget) 2023	€ 20.000	€ -	€ 20.000	I.v.m. het vervallen van het Achmea terrein als locatie komt dit krediet tevens te vervallen.
* 230154 Verduurzaming dienstencent De Wieken	€ 84.904	€ 36.275	€ 48.629	Na 2019 zijn er geen kosten meer gemaakt voor de deze investering. Deze nu afsluiten en zo nodig opnieuw krediet aanvragen.
* 235102 Duurzaamheidsmaatregelen sportvereniging	€ 2.222	€ 2.222	€ -	Voor duurzaamheidsmaatregelen is nog € 173,864,- beschikbaar op 245240. Dit budget kan worden afgeboekt.
* 235104 Renovatie hockeykleedaccommodatie	€ 530.000	€ 530.001	€ -1	De investering is afgerond en kan worden afgesloten
* 240108 Huisvesting Poppodium/SJC	€ 15.215.083	€ 15.133.097	€ 81.986	Het project is afgerond en kan worden afgesloten. Wel wordt verzocht nog € € 100,000,- voor eventuele kleine nagekomen kosten.
* 240306 Renovatie veld 1 NHC	€ 252.480	€ 224.371	€ 28.109	Het project is voltooid en kan worden afgesloten.

Te beëindigen lopende investeringen	Begroting tm 2024	Werkelijk tm 2024	Restant tm 2024	Status Jaarrekening 2024
* 240308 Sportpark Duinwetering, natuurgrasveld	€ -	€ -	€ -	Dit budget wordt, na de renovaties van velden 1 en 3 niet meer besteed en kan worden afgelsoten.
* 245239 Openbaar maken sportparken 2021	€ 51.404	€ 48.471	€ 2.934	Het project is voltooid en kan worden afgesloten.
* 245250 Motie uitbr. speelplekken 3 buurten 2022	€ -	€ -	€ -	Na bewonersparticipatie is besloten om i.p.v. kleine(re) speelplekken, speelplekken te realiseren die groter zijn. Derhalve hoeft deze investerin niet te worden uitgevoerd en kan dit investeringskrediet vrijvallen.
* 245263 Sportpark, Duinwetering, Veld 1 toplaagr	€ 596.000	€ 507.046	€ 88.955	Het project wordt in 2024 uitgevoerd en kan worden afgesloten.
* 245264 Sportpark Duinwetering, zorgpl kunstgras	€ -	€ -	€ -	Afsluiten
* 245265 Sp Duinwetering, natuurgrasveld 4/5 reno	€ 250.000	€ 2.388	€ 247.613	Het budget wordt niet meer besteed en kan worden afgeraamd. Velden zijn van dusdanige kwaliteit dat vervanging binnen 5 jaar niet nodig is.
* 245279 Sportpark Duinwetering, vervangen veld 3	€ 710.000	€ 665.637	€ 44.363	Afsluiten
* 240313 B2020 RES relining div reparatie (verb.)	€ 204.240	€ 204.240	€ -	Dit is uitgevoerd in 2023 en in 2024 afgerond. Deze kan worden gesloten.
* 240315 B2022 duiker Zwarteweg (verb.)	€ 80.000	€ 9.735	€ 70.265	Dit project is in 2024 afgerond.
* 240317 B2022 Aanpass.overstort Herenweg (verb.)	€ 50.000	€ -	€ 50.000	Afsluiten.
* 240318 B2022 woonboten Hogeweg (verb.)	€ 52.500	€ -	€ 52.500	Dit project wordt meegenomen bij de uitvoering van project Hogeweg fase 3 wat in 2026 zal plaatsvinden. Dit wordt met de Perspectiefnota 2026 opnieuw in het investeringsplan opgenomen.
* 240319 B2022 Reconstructie Wantveld	€ 646.191	€ 4.050	€ 642.141	Dit reseterende krediet is niet meer nodig voor de uitvoering van de laatste fase van de reconstructie Wantveld.
* 240326 B2022 Reconstructue Herenweg (verv.)	€ 420.000	€ 344.802	€ 75.198	Project is voor wat betreft de riolering afgerond.
* 210057 Aankoop nieuwe Zeeweg 88	€ 385.000	€ 388.228	€ -3.228	
* 250089 Iveco Daily (nr 6) 92-BVP-3	€ 82.056	€ 82.698	€ -642	Het vervoermiddel is geleverd en de investering kan worden afgesloten
* 250099 Sneeuwschuiver LMT 2000	€ 6.011	€ -	€ 6.011	Deze aanschaf is niet (meer) nodig
* 230238 Investeringen facilitair 2024	€ 114.281	€ 114.851	€ -570	Ten tijde van het opstellen van een nieuwe programmabegroting wordt ieder jaar ook het Facilitair Instandhoudingsplan geactualiseerd. Hierin vallen onder andere de vervanging van electrische fietsen, bureaus en bureaustoelen. Voor 2024 is op basis van dit geactualiseerde plan een investeringsbedrag opgenomen en uitgegeven.
* 260252 Instandhouding AUT 2024 3 jr	€ 85.000	€ 69.948	€ 15.052	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260253 Instandhouding AUT 2024 5 jr	€ 251.000	€ 101.769	€ 149.231	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260254 Instandhouding INF 2024 2 jr	€ 14.000	€ 2.011	€ 11.989	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260255 Instandhouding INF 2024 3 jr	€ 17.000	€ -	€ 17.000	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260256 Instandhouding INF 2024 4 jr	€ 75.000	€ 7.974	€ 67.026	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260257 Instandhouding INF 2024 5 jr	€ 348.000	€ 29.086	€ 318.914	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
* 260261 Harmonisatie applicaties 2024	€ 227.454	€ 114.362	€ 113.092	Investeringen worden volgens voor 2024 geactualiseerd ICT Instandhoudingsplan uitgevoerd.
Totaal lopende investeringen 2024	**€ 32.620.145**	**€ 28.998.777**	**€ 3.621.368**	

4.5 Lijst van afkortingen

Lijst met afkortingen		
Afkorting		**Omschrijving**
A		
	AUT	automatisering
B		
	BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
	BCF	btw-compensatiefonds
	Bibop	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
	BIE	Bouwgronden in Exploitatie
	BIZ	Bedrijven Investeringszone
	BKOR	Beeldende Kunst in Openbare Ruimte
	BO	Bollenstreek Omroep
	boa	buitengewoon opsporingsambtenaar
	btw	belasting toegevoegde waarde
	BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
	BW	Beschermd Wonen
C		
	ca.	circa
	CAO	collectieve arbeidsovereenkomst
	CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
	CDA	Christen-Democratisch Appèl
	CISO	Chief Information Security Officer
	cfm	conform
D		
	DatCan	datagedreven innovatie canvas
	DIV	digitale informatievoorziening
	DPIA	Data Protection Impact Assessment
	DROP	Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties
	DVO	Dienstverleningsovereenkomst
E		
	ECB	Europese Centrale Bank
	EMU	Economische en Monetaire Unie
F		
	FTE	Fulltime-equivalent
G		

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
	Gemma	Gemeentelijke Model Architectuur
	GEO	geografisch
	GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
	GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
	GOM	Greenport Ontwikkelingsmaatschappij Duin- en Bollenstreek
H		
	HLT	Hillegom, Lisse, Teylingen
	HHR	Hoogheemraadschap Rijnland
I		
	iBabs	Informatiesysteem voor Bestuurlijke Agenda's en Besluiten
	ICT	informatie- en communicatietechnologie
	IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
	IGM	Informatie- en gegevensmanagement
	INF	informatisering
	IPO	initial public offering
	ISD	Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst
	ISK VO	Internationale Schakelklas Voortgezet Onderwijs
J		
	JOV	Juridisch - openbare orde - veiligheid
	JOS	Jeugdhulp op School
K		
	KCC	Klantcontactcentrum
	KPI	kritieke prestatie-indicator
L		
	LIS	Lisse
	LEAN	Lean-methodologie voor procesverbetering
M		
	MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
	MKB	midden- en kleinbedrijf
	MKBA	maatschappelijke kosten-batenanalyse
	MO	Maatschappelijke Opvang
N		
	NIS2	Network and Information Security Directive 2
	NL	Nederland/Nederlandse
	NWK	Noordwijk

Lijst met afkortingen		
Afkorting		Omschrijving
O		
	ODWH	Omgevingsdienst West-Holland
	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
	OV	openbaar vervoer
	OZB	onroerendezaakbelastingen
	OZB	
P		
	PDCA	Plan Do Check Act
	PLOOI	Platform Openbare OverheidsInformatie
	POH-J	Praktijkondersteuner Huisarts Jeugd
	PRIS	Parkeer Route Informatiesysteem
	Provalu	Samenwerkingsverband voor sociale werkvoorziening
	PvA	Plan van Aanpak
Q		
	Q	kwartaal
	QR	Quick Response
R		
	RET	Regionale Experttafel
	RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centrum
S		
	SiSa	Single information, Single audit (specifieke uitkeringen)
	SJC	Sint Jeroens Club
	SO Zorg	Serviceorganisatie Zorg
	SP	sportpark
	SPUK	Specifieke Uitkering
	SUP	Single Use Plastics
	SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
T		
	t/m	tot en met
	TISO	Technische Informatiebeveiligingsfunctionaris
	TYL	Teylingen
U		
V		
	VAB	vuilafvoerbedrijf "Duin- en Bollenstreek"
	VFL	Verordening Fysieke Leefomgeving
	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
	Vpb	Vennootschapsbelasting

Lijst met afkortingen		
Afkorting		**Omschrijving**
	VRHM	Veiligheidsregio Hollands Midden
	VTH	Vergunning - toezicht en handhaving
	VVE	Voor en Vroegschoolse Educatie
	VZ	verslavingszorg
W		
	Wep	Wet elektronische publicatie
	Wi2021	Wet inburgering 2021
	Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	Woo	Wet open overheid
	WNT	Wet normering topinkomens
X		
Y		
Z		

5. Controleverklaring

gemeente
Noordwijk

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
+31 (0)71 36 60 600
gemeente@noordwijk.nl
noordwijk.nl